

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

Zápis z jednání

Zápis z 2. jednání Komise Rady hl. m. Prahy Rada světové památky (dále jen „RSP“), dne 4. 2. 2020

přítomni: 12 členů komise, dle přiložené prezenční listiny (příloha č. 1)
omluveni: 0
stálí hosté: 3 stálí hosté, dle přiložené prezenční listiny
přizvaní hosté (ad hoc): Mgr. Dita Limová, Karel Kučera

I. Zahájení

Předseda přivítal přítomné a zahájil jednání.

II. Schválení zápisu z minulého jednání, organizační záležitosti a schválení účasti hostů

- RSP konsenzem schválila program svého jednání (viz příloha 2).
- RSP souhlasí s účastí hosta ad hoc.
- RSP konsenzem schválila program svého jednání (viz příloha 3).

III. Přivítání stálých hostů RSP

- Předseda poděkoval stálým hostům za přijetí nominace a poděkoval jim za ochotu účastnit se pravidelně jednání Rady.

IV. Seznámení RSP se zněním Zprávy ze společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS (25. – 29. 3. 2019)

- RSP bere na vědomí Zprávu ze společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a ICOMOS (v bodě IV dále jen „Zpráva“; viz příloha č. 4) a doporučuje Zprávu zveřejnit na webových stránkách v originálním znění a pracovním překladu s výslovným upozorněním, že překlad neprošel ani jazykovou, ani věcnou korekturou.
- RSP doporučuje Radě hl. m. Prahy, aby Zprávu vzala na vědomí a doporučuje, aby Zpráva byla průběžně využívána pro řešení otázek, které jsou ve Zprávě zmíněny a které by mohly zajímat Magistrát hl. m. Prahy a jeho řídicí orgány.
- RSP doporučuje Botanickému ústavu AV ČR, v.v.i., aby Zprávě věnoval odpovídající pozornost.

V. Seznámení RSP s návrhem znění Zprávy o stavu péče o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002, zpracované na základě výzvy obsažené v bodě 10 Rozhodnutí 42 COM 7B.21 Výboru pro světové dědictví (Manama, Bahrajn, 2018)

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

RADA HL. M. PRAHY

- a) RSP po seznámení se Zprávou o stavu péče o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002 (v bodě V dále jen „Zpráva“ ; viz příloha č. 5) projednala Zprávu a žádá zpracovat doporučení RSP, která jsou v příloze č. 6 tohoto zápisu.
- b) RSP bere na vědomí ujištění zpracovatelů, že předkládaná Zpráva odpovídá mezinárodně stanoveným pravidlům.
- c) RSP doporučuje Radě hl. m. Prahy Zprávu schválit.

Usnesení RSP 2020/2/1

VI. Projednání otázky zřízení Rady světové památky pro komponentu 002, Průhonický park

- a) RSP odsouvá tento bod na své příští zasedání, jehož se zúčastní zástupce Krajského úřadu Středočeského kraje a Botanického ústavu AV ČR, v.v.i.

VII. Projednání změn došlých k Návrhu témat pro jednání nové Rady světové památky na rok 2020

- a) RSP schvaluje aktualizaci Návrhu témat pro jednání nové Rady světové památky na rok 2020 dle přílohy č. 7 tohoto zápisu.

VIII. Různé

- a) Termín dalšího zasedání RSP byl stanoven na 3. března 2020 od 10.30 hod.

IX. Závěr

- a) Host zastupující zahraniční odbor Ministerstva kultury vyjádřil během zasedání RSP nesouhlas s formální strukturou projednávané Zprávy o stavu péče o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002.

Konec zápisu.

Zpracoval: Karel Kučera

Ověřila: Mgr. Simona Vladíková

Schválil: Ing. arch. Tomáš Drdácký

KOMISE RADY HL. M. PRAHY - RADA SVĚTOVÉ PAMÁTKY

Prezenční listina, 4. února 2020

Členové komise	Podpis
Ing. arch. Tomáš Drdácký	přítomen
Mgr. Michal Beneš, CSc.	přítomen
Mgr. Jiří Skalický	přítomen
Mgr. Jiří Vajčner, Ph.D.	přítomen
Ing. arch. Petr Chotěbor, CSc.	přítomen
Ing. arch. Jaromír Hainc	přítomen
Petr Burgr	přítomen
PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D.	přítomen
Mgr. Kristýna Drápalová	přítomna
Blanka Švarcová	přítomna
Ing. arch. Václav Vondrášek	přítomen
Ing. Jiří Šmída	přítomen
Mgr. Simona Vladíková (tajemnice)	přítomna
Stálí hosté	Podpis
Ing. arch. Krusová Alena	nepřítomna
Ing. arch. Jan Sedlák	přítomen
PhDr. Bečková Kateřina	přítomna
Ing. arch. Ondřej Šefců	přítomen
Hosté komise (ad hoc)	Podpis
Mgr. Dita Limová	přítomna

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

Zápis z jednání

**Zápis z 1. jednání Komise Rady hl. m. Prahy Rada světové památky (dále jen „RSP“),
dne 9. 1. 2020**

přítomni: 11 členů komise, dle přiložené prezenční listiny (příloha č. 1)
omluveni: 1 (Ing. arch. Václav Vondrášek), (příloha č. 1)
přizvaní hosté (ad hoc): MgA. Hana Třeštíková, Karel Kučera, MgA. Barbora Dřevíková

I. Zahájení

Předseda přivítal přítomné a zahájil jednání.

II. Schválení zápisu z minulého jednání, organizační záležitosti a schválení účasti hostů

- a) RSP konsenzem schvaluje program svého jednání (viz příloha 2).
- b) RSP bere na vědomí Jednací řád komisí Rady hlavního města Prahy.
- c) RSP souhlasí, aby v souladu s předchozí praxí byl z jednání pořizován zvukový záznam a archivován v Kanceláři památky světového dědictví (dále jen „KPSD“) OPP MHMP. RSP žádá KPSD o to, aby včas informovala hosty zasedání RSP o pořizování zvukových záznamů a požádala je o souhlas.

III. Volba místopředsedy RSP

- a) RSP volí Mgr. Michala Beneše, CSc. místopředsedou RSP.

Usnesení RSP2020/1/1 (schváleno 10-0-1)

IV. Schválení návrhu stálých hostů Komise RSP

- a) RSP odsouhlasila udělení statusu „stálého hosta“:
 - PhDr. Kateřině Bečkové
 - Ing. arch. Aleně Krusové, CSc.
 - Ing. arch. Janu Sedlákovi
 - Ing. arch. Ondřeji Šefců

- b) RSP doporučuje KPSD, aby jménem jejího předsedy zvala podle povahy bodů programu jako hosty ad hoc paní Mgr. Ditu Limovou a paní Ing. arch. Věru Kučovou.

Usnesení RSP2020/1/2 (schváleno 11-0-0)

V. Projednání Návrhů předchozí RSP a seznámení se zněním Souboru doporučení

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

VIa. Projednání Návrhů předchozí RSP

- a) RSP apeluje na svoji členku Mgr. Kristýnu Drápalovou, aby zprostředkovala včasné a úplné informování RSP prostřednictvím Kanceláře památky světového dědictví o všech dokumentech, u nichž lze důvodně předpokládat, že se přímo či nepřímo mohou dotknout Historického centra Prahy, jako památky zapsané na Seznamu světového dědictví, a jeho ochranného pásma.
- b) RSP souhlasí, aby každé usnesení RSP mělo svůj jednoznačný identifikační kód ve tvaru: rok/číslo jednání RSP/číslo bodu programu.
- c) RSP konstatuje, že body 1–3 „Návrhů pro novou Radu světové památky“ (příloha č. 4) předchozí RSP byly vypořádány a body 4 a 5 budou zařazeny na program jednání RSP v následujících měsících.

VIb. Vyjádření RSP ke znění Souboru doporučení předchozí RSP

- a) RSP bere na vědomí Soubor doporučení předchozí RSP a konstatuje, že řada doporučení je stále v platnosti a doporučuje Radě hl. m. Prahy využívat je i nadále.
- b) RSP bude na doporučení předchozí RSP dále navazovat.

VI. Informace o schvalování Management plánu, informace o projednávání Metropolitního plánu, informace o Strategii cestovního ruchu, informace o Konceptci památkové péče Prahy

VIa. Informace o schvalování Management plánu (dále jen „MgP“)

- a) RSP vítá Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 2673 ze dne 2. 12. 2019 a Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 12/99 ze dne 13. 12. 2019, kterými byl MgP schválen. RSP vítá, že schválený MgP je zveřejněn na stránkách OPP MHMP:
http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/unesco/management_plan/index.html
- b) RSP dále doporučuje, aby získané připomínky od Rady ICOMOS a Centra světového dědictví byly využity při aktualizaci MgP na další období.
- c) RSP vzhledem ke zkušenosti s časovou náročností zpracování aktualizovaného MgP doporučuje, aby zadání této aktualizace bylo provedeno bez zbytečného odkladu.

VIb. Informace o projednávání Metropolitního plánu

- a) RSP bere na vědomí informace o postupu projednávání Metropolitního plánu.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

VIc. Informace o Strategii cestovního ruchu

- a) RSP bere na vědomí informaci o přípravě draftu dokumentu Strategie cestovního ruchu spol. Prague City Tourism, a.s., a termínu zahájení jeho projednávání (od února 2020).
- b) RSP předpokládá, že jí bude draft dokumentu Strategie cestovního ruchu představen na jaře roku 2020.

VId. Informace o Konceptu památkové péče Prahy

- a) RSP bere na vědomí informaci o přípravě Konceptu památkové péče, jejíž zpracování je jedním z opatření uvedených ve schváleném MgP a bere na vědomí možnost změny právních podmínek, které by ji mohly ovlivnit.

VII. Informace o zpracování Zprávy o stavu péče o HCP

- a) RSP bere na vědomí informace o stavu zpracování Zprávy o stavu péče o HCP a o prozatímním posunu termínu jejího odevzdání na ústředí UNESCO na 31. 1. 2020.
- b) RSP deklaruje svoji připravenost projednat první znění zmíněné Zprávy v nejbližším možném termínu a doporučuje včasnost odevzdání této Zprávy i v tom případě, pokud nebudou požadované informace pro účely Zprávy k danému datu plně stabilizovány a doporučuje upozornit, že v těchto případech může dojít ke změnám.

VIII. Návrh témat pro jednání nové Rady světové památky na rok 2020

- a) RSP schvaluje Návrh hlavních a doplňkových témat pro jednání RSP pro rok 2020 s tím, že seznam těchto témat není uzavřen a může být kdykoliv doplněn, jak v bloku hlavních témat, tak v bloku doplňkových témat.
- b) RSP vyzývá své členy, aby do příštího zasedání předložili sekretariátu návrhy na další témata.

IX. Různé

X. Závěr

Příští jednání se uskuteční v úterý 4. 2. 2020 od 9:00 v Salonku primátora, Škodův palác.
Konec zápisu.

Zpracoval: Karel Kučera
Ověřila: Mgr. Simona Vladíková
Schválil: Ing. arch. Tomáš Drdácký

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

dovolují si Vás pozvat na **1. jednání Komise Rady HMP Rady světové památky**, která byla nově ustanovena ke dni 3. 12. 2019 na základě usnesení Rady HMP č. 2557 ze dne 25. 11. 2019. Jednání se uskuteční:

dne 9. 1. 2020 od 13:00

**v Salonku primátorky hl. m. Prahy v 1. patře Škodova paláce, místnost č. 135
Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1**

Návrh programu jednání:

1. Zahájení
2. Schválení:
 - programu
 - účasti hostů ad hoc
 - seznámení s jednacím řádem Komise a informacemi o její činnosti
3. Volba místopředsedy RSP
4. Schválení návrhu stálých hostů Komise RSP
5. Projednání Návrhů předchozí RSP a seznámení se zněním Souboru doporučení předchozí RSP
6. Informace o schvalování Management plánu, informace o projednávání Metropolitního plánu, informace o Strategii cestovního ruchu, informace o Koncepti památkové péče Prahy
7. Informace o zpracování Zprávy o stavu péče o HCP
8. Návrh témat pro jednání nové Rady světové památky na rok 2020
9. Různé
10. Závěr

Svou účast, prosím, potvrďte prostřednictvím e-mailu: simona.vladikova@praha.eu nebo na telefonním čísle 236 002 096. Zároveň prosíme účastníky jednání, aby počítali s celkovým časem trvání zasedání Komise RSP v délce cca 2 hodiny.

Těším se na společné setkání.

Se srdečným pozdravem,

Ing. arch. Tomáš Drdáký

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

Soubor doporučení RSP 2015 – 2018

(vzato na vědomí na 33. zasedání RSP 1. října 2018)

Preambule

Soubor doporučení Komise Rady hl. m. Prahy – Rady světové památky jmenované na období 2015 – 2018 je jejím výstupním dokumentem shrnujícím de jednoho svazku závěry jejích třiceti tří zasedání. Jde o výtah ze zápisů z jednotlivých zasedání, které jsou veřejně přístupné na webových stránkách odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy (přesný odkaz níže). Doporučení jsou řazena do tematických kapitol, což čtenáři umožňuje snadnou orientaci v názorech Rady světové památky na jednotlivé aspekty konkrétních problémů. Jednotlivá doporučení jsou adresována decizním orgánům hl. m. Prahy a též dalším institucím, které se podílejí na správě a péči o statek zapsaný na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO – Historické centrum Prahy. U jednotlivých doporučení lze též dohledat odkaz na konkrétní zápis, ve kterém je obvykle dané téma pojednáno obsáhleji.

Předkládaný Soubor doporučení RSP 2015–2018 byl dne 1. 10. 2018 vzat Radou světové památky na vědomí (schválení obsahu jednotlivých doporučení proběhlo v rámci schvalování znění zdrojových zápisů) a bylo doporučeno jeho postoupení Radě hl. m. Prahy, věcně příslušným odborům Magistrátu hl. m. Prahy a členům Rady světové památky, kteří by měli být jmenováni po komunálních volbách v říjnu 2018.

http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/primator_a_volene_organy/rada/komise_rady/volebni_obdobi_2014_2018/komise_rady_hmp_Rada_svetove_pamatky_/zapisy_z_jednani/index.html

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

1 Management plán

8. zasedání (zápis z 12. května 2016)

V souvislosti s prezentací Průhonického parku tuzemské i zahraniční veřejnosti a racionálnosti této prezentace RSP připomíná zainteresovaným správním orgánům povinnosti vyplývající z článku 4 a 5 Úmluvy o ochraně světového dědictví a týkající se prezentace a osvěty statku Historické centrum Prahy jako celku o dvou částech zapsaného na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví.

13. zasedání (zápis z 29. září 2016)

RSP v návaznosti na mezinárodní zkušenosti upozorňuje na tlak turistického ruchu na Průhonický park a jím vyvolanou potřebu parkování. V této souvislosti uvítá, pokud bude řešení co nejméně kolizní ve vztahu k jeho OUV.

28. zasedání (zápis z 21. března 2018)

RSP s odvoláním na předchozí text tohoto zápisu a bod III. předchozího zápisu (zápis RSP ze 17. jednání 15. 2. 2018) považuje připomínky z vnějšího připomínkového řízení k MgP za vypořádané za předpokladu, že toto vypořádání bude ještě upraveno v intencích obou těchto zápisů. RSP doporučuje, aby byl MgP postoupen k mezinárodnímu připomínkovému řízení s vyznačením těch opatření, u nichž bylo konstatováno, že jsou předmětem rozporu a k nimž je třeba vyžádat si stanovisko orgánů světového dědictví.

31. zasedání (zápis z 19. června 2018)

RSR bere na vědomí informace o postoupení návrhu znění Management plánu Historického centra Prahy do mezinárodního připomínkového řízení a naléhavě zdůrazňuje nutnost doplnit odeslanou textovou část o mapy a plány bez dalšího odkladu. Jinak bude totiž mezinárodní řízení neproduktivní.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

2. Veřejný prostor (k danému tématu též bod 7. Řeka)

3. zasedání (zápis z 3. prosince 2015)

Vzhledem k tomu, že veřejné prostory, včetně vodních ploch toku řeky a břehů, jsou jedním z **klíčových komponent obrazu města** spolugenerujících OUV části 001 světové památky Historické centrum Prahy, RSP zdůrazňuje nutnost **konceptního přístupu** k těmto prostorům včetně řeky a jejích břehů, a to mimo jiné z toho důvodu, že tato problematika je mimo působnost nástrojů územního plánování a památkové péče, přitom ale **úzce věcně souvisí se zachováním OUV a udržením Prahy na Seznamu světového dědictví UNESCO.**

5. zasedání (zápis z 11. února 2016)

RSP se zabývala otázkou využívání **nejdůležitějších veřejných prostor** v části 001 pro účely dopravy v klidu, a to se zvláštním zřetelem k budování vjezdů do podzemních vjezdů do podzemních parkovišť. RSP konstatuje, že veřejný zájem na **respektování významu těchto prostor** z hlediska kulturního, historického a společenského, a to často významu z hlediska národního či dokonce evropského velí, aby řešení podzemních parkovišť bylo voleno tak, aby charakter těchto prostor byl **co nejméně narušován dopravou v klidu, ale naopak, aby tyto prostory byly rehabilitovány** a neměnily se ve vnitřní periferii města, např. vjezdovými rampami do podzemních parkovišť apod.

2.6 Výtvarná a umělecká díla na veřejných prostranstvích / ve veřejném prostoru

16. zasedání (zápis z 12. ledna 2017)

RSP vítá **záměr zpracovat plug-in manuálu** k tématu umístování uměleckých děl ve veřejném prostoru a doporučuje Radě HMP, aby podporovala dopracování tohoto materiálu.

RSP je přesvědčena, že v žádném případě **nelze využívat ušlechtilosti ideje díla pro zdůvodnění jeho mizerného uměleckého nebo technického zpracování** či špatného umístění anebo vynucování si nějakých zvláštních výhod.

RSP zdůrazňuje, že **žádný metodický materiál nemůže nahradit chybějící nebo chaotickou evidenci vlastnictví a stavu stávajících uměleckých děl ve veřejných prostranstvích.**

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

20. zasedání (zápis z 11. května 2017)

RSP v návaznosti na předložený přednávrh P-iMTVP doporučuje dopracovat kritérium o řemeslné stránce uměleckého díla též o stránku materiálovou a soubor kritérií pro akceptování díla ve veřejném prostranství doplnit o kritérium náročnosti péče a údržby o umělecké dílo, u něž se předpokládá jeho dlouhé setrvání na daném prostranství, a dále o kritérium bezpečnosti díla pro veřejnost (zejména děti).

RSP doporučuje rovněž, aby práce s veřejností byla zahájena již mnohem dříve, než až po instalaci díla na veřejném prostranství, a aby se vycházelo z toho, že veřejnost je nejen pasivním příjemcem díla, ale konec konců, prostřednictvím daňových výnosů, klientem financujícím toto dílo.

RSP doporučuje, aby do P-iMTVP byl zařazen soubor kritérií pro přijetí uměleckého díla pro veřejné prostranství jakožto daru, který by městu umožnil, podle těchto kritérií, dar odmítnout nebo umístit jinde než kde navrhuje potenciální dárci. RSP má za to, že darovaným dílům, která budou v rozporu s těmito kritérii, nebude povolováno dárcem požadované umístění.

RSP doporučuje předkladateli, aby do návrhu doprovodného usnesení Rady HMP, kterým Rada bude P-iMTVP schvalovat, byl včleněn zvláštní bod obsahující úkol zpracovat seznam veřejných prostranství (zpracovaný Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy), která by bylo vhodné doplnit o umělecká díla. RSP má zato, že takovýto seznam by byl výhodný mimo jiné pro postup při přijímání darů (viz předchozí bod e) a pro koncepčnější pořizování uměleckých děl městem.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

3 Strategický plán

5. zasedání (zápis z 11. února 2016)

RSP zdůrazňuje ve vztahu k materiálu, že musí být ve Strategii zdůrazněno postavení Prahy jako jednoho z mála hlavních měst na světě, které má světově výjimečnou hodnotu potvrzenou dle mezinárodního práva, z čehož pro Prahu vyplývají závazky pro péči o Historické centrum Prahy, resp. část 001, ale je v sázce i její mezinárodní pověst jako důvěryhodného partnera.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

4 Koncepce památkové péče

5. zasedání (zápis z 11. února 2016)

RSP doporučuje aby, koncepce památkové péče byla zaměřena na celé území hl. m. Prahy; aby koncepce byla zpracována diferencovaně dle typologie jednotlivých památkových území, případně jednotlivých typů památek, a to s důrazem na jejich širší kontext; dále, aby koncepce obsahovala soubor rámcových realizačních opáření, včetně mechanismů posilujících spolupráci mezi jednotlivými MČ na úseku památkové péče.

*RSP doporučuje, pokud jde o akční plány nebo jiné strategické dokumenty, které by na Strategický plán měly navázat, aby je **Strategický plán nesuploval**, avšak naznačil jejich zaměření (hlavní obsahovou linku) a vzájemnou souvztažnost.*

*RSP podporuje konzultace mezi týmem zpracovatelů **Strategického plánu** a týmem zpracovatelů **Management Planu části 001**.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

5 Roční monitorovací zpráva

1. zasedání (zápis z 6. října 2015)

RSP konsensuálně doporučila, aby každá příští Roční monitorovací zpráva obsahovala též doporučení, zda je potřeba **aktualizovat Management plán**.

RSP konsensuálně doporučila odboru památkové péče Magistrátu HMP a odboru kultury a památkové péče Středočeského kraje, aby v rámci připomínkového řízení projednávaly příští Roční monitorovací zprávy i s **ostatními dotčenými útvary Magistrátu HMP, resp. Středočeského kraje**, či dotčenými MČ Prahy.

RSP konsensuálně doporučila odboru památkové péče Magistrátu HMP předložit Roční monitorovací zprávu za rok 2014 dotčenému volenému orgánu města k informaci a o předložení RSP zpětně informovat.

7. zasedání (zápis ze 14. dubna 2016)

Pro příští RMZ **doporučuje zpracovatelům**, aby čerpali informace též ze zdrojů MČ, které jsou v ochranném pásmu, a to v těch případech, kdy je na území konkrétní MČ konstatován nějaký negativní jev. **OPP MHMP se doporučuje**, aby v této věci poskytl zpracovatelům účinnou pomoc a podporu.

19. zasedání (zápis z 19. dubna 2017)

RSP naléhavě doporučuje (mimo jiné v souladu s navrhovaným Management plánem), aby definitivní Roční monitorovací zpráva za rok 2016 **neuvažovala s jedním regulačním plánem pro celou PPR, ale s regulačními plány diferencovanými podle architektonicko-urbanistického charakteru jednotlivých lokalit části 001**.

22. zasedání (zápis z 22. června 2017)

RSP považuje za naprosto nezbytné, aby veškerá hodnocení, ať už pozitivní nebo negativní, vycházela z **vysoce odborného názoru**, založeném na vědeckém poznání.

RSP připomíná základní funkci Ročních monitorovacích zpráv, kterou je vytipování **negativních trendů** a návrh na doporučení, jak jim v **budoucnu zamezit**.

RSP doporučuje, aby v příští Roční monitorovací zprávě byl sledován i **trend poškozování stavebního fondu** v části 001 **graffiti**.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

23. zasedání (zápis z 27. září 2017)

*RSP naléhavě doporučuje orgánům památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy v případě těchto projektů postupovat v souladu s § 172 mezinárodní Směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví, který žádá, aby smluvní státy včas informovaly Mezivládní výbor pro světové dědictví o důležitých projektech obnovy nebo nové výstavby na území zapsaného statku, které by mohly ovlivnit jeho světově výjimečnou hodnotu, **dříve než budou přijata rozhodnutí**, která bude možno jen těžko měnit, aby se Výbor mohl podílet na hledání vhodných řešení pro to, aby bylo **zaručeno uchování výjimečné světové hodnoty** statku.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

6 Doprava v historickém centru Prahy

5. zasedání (zápis z 11. února 2016)

RSP se zabývala otázkou využívání nejdůležitějších veřejných prostor v části 001 pro účely dopravy v klidu, a to se zvláštním zřetelem k budování vjezdů do podzemních parkovišť. RSP konstatuje, že veřejný zájem na **respektování významu těchto prostor** z hlediska kulturního, historického a společenského, a to často významu z hlediska národního či dokonce evropského velí, aby řešení podzemních parkovišť bylo voleno tak, aby charakter těchto prostor byl co **nejméně narušován dopravou v klidu**, ale **naopak**, aby tyto prostory **byly rehabilitovány** a neměnily se ve vnitřní periferii města, např. vjezdovými rampami do podzemních parkovišť apod.

13. zasedání (zápis z 29. září 2016)

RSP doporučuje řešit dopravu v rámci ochrany území části 001 nejen strategicky, ale i metodou postupných kroků tak, aby **nedocházelo k poškozování hodnot**, pro něž byla Praha zapsána na Seznam světového dědictví, ale i pro jejich lepší vnímání. RSP proto vítá řešení regulace dopravy v klidu i v pohybu, které povedou ke zklidnění zejména individuální motorové dopravy ve prospěch, mimo jiné, dopravy **pěší a hromadné, a parkovacích zón**. RSP v této souvislosti upozorňuje na kardinální důležitost zřízení zachytných parkovišť a ve shodě s nálezy druhé Monitorovací mise UNESCO/ICOMOS v roce 2010 do Prahy považuje zřízení dalších **podzemních parkovišť** na území části 001 za **řešení málo vhodné**, a to mimo jiné s ohledem na zachování **archeologického dědictví Prahy**, na to, že tato parkoviště jsou mnohdy motivem pro zbytečné dojezdy do části 001, a s ohledem na to, že v některých případech přináší **znehodnocování veřejných prostranství** (viz též zápis z 5. jednání RSP konaného dne 11. 2. 2016).

RSP zdůrazňuje a doporučuje RHMP aby přijala všechna nezbytná opatření k tomu, aby byla zajištěna **vymahatelnost dosud přijatých opatření**.

RSP doporučuje RHMP ve vazbě na koncepční cíl udržitelného rozvoje města bez zbytečného odkladu zahájit a realizovat na sebe navazující kroky vedoucí k plošné ochraně území části 001 **před průjezdnou automobilovou dopravou**.

RSP doporučuje zpracování analytické studie o motivacích tranzitní individuální automobilové dopravy územím Prahy, zejména centrem, v členění zaměřeném na Pražany a ostatní návštěvníky.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

14. zasedání (zápis z 30. listopadu 2016)

*RSP doporučuje k důkladné úvaze zavedení **mýtného systému** do centra Prahy.*

*RSP je nadále přesvědčená, v návaznosti na relevantní Rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví a nálezy monitorovacích misí, že další budování **podzemních parkovišť** v části 001 je **nevhodným řešením**, které je obtížně vratné a způsobuje nenahraditelné škody na **archeologickém dědictví** v památkově chráněném území.*

*RSP zdůrazňuje, že jakákoliv koncepce parkování musí vycházet z odhadu **trendu životního stylu** budoucích generací. V souvislosti s udržení stálých rezidentů v části 001, případně s jejich početním posílením, je řešení parkování odvislé od jejich životního stylu a je třeba pro něj hledat **vhodné formy řešení** případ od případu podle diferenčních charakteristik jednotlivých lokalit.*

16. zasedání (zápis z 12. ledna 2017)

*RSP považuje za **samozřejmé**, že budou učiněny všechny kroky pro **zamezení dálkové tranzitní dopravy** po severojižní magistrále.*

21. zasedání (zápis z 8. června 2017)

*RSP připomíná v souvislosti s předchozí korespondencí UNESCO, která navázala na výstupy z jeho Monitorovacích zpráv, a s relevantními rozhodnutími Výboru světového dědictví, na stále **nedořešenou otázku transformace severojižní magistrály**, která figuruje v uvedených dokumentech. RSP připomíná, že relevantní mezinárodní dokumenty v souvislosti se severojižní magistrálou uvádějí jako nejvhodnější variantu její transformaci na městský bulvár. RSP v této souvislosti připomíná své závěry uvedené v zápise z 16. jednání RSP (12. 1. 2017) týkající se realizace věcně souvisejícího projektu na **humanizaci severojižní magistrály**. RSP na základě dostupných informací naléhavě doporučuje, aby otázka transformace severojižní magistrály nebyla odkládána a přistoupilo se k okamžitému zahájení řešení, byť i metodou postupných kroků. RSP plně vnímá **obecný zájem pražské veřejnosti** na odstranění vnitřní periferie města, kterou je okolí magistrály, která sama o sobě je významnou bariérou v jeho organizmu.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

6.1 Železniční doprava a železniční stavby

15. zasedání (zápis z 15. prosince 2016)

*RSP doporučuje, aby v závazné územně-plánovací dokumentaci byly vytvořeny příslušné rezervy pro výstup železnice z podzemí na povrch a obráceně, a dále pro výstupy ze stanic na povrch. RSP upozorňuje na nutnost striktně **respektovat zájem na uchování archeologického dědictví** tak, aby dopady stavby výstupů z těchto stanic v míře co nejmenší poškodily archeologický fond; v této souvislosti upozorňuje **zainteresované správní orgány** a subjekty pro odbornou péči o archeologické dědictví, aby včas **sladily své příslušné výkony** a výzkumy.*

16. zasedání (zápis z 12. ledna 2017)

*RSP se **znepokojením konstatuje ostudný stav** nástupního prostoru **od železničního mostu na Vyšehrad.***

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

7 Řeka

7. zasedání (zápis ze 14. dubna 2016)

*RSP vzala na vědomí informaci zástupce MČ Praha 1 o jejím **záporném** stanovisku k výstavbě plavební komory u Dětského ostrova. RSP zdůraznila důležitost zachování stávajícího vizuálního obrazu řeky pro zachování světově výjimečné hodnoty Prahy. **RSP proto podpořila zmíněné stanovisko MČ Praha 1.** (Ze závěru uvedeného v poslední uvedené předchozí větě se s ohledem na své právní postavení ve správním řízení předem vyloučili ředitel odboru památkové péče MHMP a ředitel odboru památkové péče MK ČR).*

9. zasedání (zápis z 9. června 2016)

*RSP doporučuje Radě HMP, aby HMP využilo své zákonodárné iniciativy k novelizaci příslušných právních předpisů ovlivňujících rozhodování o podobě veškerých aktivit v prostoru řeky (vodní plocha, náplavky a nábrežní zdi), zejména stavebních aktivit a trvalého kotvení lodí a plovoucích zařízení s dopadem na charakter území Pražské památkové rezervace. Jedná se zejména o navržení opatření, která by **přesně definovala pravidla pro využívání úseku řeky mezi Jiráskovým a Čechovým mostem** s cílem přemístění trvale kotvících lodí z historického centra Prahy. V této souvislosti by bylo vhodné **zvážit přínos těchto plavidel**, zejména trvale ukotvených botelů, které atraktivní prostor řeky pouze komerčně využívají a ničím významným jej neobohacují. Další hrozbu představují plány na **zkapacitňování vodní cesty** a z toho plynoucího nárůstu technického zázemí v prostoru řeky. Námětem k řešení je také problém vysoké frekvence akcí na náplavce, které tento veřejný prostor **neúměrně zatěžují**.*

*RSP vítá informaci, že bude zpracován manuál s pracovním názvem **Dopad objektů umístěných v prostoru řeky** (vodní plocha, náplavka a nábrežní zdi) na charakter prostoru řeky a doporučuje ho prioritně zpracovat pro úsek řeky **mezi Jiráskovým a Čechovým mostem** a doporučuje, aby v něm byly navrženy i instrumenty jak limitovat nežádoucí objekty cestou smluvních ujednání mezi žadateli a orgány HMP či MČ. RSP doporučuje jednat o uplatnění těchto navržených instrumentů i s věcně příslušnými státními orgány.*

29. zasedání (zápis z 19. dubna 2018)

*RSP **nadále považuje** trvale kotvící kapacitní stravovací a ubytovací zařízení v prostoru řeky v hranicích městské památkové rezervace **za krajně nevhodné** a v **kolizi** se světově výjimečnou hodnotou.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

8 Metropolitní plán

14. zasedání (zápis z 30. listopadu 2016)

*RSP doporučuje, aby **OPP MHMP** byl zastoupen v budoucím odborném týmu pro supervizi návrhu Metropolitního plánu.*

31. zasedání (zápis z 19. června 2018)

***RSP kriticky konstatuje**, že Metropolitní plán nedůsledně pracuje s právními předpisy v oblasti památkové péče, zejména pokud jde o zásahy do památkově chráněných území anebo do kulturních památek a jejich ochranných pásem, a pokud jde o právní předpisy týkající se územního plánování, neboť **Metropolitní plán nevyužívá všechny možné nástroje územního plánování**, které příslušný právní předpis umožňuje a které lze použít k ochraně nemovitého kulturního dědictví.*

***RSP konstatuje**, že Metropolitní plán nerozpracovává statut **světové památky** daný ve smyslu mezinárodní smlouvy a je otázka, nakolik v tomto případě **odpovídá** Metropolitní plán **svému zadání**.*

***RSP konstatuje neoprávněnou asymetričnost Metropolitního plánu**, který na jedné straně stanoví regulativy **výškové hladiny zástavby** a na straně druhé nestanoví podmínky využití území jako regulativy „sui generis“. **RSP zároveň konstatuje**, že bez stanovení těchto podmínek v území lze jen velmi obtížně řešit negativní jevy, jimiž je historické centrum Prahy v současnosti již postiženo a za které je oprávněně kritizováno, jako je například **hypertrofie komerčních a administrativních funkcí**, jejímž důsledkem je - mimo jiné - úbytek příležitostí pro trvalé bydlení, což je v protikladu s vůlí, aby centrum města bylo multifunkční, včetně posílení veřejné vybavenosti pro kulturní účely, nebo nárůst dostředné IAD.*

***RSP je přesvědčená** o tom, že Metropolitní plán **nesmí připustit**, zejména ve stabilizovaných památkově chráněných územích, další **zahušťování zástavby**, protože se tím nejen naruší charakter stávající zástavby, ale ohrozí se tím i potenciál pohody obyvatel. **RSP proto žádá**, aby Metropolitní plán pro tyto lokality stanovil takové podmínky, které **neumožní další zahušťování zástavby**.*

*Pokud jde o zástavbu **Pankrácké pláně výškovými budovami**, **RSP konstatuje**, že Česká republika, a tím i správní orgány hlavního města Prahy, jsou **vázány rozhodnutími Výboru pro světové dědictví**. Metropolitní plán s nimi **nesmí být v rozporu**.*

***RSP zásadně nesouhlasí** se zněním takových formulací obsažených v návrhu Metropolitního plánu, které označují zelené, a především parkové plochy, jako „**zastavitelné**“. Podle názoru RSP je počet a kvalita*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

*těchto ploch na území Prahy zásadní hodnotou, důležitou i pro mezinárodně ceněný obraz města, která by měla podléhat přísné ochraně. Nezastavitelnost takových území by měla být jasně definována ve všech územně-plánovacích dokumentech. Skutečnost, že v parcích v současné době již určité objekty stojí, **nelze** za žádných okolností brát jako **relevantní argument pro akceptování dalšího zastavování parkových ploch.***

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

9 Korespondence s Centrem světového dědictví

12. zasedání (zápis z 8. září 2016)

*RSP nejen v této věci, ale i v případě jiných zamýšlených významných projektů, připomíná odpovědným orgánům města i MK ČR ustanovení § 172 Směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví, jímž se členské státy žádají, aby ještě předtím, než přijmou právně obtížně vratné rozhodnutí, informovaly Výbor o významných projektech, které by mohly významně ovlivnit světově výjimečnou hodnotu památky zapsané do Seznamu světového dědictví, aby jim tak Výbor pro světové dědictví **mohl být nápomocen radou** ještě před vydáním platného rozhodnutí.*

18. zasedání (zápis z 16. března 2017)

*RSP vítá úsilí **nepřekročit výškový limit 70 metrů**, zároveň však upozorňuje, že je třeba tento limit chápat jako **územně omezený**. Odborné posouzení ICOMOS nepřipouští, aby se stavby o této výšce šířily po celém obzoru mimo stávající drůzu výškových staveb na Pankrácké pláni, čímž ovšem není řečeno, že by to měly být stavby vyšší. Zároveň by RSP nepovažovala ani za šťastné, kdyby tato drůza byla dále zahušťována a na horizontu tak vznikla velká **kompaktní hmota významně se uplatňující v panoramatu města** a v dálkových pohledech na něj.*

***RSP připomíná rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví č. 32 COM 7b.86**, v němž se požaduje zpracování jasného plánu na omezení výšky výškových budov a naléhavě doporučuje, aby takovýto plán byl urychleně zpracován a postoupen k připomínce Centru světového dědictví ve smyslu odst. 172 mezinárodní Směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví.*

*RSP, s vyloučením zástupce Ministerstva kultury České republiky ze svého jednání, **vyzývá všechny dotčené orgány**, aby zabránily tomu, aby projekt „**Rezidence Park Kavčí hory**“ umocnil škody již nyní způsobené shlukem výškových staveb na Pankrácké pláni a **vytvořil precedent pro podobné případy** a další vývoj zástavby.*

***RSP doporučuje Ministerstvu kultury České republiky**, aby pro svou eventuální odpověď Centru světového dědictví na shora uvedený dopis WHC/ICOMOS ze dne 22. 2. 2017 pečlivě prozkoumalo, zda ve zprávě z Monitorovací mise z roku 2008 bylo skutečně **exaktně omezeno území, na němž by přípustná hranice 70 metrů měla platit**, a v případě, že nikoliv, aby si **vyžádalo**, aby Mezivládní výbor pro světové dědictví své rozhodnutí o **výškové limitaci upřesnil ve smyslu území, kterého se toto omezení týká**.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

*V návaznosti na předchozí diskuzi RSP **zdůrazňuje** obecně nutnost, aby o závazcích vyplývajících z rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví a o jeho stanoviscích byly OPP MHMP **přiměřeně informovány dotčené orgány** městských částí.*

21. zasedání (zápis z 8. června 2017)

*RSP připomíná v souvislosti s předchozí korespondencí UNESCO, která navázala na výstupy z jeho Monitorovacích zpráv, a s relevantními rozhodnutími Výboru světového dědictví, na stále **nedořešenou otázku transformace severojižní magistrály**, která figuruje v uvedených dokumentech. RSP připomíná, že relevantní mezinárodní dokumenty v souvislosti se severojižní magistrálou uvádějí jako nejvhodnější variantu její transformaci na městský bulvár. RSP v této souvislosti připomíná své závěry uvedené v zápise z 16. jednání RSP (12. 1. 2017) týkající se realizace věcně souvisejícího projektu na **humanizaci severojižní magistrály**. RSP na základě dostupných informací naléhavě doporučuje, aby otázka transformace severojižní magistrály nebyla odkládána a přistoupilo se k okamžitému zahájení řešení, byť i metodou postupných kroků. RSP plně vnímá **obecný zájem pražské veřejnosti** na odstranění vnitřní periferie města, kterou je okolí magistrály, která sama o sobě je významnou bariérou v jeho organizmu.*

24. zasedání (zápis z 16. října 2017)

*RSP připomíná svá doporučení Ministerstvu kultury ČR, aby si u Výboru světového dědictví specifikaci „pankrácké pláně“ jménem ČR vyžádalo a žádá Sekretariát, aby o tomto doporučení **písemně informoval MK**.*

***RSP s politováním konstatuje**, že na straně MHMP nebylo však dodrženo vstupní vymezení „Pankrácké pláně“ tak, jak bylo specifikováno odborem památkové péče Magistrátu HMP a oficiálně postoupeno do Sekretariátu mezivládního Výboru pro světové dědictví v rámci „Zprávy o stavu péče o Historické centrum Prahy“ z února 2014. **RSP má za to**, že jsou-li učiněna **závažná koncepční rozhodnutí**, měla by být i v následné rozhodovací praxi respektována, neboť se tím – mimo jiné – zvyšuje předvídatelnost rozhodování na úseku památkové péče, což má **nepochybně význam pro investory a projektanty**.*

***RSP připomíná**, že objekty, které jsou předmětem dopisu Ministerstva kultury ČR, se nalézají v ochranném pásmu, a v této souvislosti **RSP připomíná**, že základní funkcí **ochranného pásma** je mimo jiné ochrana **hodnot pražského panoramatu**. Jeho zachování by mělo být jedním ze stěžejních hledisek při posuzování stavebních intervencí v tomto pásmu.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

10 Turistický ruch

13. zasedání (zápis z 29. září 2016)

*RSP v návaznosti na mezinárodní zkušenosti upozorňuje na tlak turistického ruchu na Průhonický park a jím vyvolanou potřebu parkování. V této souvislosti uvítá, pokud bude řešení co **nejméně kolizní ve vztahu k jeho OUV.***

15. zasedání (zápis z 15. prosince 2016)

*RSP vítá soubor opatření pro **Strategii turistického ruchu** prezentovaných ředitelkou sektoru marketingu Prague City Tourism paní Lenkou Pluhařovou. RSP doporučuje pro další postup pokračovat v diferencovaném přístupu k návštěvníkům Prahy s prioritou zaměření strategie na bonitního kultivovaného návštěvníka s tendencí se do Prahy vracet; v této souvislosti RSP doporučuje, aby se i nadále získávaly relevantní informace cestou odborných statistických, sociologických a marketingových šetření. RSP doporučuje pokračovat **v intenzivním proaktivním vyhledávání významných kulturních akcí, které svým významem přesahují hranice Prahy, a kooperovat s širokým spektrem jejich organizátorů. V souvislosti se záměrem poskytovat kvalitnější služby turistům RSP zdůrazňuje nutnost diferencovaného přístupu podle bonitnosti a zájmu návštěvníků a doporučuje, aby v koncepčních dokumentech byla více zdůrazněna péče o tuzemského návštěvníka Prahy.***

*RSP konstatuje v souvislosti se strategií, že orientace na **kvalitní design je nosná** a v této souvislosti upozorňuje na nedostatečnou kvalitu soudobé architektury v Praze. Odkazuje v této souvislosti na příslušné navrhované opatření v Management plánu.*

*V souvislosti s orientací na kultivovaného perspektivního návštěvníka RSP vítá informace o záměrech **vybudovat v Praze kapacitní, mezinárodně srovnatelná zařízení pro kulturní události.***

*V souvislosti s kulturním dědictvím Prahy RSP s **hlubokým politováním konstatuje nedostatek v prezentaci pražského sochařského dědictví** a žádá, aby HMP v rámci svých možností vyzvalo Národní muzeum k řešení neutěšeného stavu lapidária na Výstavišti Holešovice v Praze.*

*RSP v souvislosti s turistickým ruchem vítá informaci o **vstupu v platnost zákazu segwayů**, upozorňuje ale, že příslušné značky by měly odpovídat již Radou HMP přijatému Manuálu tvorby veřejných prostranství, a to co do **formátu, designu a způsobu umístění.***

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

*RSP zdůrazňuje, že pro řešení přetížení historického jádra Prahy turismem, resp. pro řešení pokračujícího tlaku na přestavbu historického stavebního fondu v historickém jádru Prahy na ubytovací zařízení, je jedním z nástrojů uplatňování **geograficky diferencované taxy pro turistický ruch**.*

*RSP doporučuje **zintenzivnit kooperaci v oblasti propagace a spolupráce se správou parku Průhonice jako součásti světové památky UNESCO „Historické centrum Prahy“**.*

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

11 Hladina výškové zástavby

7. zasedání (zápis z 14. dubna 2016)

RSP s politováním a znepokojením bere na vědomí informace o dopisu ředitelky centra UNESCO ze dne 5. 4. 2016 ve věci výškových staveb na Pankrácké pláni. RSP v této věci konstatuje, že dopis plně odpovídá předchozím doporučením Centra světového dědictví a Rozhodnutím Mezivládního výboru světového dědictví; RSP připomíná, že hladina výškové zástavby byla stanovena na 60 – 70 m maximálně v případě Pankrácké pláně (Rozhodnutí výboru světového dědictví, 32. zasedání v Quebecu 2008). RSP bere na vědomí informaci, že oficiální odpověď České republiky bude zpracována v součinnosti mezi MK ČR a vedením hlavního města. RSP žádá, aby byla seznámena s návrhem odpovědi na svém nejbližším zasedání a aby ji byl písemně předložen soubor všech Rozhodnutí Výboru týkající se statku světového dědictví Historické jádro Prahy.

9. zasedání (zápis z 9. června 2016)

Ve věci výškové výstavby na Pankrácké pláni – „Epoque Towers – V Tower“ - RSP vzala na vědomí stav přípravy odpovědi na protestační dopis UNESCO k výškovým stavbám na Pankrácké pláni (viz zápisy z jejího 7. a 8. zasedání) a konstatovala, že ve smyslu příslušných mezinárodních závazků a platných právních předpisů je odpověď věci věcně příslušného ministerstva a odboru památkové péče Magistrátu HMP, jimž důrazně doporučuje úzkou součinnost při jejím zpracování. RSP k tomu vyzývá OPP MHMP, aby doplnil předchozí podklady.

RSP lituje nastalé příčiny tohoto dopisu a považuje za neslučitelné s pověstí České republiky, aby odpověď nevycházela ze skutečného stavu a z dříve oficiálně postoupených informací o dané věci Sekretariátu UNESCO. RSP doporučuje vysvětlit vznik staveb, které jsou předmětem dopisu UNESCO, a vyslovit jasný koncepční záměr opřený o relevantní dokumenty, pokud jde o další výškové stavby na předmětném území. RSP opakovaně připomíná nutnost limitovat hladinu výškové zástavby v panoramaticky citlivých lokalitách na území HMP a respektovat přitom relevantní rozhodnutí Výboru světového dědictví.

12. zasedání (zápis z 8. září 2016)

RSP bere na vědomí aktuální stav správního řízení ve věci Residence Kavčí hory. Upozorňuje MHMP OPP, že podkladem pro příslušné rozhodnutí je též petice občanského sdružení Občanská iniciativa Pankrác, všechny prameny mezinárodního práva, včetně relevantních rozhodnutí Mezivládního výboru pro Světové

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

dědictví UNESCO, monitorovacích zpráv z Reaktivních monitorovacích misí UNESCO/ICOMOS do Prahy a doporučení mezinárodních organizací. Doporučuje též vyžádat si stanovisko Národního výboru ICOMOS;

RSP s vyloučením vedoucí oddělení státní správy památkové péče MHMP OPP a ředitele odboru památkové péče MK ČR konstatuje, že projekt Residence Kavčí hory tak, jak jí byl vizuálně prezentován, je závažným vstupem do panoramatu Prahy a že poškodí-li toto panorama, bude to závažným ohrožením světově výjimečné hodnoty (tzv. OUV) části 001.

18. zasedání (zápis z 16. března 2017)

RSP vítá úsilí nepřekročit výškový limit 70 metrů, zároveň však upozorňuje, že je třeba tento limit chápat jako územně omezený. Odborné posouzení ICOMOS nepřipouští, aby se stavby o této výšce šířily po celém obzoru mimo stávající drůzu výškových staveb na Pankrácké pláni, čímž ovšem není řečeno, že by to měly být stavby vyšší. Zároveň by RSP nepovažovala ani za šťastné, kdyby tato drůza byla dále zahušťována a na horizontu tak vznikla velká kompaktní hmota významně se uplatňující v panoramatu města a v dálkových pohledech na něj.

RSP připomíná rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví č. 32 COM 7b.86, v němž se požaduje zpracování jasného plánu na omezení výšky výškových budov a naléhavě doporučuje, aby takovýto plán byl urychleně zpracován a postoupen k připomínkám Centru světového dědictví ve smyslu odst. 172 mezinárodní Směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví.

RSP, s vyloučením zástupce Ministerstva kultury České republiky ze svého jednání, vyzývá všechny dotčené orgány, aby zabránily tomu, aby projekt „Residence Park Kavčí hory“ umocnil škody již nyní způsobené shlukem výškových staveb na Pankrácké pláni a vytvořil precedent pro podobné případy a další vývoj zástavby.

RSP doporučuje Ministerstvu kultury České republiky, aby pro svou eventuální odpověď Centru světového dědictví na shora uvedený dopis WHC/ICOMOS ze dne 22. 2. 2017 pečlivě prozkoumalo, zda ve zprávě z Monitorovací mise z roku 2008 bylo skutečně exaktně omezeno území, na němž by přípustná hranice 70 metrů měla platit, a v případě, že nikoliv, aby si vyžádalo, aby Mezivládní výbor pro světové dědictví své rozhodnutí o výškové limitaci upřesnil ve smyslu území, kterého se toto omezení týká.

V návaznosti na předchozí diskuzi RSP zdůrazňuje obecně nutnost, aby o závazcích vyplývajících z rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví a o jeho stanoviscích byly OPP MHMP přiměřeně informovány dotčené orgány městských částí.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

24. zasedání (zápis z 16. října 2017)

RSP připomíná svá doporučení Ministerstvu kultury ČR, aby si u Výboru světového dědictví specifikaci „pankrácké pláně“ jménem ČR vyžádalo a žádá Sekretariát, aby o tomto doporučení písemně informoval MK.

RSP s politováním konstatuje, že na straně MHMP nebylo však dodrženo vstupní vymezení „Pankrácké pláně“ tak, jak bylo specifikováno odborem památkové péče Magistrátu HMP a oficiálně postoupeno do Sekretariátu mezivládního Výboru pro světové dědictví v rámci „Zprávy o stavu péče o Historické centrum Prahy“ z února 2014. RSP má za to, že jsou-li učiněna **závažná koncepční rozhodnutí, měla by být i v následné rozhodovací praxi respektována, neboť se tím – mimo jiné – zvyšuje předvídatelnost rozhodování na úseku památkové péče, což má nepochybně **význam pro investory a projektanty**.**

RSP připomíná, že objekty, které jsou **předmětem dopisu Ministerstva kultury ČR**, se nalézají v ochranném pásmu, a v této souvislosti RSP připomíná, že základní funkcí ochranného pásma je mimo jiné **ochrana hodnot pražského panorámatu**. Jeho zachování by mělo být jedním ze **stěžejních hledisek** při posuzování stavebních intervencí v tomto pásmu.

RSP znovu připomíná platnost mezivládní **Směrnice k provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví**, a sice její § 172 žádající, aby významné projekty, které mohou ovlivnit světově výjimečnou hodnotu zapsané památky, byly ještě před tím, než bude přijato obtížně zvrátitelné rozhodnutí, předem konzultovány s Výborem světového dědictví, aby tak Výbor mohl být **nápomocen svou radou či pomocí**. Konstatuje, že v případě předmětných staveb **nebyla tato výzva Výboru pro světové dědictví naplněna**.

RSP doporučuje, aby na **www stránkách** byly prezentovány neoficiální překlady **obou monitorovacích zpráv UNESCO/ICOMOS**.

25. zasedání (zápis z 16. listopadu 2017)

Ke zpracování předložené studie Rezidence Park Kavčí Hory ze září 2017 **RSP konstatuje, že studie jak ve své textové části, tak ve své části výkresové je zpracována nedostatečně a nesplňuje náležitosti územní studie podle stavebního zákona 183/2006 sb. v platném znění.**

RSP konstatuje, že zástavba, která je předmětem studie, negativně **zasáhne do pražského panorámatu** a ovlivní, mimo jiné, i **dálkové pohledy na panorama NKP Vyšehrad**.

RSP dále konstatuje, že předmětná zástavba jde **proti principům relevantních rozhodnutí** Výboru pro světové dědictví a je **opakováním a prohlubováním chyb**, které se staly v péči o pražské panorama v oblasti

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

pankrácké pláne v minulosti. RSP se proto **od předmětné územní studie distancuje** a mimo jiné s ohledem na nedostatečnost jejího obsahu, ji nepovažuje za územně plánovací podklad ve smyslu §25 stavebního zákona, podle něž by bylo možno rozhodovat v území a který by mohl být relevantní pro odpovědné rozhodnutí o tak citlivé otázce, jakou je **zachování pražského panorámatu**.

RSP znovu připomíná **odpovědnost všech orgánů státní památkové péče** za implementaci mezinárodně-právních dokumentů, jimiž je Česká republika vázána, a to nejen při zaujímání stanovisek, ale již i při formulaci výchozích podmínek pro soutěže. RSP konstatuje, že v případě předmětné soutěže **nebyly podmínky ve vztahu k předmětu zájmu památkové péče stanoveny dostatečně**.

RSP s politováním konstatuje, že v případě předmětné studie tomu **nebyla respektována její předchozí doporučení** v dané věci.

31. zasedání (zápis z 19. června 2018)

RSP konstatuje neoprávněnou asymetričnost Metropolitního plánu, který na jedné straně stanoví regulativy **výškové hladiny zástavby** a na straně druhé nestanoví podmínky využití území jako regulativy „sui generis“. RSP zároveň konstatuje, že bez stanovení těchto podmínek v území lze jen velmi obtížně řešit negativní jevy, jimiž je historické centrum Prahy v současnosti již postiženo a za které je oprávněně kritizováno, jako je například **hypertrofie komerčních a administrativních funkcí**, jejímž důsledkem je - mimo jiné - úbytek příležitostí pro trvalé bydlení, což je v protikladu s vůlí, aby centrum města bylo multifunkční, včetně posílení veřejné vybavenosti pro kulturní účely, nebo nárůst dostředné IAD.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

X Ostatní

2. zasedání (zápis z 5. listopadu 2015)

RSP doporučuje městu **iniciovat soutěže** (vyhlašovat nebo projednat s investorem) pro architektonická řešení pohledově exponovaných prostor (příklad Florence, roh Vinohradské).

15. zasedání (zápis z 15. prosince 2016)

RSP se seznámila s informací o stavu **cihelného obložení barokního opevnění Prahy** a upozorňuje, že v některých úsecích, např. při vyústění Nuselského mostu na novoměstské straně, dochází k **vážným poruchám tohoto opláštění**. RSP proto doporučuje Hlavnímu městu Praze jako vlastníkov, aby zajistilo systematický průzkum stavu pláště a na jeho základě bez zbytečného odkladu provedlo **opravy podle standardů památkové péče**.

Pokud jde o Masarykovo nádraží RSP konstatuje, že jakékoliv řešení musí být **v souladu se statutem Prahy jako součásti světového dědictví UNESCO** a s pojetím nádraží jako centra obchodně-komunitního sui generis.

19. zasedání (zápis z 19. dubna 2017)

RSP vítá a podporuje záměr správce statku na zavedení **on-line monitorovacího stavu znečištění Botiče**.

23. zasedání (zápis z 27. září 2017)

RSP naléhavě doporučuje orgánům památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy v případě těchto projektů postupovat v souladu s **§ 172 mezinárodní Směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví**, který žádá, aby smluvní státy včas informovaly Mezivládní výbor pro světové dědictví o důležitých projektech obnovy nebo nové výstavby na území zapsaného statku, které by mohly ovlivnit jeho světově výjimečnou hodnotu, dříve než budou přijata rozhodnutí, která bude možno jen těžko měnit, aby se Výbor mohl podílet na hledání vhodných řešení pro to, aby bylo **zaručeno uchování výjimečné světové hodnoty statku**.

25. zasedání (zápis z 16. listopadu 2017)

RSP znovu připomíná **odpovědnost všech orgánů státní památkové péče** za implementaci mezinárodně-právních dokumentů, jimiž je Česká republika vázána, a to nejen při zaujímání stanovisek, ale již i při formulaci výchozích podmínek pro soutěže. RSP konstatuje, že v případě předmětné soutěže nebyly **podmínky ve vztahu k předmětu zájmu památkové péče stanoveny dostatečně**.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

Návrhy pro novou Radu světové památky

Preambule

Aniž by Rada světové památky, jejíž mandát trval od května 2015 do října 2018 (dále jen „odstupující Rada“), jakkoli chtěla ovlivňovat témata či způsob jednání budoucí Rady světové památky, která bude jmenována po volbách do Zastupitelstva HMP v říjnu 2018 (dále jen „budoucí Rada“), doporučuje její pozornosti následující:

Bod 1

V čele budoucí rady bude nepochybně stát předseda. Budoucí Rada by si měla na operativní úrovni zvolit též místopředsedu, nebo jinak ošetřit stav, kdy předseda nebude moci svou funkci krátkodobě či dlouhodobě vykonávat. (Odstupující Rada byla po určitou dobu blokována ve své činnosti z důvodu onemocnění svého předsedy, což zbrzdilo její činnost).

Bod 2

Budoucí Rada by měla nadále na webových stránkách Magistrátu HMP uveřejňovat zápisy ze svých jednání a průběžně tento soubor doplňovat pro informační potřeby členů Rady HMP a Zastupitelstva HMP, zaměstnanců Magistrátu HMP i veřejnosti (odstupující Rada tento systém zavedla v zájmu transparentnosti své činnosti; v praxi se tento postup osvědčil i při vyřizování jedné z petic občanů, které byly odstupující Radě přikázány ke stanovisku). Odstupující Rada zároveň doporučuje, aby i z jednání nové Rady byly pořizovány zvukové záznamy za předpokladu, že s tím její členové budou souhlasit, které budou archivovány v sekretariátu Rady (během jednání Rady odeznívají často diskuse, jejichž závěr se shrnuje v zápisech, zápis však nikdy nemůže vystihnout bohatost diskuse a komplexnost zdůvodnění, proč Rada přijala konkrétní stanovisko; kromě toho – tyto zvukové záznamy byly poskytnuty k využití i odborníkům řešícím různé otázky, kteří byli na jednání odstupující Rady zváni).

Bod 3

Odstupující RSP shledala jako velmi užitečné disponovat ročním tematickým plánem, který jí umožnil, aby mohla debaty na svých jednáních tematicky orientovat a připravovat se na ně, přičemž témata byla volena s ohledem na problematiku zajímavější UNESCO, resp. s ohledem na statut Historického centra Prahy jako statku zapsaného na Seznam světového dědictví podle Úmluvy o světovém dědictví a mezinárodní prováděcí směrnici k ní. Budoucí Rada by si měla tematický plán postavit jako flexibilní dokument, který je možné přizpůsobovat aktuální situaci, a k tématům přizvávat odborníky – pracovníky či funkcionáře MHMP (jednak se tím získávají pro

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

Návrhy pro novou Radu světové památky

jednání Rady cenné informace, jednak debaty na jednání Rady mohou sloužit těmto expertům k řešení daných otázek).

Bod 4

Odstupující Rada považovala za klíčové a koncepční dvě hlavní otázky své činnosti – Management plán statku světového dědictví Historické centrum Prahy, část 001 (Pražská památková rezervace) a Metropolitní plán. Vzhledem k tomu, že Management plán stále nebyl dokončen a je jedním z hlavních mezinárodních požadavků kladených na hl. m. Prahu, budoucí Rada by měla striktně trvat na odpovědném vyhodnocení a zpracování výstupů z mezinárodního připomínkového řízení do finální verze Management plánu a dbát na jeho implementaci. Druhým koncepčním tématem je Metropolitní plán, který na dlouhou dobu fatálně ovlivní stav statku Světového dědictví. Metropolitní plán by budoucí Rada měla sledovat z hlediska jeho dopadů na Historické centrum Prahy a jeho ochranné pásmo.

Bod 5

Odstupující Rada je rovněž toho názoru, že by mohlo být pro MK ČR přínosné koncepční stanovisko Rady ke struktuře, formě a periodicitě Ročních monitorovacích zpráv tak, aby kromě informací, které jsou MK ČR z Rady světové památky sdělovány ad hoc, reflektovaly stav statku světového dědictví a včas signalizovaly negativní trendy, které by statek mohly ohrozit.

Bod 6

Odstupující Rada doporučuje budoucí Radě, aby důsledněji dbala na svou vazbu s Radou HMP, zvala její zástupce na svá jednání, případně zástupce jiných poradních komisí Rady HMP, dbala na včasnost informování Rady HMP o svých doporučeních a usilovala o zpětné informace (odstupující Rada tento kontakt navázala až v posledním roce svého mandátu a její informovanost o stanoviscích Rady HMP k jejím podnětům byla mizivá).

Bod 7

Odstupující Rada konstatuje, že je přínosné, pokud v rámci přijímání doporučení jsou hledány nástroje pro jejich realizaci a případně tyto nástroje jsou ve spolupráci s experty i nalézány.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

dovoluji si Vás pozvat na **2. jednání Komise Rady HMP Rady světové památky**, která byla nově ustanovena ke dni 3. 12. 2019 na základě usnesení Rady HMP č. 2557 ze dne 25. 11. 2019.

Jednání se uskuteční:

dne 4. 2. 2020 od 9:00

**v Salonku primátorky hl. m. Prahy v 1. patře Škodova paláce, místnost č. 135
Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1**

Návrh programu jednání:

1. Zahájení
2. Schválení:
 - programu
 - účasti hostů ad hoc
 - zápisu z minulého jednání
3. Přivítání stálých hostů RSP
4. Seznámení RSP se zněním Zprávy ze společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS (25. – 29. 3. 2019)
5. Seznámení RSP s návrhem znění Zprávy o stavu péče o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002, zpracované na základě výzvy obsažené v bodě 10 Rozhodnutí 42 COM 7B.21 Výboru pro světové dědictví (Manama, Bahrajn, 2018)
6. Projednání otázky zřízení Rady světové památky pro komponentu 002, Průhonický park
7. Projednání změn došlých k Návrhu témat pro jednání nové Rady světové památky na rok 2020
8. Různé
9. Závěr

Svou účast, prosím, potvrďte prostřednictvím e-mailu: simona.vladikova@praha.eu nebo na telefonním čísle 236 002 096. Zároveň prosíme účastníky jednání, aby počítali s celkovým časem trvání zasedání Komise RSP v délce cca 3 hodiny.

Těším se na společné setkání.

Se srdečným pozdravem,

Ing. arch. Tomáš Drdácáký

Pracovní překlad

SPOLEČNÁ REAKTIVNÍ MONITOROVACÍ MISE CENTRA SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ A RADY ICOMOS

HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY

Zpráva ze společné monitorovací mise
25.–29. března 2019
Praha, Česká republika,

26. srpna 2019

Titulní fotografie: Pohled na jihovýchod od mostu Legií přes Vltavu na vysoké budovy na Pankrácké pláni, které se tyčí nad siluetou Nového Města a baziliky svatého Petra a Pavla na Vyšehradě vpravo.

OBSAH

1. PODĚKOVÁNÍ	7
2. SHRNU TÍ A SEZNAM DOPORUČENÍ	8
3. SOUVISLOSTI MISE.....	12
3.1. Historie zápisu	12
3.2. Kritéria zápisu a hodnoty světového dědictví	12
3.3. Posouzení stavu ochrany provedené Výborem pro světové dědictví a jeho předsednictvem	12
3.4. Odůvodnění mise	13
3.5. Obecné podmínky mise	13
4. VNITROSTÁT NÍ POLITIKY PRO OCHRANU A SPRÁVU PAMÁTEK SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ.....	14
4.1. Institucionální systém.....	14
4.2. Právní předpisy.....	15
4.3. Hranice a nárazníkové zóny.....	16
5. URČENÍ A POSOUZENÍ PROBLÉMŮ / HROZEB	18
5.1. Prvek 1 – Historické centrum Prahy	18
5.1.1. Úvod	18
5.1.2. Návrh nového stavebního zákona	18
5.1.3. Návrh plánu správy	19
5.1.4. Návrh metropolitního plánu	20
5.1.5. Mobilita v Praze: Dopravní politika a rozvoj dopravy	23
5.1.6. Řeka Vltava a koncept pražských břehů.....	26
5.1.7. Národní muzeum a Muzejní míle.....	29
5.1.8. Václavské náměstí a jeho okolí	29
5.1.9. Kancelář veřejného prostoru IPR a Karlovo náměstí	34
5.1.10. Historická nádraží.....	35
5.1.10.1. Masarykovo nádraží a jeho okolí.....	35
5.1.10.2. Nádraží Vyšehrad a železniční most	39
5.1.11. Další rozvoj Nového Města	41
5.1.12. Výškové budovy na Pankrácké pláni	47
5.1.13. Železniční pozemky a ostatní transformační oblasti.....	54
5.1.13.1. Žižkov	54
5.1.13.2. Bubny a ostatní přilehlé transformační oblasti	57
5.1.13.3. Smíchov.....	59
5.1.14. Provádění doporučení UNESCO z roku 2011 o historické městské krajině..	60
5.2. Prvek 2 – Průhonický park	61

6. POSUZENÍ STAVU OCHRANY PAMÁTKY	69
Integrita historického centra	69
Autentičnost historického centra	69
7. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	71
Přehled	71
Strategická doporučení:.....	71
Krátkodobá doporučení týkající se části 001, Historického centra.....	72
Střednědobá doporučení týkající se části 002, Průhonický park	73
8. PŘÍLOHY.....	75
8.1. Zadávací požadavky	75
8.2. Porovnání zadávacích požadavků s obsahem zprávy z mise	79
8.3. Složení týmu mise	81
8.4. Seznam účastníků	81
8.5. Souvislosti mise	82
8.5.1. Posouzení stavu ochrany provedené Výborem pro světové dědictví a jeho předsednictvem	82
8.5.2. Prohlášení o výjimečné světové hodnotě	90
8.6. Seznam dokumentů předložených během mise.....	93
8.7. Program mise	95
8.8. Periodická zpráva – druhý cyklus.....	97

OBRÁZKY

Obr. 1 Hranice památky světového dědictví a její nárazníková zóna.....	17
Obr. 2 Současná hlavní strategie silniční dopravy v Praze.	24
Obr. 3 Zklidnění magistrály.....	25
Obr. 4 Potenciální humanizace magistrály kolem Hlavního nádraží.....	25
Obr. 5 Plavební komora Smíchov, pohled na jih (proti proudu) z mostu Legií; druhá plavební komora by byla zvenčí zdí obehnaného ostrova s nízkou zdí mezi řekou a kanálem podobné velikosti, jako je zeď vlevo v popředí	27
Obr. 6 Vstupní kanál do plavební komory Smíchov, pohled na sever (po proudu) z mostu Legií; vnější zeď by vycházela ze zdi stávající a stáčela by se více ven tak, aby vznikl nový kanál; Karlův most v pozadí, před ním krouží turistické lodě.	27
Obr. 7 Plán navrhované druhé smíchovské plavební komory.....	28
Obr. 8 Přebudované veřejné prostranství okolo Národního muzea; nahoře Václavské náměstí.....	29
Obr. 9 Nové plány Václavského náměstí a jeho opětovné připojení k tramvajové síti.....	30
Obr. 10 „Ostrov“ muzea s přímými pěšími spojeními s Václavským náměstím.....	30
Obr. 11 Revitalizace Václavského náměstí.	30
Obr. 12 Současná podoba rozvoje mezi Václavským náměstím a Panskou ulicí. Součástí jízdnárny z 18. století (uprostřed) bude nový vstup do metra.....	31
Obr. 13 Václavské náměstí, rohový dům předtím a poté.....	32
Obr. 14 Václavské náměstí, nová budova za hotelem Evropa.	33
Obr. 15 Zaha Hadid Architects, 2014, koncept hlavního plánu pro Masarykovo nádraží (vpravo nahoře), pohled ze severovýchodu	36
Obr. 16 Letecký pohled stávajících návrhů východně od magistrály, z jihovýchodu.	36
Obr. 17 Zrekonstruovaný interiér hlavní haly Masarykova nádraží	37
Obr. 18 Průčelí do Havlíčkovy ulice (Penta Investments).....	37
Obr. 19 Plán první fáze rozvoje centra Masaryk Centre; Inset, schéma veřejných prostor	38
Obr. 20 Nádraží Vyšehrad, březen 2019.....	40
Obr. 21 Železniční most.....	40
Obr. 22 Centrum Quadrio ze severovýchodu s mechanickou sochou „Hlava Franze Kafky“	41
Obr. 23 Budova Quadrio ze severozápadu, směrem do Spálené ulice; obě průčelí jsou propojena obchodní pasáží.....	42
Obr. 24 Budova Quadrio ze střechy budovy DRN s kopulí Národního muzea v pozadí vpravo a televizní věží uprostřed.....	42
Obr. 25 Budova DRN (Fiala) a její okolí (Google).....	43
Obr. 26 jihovýchodní pohled z Národní třídy do Mikulandské ulice s novou budovou před barokním palácem a dalším barokním palácem přes Mikulandskou ulici.....	43
Obr. 27 Budova DRN: vyvýšení nad Mikulandskou ulici; plány přízemí a čtvrtého podlaží; sekce	44
Obr. 28 Staré a nové z pohledu jihovýchodně ze střechy nové budovy	45
Obr. 29 Severovýchodní roh barokního dvoru	45
Obr. 30 Zachovaný interiér galerie s fiktivními obrazy zavěšenými na stuhách.	46
Obr. 31 Tmavá masa centra Quadrio a budovy DRN, pohled z kopule Národního muzea	46
Obr. 32 Pozice Pankrácké pláně vůči Starému a Novému Městu (žlutě) a Vyšehradu (hnědě), s Nuselským mostem (Zdroj: Presentace „Pankrác“).	48
Obr. 33 Výškové budovy na Pankrácké pláni, ze západního konce mostu Legií.	49

Obr. 34 Pohled z vrcholu City Tower směrem k Pražskému hradu; uprostřed vpravo Kongresové centrum	49
Obr. 35 Pankrácká pláň ve vztahu s osou od rampy Pražského hradu (modrá čára) a hradištěm Vyšehrad (nahore vlevo). Oranžová linka ukazuje Pankráckou pláň v současném vnímání; fialové čáry v širším smyslu chápání panorama vůči Pražskému hradu; modré čáry v užším smyslu oblasti, u nichž je nebo předběžně byl zvažován rozvoj, s vyznačením tzv. pentagonu (B) a Residence Park Kavčí hory. (Zdroj: Prezentace „Pankrác“).	50
Obr. 36 Navrhované věže projektu Residence Park Kavčí hory z pohledu od Pražského hradu, které by stály vpravo od tzv. pentagonu (prezentace).	50
Obr. Věže Pankrácké pláně ze silnice kolem Strahovského stadionu	51
Obr. 38 Výňatek z knihy <i>Pražské veduty</i>	51
Obr. 39 Tři oblasti obnovy bývalých nádraží (památky světového dědictví vyznačeny červeně) Rohan City je červeně vyšrafovaná oblast na břehu řeky mezi Bubny a Žižkovem	54
Obr. 40 Výňatek z knihy <i>Pražské veduty</i> ukazující současný rozvoj Žižkova	55
Obr. 41 Výňatek z knihy <i>Pražské veduty</i> ukazující návrh konceptu horizontu Žižkova	55
Obr. 42 Současný plán koncepce pro Žižkov	56
Obr. 43 Výňatek z metropolitního plánu, listy D4–5 (spojené) ukazující zamýšlenou oblast obnovy na Žižkově	56
Obr. 44 Plánovaný rozvoj a přeměna oblasti Bubny, pohled severovýchodním směrem s potenciální koncertní halou na jihu mezi mosty.	57
Obr. 45 Navrhovaný rozvoj Rohan City – depo a nádraží Bubny nahore vlevo.	58
Obr. 46 Blokový plán Smíchova ukazující pohledy ven; sever je vpravo, stávající bloky černé, navrhované bloky tmavě šedé	59
Obr. 47 Navrhovaný hlavní plán pro Smíchov, pohled ze severu.....	60
Obr. 48 Průhonický zámek z jihu.	61
Obr. 49 Průhonický park, část obnoveného alpina	62
Obr. 50 Strategický územní plán pro nárazníkovou zónu Průhonického parku, bez data; oblasti rozvoje červeně	63
Obr. 51 Reliéfní mapa Průhonického parku v kontextu (památky světového dědictví červeně, nárazníková zóna žlutě; hranice osídlení uvnitř nárazníkové zóny žlutě) s anotacemi.	64
Obr. 52 Pohled jihovýchodně z bodu G na obr. 51 ukazující protihlukovou stěnu postavenou mezi oblastí rozvoje F a obcí.	65
Obr. 53 Pohled jihozápadně z bodu G na obr. 51 ukazující příměstský rozvoj; jehličnany Průhonického parku viditelné přes střechy uprostřed obrázku.	65
Obr. 54 Nástin plánu pro řízení rizik pro Průhonický park z roku 2015	67

1. PODĚKOVÁNÍ

Mise děkuje českým úřadům za vynikající organizaci mise, za jejich pohostinnost a podporu po celou dobu. Tato podpora byla klíčová pro to, aby umožnila zástupcům Centra světového dědictví a rady ICOMOS seznámit se s památkami světového dědictví a získat informace z první ruky o problémech a výzvách, jimž úřady čelí ve svém úsilí zajistit lepší provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví.

Mise je vděčná úředníkům Ministerstva kultury, kteří věnovali svůj čas, aby ji doprovázeli, a těm, kteří shromáždili tak vyčerpávající soubor materiálů obsahujících informace o památkách světového dědictví, zejména náměstkovi ministra panu Vlastislavu Ouredovi, řediteli odboru památkové péče panu Jiřímu Vajčnerovi a vedoucí oddělení UNESCO při odboru mezinárodních vztahů paní Ditě Limové.

Mise rovněž děkuje primátorovi hlavního města Prahy panu Zdeňku Hřibovi a jeho kabinetu za vysvětlení práce, kterou ve městě vykonávají, a především náměstkovi primátora pro městský rozvoj panu Petru Hlaváčkoví a zaměstnancům Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR Praha) a jeho řediteli panu Ondřeji Boháčovi, kteří byli našimi hostiteli pro prezentační a diskusní setkání.

Zvláštní poděkování patří zástupcům Botanického ústavu Akademie věd ČR, zejména Ing. Jiří Šmídovi, správci areálu Průhonického parku, který je prvkem památky, za jejich aktivní zapojení a informace poskytované během mise.

Naše poděkování patří také zástupcům nevládních organizací, kteří se s misí setkávali, aby představili názory svých organizací, zejména Klubu za starou Prahu, který byl založen před více než sto lety.

Nakonec odborníci mise oceňují úsilí všech, jejichž práce přispívá k ochraně a zdokonalování Historického centra Prahy a jeho výjimečné světové hodnoty.

2. SHRNUTÍ A SEZNAM DOPORUČENÍ

Mise má za to, že pokud jde o ochranu dědictví, jsou památky obecně v dobrém stavu, nicméně na stav ochrany má v současné době vliv řada negativních faktorů, které představují potenciální nebezpečí pro výjimečnou světovou hodnotu statků v souladu s odstavcem 179 *prováděcí směrnice k provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví* (UNESCO, 2017), a ohrožují jejich autentičnost a integritu.

Jak zdůraznil smluvní stát v prohlášení o výjimečné světové hodnotě, *„Integrita Historického centra Prahy je ohrožena tlakem developerů, kteří usilují o výstavbu nových předimenzovaných budov v centru města a v jeho nárazníkové zóně. Celistvost podoby Historického centra Prahy rovněž ohrožuje rostoucí tlak na proměny střešní krajiny, což by mohlo mít negativní dopad na vizuální integritu města, která dosud zůstala velmi dobře zachována. Integrita Průhonického parku je ohrožena rozvojem příměstské zástavby v jeho nárazníkové zóně.“*¹

Všechny zmiňované tlaky zhoršují vizuální kvalitu krajiny a soudržnost městského prostředí a ohrožují celkovou integritu památky.

Reaktivní monitorovací mise z roku 2010 vypracovala v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány soubor nezbytných opatření schválený Výborem pro světové dědictví.

Reaktivní monitorovací mise z roku 2019 vyjadřuje politování, že smluvní stát nereagoval na obavy, doporučení a žádosti o řadě rozsáhlých rozvojových projektů navrhovaných uvnitř nárazníkové zóny a památky a širším okolí vyjádřené v předchozích zprávách z misí, ani na rozhodnutí Výboru požadující plán na omezení výškových budov s cílem zabránit vizuálnímu narušení historické městské krajiny v Praze.

Mise si všimla úsilí českých úřadů. Níže naleznete seznam hlavních opatření, která byla zjištěna přímo v průběhu mise nebo předpokládána na základě poskytnutých dokumentů a informací.

Mise doporučuje provedení komplexních opatření ze strany smluvního státu s cílem eliminovat hrozby pro výjimečnou světovou hodnotu památek a také zabránit dalším ztrátám autentičnosti, integrity a urbánní soudržnosti města.

Na základě inspekce na místě, přezkumu předchozích rozhodnutí Výboru a doporučení reaktivní monitorovací mise z roku 2010 a také četných diskuzí během setkání s vnitrostátními a regionálními úřady vypracovala mise soubor doporučení, která by měla být provedena s cílem zvládat potenciální hrozby a chránit charakteristické rysy, které vyjadřují výjimečnou světovou hodnotu památky.

Strategická doporučení (SD) týkající se části 001, Historického centra:

SD 01: Vyjádření v sekci prohlášení o výjimečné světové hodnotě o integritě, že „Regulaci potřebnou pro harmonickou integraci moderních zásahů do historického městského prostředí zaručuje zákon o státní památkové péči,“ musí být uváděno do praxe. Je nezbytné bránit návrhům, které zahrnují slučování historických pozemků, demolice budov, které pozitivně přispívají k výjimečné světové hodnotě, nebo výstavbu nových budov, které jsou příliš vysoké, příliš objemné nebo příliš utilitární pro svůj urbanistický kontext nebo místo ve výhledu na ně nebo z nich.

¹ Zdroj: *Statement of Outstanding Universal Value* (Prohlášení o výjimečné světové hodnotě) <http://whc.unesco.org/en/list/616>

SD 02: Ministerstvo kultury by mělo prosazovat uplatňování posouzení dopadů na dědictví v souladu s pokyny ICOMOS v rámci procesu posuzování dopadu významných politik a projektů na výjimečnou světovou hodnotu Prahy.

Krátkodobá doporučení týkající se části 001, Historického centra

V souvislosti s navrhovanými změnami stavebního zákona a postupem vydávání stavebních povolení:

D 01: Centrum světového dědictví by mělo být informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona v souvislosti s potenciálními dopady na správu památek kulturního dědictví.

V souvislosti s návrhem plánu správy:

D 02: Plán správy by měl být propracovaný tak, aby cesty k plnění cílů a opatření potřebných k zachování identifikovaných charakteristických rysů výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví v jejím prostředí byly jasně určeny, s jasně vymezenými odpovědnými organizacemi a (v příslušných případech) časovým harmonogramem pro dokončení.

D 03: Cíle územního plánování vznikajícího plánu správy potřebné pro zachování výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví, jejíž charakteristické rysy byly rozpracovány v plánu správy, by se měly plně odrazit v konečné verzi metropolitního plánu a být právním nástrojem k jejich provádění, a oba dokumenty by na sebe měly navzájem odkazovat.

V souvislosti s návrhem metropolitního plánu:

D 04: Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:

- *soubor map zahrnoval vymezené památkové rezervace a památky a zejména památky světového dědictví a nárazníkové zóny;*
- *se zajistilo, že bude jasně prosazovat a podporovat ochranu dědictví, přičemž nezbytná opatření budou do plánu plně začleněna, a zejména bude v celém plánu výslovně a jasně uvedeno omezení obecných politik v souvislosti s kulturním dědictvím nebo jednodušeji uvedeno, že ochrana určených památek je nadřazena jiným politikám;*
- *odstranil výškové limity / navádění ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (s výjimkou nárazníkové zóny památky světového dědictví, v rámci níž a za níž by se měly řídit potřebou chránit lokalitu památky).*

D 05: Hlavní město Praha by souběžně s dokončením metropolitního plánu mělo vypracovat regulační plán pro statky světového dědictví v menším měřítku (1:5000), v němž lze stanovit přesnější kontroly na základě historických městských bloků spíše než na základě nahodilých mřížky.

D 06: Stát by měl uspořádat mezinárodní seminář k projednání návrhu územního plánu hlavního města Prahy za účasti předních specialistů na urbanismus, kteří se podílejí na provádění doporučení UNESCO o historické městské krajině z roku 2011, společně s Úmluvou o ochraně světového dědictví.

V souvislosti se správou Vltavy a možným zvětšením smíchovské plavební komory:

D 07: Příslušné orgány, zejména hlavní město Praha, by měly velmi pečlivě zvážit, zda je žádoucí reagovat na komerční poptávku po turisticky zaměřené říční dopravě významným navýšením kapacity infrastruktury. Bylo by vhodnější řídit využívání stávající kapacity,

a omezit tak nárůst turistických výletních plaveb, přičemž by se mělo uvažovat o potenciálu jednak říčních autobusů a jednak využívání říční dopravy k podpoře plánovaných velkých stavebních projektů podél břehů, a upřednostňovat jej. Orgány by také měly zvážit, zda je vhodný tolerantní přístup k novým přístávacím místům na řece, jak je stanoven v návrhu metropolitního plánu, článek 130.

Ve vztahu k historickým železničním stanicím v rámci památky:

D 08: Měl by se přehodnotit hlavní plán pro východní část Masarykova nádraží, aby nedošlo k nepřiměřenému omezování možností budoucího zlepšování magistrály a zejména možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever, v souladu s doporučením 3 mise z roku 2010. V obou případech je nezbytné maximalizovat propojení napříč sousedními částmi města a v rozložení nových městských bloků využívat potenciál výhledů na horu Vítkov na východě a budovy Muzea hlavního města Prahy (zejména na jeho severojižní ose) na severu.

D 09: Stát by prostřednictvím Rady hlavního města Prahy měl využít své pravomoci k vyvlastnění bývalého nádraží Vyšehrad a předat jej jinému investorovi, který bude ochoten a schopen jej opravit a znovu zprovoznit.

D 10: Stát by měl Centru světového dědictví předložit podrobnosti o možnostech budoucího železničního mostu, aby je mohly přezkoumat poradní orgány.

V souvislosti s rozvojem výškových budov na Pankrácké pláni v panoramatu z Pražského hradu:

D 11: V souladu s doporučením z roku 2008 by nové nebo náhradní budovy uvnitř tzv. pentagonu neměly přesáhnout výšku 60–70 m.

D 12: Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších než je obecně výška budov v okolí a výškové omezení by mělo být příslušným způsobem upraveno i ve vznikajícím návrhu pražského metropolitního plánu. Stát by měl také podniknout všechny přiměřené kroky k zajištění, že projekt výstavby Residence Park Kavčí hory nebude pokračovat.

V souvislosti s navrhovanými transformačními zónami, zejména bývalými železničními pozemky:

D 13: Před schválením jakéhokoli projektu by veškeré nové návrhy výškových budov (vyšších než 10 pater) v prostoru přestavby Nákladového nádraží Žižkov, včetně přesných vizualizací jejich vzhledu z Hradu, měly být předloženy k přezkumu poradním orgánům Centra světového dědictví v souladu s odstavcem 172 prováděcí směrnice.

D 14: Pro nově vznikající hlavní plány pro transformační oblasti Bubnů a Rohanského ostrova by mělo být provedeno posouzení dopadu na dědictví založené na přesných vizuálních zobrazeních ze všech významných pohledů a mělo by být předloženo poradním orgánům Centra světového dědictví ke kontrole. Hlavní plány by v případě potřeby měly být změněny v souvislosti s výsledkem a doporučeními tohoto posouzení, aby se zabránilo poškození výjimečné světové hodnoty statku světového dědictví.

Střednědobá doporučení týkající se části 002, Průhonický park

D 15: V zájmu řešení současných rizik, včetně objemů vody při bouřích a rizika znečištění, by v souladu se studií 2015/16 měla být před parkem zavedena zvýšená opatření ke zmírnění toku proudu v bouřkových podmínkách, s cílem řešit aktuální rizika. Aby se zabránilo dalšímu zvyšování rizik, měl by se veškerý nový rozvoj v povodí řídit zásadami udržitelného městského odtoku a používat všude, kde je to možné, propustné vnější povrchy.

D 16: Jakmile se naskytne vhodná příležitost, měly by úřady formálně potvrdit část nárazníkové zóny, které se nachází v okrese Praha-východ, v souladu s nárazníkovou zónou na Praze-západ.

D 17: V současné době nerozvinutá oblast nárazníkové zóny na jihu od východní části parku by měla zůstat v zemědělském užívání a poskytovat z veřejných komunikací jasný výhled na původní vzhled parku v krajině. Obecně by se mělo odolávat tlaku na uvolnění omezování urbanizace okolo parku stanoveného ve stávajících územních plánech.

D 18: Revidovaný plán správy pro prvek Průhonice by měl obsahovat konečný plán připravenosti na rizika včetně povodní a měl by se zabývat správou nárazníkové zóny a oblastí za ní, pokud je to nezbytné k ochraně výjimečné světové hodnoty parku.

3. SOUVISLOSTI MISE

Podkladové dokumenty, zadávací požadavky a složení týmu mise naleznete v přílohách 8.1 – 8.5.

3.1. Historie zápisu

V roce 1992 zapsal Výbor pro světové dědictví na svém 16. zasedání (Santa Fe, USA) Historické centrum Prahy (Česká republika) jako památku světového dědictví na Seznam světového dědictví na základě kulturních kritérií ii), iv), vi).

Zapsaná lokalita je sériový statek tvořený Historickým centrem Prahy na území samosprávného územního celku hlavního města Prahy a Průhonickým parkem, který se nachází na jihovýchod od města na území Středočeského kraje.

3.2. Kritéria zápisu a hodnoty světového dědictví

Výjimečnou světovou hodnotu Historického centra Prahy definují kritéria ii), iv) a vi) přijatá Výborem pro světové dědictví v době zápisu:

- Kritérium ii): Historické centrum Prahy znamenitě dokládá urbanistický a architektonický vývoj od středověku až dodnes. Jeho významná role v politickém, sociálním a kulturním vývoji východní Evropy od 14. století a bohatství jeho architektonických a uměleckých tradic vypovídá o tom, že sloužilo jako základní model urbanistického vývoje pro většinu střední a východní Evropy.

- Kritérium iv): Praha je dokladem urbanistického a architektonického celku výjimečné kvality a díky svým jednotlivým památkám a charakteru městské krajiny se právem těší celosvětové proslulosti.

- Kritérium vi): Praha se stala již ve středověku jedním z vedoucích středisek rozvoje křesťanství ve střední Evropě a významně formovala urbanistický rozvoj měst. Vzhledem ke svému politickému významu od konce středověku přitahovala architekty a umělce z celé Evropy, kteří přispěli k jejímu architektonickému a uměleckému bohatství. Založením Karlovy univerzity ve 14. století se z Prahy stalo proslulé sídlo vzdělání a toto renomé si město zachovalo až do dnešních dnů. Od doby vlády Karla IV je Praha intelektuálním a kulturním centrem regionu a je nesmazatelně spojena se světově známými osobnostmi, jako byli Wolfgang Amadeus Mozart a Franz Kafka.

Výbor pro světové dědictví na svém 40. zasedání (Istanbul, 2016) přijal retroaktivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě (viz příloha 8.5.2).

3.3. Posouzení stavu ochrany provedené Výborem pro světové dědictví a jeho předsednictvem

Od zápisu byly identifikovány potenciální hrozby pro výjimečnou světovou hodnotu, integritu a autentičnost památky, mimo jiné rozvoj výškových budov na Pankrácké pláni, nedostatečná účinnost stávajících plánovacích, správních a ochranných opatření pro památku a chybějící dokončený plán správy.

Tyto potenciální hrozby vyústily v rozhodnutí Výboru pro světové dědictví 42 COM 7B.21, které bylo přijato na jeho 42. zasedání (Manama, 2018), a v žádost o aktualizovanou zprávu o pokroku od smluvního státu, která by Výboru umožnila přezkoumat, zda památka čelí hrozbám, jež by mohly mít škodlivý dopad na s ní spjaté charakteristické rysy, a památka by tak splňovala kritéria pro zápis na Seznam světového dědictví v ohrožení v souladu s odstavcem 179 *prováděcí směrnice*.

Výbor pro světové dědictví na svém 42. zasedání rovněž požádal smluvní stát, aby pozval společnou reaktivní monitorovací misi Centra světového dědictví / ICOMOS k posouzení stavu ochrany.

3.4. Odůvodnění mise

V souvislosti s touto památkou se již dříve uskutečnily dvě mise. Poslední společná reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví / ICOMOS se uskutečnila v roce 2010.

Na žádost Výboru pro světové dědictví pozval smluvní stát společnou reaktivní monitorovací misi Centra světového dědictví / ICOMOS k prohlédnutí památky ve dnech 25. až 29. března 2019. Účelem mise bylo posoudit stav její ochrany, přezkoumat všechny probíhající studie a návrhy a pomoci s určením možností možného rozvoje, které jsou v souladu s výjimečnou světovou hodnotou památky, a zjistit pokrok dosažený ve vztahu k předchozím rozhodnutím Výboru pro světové dědictví.

V souladu se zadávacími požadavky (viz příloha 8.1) mise rovněž přezkoumala, zda je památka vystavena hrozbám, které by mohly mít škodlivý dopad na s ní spjaté charakteristické rysy, a zda splňuje kritéria pro zápis na Seznam světového dědictví v ohrožení v souladu s odstavcem 179 *prováděcí směrnice*.

Porovnání zadávacích požadavků s obsahem zprávy z mise tvoří přílohu 8.2.

3.5. Obecné podmínky mise

Program mise uvedený v příloze 8.7 byl velmi nabitý. Mise provedla inspekci v obou prvcích statku kulturního dědictví.

Proběhly rozsáhlé konzultace s orgány města, správci lokalit a zástupci občanské společnosti. Mise provedla návštěvy na místě a byla místními orgány podrobně seznámena s řadou dokumentů, plánů a programů. Rovněž přezkoumala zprávu o stavu ochrany, kterou smluvní stát předložil Centru světového dědictví a radě ICOMOS dne 15. března 2018.

Ministerstvo kultury a hlavní město Praha předali týmu mise materiály a doplňující dokumenty, které si vyžádal při inspekcích na místě. Veškeré podkladové dokumenty jsou uvedeny v přílohách 8.5 a 8.6.

Seznam osob, s nimiž se mise setkala, je uvedený v příloze 8.4.

Mise shromáždila mapy a obrázky ukazující stav památek. Jejich výběr byl použit pro ilustraci v příslušných částech této zprávy.

4. VNITROSTÁTNÍ POLITIKA PRO OCHRANU A SPRÁVU PAMÁTEK SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ

Mise níže uvedla informace a dokumenty obsažené ve zprávě smluvního státu o stavu ochrany, periodické zprávě (oddíl II), a dokumenty předané během mise (viz seznam v příloze 8.6).

4.1. Institucionální systém

Výbor pro světové dědictví během svého 42. zasedání (Manama, 2018) podpořil smluvní stát, aby posílil autoritu vnitrostátní instituce zodpovědné za provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví, a umožnil jí tak soustředit hlavní rozhodnutí na zachování výjimečné světové hodnoty památky.

Podle zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, je vykonavatelem přenesených pravomocí státní správy v hlavním městě Praze **Magistrát hlavního města Prahy** a ve specifikovaných oblastech pak úřady městských částí.

Hlavní město Praha je samostatně spravováno zastupitelstvem hl. m. Prahy.

Dalšími orgány hlavního města Prahy jsou rada hl. m. Prahy a primátor hl. m. Prahy.

Podle výše uvedeného zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, město navenek zastupuje primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib, Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1.

Odbor památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy je výkonným orgánem státní památkové péče v přenesené pravomoci a v současné době má následující strukturu:

- právní a administrativní oddělení,
- oddělení státní správy památkové péče,
- oddělení „Kancelář památky světového dědictví“.

Kancelář památky světového dědictví vykonává vysoce kvalifikovaný úkol v rámci odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy v oblasti zajišťování řádné péče o památku světového dědictví, včetně komunikace se zástupci státu (Ministerstvo kultury) a Výborem pro světové dědictví UNESCO. Předkládá zprávy o stavu ochrany a podobné koncepční dokumenty a účastní se jednání Výboru pro světové dědictví.

Část pravomocí Kanceláře památky světového dědictví se týká řízení grantů poskytnutých z rozpočtu hl. m. Prahy na obnovu kulturních památek v rámci části 001 památky světového dědictví.

Kancelář je rovněž sekretariátem Rady světové památky.

Funkci řídicí skupiny vykonává Rada světové památky, která vznikla na základě usnesení Rady hl. m. Prahy č. 388 ze dne 19. března 2013 jako iniciativní a poradní orgán Rady hl. M. Prahy ve smyslu § 79 odst. 1 Zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, jako komise hlavního města Prahy s názvem Rada světového památky se zaměřením na koncepční otázky spojené se správou a ochranou památky světového dědictví.

Obnovený status Rady světové památky byl vydán přílohou 2 usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1145 ze dne 19. května 2015. Nově zřízená Rada světové památky na svém 1. zasedání dne 6. října 2015 jednomyslně zdůraznila, že v souladu s přílohou 2 usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1145 ze dne 19. května 2015 je poradním orgánem pro koncepční otázky spojené se statutem Historického centra Prahy coby památky světového dědictví a že již nebude

zasahovat do legislativně nařizovaného rozhodování jiných orgánů památkové péče o konkrétních případech. Konkrétní případy však mohou být předmětem jejího zájmu jako ilustrace relevantních koncepčních problémů.

Rada světové památky formuluje doporučení a zpracovává stanoviska a podněty týkající se památky světového dědictví – Historického centra Prahy, a tyto předkládá Radě hl. m. Prahy.

Rada světové památky hodnotí výsledky monitorovacích zpráv zaměřených na památku světového dědictví a své závěry předkládá Radě hl. m. Prahy. Rada světové památky sleduje vytváření plánu správy Historického centra Prahy (plánu nakládání s památkou světového dědictví), jehož zpracování zajišťuje Kancelář památky světového dědictví, a své závěry předkládá Radě hl. m. Prahy

Rada světové památky zpracovává stanoviska ke koncepčním otázkám, které se týkají památky světového dědictví – Historického centra Prahy, a předkládá je Radě hl. m. Prahy. Rada světové památky plní aktivní roli při prezentaci památky světového dědictví a osvětě a spolupracuje při tom s Kancelářem památky světového dědictví, odborem památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy a odborem kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. Členové Rady světové památky jsou zástupci institucí, které působí v oblasti památkové péče a ochrany kulturního dědictví zapsaného na Seznam světového dědictví, a zástupci dotčených městských částí. Radu navenek zastupuje její předseda/předsedkyně.²

4.2. Právní předpisy

Výbor pro světové dědictví na svém 42. zasedání (Manama, 2018) uvítal úsilí smluvního státu a vyzval jej, aby schválil všechny příslušné právní dokumenty a změny, jako je „novela zákona o státní památkové péči“, jejímž cílem je zajistit účinný, transparentní, předvídatelný a odborně garantovaný způsob správy kulturního dědictví v České republice a rovněž posílení ochrany a správy dědictví.

Informace o právních předpisech týkajících se kulturního dědictví jsou odvozeny z odpovědí na oddíly I a II pravidelných zpráv (viz příloha 8.8), retroaktivního prohlášení o výjimečné světové hodnotě památky, zprávy o stavu ochrany z roku 2018 předložené smluvním státem a legislativních dokumentů, které týmu mise představily nebo předložily vnitrostátní orgány.

Novela zákona o státní památkové péči

Dne 25. dubna 2016 byl ve sbírce zákonů zveřejněn zákon č. 127/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle důvodové zprávy byla novela přijata za účelem doplnění § 6 zákona o státní památkové péči, na jehož základě může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit určité území, historické prostředí nebo část krajinného celku za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany, tak, aby zahrnovaly způsob, jímž bude Ministerstvo kultury zmocněno k vyhlášení památkových zón. Nyní bude výslovně stanoveno, že památkové zóny mají být vyhlášeny obecně závazným předpisem podle šesté části správního řádu. Současně bude takový postup stanoven pro všechny památkové zóny dříve vyhlášené vyhláškami Ministerstva kultury nebo krajskými vyhláškami nebo nařízeními v tom smyslu, že jakékoli další změny již existujících památkových zón mají být rovněž prováděny obecně závaznými předpisy. Jde v zásadě o technickou změnu, jejímž cílem je upravit povolení pro způsob vyhlášení památkové zóny a především zavést tento jednotný způsob pro případné změny ve všech stávajících předpisech, podle nichž byly památkové zóny dosud vyhlášeny.

² Zdroj: 2018 Zpráva smluvního státu s. 50–51 <http://whc.unesco.org/document/167329>. V době mise se v říjnu 2018 konalo závěrečné zasedání Rady jmenované předchozí správou.

Zákon vstoupil v platnost dne 10. května 2016. V letech 2014 až 2017 Ministerstvo kultury pokračovalo v intenzivní práci na přípravě nového zákona o ochraně památkového fondu. Cílem plánovaného zákona bylo zajistit efektivní, transparentní, předvídatelný a odborně garantovaný způsob správy památkového fondu České republiky, který by rovněž posílil právní jistotu občanů, odstranil nadbytečnou administrativní zátěž a zmírnil dopad omezování vlastnického práva. Poslanecká sněmovna však na svém zasedání dne 12. července 2017 návrh zákona ve třetím čtení zamítla usnesením č. 1752. Podrobné informace o této problematice včetně pracovních verzí nového památkového zákona jsou k dispozici v češtině na webových stránkách Ministerstva kultury: <https://www.mkcr.cz/priprava-noveho-pamatkoveho-zakona-2011-2017-255.html>.

Změny právních, regulačních a smluvních opatření týkajících se ochrany Historického centra Prahy (C 616-001) (Nástroje legislativní ochrany) V prosinci 2015 byla přijata novela zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích – zákon č. 48/2016 Sb., kterým byla do § 2 přidána definice osobního technického prostředku v podobě osobního přepravníku se samovyvažovacím zařízením nebo obdobného zařízení. Podle § 60a odst. 5 může obec nařízením na svém území vymezit místa, kde je provozování osobního přepravníku na chodníku, stezce pro chodce, stezce pro chodce a cyklisty, na pěších a obytných zónách nebo vozovce zakázáno. Současně byla rychlost osobních přepravníků na chodníku omezena na rychlost chůze. Tato změna vstoupila v platnost dne 20. února 2016 a měla značný dopad na regulaci „Segway“ v centru města.³

4.3. Hranice a nárazníkové zóny

Tato památka byla zapsána v roce 1992 jako sériový statek a kombinovala dvě žádosti o nominaci podané samostatně, jednu pro Historické centrum Prahy předloženou v roce 1991 a žádost o rozšíření pro Průhonický park předloženou v roce 1992. Oba prvky byly zapsány pouze s jednou nárazníkovou zónou pro Historické centrum Prahy, která neobklopovala Průhonický park a jejíž definice byla sama o sobě nejistá.

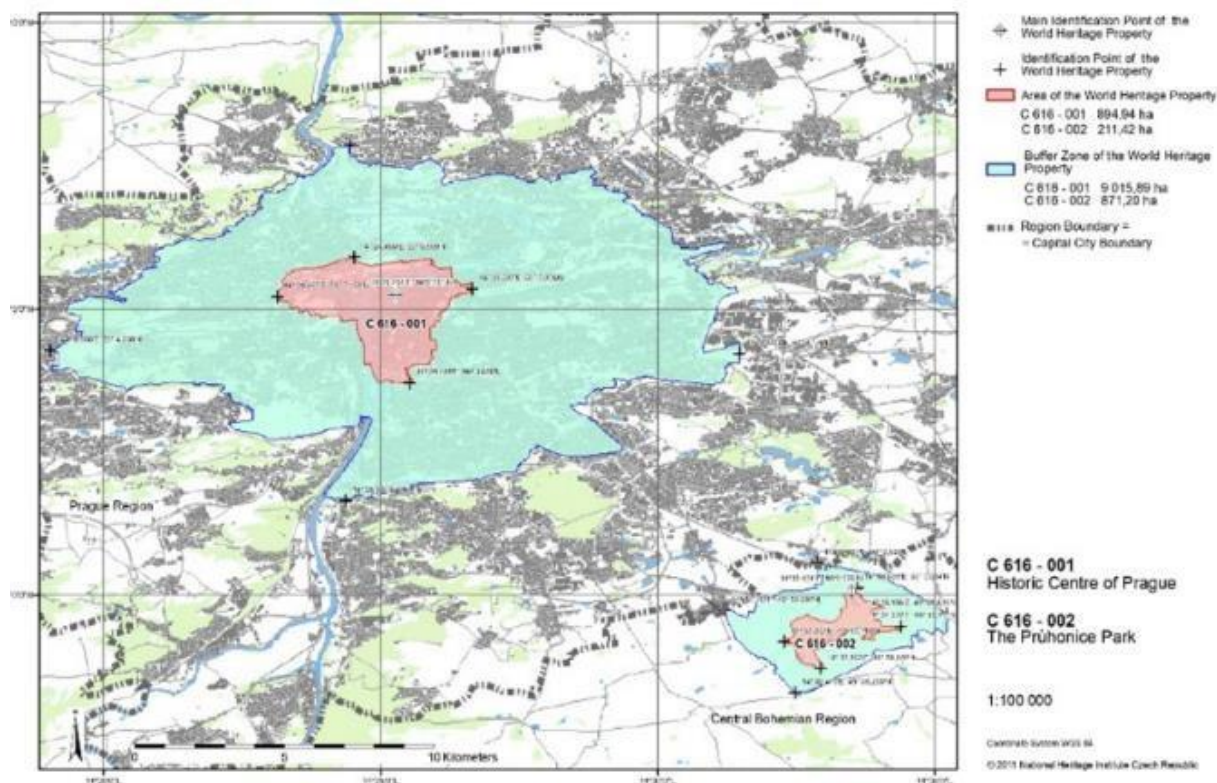
Reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví / ICOMOS v roce 2008 doporučila, aby orgány provedly hodnocení dvou potenciálních nárazníkových zón s cílem posoudit jejich účinnost, a následná mise v roce 2010 doporučila, aby smluvní stát navrhl revizi nárazníkové zóny pro Historické centrum v souladu s postupy stanovenými pro drobné úpravy hranic a zahrnul nárazníkovou zónu kolem Průhonického parku (**obr. 1**), tak, aby obě odpovídaly nárazníkovým zónám zřízeným podle vnitrostátního práva v roce 1981.⁴

Nárazníková zóna pro Historické centrum přijatá Výborem pro světové dědictví v roce 2012 se rozkládá na 9 016 hektarech, které zcela obklopují 894 hektarů prvku Historického centra Prahy, a byla vymezena na základě vizuálních vztahů a geografie území. Pokrývá oblasti, ve kterých by nevhodný rozvoj mohl mít negativní dopad na výjimečnou světovou hodnotu prvku statku kulturního dědictví.

³ Zdroj: 2018 Zpráva smluvního státu s. 51–52 <http://whc.unesco.org/document/167329>. Viz <http://www.dopravni-pravo.cz/novela-zakona-c-482016-sb-o-provozu-na-pozemnichkomunikacich-platna-od-20-2-2016/>

⁴ Kul/5-931/81, 19. května 1981.

Rozsah nárazníkové zóny okolo památky se liší od minimálních cca 2 km do maximálních více než 10 km.

Obr. 1 Hranice památky světového dědictví a její nárazníková zóna.

Nárazníková zóna Průhonického parku se rozkládá na ploše 871 hektarů a obklopuje 211 hektarů památky ve všech směrech. Pokud jde o Historické centrum Prahy, tato nárazníková zóna odpovídá rozšířením právního nástroje přijatého dne 12. února 1981, kterým byla zřízena nárazníková zóna pro zámek Průhonice a Průhonický park. Stejně jako tomu bylo u předchozí nárazníkové zóny, právní akt zakládající tuto zónu zakazuje výstavbu budov s nadměrnou výškou.⁵

⁵ Zdroj: Hodnotící zpráva ICOMOS z roku 2012 WHC-12/36.COM/INF.8B1.Add <http://whc.unesco.org/document/116988>

5. URČENÍ A POSOUZENÍ PROBLÉMŮ / HROZEB

5.1. Prvek 1 – Historické centrum Prahy

5.1.1. Úvod

Od října 2018 je Magistrát hl. m. Prahy pod novým politickým vedením a Národní památkový ústav vnímá, že více podporuje ochranu. Tato památka (8,95 km²) představuje 1,8 % z celkové plochy kraje Praha, bydlí zde 3,5 % (44 200) obyvatel, podporuje 20 % (170 000) pracovních míst a ročně sem zavítá 7,1 milionu turistů. Památka tak v historickém rámci podporuje všechny funkce, které se od centrální oblasti moderního hlavního města očekávají, a zároveň zajišťuje rozsáhlý a rostoucí turistický ruch. Všechny tyto role, ale zejména obchod a cestovní ruch, vytvářejí investiční tlak, který zajistil opravu a budoucí využití většiny jejich historických budov a rozvoj volných ploch v souboru městské architektury. Avšak zejména na Novém Městě je investiční tlak nyní tak velký, že projekty rozvoje narušují jeho strukturu a charakter. Vznikající nové řídicí dokumenty, plán správy (Management Plan) a metropolitní [územní] plán musí sladit rozvoj s nutností zachovat historické město v kontextu svého místa v městě Praha jako celku.

5.1.2. Návrh nového stavebního zákona

Pražské stavební předpisy, jež jsou jediným právním předpisem v oblasti výstavby a plánování, který může regulovat samotné město, byly v letech 2012–16 reformovány k obecnému souhlasu a vstoupily v platnost dne 1. srpna 2018.

Existuje všeobecná shoda, že proces získání stavebního povolení v České republice trvá příliš dlouho a je příliš komplikovaný, vyžaduje mnoho dílčích povolení; a že toto musí být urychleno. Návrh bílé knihy o novém stavebním zákoně vydala v únoru 2019 Hospodářská komora jako experiment se souhlasem vlády, ale jeho zdroj a financování vedly k obavám z řad památkářů, že je nevyhnutelně předpojatý ve prospěch developerů a podnikatelů ve stavebnictví.⁶ Obzvláště znepokojivá je skutečnost, že prohlášení některých oficiálních orgánů se nadále nebudou považovat za „závazná prohlášení“, ale za důkaz, který bude zvažován při rozhodování navrhovaným stavebním úřadem. Konkrétně existuje obava, že by se tato změna mohla týkat doporučení Národního památkového ústavu (Ministerstvo kultury), navzdory jeho (současnému) právnímu statutu podle památkového zákona. Navrhované zavedení „mlčení státní správy“ (kdy je souhlas udělen automaticky po stanovené lhůtě při neexistenci konkrétního rozhodnutí orgánu) by na základě zkušeností v jiných jurisdikcích nebylo pozitivním krokem k ochraně památek. Mise nebyla dostatečně informována, aby mohla o této iniciativě podrobně informovat.

Doporučení

D 01: Centrum světového dědictví by mělo být informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona v souvislosti s potenciálními dopady na správu památek kulturního dědictví.

⁶ Připomínky Českého národního komitétu ICOMOS, 19. února 2019.

5.1.3. Návrh plánu správy (Management Plan)

Návrh *plánu správy pro část 001, Historické centrum Prahy*, vypracovaný Odborem památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy a koordinovaný řídicí skupinou, byl Centru světového dědictví předložen v roce 2018. Rada ICOMOS provedla technický přezkum v březnu 2019 před uskutečněním mise. Hlavní otázky, které v tomto přezkumu vyvstaly, jsou shrnuty níže.

Pochopení a definice charakteristických rysů

Vznikající plán je třeba ocenit za jeho komplexní rozsah a urbanistický, celoplošný přístup k pochopení a řešení otázek ovlivňujících výjimečnou světovou hodnotu historického centra. Stanovuje cíle zachování výjimečné světové hodnoty památky, integrity a autentičnosti fyzické struktury, které se vzájemně podporují, spolu s udržení města jako sociálního a kulturního organismu. Klíčovým předpokladem plánu je, že proces ochrany města by měl uznat „nedělitelnost hmotného prostředí (budovy a prostor jimi vymezený) a aktivit, které mu daly vzniknout (provozní a funkční způsoby využití)“. Jeho struktura je z velké části fyzicky stabilizovaná, ale s dynamickým potenciálem způsobů využití. Avšak je pod neustálým tlakem fyzického i provozního využívání, které ohrožuje vnitřní rovnováhu života města. Plán zmiňuje potřebu zajistit kontinuitu těch rysů, které město dlouhodobě formovaly. Ty by měly zůstat v rozvíjejícím se obrazu města neměnné. Jsou to charakteristiky, které vznikaly jeho historickou stabilizací a se kterými by měly rezonovat trvalé změny a dodatky. Je zřejmé, že z fyzického i funkčního hlediska musí být historické centrum spravováno na třech úrovních: v rámci svých hranic, v nárazníkové zóně a ve městě jako celku. Jedná se o slibný základ dokumentu, který jeho kolektivní autoři považují za „manifest“, jenž si je vědom toho, že se jedná o produkt konkrétního časového, místního a společenského kontextu.

Oddíl 3 se zabývá popisem rysů „které vytvářejí výjimečnou světovou hodnotu, popis hodnot.“ Činí tak z urbanistického hlediska s přihlédnutím k charakteristikám města v jeho lokalitě, a to jak obecně (s2.1), tak podle čtvrtí (s2.2) a říčního prostoru (s2.4), a poté se zabývá „nehmotnými faktory, které pomáhají utvářet obraz části 001“, což znamená činnosti a funkce, které se tam odehrávají, a stabilita identifikovaných hodnot (s2.5). Tento přístup je vítán, protože zapsanou památkou je celé historické centrum. Výzvy pro jeho výjimečnou světovou hodnotu vyvstávají převážně v prostorech mezi individuálně chráněnými památkovými prvky a mimo jejich rámec a jsou poháněny tlakem na změnu využití a činností v rámci památky, přičemž tento tlak lze zvládnout pouze v kontextu fungování Prahy jako celku. Přezkum podpořil zvolený přístup a přinesl redakční doporučení, zejména s cílem zahrnout jednoduchou mapu a komentář k územnímu rozvoji města a stručné ilustrované shrnutí architektury a městské charakteristiky jednotlivých hlavních etap nebo čtvrtí (s křížovým odkazem na „lokality“ definované v nově vznikajícím metropolitním plánu).

Cíle a opatření

Oddíl 6 „Poznámky k cílům a opatřením plánu správy“ začíná tvrzením, že „pro zachování výjimečné světové hodnoty části 001 a její autentičnosti a integrity je klíčové postavit se jednostrannému ekonomickému (často pouze krátkodobému nebo dokonce spekulativnímu) tlaku“. Nastihuje, co je zapotřebí k řešení klíčových problémů ovlivňujících výjimečnou světovou hodnotu takto závažným způsobem, a za klíčový nástroj považuje regulaci využívání lokality a hustoty v rámci územního plánování města. Tento důraz je v souladu s urbanistickým přístupem k analýze a je bezpochyby správný. V Praze je obzvláště důležité udržovat městskou hierarchii. „Dominantní vertikály“ historicky vyjadřují symbolický nebo společenský význam

budov. Tlaky a problémy související s rozvojem jsou dobře známé a strategie nezbytné k jejich řešení jsou stanoveny jasnými a často nekompromisními podmínkami jak obecně, tak ve vztahu ke konkrétním otázkám, jako je severojižní magistrála a Masarykovo nádraží. Nástroje, jejichž prostřednictvím budou tyto strategie začleňovány do práva a politiky a následně prováděny, jsou však zmiňovány pouze příležitostně a to často odkazem na jejich ambice v souvislosti se vznikajícím metropolitním plánem.

Přezkum doporučil (a mise podporuje) potřebu usměrnit 40 *realizačních cílů* a 136 *opatření a principů* určených k jejich realizaci do jasně strukturovaného popisu, v němž diskuse o konkrétním problému povede k cíli (cílům), a v závěru dospívá k opatřením k jejich provedení. V současném velmi dlouhém seznamu opatření a zásad by se mělo rovněž zvážit rozlišení mezi

- zásadami, které jsou ve skutečnosti politikami (z nichž jsou všechny klasifikovány jako „probíhající“) a které budou uplatňovány, aby zabránily poškození výjimečné světové hodnoty, a umocňují interpretaci a uplatňování zákonných a regulačních ustanovení, která se vztahují na historické jádro a nárazníkovou zónu;
- organizačními odpovědnostmi a činnostmi nezbytnými k zajištění toho, aby byly zásady uplatňovány a aby byly výsledky systematicky sledovány, opět do značné míry „probíhající“; a
- konkrétními opatřeními nebo kroky, které mají být podniknuty ve stanoveném období, s jasným výsledkem, jenž bude známkou jejich dokončení. Všechny tyto by měly mít jasné cíle, pokud jde o pokrok nebo dokončení, spíše než aby byly prováděny „bez zbytečného odkladu“.

Je nezbytné, aby byl zohledněn každý cíl a aby byl v souladu s dalšími příslušnými úředními dokumenty, a to zejména nově vznikajícím metropolitním plánem nebo konceptem pražské památkové péče, a aby tedy bylo zřejmé, kdo nese odpovědnost za zajištění provádění a následného uplatňování. Vznikající metropolitní plán, jak je uvedeno v předchozí části, v současné době nedává dostatečnou váhu ochraně výjimečné světové hodnoty historického centra, která by měla odkazovat na rysy výjimečné světové hodnoty identifikované v plánu správy.

Doporučení

D 02: Plán správy by měl být propracovaný tak, aby cesty k plnění cílů a opatření potřebných k zachování identifikovaných charakteristických rysů výjimečné světové hodnoty části památky světového dědictví v jejím prostředí byly jasně určeny, s jasně vymezenými odpovědnými organizacemi a (v příslušných případech) časovým harmonogramem pro dokončení.

D 03: Cíle územního plánování nově vzniklého plánu správy potřebné pro zachování výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví, jejíž charakteristické rysy byly rozpracovány v plánu správy, by se měly plně odrazit v konečné verzi metropolitního plánu a být právním nástrojem k jejich provádění, a oba dokumenty by na sebe měly navzájem odkazovat.

5.1.4. Návrh metropolitního plánu

V roce 2018 byl k veřejné diskusi, která v době mise probíhala, vydán návrh *metropolitního plánu* 1:10 000 vypracovaný pod záštitou IPR Praha a založený na zásadách rozvoje od roku 2012. Jeho nadřazeným cílem je zlepšit využití městské oblasti, nikoli ji rozšiřovat, za současného zachování charakteru „stabilizovaných“ (zavedených, vyspělých) oblastí, zejména těch historických, které představují 71 % metropolitní oblasti. Stanovuje rámeček pro transformační zóny (zóny přestavby), z nichž každá bude mít podrobný regulační plán. Okolo historického centra jsou

Těmito transformačními zónami především nevyužívané železniční pozemky s chátrající zástavbou (Žižkov, Bubny, Smíchov) a bývalé průmyslové oblasti (viz 5.1.13).

Tento přístup je široce prosazován jako nezbytný pro udržitelné město, které je dostatečně husté na to, aby jej obsluhoval účinný systém veřejné dopravy (viz 5.1.5). Hlavními riziky, která představuje pro pražské kulturní dědictví, jsou fakt, že nad historickým jádrem převládou nové čtvrti a zvýší se tlak na rozvoj ve všech stávajících rozvinutých oblastech, včetně těch historických. Zatímco tento koncept zahrnuje mnohostranný přístup s centry zaměstnanosti a smíšeného využití, a to jak již existujících, tak v transformačních oblastech, vyvolává zásadní potřebu zvládnout tlak rostoucího počtu obyvatel a ekonomiky na úlohy ústředních činností v historickém jádru města a zajistit, aby rozvoj lokalit s příležitostmi dále nezasahoval do jeho prostředí.

Cílem plánu je kromě využití lokality stanovit výškové limity pro celou metropolitní oblast, což podle současného zákona není možné. Poněkud nově toto vychází ze zavedení čtvercové mřížky o straně čtverce 100 m namísto stávajících nebo potenciálních městských bloků. Ve stabilizovaných oblastech je povolený výškový limit uvedený v každém čtverci založen na mediánu existujících „regulovaných podlaží“, přičemž pro veřejné budovy a místní dominanty jsou povolena dvě další podlaží. Limity jsou sice vyjádřeny v podlažích (obvykle přibližně 3–3,5 m na podlaží) spíše než v absolutní výšce, ale existuje celkový limit 100 m navržený pro budovy o více než 21 podlažích a 70 m pro budovy do 21 podlaží a existuje pouze 25 lokalit ve městě, kde budou takové výškové budovy povoleny. Zdá se, že tento přístup není v souladu se základní plánovací jednotkou uváděnou jako lokalita nebo čtvrť, přičemž asi 800 je definováno veřejností i odbornými vstupy. V transformačních zónách vycházejí doporučené výšky ze záměrného modelování tvaru města, zejména při pohledu na vzdálenost 1–5 km na šest panoramat zkoumaných v knize *Pražské veduty*. Za tímto přístupem stojí studie zahrnující analýzu 3D modelu („pixelová mapa“ na základě vertikálního protlačování čtvercové mřížky o straně čtverce 100 m), ale mise neviděla jiné podrobnosti než model a siluety v knize *Pražské veduty*. V oblastech, kde se počítá s rozvojem, se jedná o odklon od zavedeného přístupu (ne vždy dodržovaného), že by se výstavba měla řídit rozsahem a podobou přilehlých stabilizovaných oblastí.

Závěry

Památková svěřená dědictví a další historické oblasti vymezené na vnitrostátní úrovni tvoří významnou část rozlohy města, přesto překvapivě jejich rozsah není vymezen souborem map metropolitního plánu, ani nejsou zobrazeny památky mimo vyznačené oblasti. Toto dědictví je zásadní pro minulé, současné a budoucí utváření města. Text nevyhnutelně obsahuje zmínku o záležitostech dědictví, ale jejich nedostatečné grafické znázornění na jiných mapách, než jsou „koordinační kresby“ v malém měřítku (str. 44–45), nebo upozornění na omezení související s kulturním dědictvím v člancích o politice, nemá obdoby, což odráží (možná nevědomky) patrně frustraci některých architektů z vnímaných překážek ukládaných kulturním dědictvím města. Vzniká tak obzvláště zavádějící dojem, že velké kulturní památky, jako je navrhované železniční muzeum u Masarykova nádraží, jsou začleňovány bez rozlišení do transformačních zón a výškových limitů daných čtverci, které zabírají. Argument, že památková omezení jsou stanovena v samostatných právních předpisech, opomíjí skutečnost, že ochrana dědictví musí být chápána a *vnímána* jako plně integrovaná do územního plánování města a plán musí být obecně v souladu se zákonem č. 20/1987 o státní památkové péči.

Záměrné modelování terénních horizontů a panoramat Prahy z klíčových pohledů,

tedy probíhající (a nekonečný) proces utváření obrazu města, je chvályhodná ambice. „Malířský“ přístup však znamená, že všechny viditelné nebo navržené prvky mají při utváření vizuální kompozice stejnou hodnotu. V Praze některé prvky viděné v panoramatických pohledech a některé samy o sobě mají výjimečnou světovou hodnotu, zatímco jiné prvky mají mnohem nižší nebo dokonce negativní kulturní hodnotu.⁷ Tento přístup je proto třeba zmírnit jasným pochopením zděděných rysů města, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty, z čehož vyplývá velká váha, kterou je třeba přikládat jejich zachování při doplňování kompozice v měřítku města. Toto objasňuje doporučení UNESCO o *historické městské krajině* z roku 2011, které není v rozporu s nedávnou (a neoficiální) *Vídeňskou deklarací* z roku 2019 citovanou v prezentacích.⁸ Existují zavedené pokyny pro ochranu lokality památky světového dědictví a, jak je uvedeno výše, je nezbytné, aby byly plně začleněny do metropolitního plánu a jakékoli změny byly jasně odůvodněny. Zatímco podle současné politiky by rozvoj v transformačních zónách měl odpovídat výšce sousedních stabilizovaných čtvrtí, mise uznala, že ve větších oblastech je prostor pro vytvoření nových lokalit větší výšky (až do 8 nadzemních podlaží místo 6), jak s tím plán počítá; a měl by podléhat odůvodněným prostřednictvím vizuálního posouzení dopadů, včetně některých vyšších struktur (viz oddíl 5.1.13 níže).

Některé specifické ambice jsou vágní, ale vyvolávají obavy, zejména vnímaná potřeba vyššího rozvoje „částečně v ochranném pásmu historického centra města, částečně za jeho hranicemi“.⁹

21. století si žádá plán, který by zachovával zděděné hodnoty kulturního dědictví ztělesněné ve formě a struktuře historického města v jeho krajinném kontextu a zároveň pozitivně akceptoval příležitosti přidávat další architektonickou vrstvu, která může být v budoucnu ceněna.¹⁰ Od myšlenky restaurování se zásadně liší v tom, že přidávání současné hodnoty by nemělo být na úkor ztráty zděděné hodnoty, ať už v (poměrně) malých lokalitách příležitostí v historickém jádru, nebo v možnosti vytvářet nové centrální obvody, jako jsou Bubny nad oblastí srovnatelnou s oblastí Nového Města. V městském měřítku se zdá, že vnímaný střet mezi zděděnou a potenciální novou veřejnou hodnotou ve vztahu k veřejným a soukromým zájmům je spíše ideologický než praktický.

Stanovení výšek a poměrů pozemků pro novou výstavbu v transformačních zónách je nepochybně přínosné – trojrozměrné územní plánování na úrovni města. Existuje však riziko, že budou nastaveny pro stávající historické nebo jinak stabilizované oblasti, protože budou obvykle považovány za cíle. Majitelé nižších budov se budou cítit motivováni a oprávněni budovat nástavby, podpořeni konceptem „indexu využití lokality“, který z něj vychází (článek 57) a který vyjadřuje teoretický úplný rozvojový potenciál oblasti. Jako politika na podporu větší hustoty v oblastech by to mohlo být žádoucí, ale v „památkových rezervacích“ by to spíše povzbudilo rozšiřování směrem vzhůru (na úkor historické střešní krajiny) nebo přestavování – „zaplňováním k jednotvárnosti“.¹¹

⁷ Byli jsme dotázáni, kdo má právo říci, že něco je [nebo by bylo] chybou, protože takový verdikt je zcela subjektivní. Je to samozřejmě hodnocení, které je ze své podstaty hraničně subjektivní. Odráží však ocenění kulturních hodnot historické Prahy etablovaných po staletí a potvrzených na mezinárodní úrovni zápisem na Seznam světového dědictví.

⁸ *Presentation, development and management of World Heritage in dynamic cities* (Prezentace, rozvoj a správa památek světového dědictví v dynamických městech. Organizace měst světového dědictví, Vídeň, únor 2019: <https://www.ovpm.org/wp-content/uploads/2019/02/vienna-declaration.pdf>

⁹ Jako příklad uveďme plochu veřejné vybavenosti 800/050/2042, kterou protíná magistrála a kde je navrhovaná výška „8“.

¹⁰ Článek 10.2 návrhu plánu je v této otázce nejednoznačný.

¹¹ Článek 42 je relevantní

Mise se seznámila s připomínkami Ministerstva kultury k návrhu plánu ze dne 16. července 2018 a obecně je podporuje, pokud se týkají ochrany památky světového dědictví a její lokality. Mělo by být jasně uvedeno, že rozvoj a obohacování města musí být prováděno, aniž by byla narušena jeho hodnota kulturního dědictví, zejména výjimečná světová hodnota historického jádra zapsaného na Seznamu světového dědictví.

Důsledky návrhu plánu na konkrétní lokality, včetně dalšího rozvoje na Pankrácké pláni se zabývá bod 5.1.12 a zvláštní problematikou nové architektury v historických oblastech, zejména na Novém Městě, bod 5.1.11 a část 6.

Doporučení

D 04: Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:

- *soubor map zahrnoval vymezené památkové rezervace a památky a zejména památky světového dědictví a nárazníkové zóny;*
- *se zajistilo, že bude jasně prosazovat a podporovat ochranu dědictví, přičemž nezbytná opatření budou do plánu plně začleněna, a zejména bude v celém plánu výslovně a jasně uvedeno omezení obecných politik v souvislosti s kulturním dědictvím nebo jednodušeji uvedeno, že ochrana určených památek je nadřazena jiným politikám;*
- *odstraní výškové limity / navádění ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (s výjimkou nárazníkové zóny památky světového dědictví, v rámci níž a za níž by se měly řídit potřebou chránit lokalitu památky).*

D 05: Hlavní město Praha by souběžně s dokončením metropolitního plánu mělo vypracovat regulační plán pro statky světového dědictví v menším měřítku (1:5000), v němž lze stanovit přesnější kontroly na základě historických městských bloků spíše než na základě nahodilé mřížky.

D 06: Stát by měl uspořádat mezinárodní seminář k projednání návrhu metropolitního plánu hlavního města Prahy za účasti předních specialistů na urbanismus, kteří se podílejí na provádění doporučení UNESCO o historické městské krajině z roku 2011, společně s Úmluvou o ochraně světového dědictví.

5.1.5. Mobilita v Praze: Dopravní politika a rozvoj dopravy

Dopravní politika prošla od mise v roce 2009 vývojem. *Strategický plán* města do roku 2030 (přijatý v roce 2016) podporuje „soudržné a zdravé město“ a upřednostňuje veřejnou dopravu, rozvoj železniční sítě, zlepšení kvality veřejných prostranství a elektrickou mobilitu. V roce 2017 byla přijata nová dopravní politika odrážející cíle strategického plánu a v letošním roce má být schválen plán udržitelné městské mobility, který stanoví opatření do roku 2030. Následovat bude akční plán do roku 2023. Průzkum ukázal, že počet parkovacích míst mimo ulice v historickém centru, tedy na podzemních parkovištích, vzrostl mezi lety 2000 a 2015/16 o 6 000. V roce 2016 stanovily nové stavební předpisy maximální i minimální hodnoty pro vnitřní Prahu podle lokality a to v rozmezí 0–15 % pro téměř celé historické centrum. Jedná se o velmi vítanou změnu, a to jak z hlediska struktury města, tak z hlediska kvality veřejné sféry, ale v historickém centru, zejména na Novém Městě, existuje nebo bylo schváleno velké množství podzemních parkovacích míst.¹²

¹² Ve skutečnosti provádí poslední bod doporučení 3 zprávy o misi z roku 2010.

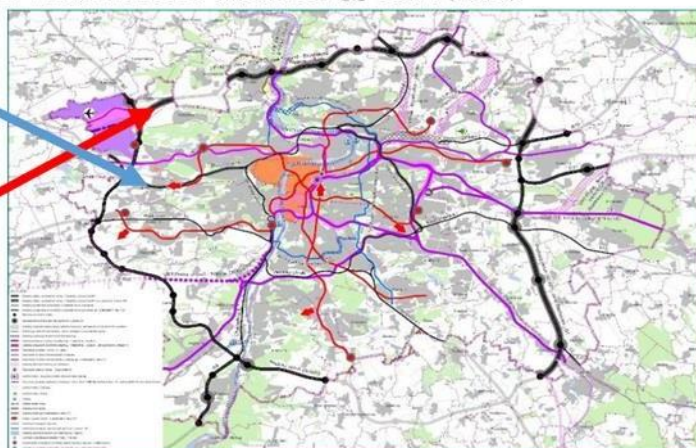
V souladu s důrazem na veřejnou dopravu zahrnuje strategie rozvoje tramvajových tratí do roku 2030 (přijata v roce 2017) další rozvoj v centru, rozšíření stávajících radiálních linek a nových „tangenciálních“ linek, které je propojují, aby se usnadnilo soustředné cestování okolo centra. Počet cestujících využívajících příměstské vlaky se mezi lety 2008 a 2016 zvýšil o 50 %. Strategie rozvoje železnice 2018 počítá s navýšením kapacity zejména v centru včetně nových příměstských vlaků linek S, které by pod částí centra města byly vedeny v tunelech.

Zpráva z mise 2010 poskytla přehled o tehdy aktuální dopravní strategii pro centrum Prahy. Následné (zpožděné) otevření tunelu Blanka v září roku 2015 dokončilo západní a severní část městského okruhu kolem centrální oblasti, takže je nyní z 60 % dokončený. (Vnější, zhruba soustředný) Pražský okruh, určený k vedení tranzitu okolo města, zůstává dokončen pouze ze 40 %. Jeho dokončení může trvat 10–15 let, ale odpor proti výstavbě nových silnic roste, paradoxně spolu s nárůstem vlastnictví automobilů. V souladu s doporučeními mise z roku 2010 nebude severozápadní spojovací silnice postavena před dokončením severní části Pražského okruhu (**obr. 2**).

- Adopted recommendation 3.1 of the Mission 2010 based on 35 COM 7B.89

Binding Condition for Břevnovská radiála (Břevnovská Radial Highway):

Břevnovská radiála will not be constructed prior to the Prague Ring

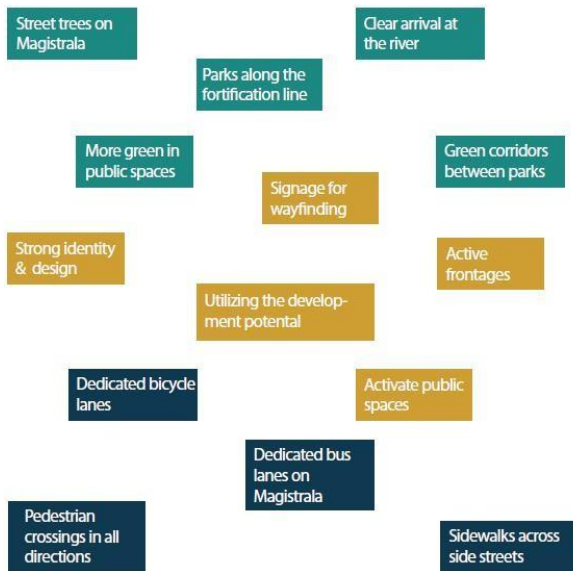
Obr. 2 Současná hlavní strategie silniční dopravy v Praze.

Po dokončení tunelu Blanka tranzit na východní dálnici nebo magistrale, který mohl být odstraněn dokončením okružního systému, nyní představuje pouze 22 % z celkového objemu. Přibližně 52 % představuje provoz, který vstupuje do centra města nebo z něj vychází a který by bylo možné odstranit zajištěním hustší sítě veřejné dopravy, zatímco 26 % představuje provoz v centru města, který lze snížit poskytnutím bezpečné a dostupné sítě komunikací pro pěší a cyklisty. Přestože opatření na zmírnění významu magistrály nebyla tak zásadní, jak mise v roce 2010 doufala, provádějí se zlepšení konektivity a pouličního prostředí. V návaznosti na studii Gehl Architects (červenec 2017; **obr. 3**) je stanoven strategický směr a doufejme, že se tempo změn zrychlí, až občané uvidí přínosy. „Malé projekty mohou být zásadní změnou již zítra – velké a nákladné strukturální změny mohou proběhnout později“. Klíčovými zásadami je vyzdvihnout a propojovat občanskou vybavenost podél linie bývalých hradeb, integrovat více zeleně do veřejných prostranství včetně vzrostlých stromů, znovu propojit město a zlepšit možnosti dopravy.

MAGISTRÁLA

The Eastern Highway

Summarizing The identity and tools/big moves

Obr. 3 Zklidnění magistrály.

Obr. 4 Potenciální humanizace magistrály kolem Hlavního nádraží

Negativní dopad magistrály je způsoben nejen tokem dopravy a jím způsobeným hlukem a znečištěním, ale také fyzickým a psychologickým stínem, který vyvýšená betonová vozovka vrhá a negativně zasaženy jsou i prostory okolo ní. Zatímco prvním krokem musí být zmírnění dopadu a opětovné vyvážení priority mezi lidmi a automobilovým provozem a dalším pak zmenšení oblasti, kterou ovládají a využívají automobily, konečným cílem by mělo být odstranění významných částí nadzemní betonové konstrukce, čímž by se dosáhlo začlenění vozovky mezi železniční a říční přechody. V následujících oddílech se sleduje pokrok v konkrétních lokalitách a problematikách v okolí magistrály, jmenovitě v prostředí Národního muzea (5.1.7) a Masarykova nádraží (5.1.10.1).

Závěry

Od mise v roce 2010 došlo v dopravní politice k mnoha pozitivním změnám, které se týkají památky světového dědictví. Pokrok v souvislosti s magistrálou nebyl tak rychlý, jak mise v roce 2010 doufala, ale strategie kanceláře Gehl poskytuje dobrý základ pro posun kupředu.

5.1.6. Řeka Vltava a koncepce pražských břehů

V roce 2014 schválilo město *Koncepci pražských břehů* vypracovanou Kanceláří veřejného prostoru Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR Praha).¹³ Praha postrádala koncepci rozvoje potenciálu řeky a jejího okolí, takže se vychází z myšlenek, že „řeka je celoměstský veřejný prostor“ a „nábřeží v celém městě jsou soudržným prostorem a jejich rozvoj, a to i v podoblastech, musí být vždy řešen v celoměstském kontextu“, a jejím cílem je posílit udržitelnou urbanizaci podél řeky a obnovit její ekosystémy a jejich funkce.

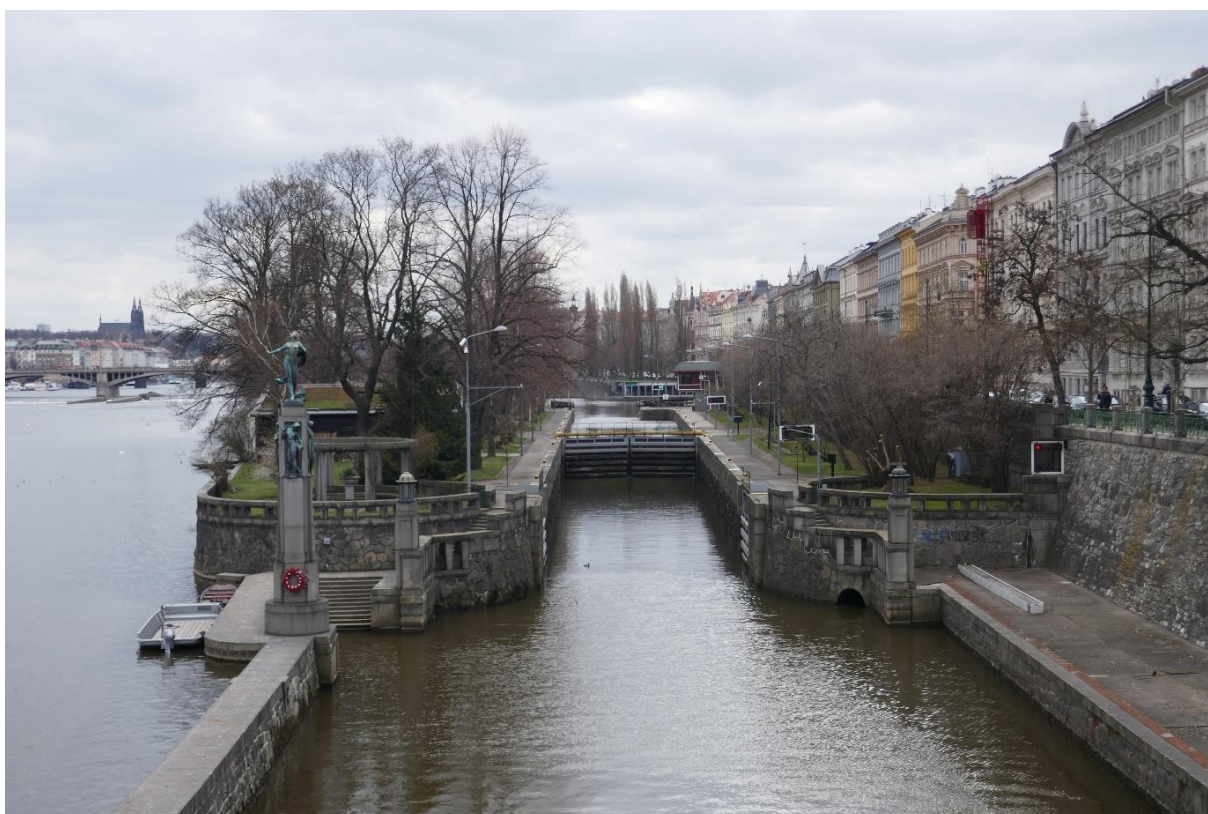
Koncepce, která se soustředí na hodnotu a kvalitu řeky, poskytuje kontext pro zvážení návrhu státního podniku Povodí Vltavy na vybudování druhé plavební komory vedle stávající smíchovské plavební komory z let 1911–22¹⁴, díky níž mohou lodě proplouvat Staroměstským jezem při západním (levém) břehu Vltavy. Účelem návrhu je především navýšit provoz turistických lodí, protože stávající plavební komora je plně vytížena (průměrně 25 000 plavidel ročně, až 3 000 měsíčně) a tvoří se fronty. Plavební komora Mánes na opačném břehu by zůstala otevřená, ale objevila se možnost, že by zdvojená smíchovská plavební komora mohla být využita k povolení obousměrného provozu, zejména ve večerních hodinách.¹⁵

Při kamenné náplavce Dětského ostrova, který odděluje plavební komoru Smíchov od západního kanálu Vltavy, by vznikla nová plavební komora, jejíž rozměry by byly příliš malé pro nákladní dopravu, a byla by obsluhována z tohoto ostrova, takže vnější konstrukce této nové plavební komory by byla minimalizována (**obrázky 5–7**). Nicméně v místě, kde ostrov a plavební komoru protíná most Legií, by polovina jednoho ze dvou aktuálně otevřených oblouků byla obsazena novým kanálem, i když by jej tvořila pouze nová úzká stěna (**obr. 7**).

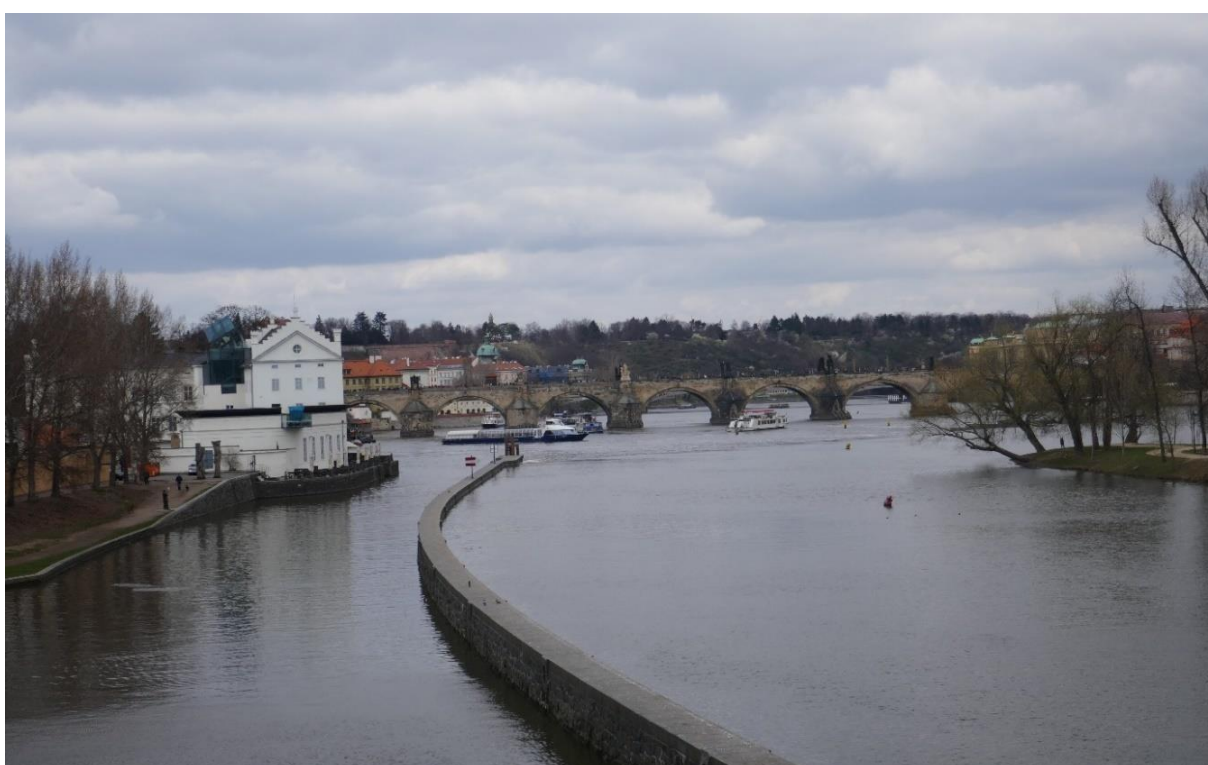
¹³ http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/KONCEPCE%20PRAZSKYCH%20BEHU_150dpi_KVP-IPR_150116.pdf; viz také <https://oppla.eu/casestudy/19059>

¹⁴ *Industrial Prague: A Guide* (Industriální Praha: Průvodce) (2006), 151.

¹⁵ *Prezentace Povodí Vltavy* ze dne 19. dubna 2018.

Obr. 5 Plavební komora Smíchov, pohled na jih (proti proudu) z mostu Legií; druhá plavební komora by byla zvenčí zdí obehnaného ostrova s nízkou zdí mezi řekou a kanálem podobné velikosti, jako je zeď vlevo v popředí.

Obr. 6 Vstupní kanál do plavební komory Smíchov, pohled na sever (po proudu) z mostu Legií; vnější zeď by vycházela ze zdi stávající a stáčela by se více ven tak, aby vznikl nový kanál; Karlův most v pozadí, před ním krouží turistické lodě.

Obr. 7 Plán navrhované druhé smíchovské plavební komory.

Závěry

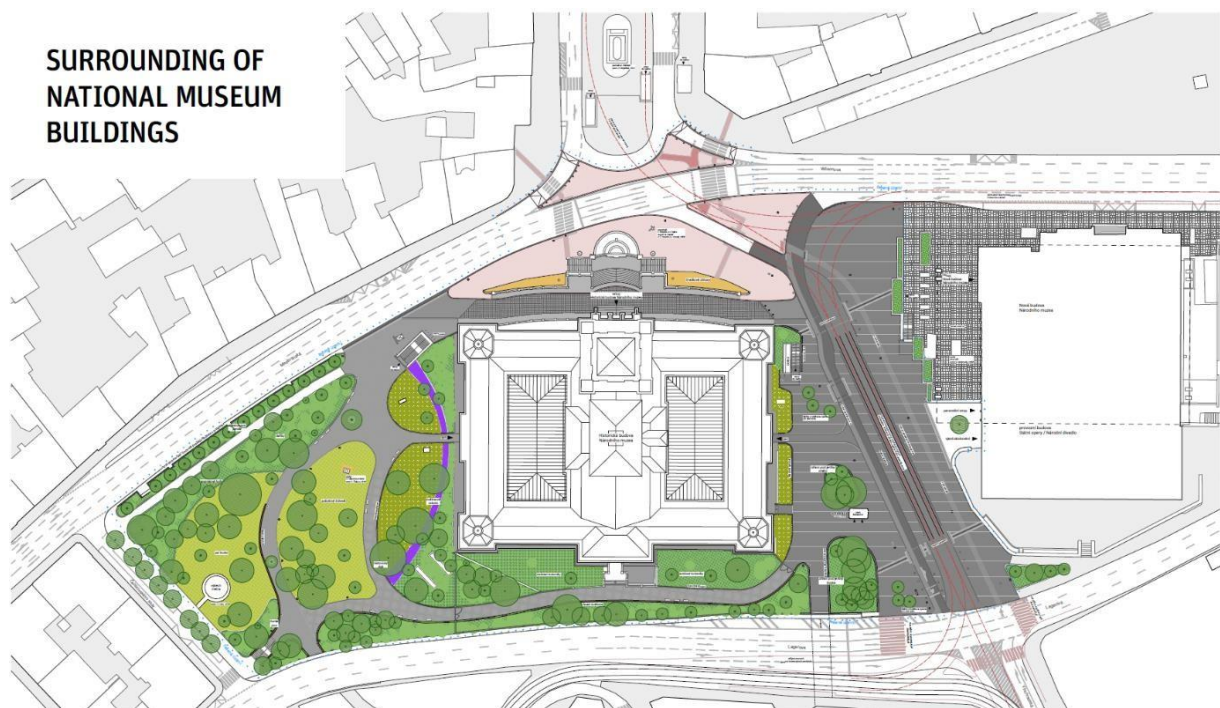
Fyzický dopad nové struktury, navržené s cílem minimalizovat vizuální dopad, by sám o sobě měl nepatrný negativní dopad na výjimečnou světovou hodnotu památky jako další vizuální zaplnění říčního kanálu. Na řece byl v minulosti jen malý provoz plavidel a současná říční doprava ji oživuje, ale stávající objem využívání řeky turistickými výletními loděmi bývá vizuálně rušivý, hlučný a znečišťující, zejména kolem Karlova mostu. Podle plánu správy je řeka klidným kontrastem k rušnému okolí (2.1.3, 6.3.2) a poskytuje volnočasové a rekreační příležitosti, ale její kvality zhoršuje rostoucí aktivita turistických lodí (2.3.6, 3.3.4.2). Opatření 82 návrhu plánu správy navrhuje spolupráci s cílem vypracovat memorandum o porozumění mezi orgány odpovědnými za řízení říčních činností v zájmu rovnováhy konkurenčních požadavků a řešení zde shrnutých problémů.

Doporučení

D 07: Příslušné orgány, zejména hlavní město Praha, by měly velmi pečlivě zvážit, zda je žádoucí reagovat na komerční poptávku po turisticky zaměřené říční dopravě významným navýšením kapacity infrastruktury. Bylo by vhodnější řídit využívání stávající kapacity, a omezit tak nárůst turistických výletních plaveb, přičemž by se mělo uvažovat o potenciálu jednak říčních autobusů a jednak využívání říční dopravy k podpoře plánovaných velkých stavebních projektů podél břehů¹⁶, a upřednostňovat je. Orgány by také měly zvážit, zda je vhodný tolerantní přístup k novým přístávacím místům na řece, jak je stanoven v návrhu metropolitního plánu, článek 130.

¹⁶ Toto je čím dál více podporováno v historických městech ležících na vhodné řece s cílem snížit objem nákladní silniční dopravy v ulicích měst, čímž dojde k významnému čistému snížení spotřeby energie a znečišťování.

5.1.7. Národní muzeum a Muzejní míle

current solution from 2018

Obr. 8 Přebudované veřejné prostranství okolo Národního muzea; nahoře Václavské náměstí.

Nedávno byla dokončena významná rekonstrukce Národního muzea, které bylo také znovu otevřeno, a současně došlo k významným změnám v jeho okolí (**obr. 8–10**). Objekt stojí v zásadě v centru magistrály, jejíž jeden směr jej odděluje od Václavského náměstí. Obě strany Václavského náměstí nyní s muzeem spojují široké přímé přechody pro chodce s velkorysým časem na přecházení. Prostor mezi ním a novým muzeem byl vyhrazen pro chodce a podobné široké přechody přes východní jízdní pruh umožňují snadný průchod přes místo. Zahrady muzea byly znovu upraveny. Veřejné prostranství se proměnilo a jde o praktické i symbolické zklidnění magistrály. Do budoucna se počítá s tramvajovým spojením procházejícím mezi oběma budovami muzea na Václavské náměstí (**obr. 9**).

Závěry

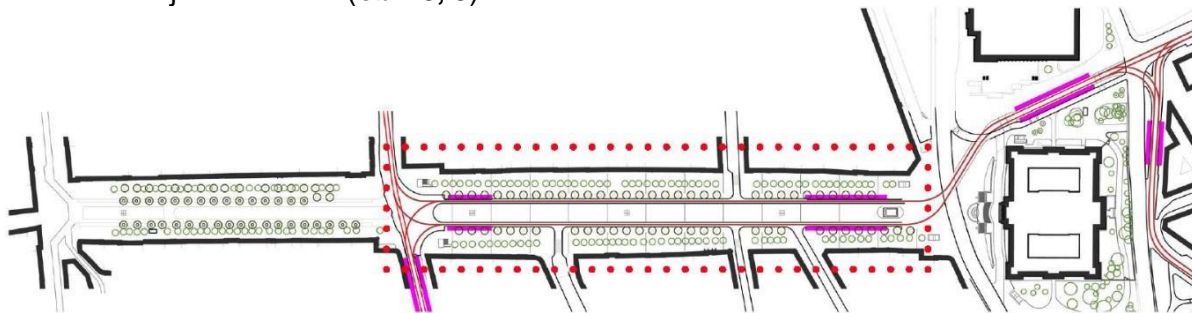
Tato transformace představuje důležitý první krok k humanizaci magistrály prostřednictvím obnovy pěšího spojení mezi Václavským náměstím a čtvrtí nad ním, mimo jiné vytvořením vysoce kvalitního veřejného prostranství. Mise doufá, že vzbudí podporu veřejnosti pro další zlepšování na sever od Národního muzea v duchu plánu kanceláře Gehl (viz 5.1.5), aby se uvedla do praxe koncepce „muzejní míle“ a znovu propojilo historické (horní) veřejné prostranství Hlavního nádraží přímo do veřejné sféry (**obr. 4**).¹⁷

5.1.8. Václavské náměstí a jeho okolí

Projekt pro Václavské náměstí od Jakub Cigler Architekti, na nějž mise v roce 2010 poukázala, bude brzy realizován. Ve spodní (západní) části náměstí probíhají přípravné práce,

¹⁷ Na základě doporučení č. 5 mise z roku 2010.

které budou dokončeny do roku 2020. Horní část včetně tramvajového spojení přes magistrálu bude dokončena do roku 2022, čímž se obnoví historická přítomnost tramvají na náměstí (**obr. 8, 9**).¹⁸

2022

Obr. 9 Nové plány Václavského náměstí a jeho opětovné připojení k tramvajové síti.

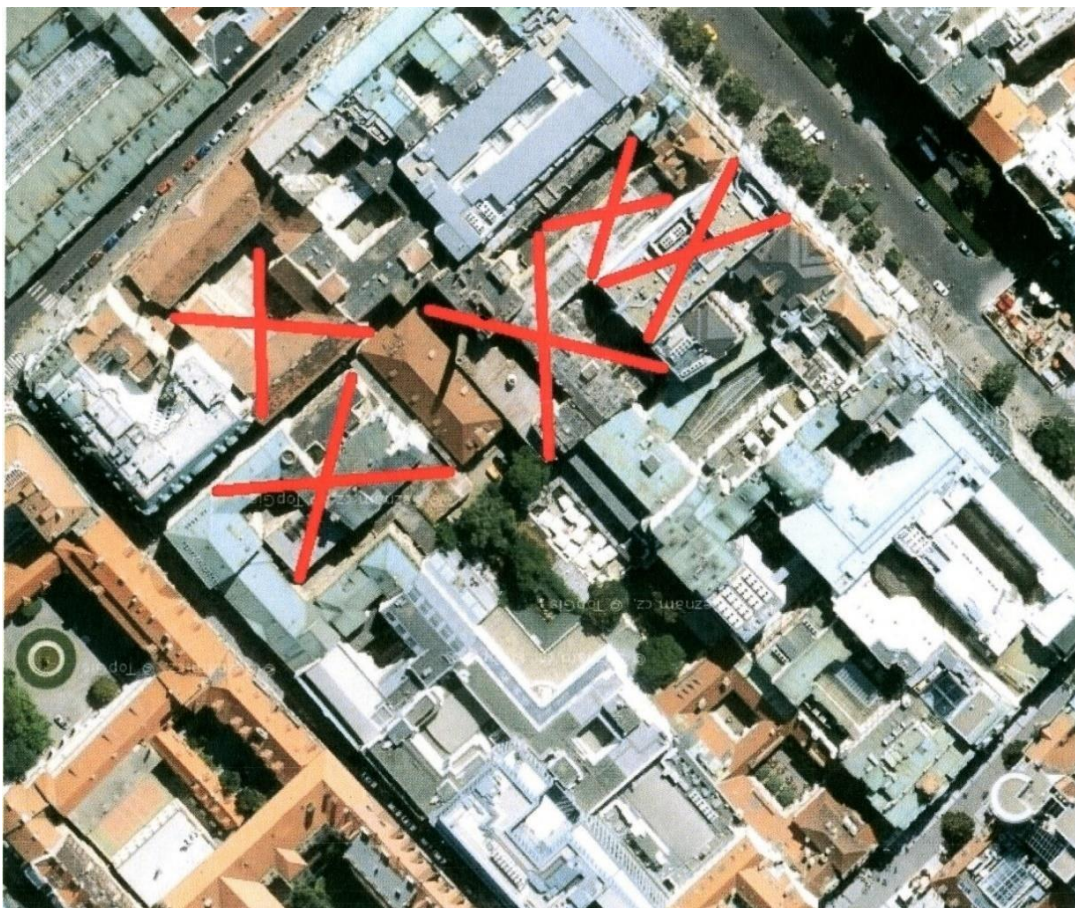

Obr. 10 „Ostrov“ muzea s přímými pěšími spojeními s Václavským náměstím.

Obr. 11 Revitalizace Václavského náměstí.

¹⁸ Vše v souladu s doporučením č. 7 mise z roku 2010.

852/II, 835/II, 896/II, 900/II, 1480/II, Jakub Cigler architekti (2017) Zdroj: IPR

Obr. 12 Současná podoba rozvoje mezi Václavským náměstím a Panskou ulicí. Součástí jízďárny z 18. století (uprostřed) bude nový vstup do metra.

<http://www.chapmantaylor.com/projects/corner-house-wenceslas-square>

Obr. 13 Václavské náměstí, rohový dům předtím a poté.

hotel Evropa, atelier DaM, 2010

hotel Evropa, atelier DaM, 2010

Obr. 14 Václavské náměstí, nová budova za hotelem Evropa.

Rozsáhlý rozvoj mezi Václavským náměstím a Panskou ulicí, o kterém se v předběžné podobě uvažuje ve zprávě z roku 2010, pokračuje pomalu a většina demoličních prací je nyní dokončena (**obr. 12**). V době mise 2019 byla na náměstí ve výstavbě rampa do podzemního parkoviště (ačkoli toto mise chápe a vítá, že parkoviště bude nyní menšího rozsahu než původně plánovaných 700 parkovacích míst). Konečné schéma (2017) společnosti Jakub Cigler Architekti lépe zapadá do jeho kontextu a poskytuje formální a prostorné prostředí pro jízďárnu paláce Silva-Tarouca¹⁹, v níž bude umístěn nový vstup metra. Sousední místa rozvoje probíhajícího v roce 2010 byla dokončena. Průčelí směřující na Václavské náměstí (č. 3) je opatřené velmi jednoduchou fasádou s nenápadnou skleněnou stěnou – nereprezentuje architekturu počátku 21. století tak dobře, jako sousední domy architekturu počátku 20. století.

V době mise byla přestavba velkého areálu na rohu Václavského náměstí (47) a Opletalovy ulice v rané fázi (**obr. 13**). Rohová budova byla v podstatě funkcionalistickým blokem z dvacátých let 20. století, který byl následně změněn na úrovni střešy, typickým pro budovy z počátku 20. století v této oblasti. Vzadu směrem do Opletalovy ulice stála Pražská akciová tiskárna postavená v roce 1919, která byla až do své demolice kulturní památkou. Nahradí je jediná budova pokrývající několik historických pozemků, takže zatímco výška průčelí na náměstí zůstává podobná, velikost rohové budovy bude mnohem větší. Architekti společnosti Chapman Taylor využívají designu rohového domu (označovaného také jako „Květinový dům“), ale v podstatě se jedná o spoustu plně prosklené komerční podlahové plochy se zakřiveným sklem a závěsnou zástěnou z lehkého kovu („3D fasáda“) zavěšenou před ní. Z architektonického hlediska odlišuje tento objekt a budov na Václavském 3 od jejich předchůdců na náměstí jejich v zásadě funkční přístup k začlenění maximálního množství podlahové plochy za nízké náklady. Jejich zákazníkem je účetní rozvaha. Hlavní veřejný prostor Prahy si zaslouží více.

Tlak na tuto oblast je intenzivní. Za hotelem Evropa byly funkční budovy v zadní části pozemku odstraněny, aby se usnadnilo rozšíření hotelu o eliptický tvar (**obr. 14**). Jedná se o důmyslný způsob prosvětlení místnosti směřujících ven a nebude vidět z okolních ulic. Blok se však bude tyčit nad obecnou střešní krajinu a poskytne (finančně) cenné výhledy na celé město, ale bude vyčnívat z jiných pohledů.

Závěry

Mise uvítala realizaci projektu veřejné sféry na Václavském náměstí, ale byla vážně znepokojena pokračujícím rozsahem a hustotou přestavby kolem náměstí, přičemž hlavní schémata jsou dědictvím již dávno učiněných rozhodnutí. Vyvolávají obavy podobné těm, které vyvstaly na základě dalších nedávno dokončených rozvojových činností v historickém centru, a jsou předmětem **strategického doporučení SD 01** uvedeného v oddíle 6.

5.1.9. Kancelář veřejného prostoru IPR a Karlovo náměstí

Kancelář byla zřízena v roce 2013 s cílem zaujmout holistický přístup k veřejnému prostoru, zlepšit jeho kvalitu a překlenout roztříštěnost řízení a vlastnictví a koordinovat jednotlivé subjekty a být jejich prostředníkem. Byly vytvořeny strategie a směrnice, včetně *Manuálu tvorby veřejných prostranství a katalogu doporučených objektů*, stanovující škálu dlažebních povrchů (včetně historických forem typických pro Prahu) a městského mobiliáře předem schváleného pro použití ve městě. Jako

¹⁹ Spíše pod širým nebem než uvnitř zastřešeného nákupního centra.

„rychlé vylepšení“ byly na mnoha místech poskytnuty jednoduché a dobře navržené Pražské židle a stolky, které si lidé mohou uspořádat podle svých představ, a zlepšit tak vitalitu veřejných prostranství.

Karlovo náměstí je jedním z pilotních projektů. Na jižní straně byly sloupy nesoucí trakční vedení tramvají přesunuty do zadní části chodníku, kde jsou zakryty křovím. V soutěži byl vybrán plán revitalizace krajiny v rámci vytvořeném zahradami z šedesátých let 19. století. Mezi další pilotní projekty patří panoráma staroměstského okruhu, Klárova, na Malé Straně a opatření k humanizaci magistrály (viz 5.1.5).

Závěry

Mise uvítala zřízení Kanceláře veřejného prostoru, jejíž iniciativy, zejména Pražské židle a stolky, byly viditelné po celém městě, stejně jako konkrétní opatření na revitalizaci oživení Karlova náměstí.

5.1.10. Historická nádraží

5.1.10.1. Masarykovo nádraží a jeho okolí

Od doby, kdy mise 2010 přezkoumala návrhy na oblast Masarykova nádraží a oblast na východ, se hodně změnilo.²⁰ Je vítáno následné rozhodnutí ponechat nádraží v provozu v zájmu přizpůsobení se nárůstu počtu dojíždějících z příměstských oblastí Prahy a (prostřednictvím dvou nových kolejí na severu) začlenění terminálu plánovaného železničního spojení s pražským letištěm. Budova si zachová svou historickou funkci, přispěje k udržitelné dopravě a dopraví cestující (zejména cestující z letiště) do samotných zdí historického města, přes které byly postaveny koleje v letech 1843–45, aby se dostaly přímo dovnitř vlakové stanice. Toto rozhodnutí však omezuje rozsah dlouhodobé možnosti snížit magistrálu (hlavní silniční tah sever-jih) na uliční úroveň, protože úsek vedoucí přes trať bude muset zůstat jako most.²¹ Nadále je v plánu přebudovat objekty bývalého železničního depa na železniční muzeum. Bývalá tiskárna z 80. let 20. století na severní straně ulice Na Florenci (okolo nádraží prochází na severní straně) byla přestavěna na objekt se smíšeným využitím, Florentinum Centre, jenž následoval precedens svých předchůdců, a sice že je oproti zbytku ulice poněkud rozsáhlý.

Návrhy na rozvoj oblasti nyní předkládá společnost Penta Investments, která pracuje v konsorciu se společností České dráhy. V roce 2014 pověřili Zaha Hadid Architects, aby vytvořili nový hlavní plán pro oblast coby rozšíření centrální obchodní čtvrti. To předpokládalo „pruh“ podél jižní strany ulice Na Florenci, který by vedl k ohnisku rozvoje na východ od magistrály (**obr. 15**) s budovami s plynulými plastickými křivkami typickými pro toto studio. První fáze byla u velké části západně od magistrály dále rozvíjena a byla předmětem velké veřejné konzultace v roce 2018 (**obr. 16**). Společnost Penta je souběžně v pokročilé fázi oprav a obnovy velkých částí budov historického nádraží a to na vysoké úrovni (**obr. 17–18**).

²⁰ Viz oddíl 3.1.3.

²¹ Jak však ukazuje zpráva společnosti Gehl o Florenci, nemusí to být nutně v současné výšce.

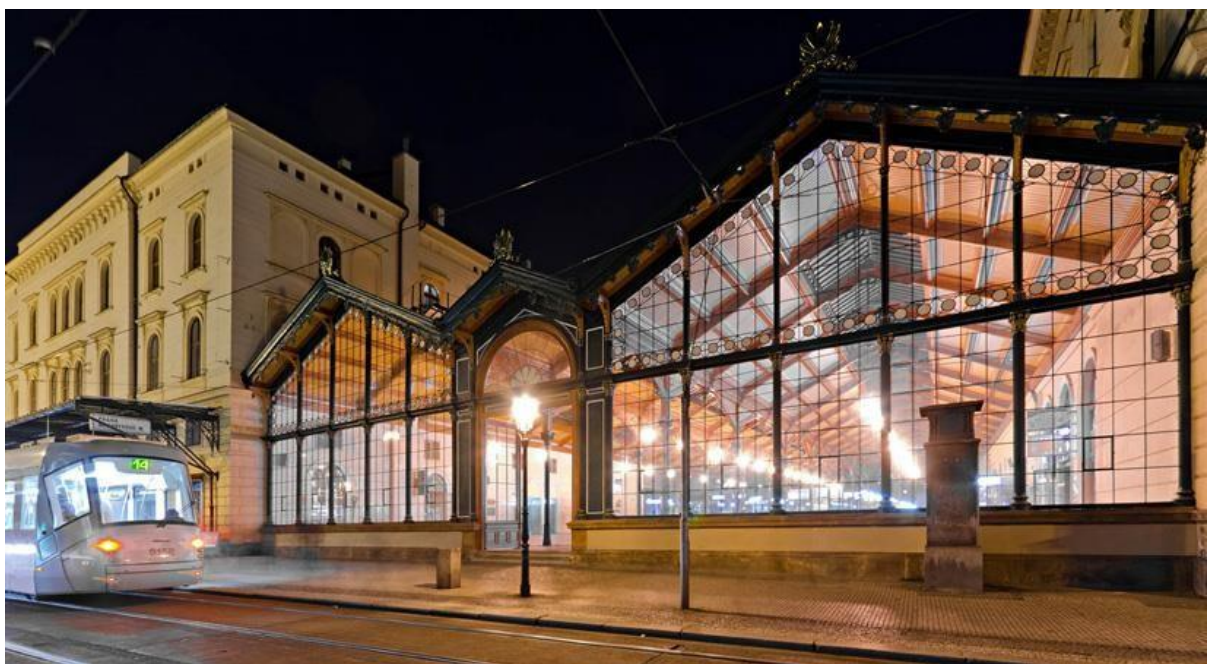
Obr. 15 Zaha Hadid Architects, 2014, koncept hlavního plánu pro Masarykovo nádraží (vpravo nahoře), pohled ze severovýchodu.

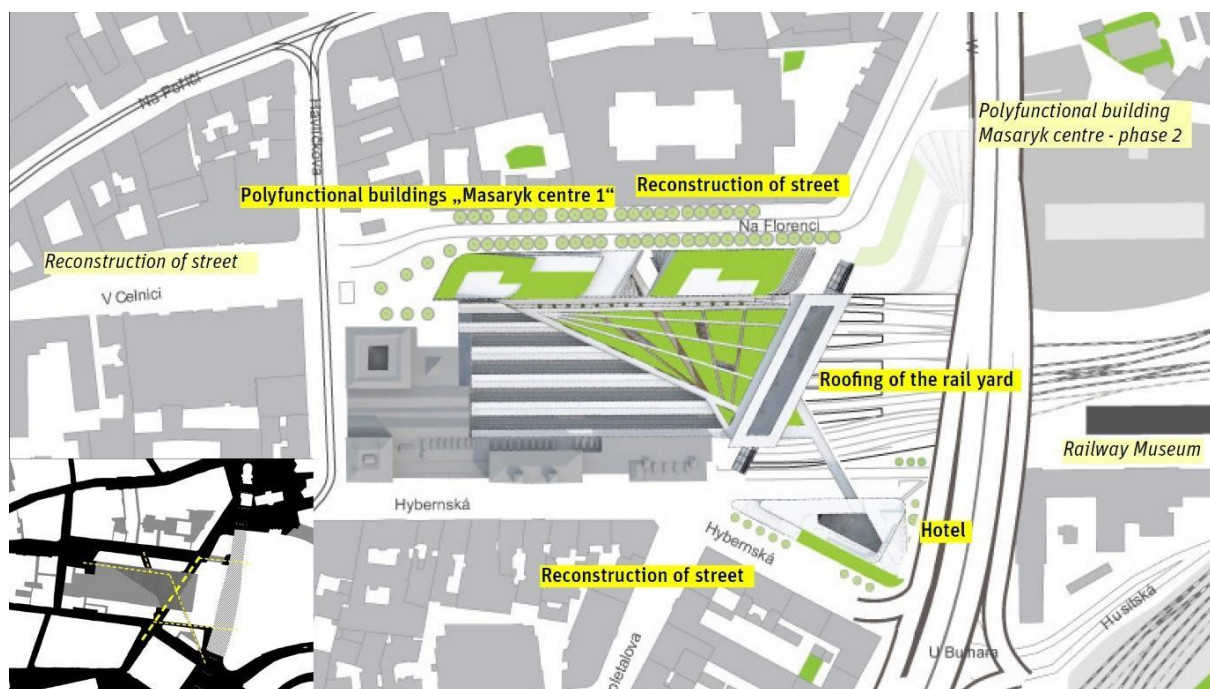
Obr. 16 Letecký pohled stávajících návrhů východně od magistrály, z jihovýchodu.

Obr. 17 Zrekonštruovaný interiér hlavni haly Masarykova nádraží.

Obr. 18 Průčelí do Havlíčkovy ulice (Penta Investments).

Obr. 19 Plán první fáze rozvoje centra Masaryk Centre development; Inset, schéma veřejných prostor.

První prvek fáze 1 zahrnuje dva bloky (7/8 podlaží), které vymezují jižní stranu ulice Na Florenci (**obr. 16**), kde dříve stály nevyužívané dvoupodlažní technické budovy železnice odstraněné v roce 2010. Nedávno byly dokončeny rozsáhlé (a produktivní) archeologické vykopávky. Část městských hradeb na východním konci je dobře zachována pod úrovní ulice a navrhuje se, aby byla zakomponována do schématu.

Závěry

Mise souhlasila s názorem Magistrátu, že rozsah a forma navrhovaného rozvoje jižní strany ulice Na Florenci jsou v zásadě vhodné, včetně silného akcentu na západním konci. Stopa je podobná té, s níž se počítalo v roce 2010. Na jejím západě by se měl dále rozvíjet charakter městského náměstí v prostoru, jehož se bude týkat. V této souvislosti je třeba pečlivě zvážit výšku a ukončení jejího západního akcentu vzhledem k rozsahu zbytku „čtverce“. Dokončení ulice Na Florenci rozvojem její jižní strany pomůže integrovat budovu Florentinum do městské struktury. Bude tak vidět primárně v šikmých pohledech jako jedna strana ulice, spíše než v plné výšce na široké ploše.²²

Druhým prvkem je plánovaný trojúhelníkový hotelový blok na východním konci Hyberské ulice sousedící s magistrálou. V současnosti je zde otevřené železniční přecladiště s malými jednopodlažními budovami (**obr. 16**). To příliš obecně odpovídá stopě roku 2010. Mezi těmito dvěma budovami by široký krytý most pro pěší přes koleje znovu propojil části (původně jednotné) ulice rozdělené železnicí. Mezi ním a průčelím budov v ulici Na Florenci je nad kolejištěm navržena velká trojúhelníková plošina se zahradou. (**obr. 19**). Hotel by také zahrnoval napojení na most pro pěší a budovy na ulici Na Florenci by byly aktivně orientovány do zahrady a dalších cest na uliční úrovni.

²² Upozorňujeme však, že první fáze je obecně v souladu s výškovým limitem navrženým v návrhu metropolitního plánu (8 podlaží), který Ministerstvo kultury ve svých připomínkách k plánu považovalo za neodůvodněné v rámci památky světového dědictví.

Velikost a podoba budovy hotelu by zapadaly do svého urbanistického kontextu a doplnily by urbanistickou podobu východního konce Hybernské, i když podrobný návrh se může dále rozvíjet. Most přes železnici by překonal hlavní překážku pro pohyb chodců ze severu na jih (chodci nemohou využít magistrálu) a zejména by zlepšil pěší spojení s Hlavním nádražím na jih. Veřejné prostranství by se rozšířilo, ale i ve městě, pro něž jsou typické pasáže, bude muset být navrhování veřejných cest výjimečně atraktivní, aby se překonala nechuť obyvatel chodit nahoru a dolů po schodech a jezdit výtahy. Rovněž bude důležité zajistit, aby plošina se zahradou byla přerušovaná, a denní světlo tak mohlo dopadat na nástupiště, která jsou také součástí veřejného prostranství.

Jestliže se tyto první fáze nové strategie snadno začlení do městského konceptu, u zbytku koncepce ateliéru Hadid (**obr. 15**) tomu tak nebude. Její zásadní problém spočívá v tom, že pracuje s magistrálou jako s předním městským prvkem a krouží směrem k ní a klesá dolů k ošklivé a znečišťující městské struktuře. To je v rozporu s cílem postupné transformace její úlohy a povahy (viz 5.1.6) a naší naděje, že z dlouhodobého hlediska lze úsek mezi železničními a říčními přechody zredukovat na městskou ulici. Koncept dřívějšího hlavního plánu v souvislosti s hlavní osou východ-západ založený na východním prodloužení ulice Na Florenci, který přinášel jasné propojení s městem východně za železničními přecladišti, je stále hodný pozornosti. Výhodou ulic směřujících z východu na západ (stejně jako nyní Na Florenci) je rovněž výhled na vrch Vítkov.

Doporučení

D 08: Měl by se přehodnotit hlavní plán pro východní část Masarykova nádraží, aby nedošlo k nepřiměřenému omezování možností budoucího zlepšování magistrály a zejména možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever, v souladu s doporučením 3 mise z roku 2010. V obou případech je nezbytné maximalizovat propojení napříč sousedními částmi města a v rozložení nových městských bloků využívat potenciál výhledů na horu Vítkov na východě a budovy Muzea hlavního města Prahy (zejména na jeho severojižní ose) na severu.

5.1.10.2. Nádraží Vyšehrad a železniční most

Mise 2010²³ zaznamenala špatný stav nádraží Vyšehrad (**obr. 20**), které je zapsanou památkou v rámci kulturního dědictví, ale od šedesátých let se nepoužívá, a to i přesto, že byl schválen rozvojový plán včetně jeho přestavby ke komerčnímu využití. Od té doby úřady využívaly své pravomoci k zajištění omezených udržovacích oprav, ale celkově je budova v horším stavu než před deseti lety. Navzdory značnému úsilí a investicím ze strany úřadů se nyní zdá zřejmé, že vlastníci jej nebudou plně opravovat a znovu uvádět do provozu. Aby byla zajištěna jeho budoucnost, je aktuálně zapotřebí drastičtějších opatření.

Na západ od stanice Vyšehrad je železniční uzel Praha veden přes Vltavu po *železničním mostě* (**obr. 21**)²⁴ tvořeném třemi klenutými ocelovými předřovými vazníky na kamenných pilířích, jenž byl postaven v roce 1901 jako náhrada za dřívější jednokolejný most. V roce 2004 byl zapsán jako kulturní památka a díky lehkosti a eleganci svého designu se zdá být obecná shoda na tom, že pozitivně přispívá do urbanisticko-architektonického Prahy, přestože nebyl mnoho let natírán.

²³ Zpráva o misi za rok 2010, str. 16, a příloha 6.4, str. 15.

²⁴ Neformální název i jeho funkce.

Obavy z jeho stavu a touha po větším počtu tratí ke zvýšení kapacity však znamenají, že je v současné době ohrožena jeho budoucnost.

Obr. 20 Nádraží Vyšehrad, březen 2019.

Obr. 21 Železniční most.

Doporučení

D 09: Stát by prostřednictvím Magistrátu hlavního města Prahy měl využít své pravomoci k vyvlastnění bývalého nádraží Vyšehrad a předat jej jinému investovi, který bude ochoten a schopen jej opravit a znovu zprovoznit.

D 10: Stát by měl Centru světového dědictví předložit podrobnosti o možnostech budoucího železničního mostu, aby je mohly přezkoumat poradní orgány.

5.1.11. Další rozvoj Nového Města

Mise neprováděla komplexní průzkum rozvoje památek světového dědictví dokončeného nebo plánovaného od doby předchozí mise, ale byli jsme upozorněni na následující projekty. Jak bylo zdůrazněno v prohlášení o výjimečné světové hodnotě, „*Integrita Historického centra Prahy je ohrožena tlakem developerů, kteří usilují o výstavbu nových předimenzovaných budov v centru města a v jeho nárazníkové zóně.*“

Mise si byla vědoma diskusí o metropolitním plánu a uspořádání souběžného summitu o architektuře a rozvoji dne 28. března, na němž architektky (a logicky i investoři) vyjádřili znepokojení nad tím, že obavy o ochranu omezují novou architekturu ve městě. Praha má z první poloviny 20. století vynikající dědictví architektonických inovací a živou architektonickou kulturu, ve které zejména postkomunismus, české a mezinárodní praktiky tuto tradici efektivně oživily, spolu s některými projekty, které jsou upřímně města nehodné. Vzhledem k rozsahu příležitostí k vytvoření nových čtvrtí v blízkosti centra, kde se omezení z velké části limitují na dobrý urbanistický design, bylo pro misi obtížné pochopit, jak je kreativita, která vytváří dědictví zítřka, nepřiměřeně omezována pražským dědictvím.

Centrum Quadrio, Spálená 22, Nové Město

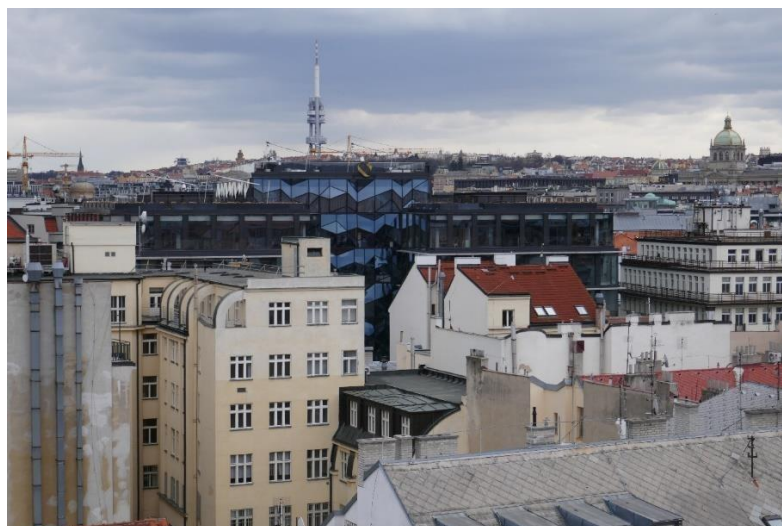
Obr. 22 Centrum Quadrio ze severovýchodu s mechanickou sochou „Hlava Franze Kafky“.

Obr. 23 Budova Quadrio ze severozápadu, směrem do Spálené ulice; obě průčelí jsou propojena obchodní pasáží.

Nový shluk bloků o 7–9 podlažích na velké ploše směrem do ulice Spálená, který se táhne východně Vladislavovy ulici a na jih do Purkyňovy ulice, byl postaven v letech 2012–14 podle návrhu Jakuba Ciglera (**obr. 22–23**).²⁵ Místo bylo dříve prázdné s výjimkou stanice metra ze 70. let minulého století. Na novém náměstí pro pěší v severovýchodním rohu stojí pohyblivá socha Kafkovy hlavy, která je velkým lákadlem. Náměstí je se Spálenou ulicí spojeno nákupní pasáží skrz budovu, jak je v Praze zvykem. Materiály jsou nápadně monochromatické: tmavě modro-černé sklo, rámováno v černém kovu s bílým lemováním; obytný blok má také šedý plášť a vše je obklopeno šedou dlažbou.

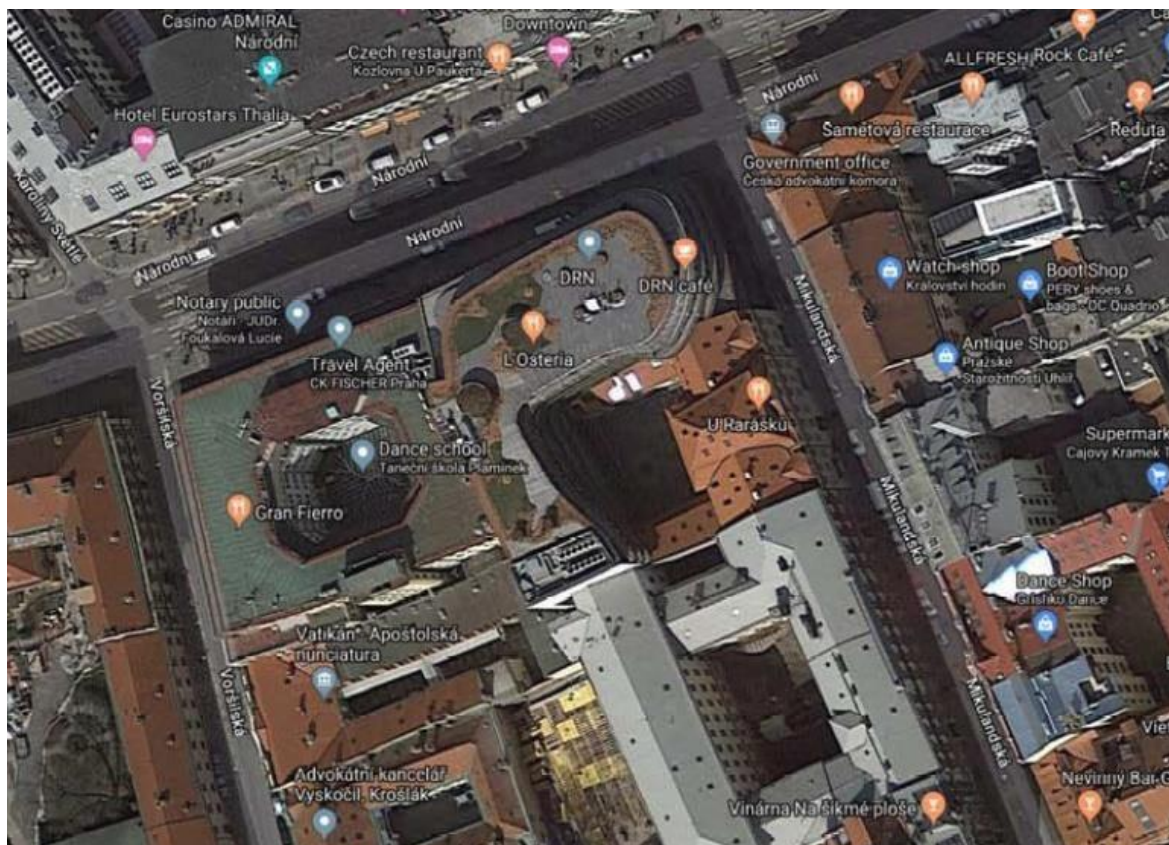
Výrazná stavba je prakticky rozdělena do spojených bloků městského měřítka a na uliční úrovni do jeho kontextu uspokojivě zapadá i přes to, že nenavazuje na dávno ztracenou historickou dispozici pozemku. Při pohledech do dálky přes město však komerční bloky zasahují do harmonické střešní krajiny. Jsou příliš vysoké a jejich černá estetika je dominantní i rušivá (**obr. 24**).

Obr. 24 Budova Quadrio ze střechy budovy DRN s kopolí Národního muzea v pozadí vpravo a televizní věží uprostřed.

²⁵ Pro více podrobností viz zpráva ze zasedání Výboru v roce 2014.

Budova DRN, Národní 15 a Mikulandská 135, Nové Město

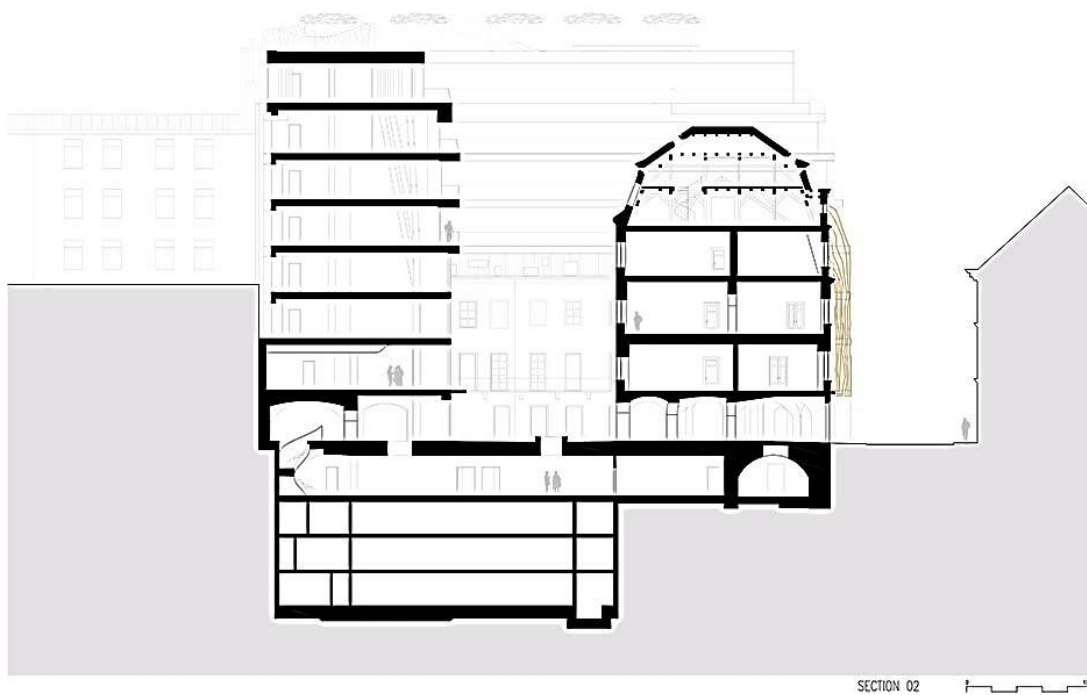
Obr. 25 Budova DRN (Fiala) a její okolí (Google).

Obr. 26 jihovýchodní pohled z Národní třídy do Mikulandské ulice s novou budovou před barokním palácem a dalším barokním palácem přes Mikulandskou ulici.

EASTERN ELEVATION

Obr. 27 Budova DRN: Vyvýšení nad Mikulandskou ulici; plány přízemí a čtvrtého podlaží; sekce

Obr. 28 Staré a nové z pohledu jihovýchodně ze střechy nové budovy.

Obr. 29 Severovýchodní roh barokního dvora.

Obr. 30 Zachovaný interiér galerie s fiktivními obrazy zavěšenými na stuhách.

Obr. 31 Tmavá masa centra Quadrio a budovy DRN, pohled z kopule Národního muzea.

V Mikulandské ulici 135 stojí Schönkirchovský palác, renesanční budova přestavěná v rokokovém stylu s průčelím do Mikulandské ulice. Na sever od něj byl při výstavbě metra vyčištěn pozemek, historicky dvě parcely směřující do hlavní ulice, Národní třídy. Projekt zahrnoval integraci paláce do nové zástavby převážně na volné ploše, 8 nadzemních a 4 podzemní podlaží podle návrhu Stanislava Fialy (dokončení 2019; **obr. 25–30**).

Historická budova byla pečlivě opravena včetně obnovy zničených dřevěných střešních konstrukcí v tradiční podobě. Exteriér byl kompletně zrenovován a uvnitř byly vrstvy historie budovy včetně nástěnných a stropních nátěrů zachovány a zpravidla ponechány odkryté (**obr. 30**). Nová stavba je ukázkou designu a řemesel na vysoké úrovni, které se u moderních budov často nevidí. Architekt přinesl organické formy a citlivost hnutí Arts and Crafts v kombinaci s betonovou, ocelovou a dřevěnou konstrukcí. Výsledek je jedinečný, fascinující a působivý.

Nová budova se bohužel znepokojivě tyčí nad palácem (i palácem v protějším rohu Mikulandské ulice), a to jak z ulice, tak ze dvora. Rozumí se, že podle zadání měl návrh odpovídat podlahové ploše dřívějšího povoleného schématu, avšak aby zapadal do svého historického kontextu, měl být o dvě podlaží nižší. Moderní tmavé sklo a téměř černé rámovací prvky (šedé v horních patrech) pokrývající takový velký objem nad obecnou střešní hladinou ve městě, v němž převažují pastelové odstíny, že přitahují pozornost ke své velikosti, a to zejména na siluete města, kde, podobně jako je tomu u centra Quadrio, výška i barva přispívají rušivému dojmu. Protože jsou oba objekty odděleny pouze jedním pouličním blokem, spojují se v pohledech z dálky nad střechami do jednoho tmavého rušivého elementu (**obr. 31**). Naproti tomu střešní zahrada této budovy samozřejmě poskytuje panoramatický výhled nad střechy města.

Závěry

I když je oba projekty za co chválit, tlak na zvětšení podlahového prostoru vedl k podstatným narušením nad siluetou města, která se z pohledu z dálky slila v jeden celek, přičemž negativní důsledky vyplynuly z jejich objemu i materiálu/barvy. To, jak budova DRN vyčnívá nad svým historickým sousedem (**obr. 28–9**) výmluvně vyjadřuje hrozbu, kterou komerční tlak představuje pro historickou strukturu Prahy, a neschopnost úřadů mu čelit. **Strategická doporučení SD 01–02** jsou uvedena v oddíle 6 ve vztahu k otázkám, které vzbuzuje tento i další projekty.

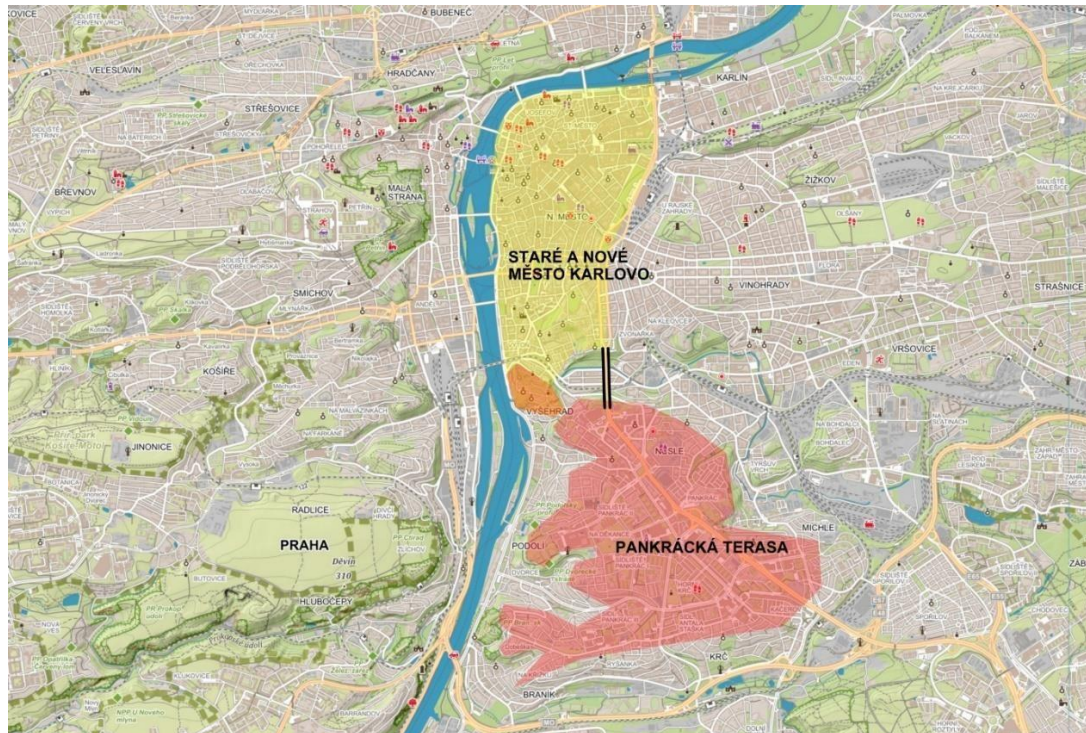
5.1.12. Výškové budovy na Pankrácké pláni

Pankrácká pláň je náhorní plošina nad východním břehem Vltavy, jižně od Nového Města a od něj je oddělena širokým, relativně hlubokým Nuselským údolím, překlenutým mostem, který do města přivádí silnici E65 a uvnitř něhož vede tubus metra (**obr. 32**). Most plánovaný od dvacátých let, ale postavený až v letech 1962–73²⁶, spustil realizaci plánů, které se poprvé objevily v roce 1930, na výstavbu modernistického obchodního centra na pláni, jejíž nadmořská výška činí většinou 265 až 275 m n. m. *„Od samého počátku podrobného územního plánu v roce 1965 byla oblast tzv. pentagonu na Pankráci spolu s jižním předmostím Nuselského mostu – vizuálně nejexponovanější oblastí celého pražského panoramatu – zamýšlena jako nová, moderní metropole, která by, stejně jako pařížská La Défense, vytvořila vizuální doplněk a stejně sebevědomou konkurenci siluete Hradu na protějším břehu Vltavy.“*²⁷

²⁶ Industrial Prague: A Guide (Industriální Praha: Průvodce) (2006), 184.

²⁷ Pražské veduty (IPR 2018), 68.

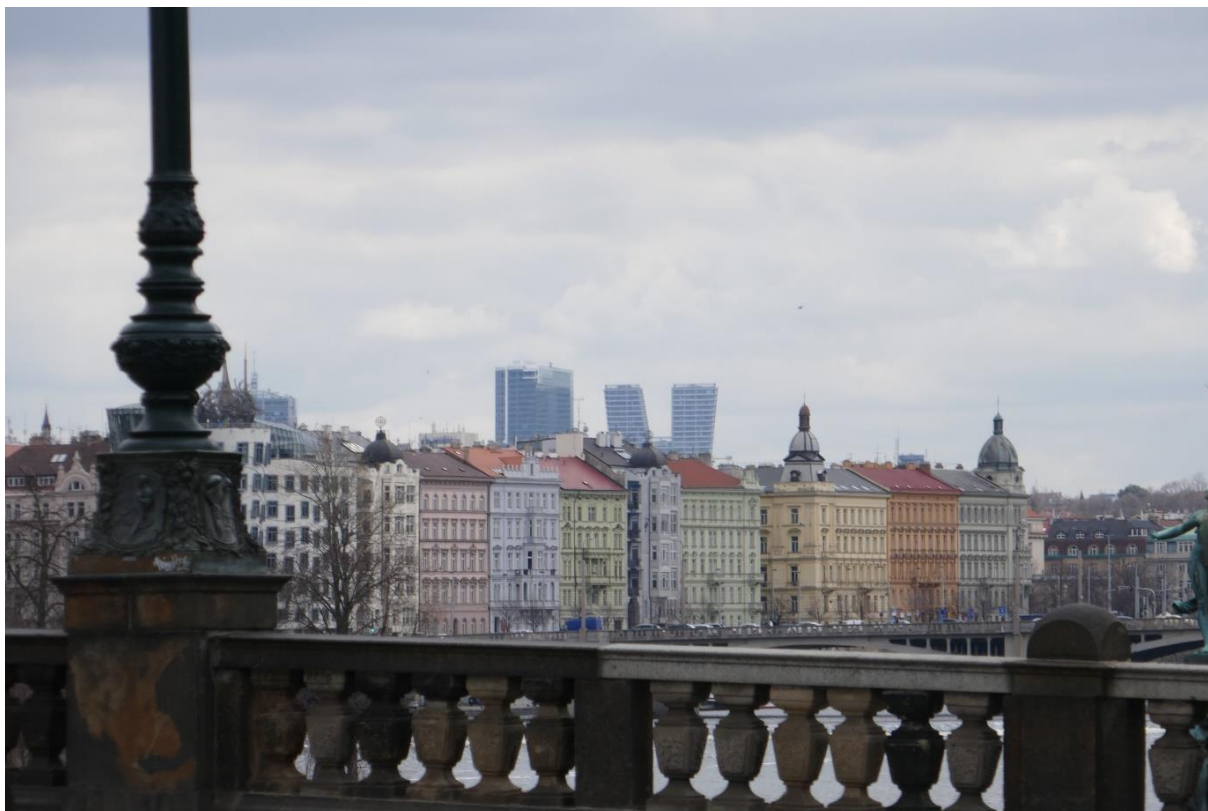
V letech 1976–81 byly po obou stranách E65 na severním vstupu do nížiny na výběžku o nadmořské výšce zhruba 245 m postaveny *Palác kultury* (nyní Kongresové centrum) a v roce 1988 hotel *Forum* (nyní *Corinthia*) vysoký 80 m. Dále na jih, ve výšce 268 m n. m. byla v roce 1977 postavena administrativní budova (*Motokov*, nyní *City Empiria*, 104 m), hotel (*Panorama*, 86 m) byl přistavěn v roce 1983 a třetí věž, která měla být budovou Československého rozhlasu, v roce 1983. Ten byl v době pádu komunismu v roce 1989 nedokončený a v roce 2008 byl přestavěn převážně na kancelářskou budovu. Stojí na místě vymezeném silnicemi a známém (podle svého tvaru) jako „pentagon“. To vše se stalo (nebo započalo) před zápisem památky v roce 1992 (viz obr. 34–36).

Obr. 32 Pozice Pankrácké pláně vůči Starému a Novému Městu (žlutě) a Vyšehradu (hnědě) s Nuselským mostem (zdroj: Prezentace „Pankrác“).

Následné rozvojové návrhy pro tzv. pentagon a v nedávné době i okolní oblast byly a zůstávají kontroverzní. Hlavní plán Richarda Meiera podle zadání z roku 1997 počítal s novou výškovou budovou (160 m), která by nově vznikajícímu shluku budov dala tvar pyramidy. Byl zamítnut ve prospěch dvou dalších budov, z nichž jedna by měla být asi 80 metrů vysoká a druhá, kterou by tvořily dvě spojené věže ve tvaru písmene „V“, dosahující výšky 104 metrů (budova *Epoque*).²⁸ Navzdory námitkám Výboru pro světové dědictví, který po misi v roce 2008 doporučil pro nové budovy v pentagonu horní hranici 60–70 metrů, byla budova *Epoque* dostavěna, protože i přes právní výzvu soudy dospěly k závěru, že souhlas s její výstavbou byl udělen v souladu se zákonem. Další rozvoj na nižší úrovni probíhá v tzv. pentagonu i nadále, ale zpravidla zapadá do městského měřítka (6–8 podlaží) pankrácké oblasti a nemá zásadní vliv na výhledy z Pražského hradu.

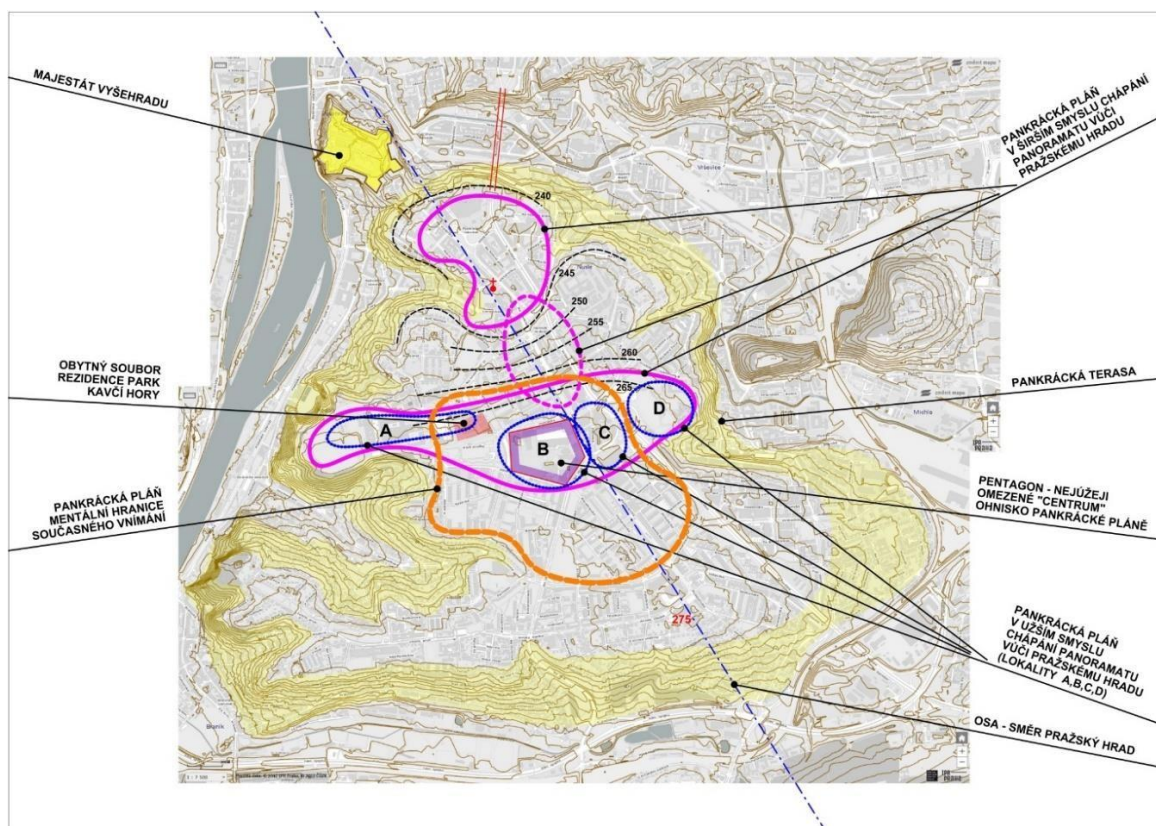
²⁸ Zprávy z mise 2008, 3.1.8; 2010, 3.1.10.

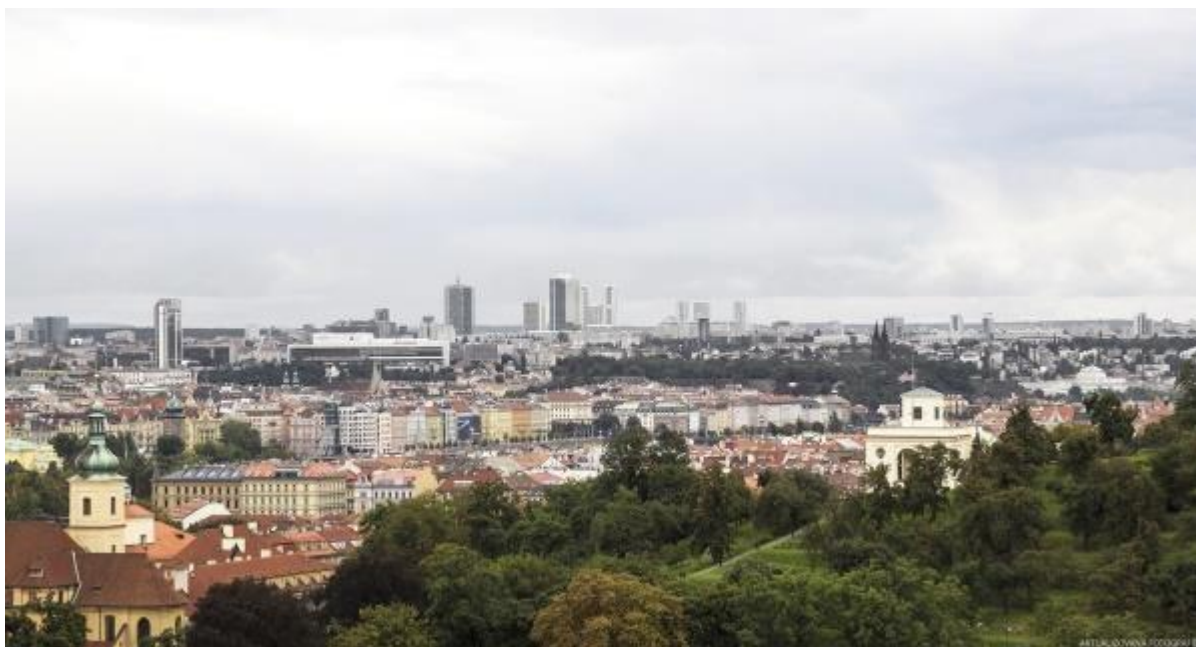
Obr. 33 Výškové budovy na Pankrácské pláni, ze západního konce mostu Legii.

Obr. 34 Pohled z vrcholu City Tower směrem k Pražskému hradu; uprostřed vpravo Kongresové centrum.

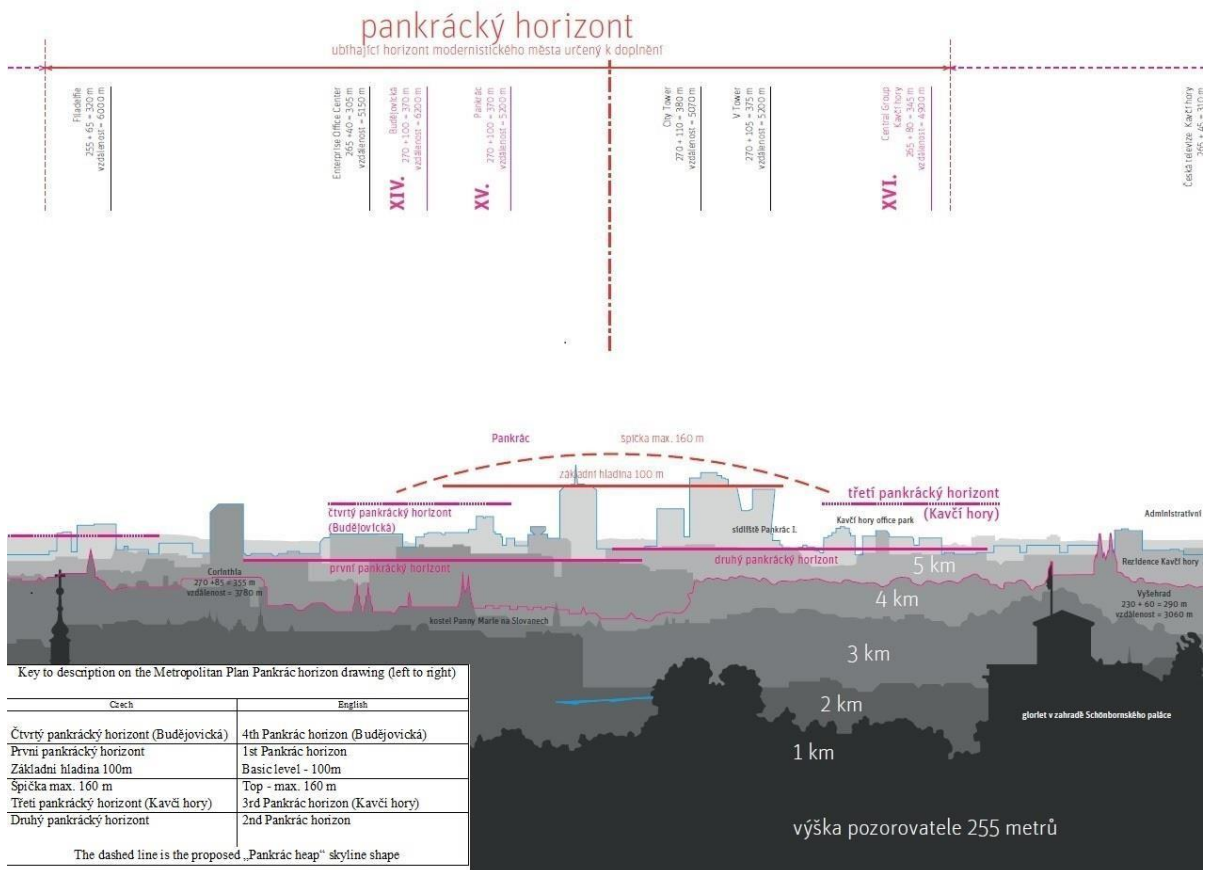
Obr. 35 Pankráčká pláň ve vztahu s osou od rampy Pražského hradu (modrá čára) a hradištěm Vyšehrad (nahore vlevo). Oranžová linka ukazuje Pankráčskou pláň v současném vnímání; fialové čáry v širším smyslu chápání panorama vůči Pražskému hradu; modré čáry v užším smyslu oblasti, u nichž je nebo předběžně byl zvažován rozvoj, s vyznačením tzv. pentagonu (B) a Residence Park Kavčí hory. (Zdroj: Prezentace „Pankrác“).

Obr. 36 Navrhované věže projektu Residence Park Kavčí hory z pohledu od Pražského hradu, které by stály vpravo od tzv. pentagonu (prezentace).

Obr. Věž Pankrácké pláně ze silnice kolem Strahovského stadionu.

Obr. 38 Výňatek z knihy Pražské veduty.

Během roku 2018 vyšlo najevo, že doporučení mise z roku 2008 „omezit výšku nových výškových konstrukcí na nejvýše 60–70 m“²⁹ bylo nesprávně vykládáno v tom smyslu, že se vztahuje na Pankráckou plošinu obecně, spíše než na dokončení rozvoje bloku pentagon.³⁰ Na základě toho se úřady rozhodly schválit *Rezidence Park Kavčí hory* západně od pentagonu (**obr. 36**), který zahrnuje různě čtyři nebo pět poměrně štíhlých obytných věží na pozemku, který je v současné době parkovištěm, s výhledem na veřejný park. Dva velké otvory částečně naplněné vodou odrážejí dříve zamýšlené sklepy, vykopené, aby se zachovala platnost povolení pro dřívější schéma.

Závěry

Na jaře 2019 byla mise schopna posoudit kumulativní vliv dokončené budovy *Epoque* z pohledu od historického centra, zejména z rampy Pražského hradu. To předpokládalo zvážení dopadů návrhu *Rezidence Park Kavčí hory* především a obecně dalšího rozvoje výškových budov na Pankrácké pláni. Mise také navštívila tzv. pentagon a přilehlé oblasti, setkala se se zástupci městské části (Praha 4) a viděla „zpětný pohled“, komerčně cenné panorama historického centra zaměřené na Pražský hrad, z vrcholu nejvyšší budovy, *City Tower* (**obr. 34**). Kniha *Pražské veduty* vydaná IPR v roce 2018 je obzvláště užitečná tím, že poskytuje kontext – vizuální, historický i polemický – pro vyvíjející se koncepci rozvoje na Pankráci (**obr. 38**).

Praha je zapsaná na Seznam světového kulturního dědictví mimo jiné jako „urbanisticko-architektonický soubor výjimečné kvality“ (kritérium 4). Nejlepším místem pro pochopení a ocenění tohoto souboru jako celku je vrchol skály nad západním břehem Vltavy a zejména úpatí rampy Pražského hradu, která poskytuje panorama většiny města v jeho širokém kontextu (**obr. 36**). Lze vidět různé historické oblasti města, jeho panorama obytných i komerčních budov protkané věžemi a vížkami veřejných budov, které vyjadřují jejich status v městské hierarchii, v harmonickém vztahu mezi topografií a historicky budovaným tvarem města. Z tohoto bodu se také dobře vyjeví vzájemně závislý historický vztah Hradu a historického města. Za ním, většinou jako vrstva v pozadí a někdy na periferii, leží převážně vnější expanze města z 20. století, s některými silnými vertikálními vrstvami z konce 20. století. Přínos 20. století nelze popřít a ve městě zvláště otevřeném novým architektonickým myšlenkám z první poloviny století je nyní mnoho z toho součástí jeho výjimečné světové hodnoty.

Z horizontálního i vertikálního pohledu z rampy tvoří Palác kultury / Kongresové centrum a hotel, součásti plánu z roku 1965, podstatnou složku panoramatu, ale nejsou v jeho ohnisku. Z hlediska města mají logiku a představují vstupní bránu do místa za historickým městem, dříve omezeným Nuselským údolím, a Kongresové centrum má v životě města alespoň veřejnou úlohu. Možná nemají pozitivní vizuální přínos k panoramatu, ale ani příliš negativní.

Bohužel, malé množství nadměrných, příliš dominantních, ale tuctových výškových budov v tzv. pentagonu pocházejících ze stejného plánu je nyní nevyhnutelně vizuálním ohniskem panoramatu z rampy Pražského hradu. Tyto vysoké čistě funkční budovy zasahují do jinak harmonického vztahu mezi topografií a zastavěnou podobou města a vážně snižují schopnost lidí ocenit charakter historické městské krajiny v prostřední části. V evropském kontextu nejsou výjimečně vysoké, spíše je to jejich neobvyklou expozicí,

²⁹ Doporučení viii.

³⁰ Pro úplnou analýzu viz Technický přehled ICOMOS, únor 2017, s. 4

kvůli čemuž jsou tak rušivé a dominantní pro výhledy z památky světového dědictví. Vzhledem k tomu, že Pankrác je asi o 15 metrů nad hladinou moře výše, z rampy Pražského hradu se diváci dívají vzhůru a vidí většinu jeho plochu jako siluetu na horizontu. Při pohledu z místa o 0,5 km blíže, ale 70 metrů nad rampou, u odvětrávací věže sousedící s jihovýchodním rohem Strahovského stadionu, a tedy s větší plochou krajiny viditelnou pod horizontem se uskupení skupina jeví spíše jako vyčnívající než jako dominantní (**obr. 37**).

Dopad budov v tzv. pentagonu na historické centrum se neomezuje pouze na výhledy z výšky. Zejména budova *Epoque* se objevuje v pohledech z říční úrovně (například z mostu Legií: (**obr. 33**), což přispívá k dlouhodobému narušení v podobě *City Tower*. Budova *Epoque* je novinkou svého druhu, která se v Evropě objevuje stále častěji. Na její obranu lze říci jen to, že její objem je do určité míry členitý.

Zdá se, že panuje obecná shoda na tom, že vizuální vzhled shluku budov v jeho stávající podobě není hoden jeho výrazného umístění a vysoké viditelnosti. Richard Meier v roce 1997 navrhl přidat jako základ seskupení mnohem vyšší budovu. Kniha *Pražské veduty* (s. 28–29) nedávno navrhla jemnější oblouk, který by profil (nejspíše) zkontroloval a jímž by se řídily budoucí přírůstky do skupiny (**obr. 38**). Misi bylo (při předložení metropolitního plánu) skutečně sděleno, že „kompozice“ na Pankrácké pláni musí být „vyplněna“ jako protiváha k historickému centru a implicitně za účelem zmírnění nešťastného vzhledu stávajících výškových budov tak musí být učiněno s využitím „malířského“ přístupu k modelování panoramatu v panoramatických výhledech. Důsledkem tohoto přístupu je však to, že při utváření kompozice je všem prvkům tvořícím panorama přiřazena stejná hodnota, zatímco z pohledu na historické centrum nebo z něj z něj mají historické prvky obecně větší hodnotu než ty novější. Nedávné přistavění budovy *Epoque* nezlepšilo vzhled seskupení skupiny na panoramatu města. Její výstavba je potvrzením doporučení předchozích misí, že jakékoli další nebo náhradní budovy v lokalitě tzv. pentagonu by měly být omezeny na 60–70 metrů.

Další výškové budovy – nad převládajícími 6–8 podlažími – na pláni na východ nebo západ od oblasti tzv. pentagonu by zvýšily škody, které již byly napáchány na prostředí památky (**obr. 36**). Navrhované věže projektu *Rezidence Park Kavčí hory* na západ od pentagonu jsou štíhlé a s 68 metry jsou nižší než většina stávajících výškových budov v lokalitě a v podstatě se jedná o promyšlený architektonický návrh. Ale vnější účinky hrají proti němu, protože rozšiřuje oblast budov, jejichž přítomnost znevažuje lokalitu památky světového dědictví. Újma v minulosti neospravedlňuje budoucí újmu a argument, že další újma by byla jen okrajová, neobstál, protože by povzbudil další podobné návrhy rozvoje, což by vedlo k ještě větší újmě, která by byla kumulativně závažnější.

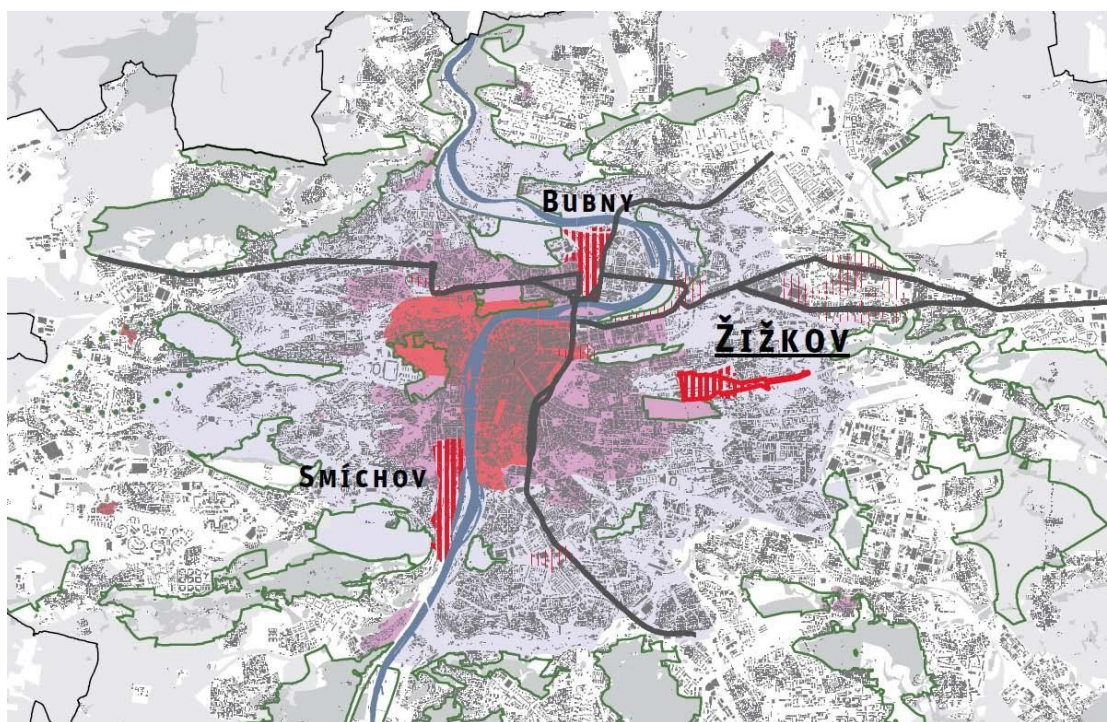
Debata o budoucnosti a úloze této oblasti přesáhla architektonickou úlohu až do úlohy ve městě. V prezentaci byla položena otázka: „Měl by být Pankrác rozvíjen jako národní hospodářské a správní středisko, nebo spíše jako pražská rezidenční čtvrť?“ To je na rozhodnutí státních a městských orgánů, ale funkce hospodářského nebo správního centra nevyžaduje výškové budovy nebo lokality, které poškozují výjimečnou světovou hodnotu, a současná komerční poptávka po vysokých budovách se zdá být primárně pro obytné účely, přičemž využívá (tržní) hodnoty pohledů na sever směrem k Hradu.

Doporučení

D 11: V souladu s doporučením z roku 2008 by nové nebo náhradní budovy uvnitř tzv. pentagonu neměly přesáhnout výšku 60–70 m.

D 12: Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších než je obecně výška budov v okolí a výškové omezení by mělo být příslušným způsobem upraveno i ve vznikajícím návrhu pražského metropolitního plánu. Stát by měl podniknout všechny přiměřené kroky k zajištění, že projekt³¹ výstavby Residence Park Kavčí hory nebude pokračovat.

5.1.13. Železniční pozemky a ostatní transformační oblasti

Obr. 39 Tři oblasti obnovy bývalých nádraží (památky světového dědictví vyznačeny červeně) Rohan City je červeně vyšrafovaná oblast na břehu řeky mezi Bubny a Žižkovem.

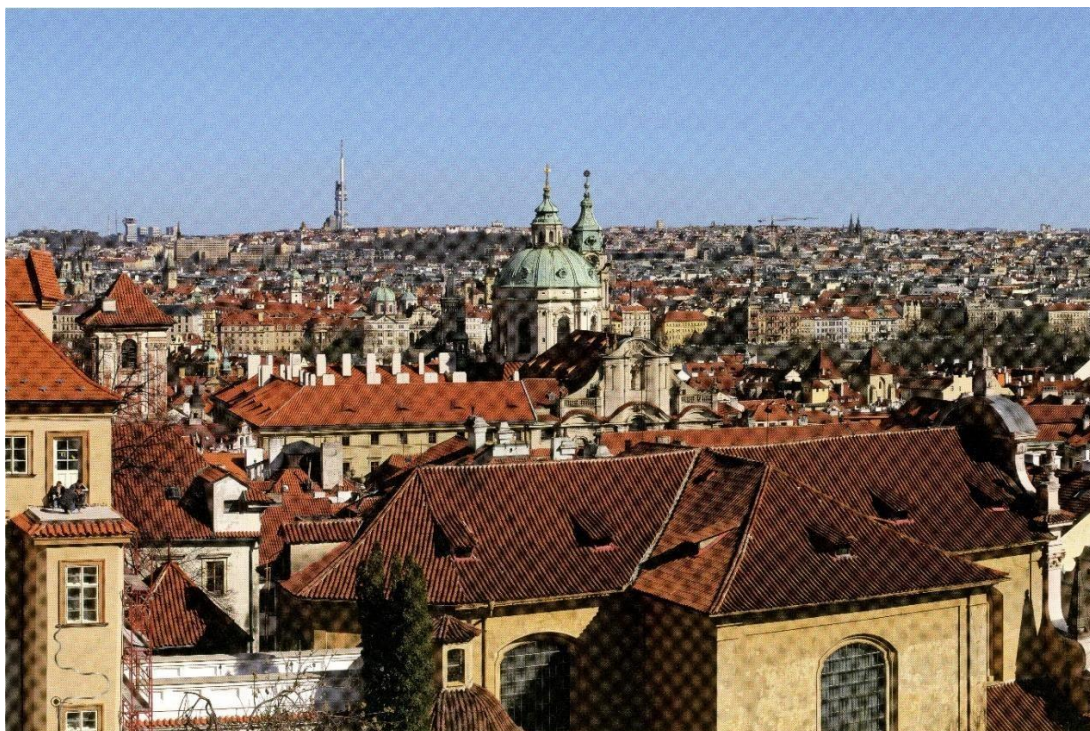
Racionalizace železniční sítě v Praze zahrnovala uzavření tří bývalých zařízení pro přepravu zboží v nárazníkové zóně. Jejich lokality představují významné příležitosti pro rozvoj nových městských částí ve vysoce udržitelných lokalitách (**obr. 39**). Mise chtěla primárně pochopit, jak se řídí jejich přestavba, aby nedošlo k poškození památky světového dědictví.

5.1.13.1. Žižkov

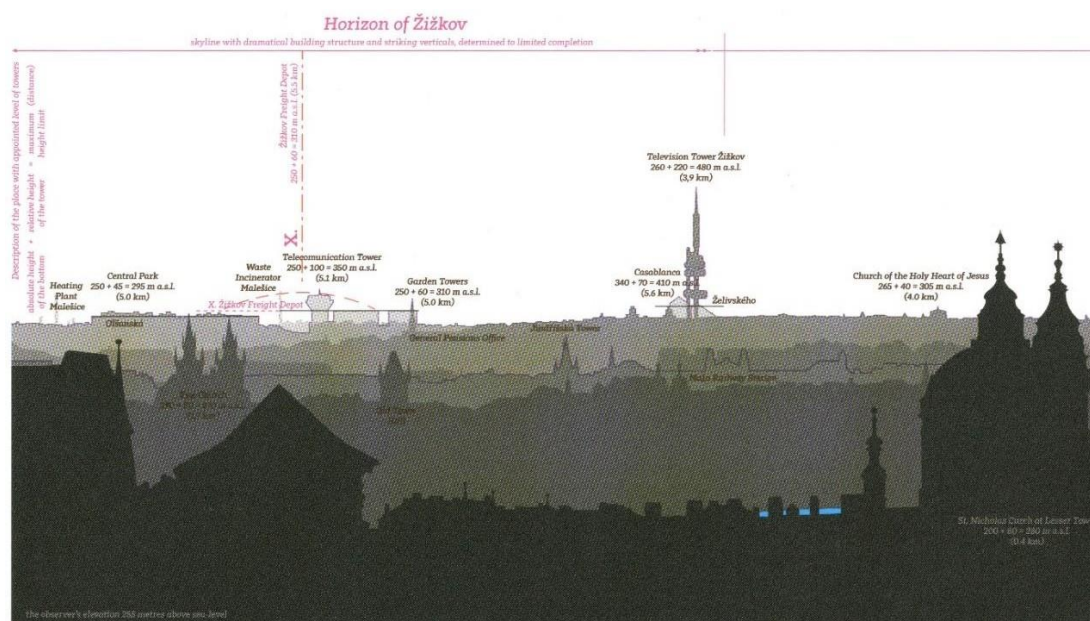
Od dob mise v roce 2010 bylo Nákladové nádraží Žižkov (1927–36) podle očekávání v roce 2013 zapsáno jako kulturní památka a bude přizpůsobeno novým účelům ve spojení s rozvojem tohoto bývalého nákladového nádraží o rozloze 31 ha.³² Mise v roce 2010 doporučila, že rozvoj „musí zachovat a dokonce možná zlepšit panorama Prahy“ a že Centrum světového dědictví má být o návrzích průběžně informováno. Ve vztahu k památce světového dědictví leží lokalita východně od Žižkovské televizní věže, která se objevuje na levém okraji pohledu z Pražského hradu (350 m n. m), spolu s poněkud nižšími budovami rezidence *Garden Towers* (310 m n. m.) na Olšanské ulici (**obr. 40–41**).

³¹ V souladu s doporučeními Ministerstva kultury ohledně návrhu plánu.

³² Plán na str. 17 přílohy 6.4 ke zprávě o misi z roku 2010 musí být nutně znovu zváženo po zápisu budovy nádraží.

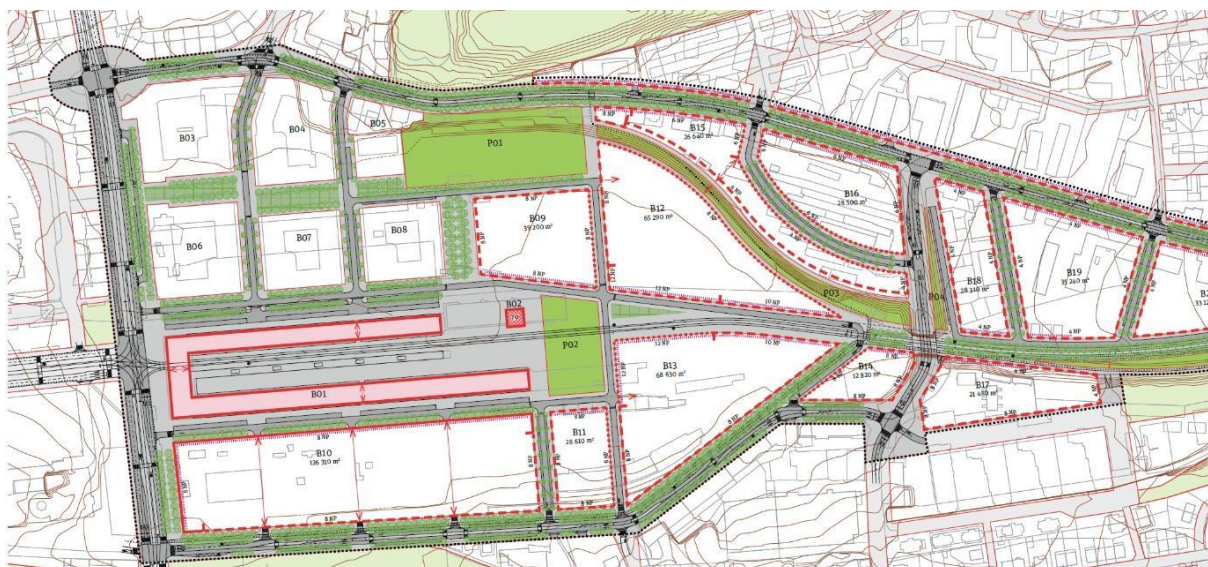

Obr. 40 Výňatek z knihy Pražské veduty ukazující současný rozvoj Žižkova (nahore vlevo).

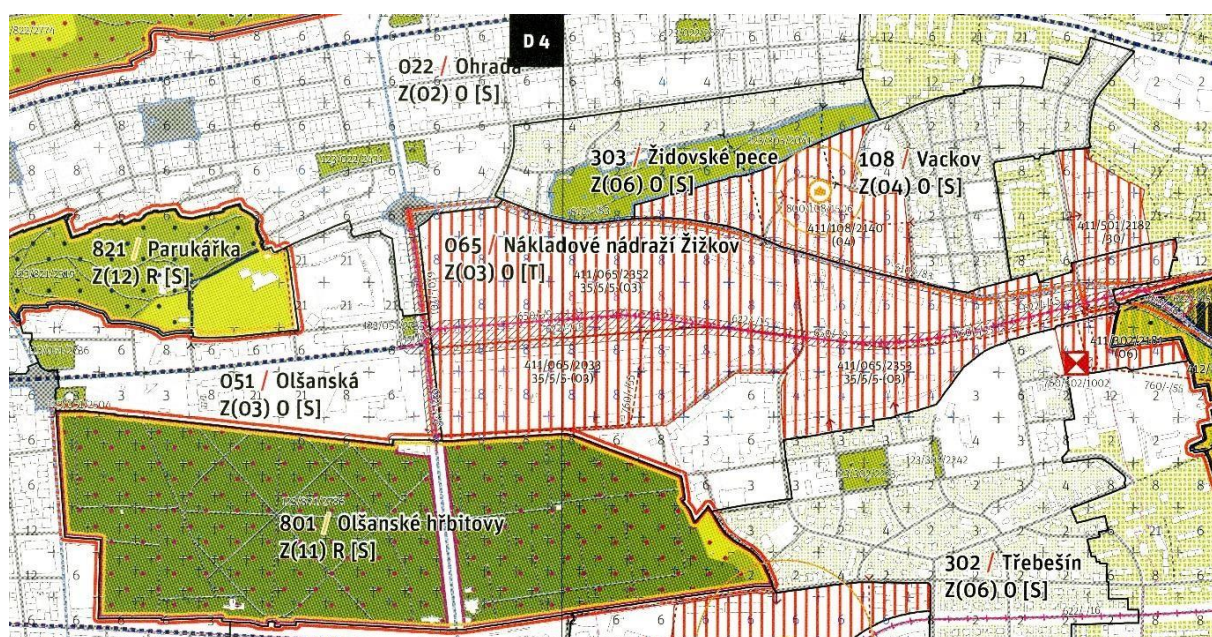
Obr. 41 Výňatek z knihy Pražské veduty ukazující návrh konceptu horizontu Žižkova

V roce 2013 bylo vydáno povolení k rozvoji oblasti severně od nádraží, ale tato oblast od té doby změnila majitele. V roce 2014 vypracoval IPR koncepční studii pro rozvoj celé oblasti a v roce 2017 městskou studii pro změnu územního plánu. Tato změna se očekává v roce 2020, což povede k hlavnímu plánu v roce 2021. Urbanistická studie (**obr. 41**) zavádí potenciální uliční bloky kolem nádraží, pro jehož využití je nový záměr. Skrze něj má být prodloužena tramvajová linka z Olšanské ulice, aby se znovu použila trať vedoucí na východ. Současná studie předpokládá 8–12 podlaží na průčelí.

PROJECTS IN BROWNFIELDS: ŽIŽKOV FREIGHT YARD

Obr. 42 Současný plán koncepce pro Žižkov.

Obr. 43 Výňatek z metropolitního plánu, listy D4–5 (spojené) ukazující zamýšlenou oblast obnovy na Žižkově.

Televizní věž je svou výškou, barvou a rozšířenými horními úrovněmi, jak uvádí kniha *Pražské veduty* (s. 27), „jasnou dominantou“, která však podle mínění mise nijak neobohacuje panorama. Kniha *Pražské veduty* to však považuje za „dynamicky se rozvíjející horizont Žižkova..., který má potenciál tvořit důležitou součást pražského panoramatu...veduta, která bude dokončena“. Navrhuje plochu rozvoje, která by mohla obsahovat další výškové budovy na východ od Žižkovské věže (vlevo při pohledu z Pražského hradu), které by tak učinily. Návrh metropolitního plánu (D4–5; obr. 43 zde) uvádí, že na ose Olšanské ulice směrem na východ od zapsaného nádraží by budovy o 18 podlažích (méně než Garden Towers, které mají 19, ale naplánováno bylo 21) byly v zástavbě, jež má jinak 8 podlaží, vhodné. Z typického pohledu z Pražského hradu by ležely v propadlině panoramatu vlevo od Žižkovské věže (před vzdálenějším průmyslovým komínem).

Závěry

„Malířský“ kompoziční přístup k panoramatu Žižkova obhajovaný v knize *Pražské veduty* a promítnutý do vznikajícího metropolitního plánu bude muset být sladěn s vznikajícími urbanistickými koncepcemi prostřednictvím rozvoje hlavního plánu. V zásadě však vyšší prvky (ale nižší než *Garden Towers*) nemusí znamenat větší poškození prostředí památky světového dědictví, pokud bude pečlivě zváženo podrobné umístění, výška, podoba a materiály.³³

Doporučení

D 13: Před schválením jakéhokoliv projektu by veškeré nové návrhy výškových budov (vyšších než 10 pater) v prostoru přestavby Nákladového nádraží Žižkov, včetně přesných vizualizací jejich vzhledu z Hradu, měly být předloženy k přezkumu poradním orgánům Centra světového dědictví v souladu s odstavcem 172 prováděcí směrnice.

5.1.13.2. Bubny a ostatní přilehlé transformační oblasti

Obr. 44 Plánovaný rozvoj a přeměna oblasti Bubny, pohled severovýchodním směrem s potenciální koncertní halou na jihu mezi mosty.

Bubny leží za zákrutou Vltavy na severovýchod od Starého Města. Bývalé železniční dílny byly součástí železniční sítě ve 40. letech 19. století. Od roku 1986 bylo toto místo nevyužívaných železničních pozemků o rozloze 108 ha (transformační zóna 070) předmětem několika po sobě jdoucích nezrealizovaných koncepcí. Současné schéma (**obr. 44**) pochází ze soutěžního a participačního plánování mezi roky 2016 a 2018. Zejména v jižní oblasti se hlavní plán řídí zavedenou urbanistickou podobou obvodových bloků, do výšky až 8 podlaží (ve srovnání s 6–8 podlažími v sousedních stabilizovaných oblastech), rostoucích do výšky a různorodější formou směrem na sever, zejména kolem nádraží Praha-Holešovice, asi 2 km severně od památky světového dědictví, kde se plánuje obchodní čtvrť

³³ 33 Od doby uskutečnění mise jsme byli upozorněni na návrh Evy Jiřičné pro Central Group na přestavbu areálu Žižkovské televizní věže včetně tří válcových věží o více než 20 podlažích: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/architektka-eva-jiricna-rozhovor-veze-zizkov-praha-telecom-central-group.A190619_483344_praha-zpravy_rsr/foto/RSR7b8a26_NvrhEvyJiin_vizualizace.jpg

s některými budovami až do výšky 18 podlaží.³⁴ Na velké ploše na jižním břehu Vltavy se počítá s novým pražským koncertním sálem.

Obr. 45 Navrhovaný rozvoj Rohan City – depo a nádraží Bubny nahoře vlevo.

Na jižní straně Vltavy, jihovýchodně od zákruty, schválil v květnu 2019 úřad městské části Praha 8 plánovací studii³⁵ na přestavbu bývalé nevyužívané průmyslové plochy na Rohanském ostrově (Karlín) (obr. 45). Je v souladu s nově vznikajícím hlavním městským plánem, městské bloky zpravidla 8 podlaží, s akcentovým blokem až 15 podlaží vedle Libeňského mostu, kde na protějším (západním) břehu, mimo průhled od Pražského hradu, existují budovy podobné velikosti.³⁶ Pro sousední transformační zóny 069 / Palmovka a 160 / Libeňské doko jsou navrženy podobné výškové limity na východním mostním přiblížení.

Tyto oblasti se nacházejí v nárazníkové zóně a Ministerstvo kultury ve svých připomínkách k návrhu metropolitního plánu³⁷ uvádí, že „regulace výšky (12–21 regulovaných nadzemních podlaží)... v předloženém návrhu je v rozporu zejména s body 1 a 4 podmínek tohoto ochranného pásma. Ochranné pásmo bylo vyhlášeno za účelem zajištění kulturních, historických, urbanistických a architektonických hodnot na území ochranného pásma před rušivými vlivy způsobenými výstavbou nebo jinými změnami v jeho okolí. Je zřejmé, že realizace struktur s 12–21 regulovanými nadzemními podlažími by nepochybně takové rušivé vlivy přinesla, a proto musí být tento návrh jasně zamítnut v zájmu ochrany bezprostřední blízkosti památkové rezervace v hlavním městě Praze, jakož i v zájmu ochrany terénních horizontů města, které vizuálně souvisejí s památkovou rezervací hlavního města Prahy, např. z věže Staroměstské radnice, nábřeží L. Svobody atd.). Návrh metropolitního plánu by měl tuto skutečnost respektovat.“

³⁴ Rozkládá se (až 15 podlaží) východně od mostu Barikádníků na sever od Holešovic.

³⁵ Počáteční strategický plán pro oblast, zvažovaný v procesu plánování, ale není právně závazný.

³⁶ List plánu C4.

³⁷ Ve vztahu k lokalitě Bubny, ostatní jsou podobné.

Závěr

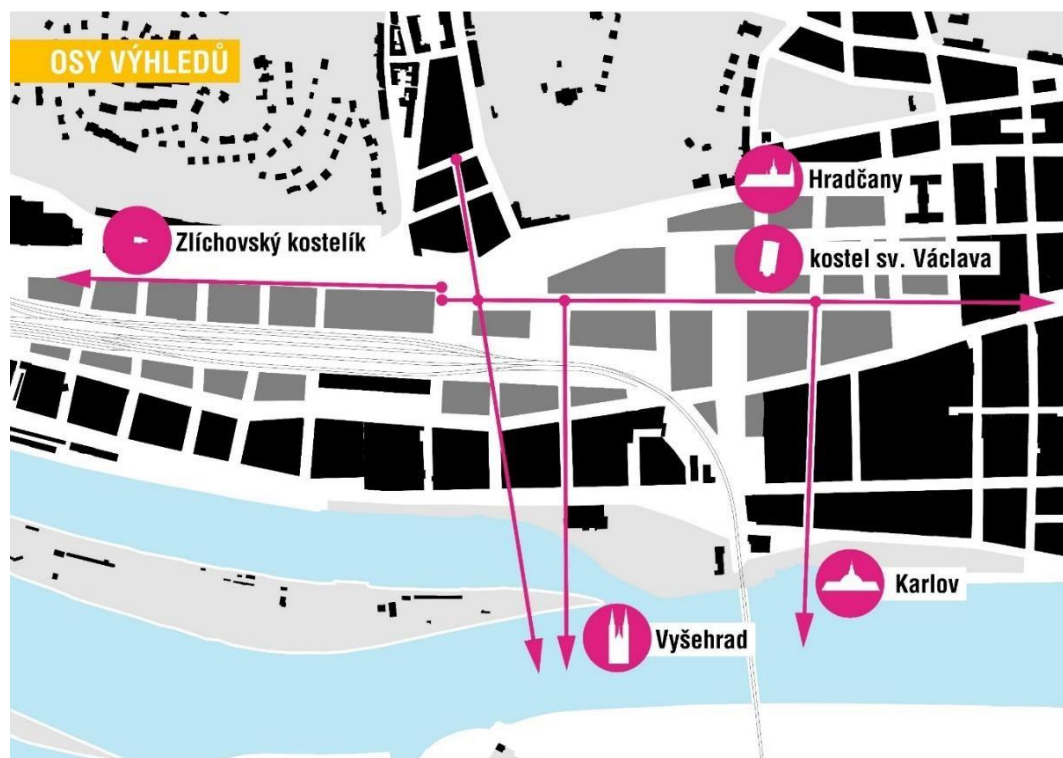
Celkově je možné, že i přes to, že se tyto projekty nacházejí v nárazníkové zóně, mohou do nich být v navrhovaných oblastech začleněny vyšší prvky, aniž by to poškodilo oblast památky světového dědictví. Je to však třeba prozkoumat prostřednictvím studií vizuálního dopadu z pohledů určených Ministerstvem kultury. Mise doufá, že bude možné dosáhnout dohody mezi městem a vnitrostátními orgány o rozsahu rozvoje oblasti, která je pro město důležitou „oblastí příležitosti“. Zde, směrem k okraji nárazníkové zóny, mohou studie specifické pro danou lokalitu poskytnout lepší základ pro rozhodování než uplatňování univerzálních limitů.

Doporučení

D 14: Pro nově vznikající hlavní plány pro transformační oblasti Bubnů a Rohanského ostrova by mělo být provedeno posouzení dopadu na dědictví založené na přesných vizuálních zobrazeních ze všech významných pohledů a mělo by být předloženo poradním orgánům Centra světového dědictví ke kontrole. Hlavní plány by v případě potřeby měly být změněny v souvislosti s výsledkem a doporučeními tohoto posouzení, aby se zabránilo poškození výjimečné světové hodnoty statku světového dědictví.

5.1.13.3. Smíchov

Smíchov se rozkládá na západním břehu řeky Vltavy, naproti Vyšehradu. Rozvoj lokality o 20 ha („Smíchov City“), která celá leží alespoň jeden městský blok od říčního břehu, bude integrován se zavedenou městskou podobou obvodových bloků, 5–7 podlaží vysokých³⁸ s novým nádražím a přestupním uzlem na jih včetně parkovišť typu „Park and Ride“ (obr. 46–47). Co nevidět bude zahájena fáze 1.

Obr. 46 Blokový plán Smíchova ukazující pohledy ven; sever je vpravo, stávající bloky černé, navrhované bloky tmavě šedé.

³⁸ 38 Návrh metropolitního zařazuje lokalitu do zóny o až 8 podlažích.

Závěr

Rozvoj aktuálně plánovaný na Smíchově nevyvolává obavy v souvislosti s lokalitou památky světového dědictví.

Obr. 47 Navrhovaný hlavní plán pro Smíchov, pohled ze severu.

5.1.14. Provádění doporučení UNESCO z roku 2011 o historické městské krajině

V březnu 2019 zveřejnilo Centrum světového dědictví *zprávu z druhé konzultace* o provádění doporučení UNESCO o historické městské krajině členskými státy. Reakce České republiky³⁹ poskytují přehled o schválení koncepce historické městské krajiny jako historického vrstvení kulturních a přírodních hodnot, což se odráží v aspektech této zprávy. Doporučení je k dispozici v českém překladu na webových stránkách Ministerstva kultury.⁴⁰ Městská agenda OSN (UN Habitat III) je uplatňována prostřednictvím *Urban Policy Principles (2017)* (Zásady městské politiky). Existují široké možnosti účasti veřejnosti na regionálních a místních územních plánech, jejichž databáze důkazů (*Analytické materiály*) je rozsáhlá.

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha)⁴¹ připravil informační materiály a příručky pro širokou veřejnost, včetně těch, které se zaměřují na veřejná prostranství⁴², a geografické údaje jsou k dispozici online.⁴³ Zpřístupnění 3D modelu města odborníkům i široké veřejnosti je jedním z výsledků dlouhodobého sledování trendů ze strany IPR ve správě a prezentaci 3D modelů měst. Českými členy Sítě kreativních měst UNESCO jsou města Brno a Praha.

³⁹ <https://whc.unesco.org/en/hul/>

⁴⁰ <https://www.mkcr.cz/doporuzeni-k-historicke-krajine-1380.html>

⁴¹ <http://en.iprpraha.cz/clanek/1358/ipr-prague>

⁴² <http://en.iprpraha.cz/clanek/1361/public-space>

⁴³ <https://app.iprpraha.cz/apl/app/model3d/>

5.2. Prvek 2 – Průhonický park

Obr. 48 Průhonický zámek z jihu.

Prvek památky světového dědictví Průhonický park leží asi 15 km jihovýchodně od Pražského hradu. Zámek a přilehlý kostel pochází ze středověku a koncem 19. století byl přestavěn jako novorenesanční venkovský dům (**obr. 48**). Leží v centru parku založeného Arnoštem Emanuelem, hrabětem Silva–Tarouca v roce 1885, který použil údolí Botiče a bývalý lovecký park (**obr. 51, E**) k vytvoření krajinářského díla s kombinací domácích a exotických dřevin. „Výsledkem jeho celoživotního díla je originální mistrovské dílo zahradní architektury světového významu.“⁴⁴ (Posílený dramatický charakter údolí, v němž leží většina zahrady, byl oázou v mírně zvlněné, intenzivně obdělávané zemědělské krajině (viz reliéfová mapa, **obr. 51**). Za posledních třicet let se v této oblasti v úhlu mezi dálnicemi E65 a E50 stále rozvíjí příměstská výstavba. Samotný park od roku 1962 spravuje Botanický ústav Akademie věd České republiky, jehož poměrně malý tým zaměstnanců parku pod vedením Jiřího Šmídy je pozoruhodně oddaný svému úkolu.

Zámek a park

Hlavní vstup k zámku a parku je přes obec Průhonice, kde v době mise docházelo k lokálním zlepšením přístupů. Park se již dobře vzpamatoval z povodní v roce 2013 (viz níže), které poškodily krajině struktury kolem vodních toků a způsobily určitou ztrátu stromů. Nedávná obnova alpské a růžové zahrady a dalších děl byla předmětem technické revize ICOMOS v únoru 2017 a mise viděla výsledky (**obr. 49**). Bylo zřejmé, že byla věnována velká péče obnově a odhalení historické podoby, struktury a výsadby, s drobnými úpravami pro zlepšení odtoku a snadný pohyb po cestách. Oprava historických kamenných zdí parku a efektivní oplocení zbytku jeho hranice postupují dobře a v roce 2019 bude veřejná cesta parkem uzavřena. Díky těmto opatřením bude park poprvé ve své (moderní) historii zabezpečen. Současné obavy vzbuzují celoevropské problémy šíření cizích škůdců a chorob, zejména kůrovců, a vyšší riziko poškození extrémními povětrnostními událostmi v důsledku změny klimatu. Sucho, zhoršené pokračujícím poklesem hladiny vody, způsobilo

⁴⁴ Prohlášení o výjimečné světové hodnotě; viz též Křesadlova, L, Zatloukal, O, and Podrazil, J, *Průhonický park*(2017).

v posledních letech značné ztráty a současně je mnoho stromů vysazených v 19. století a dříve nyní přestárlých, což přináší potřebu plánovat následnou výsadbu a obnovu.

Obr. 49 Průhonický park, část obnoveného alpina.

Nárazníková zóna

Výbor pro světové dědictví na svém 36. zasedání (Petrohrad, 2012) schválil současné nárazníkové zóny Historického centra Prahy v České republice⁴⁵ včetně zvláštní zóny pro Průhonický park, kde dříve nárazníkové pásmo chybělo. Jeho cílem je chránit park před potenciálně rušivým rozvojem v bezprostředním okolí, což odráží stávající národní politiku.

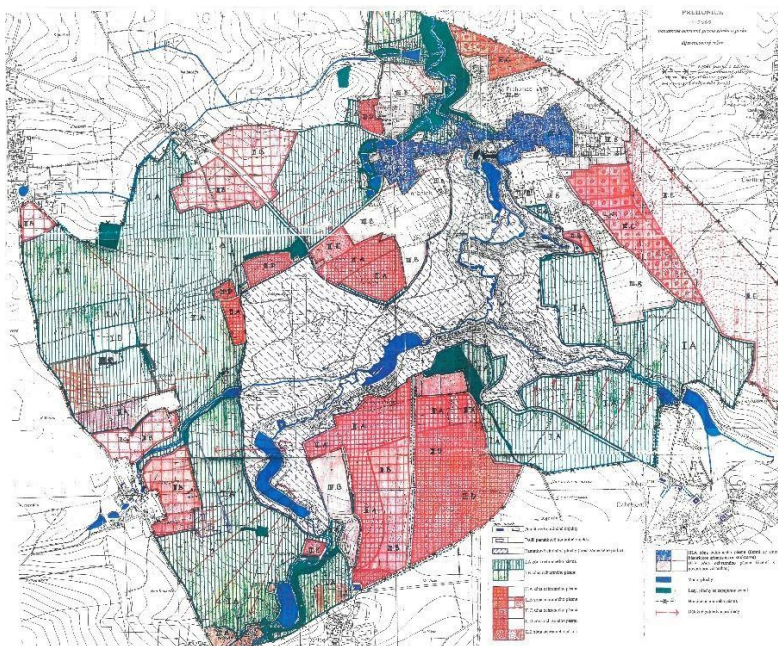
Zatímco park a většina jeho nárazníkové zóny spadají do okresu Praha-západ (konkrétně do obcí Průhonice a Jesenice), část nárazníkové zóny spadá do Prahy-východ (konkrétně Dobřejovice a Čestlice). Oba okresy patří do Středočeského kraje (**obr. 51**). Pro vnitřek a okolí nárazníkové zóny existují nedávné územní plány pro jednotlivá osídlení, u nichž se má za to, že respektují zavedenou strategii nárazníkové zóny (**obr. 50**), aby omezily rozvoj v těchto oblastech ovlivňující charakter parku a jeho výjimečné světovou hodnotu.

Standardní praxí v České republice je, aby příslušný orgán územního plánování formálně vyhlásil nárazníkové zóny, ale oblast nárazníkové zóny v Praze-východ (v rámci územních plánů pro Čestlice a Dobřejovice a na něž se vztahuje) (**obr. 51**) za nárazníkovou zónu prohlášena nebyla na rozdíl od Prahy-západ. Chybějící formální vyhlášení části nárazníkové zóny v okrese Praha-východ není nutně problematické, dokud bude politika plánování v oblasti v souladu se zachováním výjimečné světové hodnoty parku. Chybějící formální vyhlášení by však mohlo být vykládáno tak, že značně nižší úroveň ochrany.⁴⁶ Proto by bylo rozumné, aby úřady

⁴⁵ <http://whc.unesco.org/en/decisions/4830>; <http://whc.unesco.org/archive/2012/whc12-36com-8B1infAdd-en.pdf>

⁴⁶ Skutečně bylo takto interpretováno autorem dopisu třetí strany: viz zpráva technické revize ICOMOS, leden 2019, jejíž závěry tato zpráva nahrazuje.

opomenutí při příští vhodné příležitosti vyřešily.

Obr. 50 Strategický územní plán pro nárazníkovou zónu Průhonického parku, bez data; oblasti rozvoje červeně.

Umístění parku

Ze severu a západu je přes zasahující rozvoj na nižší úrovni z dálky vidět vrchol zámecké věže (**obr. 51, D**) a malá kaple z 19. století na jejím okraji (**obr. 51, C**), ale jinak park je v krajině definován převážně hustou obvodovou výsadbou jehličnanů, takže samotný park byl a zůstává převážně uzavřený a introspektivní. V některých oblastech je vidět skrz obvodní zeď nebo plot, ale kulturní hodnota Průhonic vychází především z vnitřních pohledů, takže řešením je pravděpodobně posílení výsadby (nový neprůhledný plot také pomůže) a plánování nové výsadby, jak stromy stárnou. Nepříliš hustá vilová zástavba, která se nyní v některých sektorech rozšiřuje až k jeho hranicím, je v průměru 1,5 podlaží vysoká, a proto zevnitř většinou není vidět (**obr. 53**).⁴⁷ Nicméně zejména na jihovýchodě lze park vidět z jednotvárné zemědělské krajiny (**obr. 51, A**). Jako známka kontextu, v němž byl park původně vytvořen a kam byl zasazen, by tato část, snadno viditelná z veřejných silnic, měla zůstat viditelná, stejně jako část na západě (**obr. 51, B**), kde plán nárazníkové zóny (**obr. 50**) ukazuje, že existují místní pohledy, které by měly být respektovány.

⁴⁷ Důkaz této omezené oblasti byla mise schopna podrobně prozkoumat, ale neexistuje žádný důvod, proč by to nemělo platit obecně.

Obr. 51 Reliéfni mapa Průhonického parku v souvislostech (památku světového dědictví – červeně; nárazníková zóna – žlutě; hranice osídlení uvnitř nárazníkové zóny – modře) s anotacemi.

Dálnice E65 prochází asi 0,75 km východně od parku a přilákala nevyhnutelnou podobu rozvoje parkovacích míst okolo křižovatky Čestlice. Avšak vzhledem k jejich vzdálenosti od hranice parku, za oblastí s nepřilíš hustou vilovou zástavbou, a malé výšce (obvykle vysoké přístřešky) nejsou z parku viditelné a nemají na něj žádný vliv. Okolo vnějšího povrchu posledního povoleného rozvoje dálnice byla vybudována protihluková bariéra/stěna (obr. 51, F), která dále zdůrazňuje její oddělení od Průhonic (viz obr. 52–53). Dále na západ leží „White Water Park“ (obr. 52, H), předmět nevyřešených obav rady ICOMOS, které vyjádřila ve své technické zprávě z roku 2017, a vzhledem k jeho maximální výšce 7 metrů je od hranice parku vzdálen dostatečně na to, aby neovlivnil výhledy z něj. K napájení z velké části recirkulačního systému nebude odebírána voda z potoka Botiče, ani nebude docházet k vypouštění přepadu přes park.⁴⁸

⁴⁸ Ostatně problém s potokem Botič je spíše jeho periodický nadbytek toku než jeho nedostatek.

Obr. 52 Pohled jihovýchodně z bodu G na obr. 51 ukazující protihlukovou stěnu postavenou mezi oblastí rozvoje F a obcí.

Obr. 53 Pohled jihozápadně z bodu G na obr. 51 ukazující příměstský rozvoj; jehličnany Průhonického parku viditelné přes střechy uprostřed obrázku.

Připravenost na povodňovou hrozbu

V červnu 2013 zasáhla Průhonický park povodeň, která znečistila vodní cesty, jezírka a vrcholky jezů, poškodila technická díla na nich vybudovaná (nouzové přelivy, jezy, opěrné zdi, mosty), způsobila poničení břehů, zejména v meandrujících částech vodních cest, vážně poškodila parkové stezky, způsobila rozsáhlé podmáčení a následné padání podmáčených stromů, které byly často důležité pro celkový vzhled parku, a ponechala louky a další oblasti plné bahna a naplavených materiálů, které všechny ovlivnily výjimečnou světovou hodnotu památky.

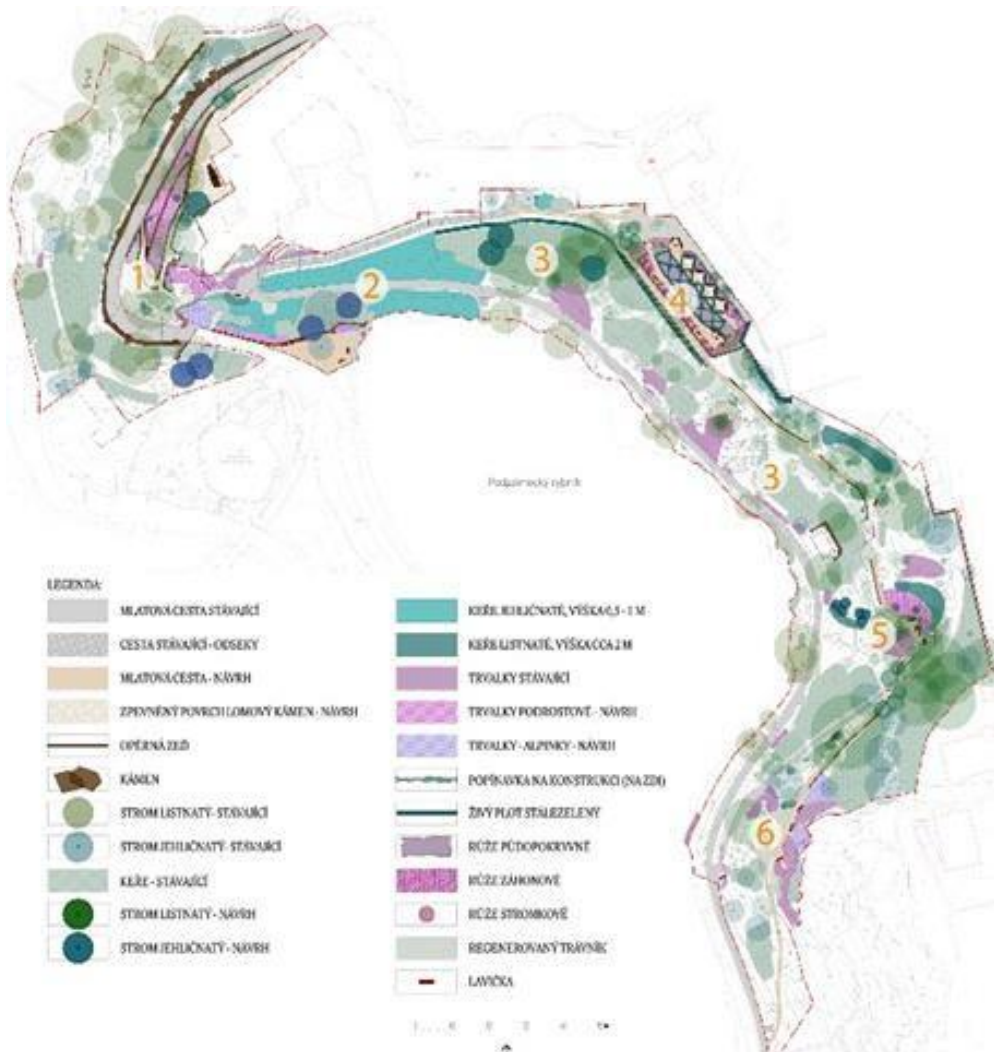
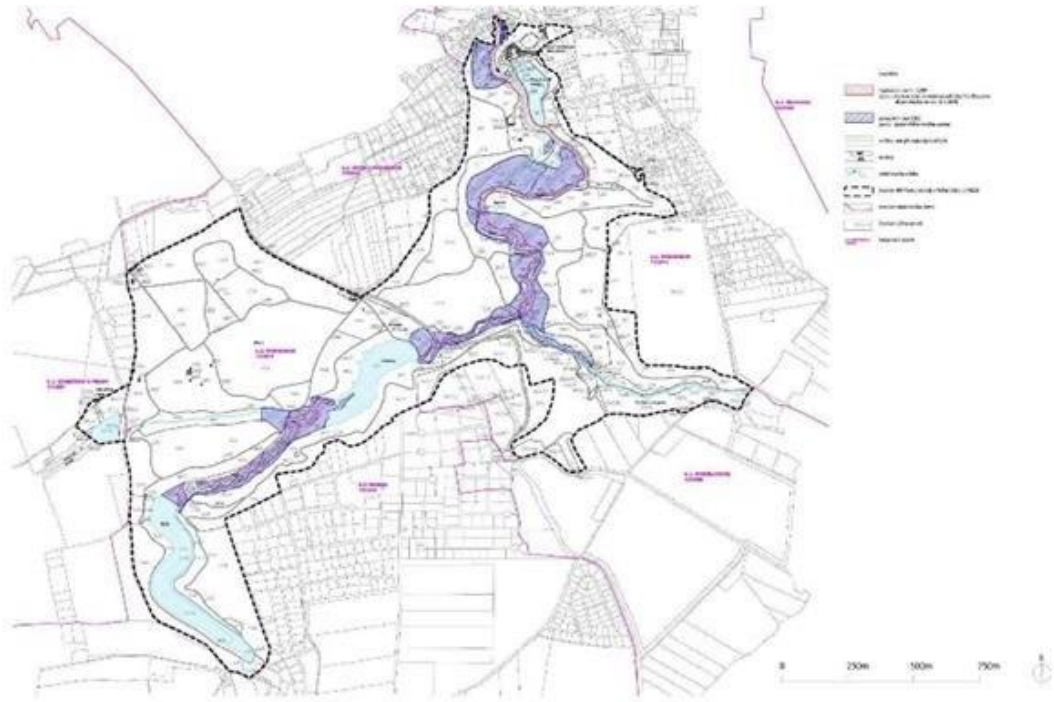
Jakmile povodeň ustoupila, začaly úřady odpovědné za památku s nápravou škod, mimo jiné za pomoci Fondu světového dědictví (smlouva č.: 4500241342).⁴⁹

Zdá se, že závažnost povodně v roce 2013 vygradovala vysokou koncentrací dešťové vody, která za krátkou dobu přitekla do potoka, a to kvůli rostoucím rozloze střech a tvrdých povrchů v povodí proti proudu. Zejména proto, že frekvence extrémních klimatických událostí se bude pravděpodobně zvyšovat, a problémem je kolísání, je zapotřebí podniknout kroky mimo lokalitu, aby se zmírnil tok a vyřešilo znečištění způsobené odtokem z urbanizovaných oblastí. Studie v roce 2015/16 navrhla řešení, která jsou realizována.

Botanický ústav zpracoval v roce 2015 studii proveditelnosti revitalizace potoka Botič a jeho povodí v katastrálních územích Průhonice, Jesenice u Prahy, Dobřejovice, Osnice, Horní Jirčany, Zdiměřice, Radějovice a Herink, která navrhla proveditelnou revitalizaci, protipovodňová a protierozní opatření, jež by zlepšila podmínky odtoku v povodí potoka Botič a jeho přítoků nad Průhonickým parkem. Studie navrhuje řešit problém zadržování vody v oblasti kombinací opatření: budování suchých retenčních nádrží a revitalizace vybraných segmentů vodních toků a břehů (**obr. 54**).⁵⁰ Mise byla informována o tom, že tyto práce probíhají.

⁴⁹ Zdroj: *Závěrečná zpráva o projektu realizovaném v Průhonickém parku*, 2015, součástí památky světového dědictví „Historické centrum Prahy“ (C 616), který je zaměřený na odstranění následků povodně ve dnech 2. a 3. června 2013 (smlouva č. 4500241342).

⁵⁰ Zdroj: *Nástin plánu pro řízení rizik pro Průhonický park* (2015).

Obr. 54 Nástin plánu pro řízení rizik pro Průhonický park.

Doporučení

D 15: V zájmu řešení současných rizik, včetně objemů vody při bouři a rizika znečištění, by v souladu se studií 2015/16 měla být před parkem zavedena zvýšená opatření ke zmírnění toku proudu v bouřkových podmínkách, s cílem řešit aktuální rizika. Aby se zabránilo dalšímu zvyšování rizik, měl by se veškerý nový rozvoj v povodí řídit zásadami udržitelného městského odtoku a používat všude, kde je to možné, propustné povrchy.

D 16: Jakmile se naskytne vhodná příležitost, měly by úřady formálně potvrdit část nárazníkové zóny, které se nachází v okrese Praha-východ, v souladu s nárazníkovou zónou na Praze-západ.

D 17: V současné době nerozvíjená oblast nárazníkové zóny na jihu od východní části parku by měla zůstat v zemědělském užívání a poskytovat z veřejných komunikací jasný výhled na původní vzhled parku v krajině. Obecně by se mělo odolávat tlaku na uvolnění omezování urbanizace okolo parku stanoveného ve stávajících územních plánech.

D 18: Revidovaný plán správy pro prvek Průhonice by měl obsahovat konečný plán připravenosti na rizika včetně povodní a měl by se zabývat správou nárazníkové zóny a oblastí za ní, pokud je to nezbytné k ochraně výjimečné světové hodnoty parku.

6. POSUZENÍ STAVU OCHRANY PAMÁTKY

Stav ochrany složky 1, Historického centra Prahy, je obecně dobrý, stav budov se zlepšuje; ale trendy v novém rozvoji způsobují kumulativní poškození výjimečné světové hodnoty.

Stav ochrany složky 2, Průhonický park, je obecně dobrý a zlepšuje se i přes dopad cizích škůdců a extrémních povětrnostních jevů. Byla přijata opatření ke zmírnění povodňového rizika. Rozvoj v nárazníkové zóně zatím nepoškozoval oblast parku, ale ostražitost je na místě.

Integrita historického centra

„Praha je dokladem urbanistického a architektonického celku výjimečné kvality díky svým jednotlivým památkám a charakteru městské krajiny“ (kritérium iv). Znamenitě dokládá kontinuální urbanistický a architektonický vývoj od středověku až dodnes (kritérium ii). Rysy její výjimečné světové hodnoty zahrnují nejen středověké městské plány a středověké a raně moderní budovy, ale také „budovy z konce 19. století...na Novém Městě“ a „rozvíjející se modernismus po roce 1900“.

Až do nedávné doby existovaly v historickém centru města dosud neobsazené „lokality příležitosti“, zejména po demolicích ze 70. let minulého století za účelem výstavby metra, zatímco některé náhradní budovy ze 70. a 80. let mohly být do budoucna rozumně považovány za místa příležitostí. Jak však ukazují příklady diskutované v oddílech 5.1.8 a 5.1.11, mají tendenci být nadsazovány, s tím, že ve srovnání se svými historickými sousedy mají další patro nebo dvě navíc. To, i když ne vždy se zásadním dopadem na uliční úroveň, kumulativně narušuje historickou střešní krajinu města. V panoramatických pohledech to snižuje výraznost historických věží, kopulí a dalších architektonických prvků, které se tyčí nad horizontem. Jedná se o klasický případ postupného poškozování. Nelze říci, že jednotlivé budovy vážně poškozují památku jako celek, ale kumulativní dopad na integritu je závažný.

V komerčním srdci prosperujícího hlavního města nevyhnutelně existuje tlak na maximalizaci podlahové plochy. Vyjednávací pozice mohou být ohroženy výškou dříve existujících kýčovitých budov (Florentinum) nebo historických, ale neuplatněných souhlasů z postkomunistických let, které byly legálně udržovány naživu. Někdy se zdá, že odpor se v průběhu let, ne-li desetiletí, zmírňoval se ztrátou jednotlivých skromných nebo okrajových budov, které však byly součástí významné fáze rozvoje na přelomu 19. a 20. století – specificky určené jako charakteristický rys v prohlášení o výjimečné světové hodnotě – a historického kontextu, z nějž (výjimečné) zapsané památky této éry vynikají. Jedná se o problém specificky v oblasti kolem Václavského náměstí, kde rekonstrukce fasád přispěla k narušení integrity, a budování podzemních garáží (i když nyní omezených na nové budovy) přineslo vlastní problémy pro prostředí města. Pokračující tlak na výškovou výstavbu v nárazníkové zóně, zejména na Pankrácké pláni ve výhledu z Pražského hradu hrozí dalším narušením integrity lokality památky.

Autentičnost historického centra

Městský rámec památky zůstává v podstatě stejný jako v době zápisu. Prosperita města povzbudila investice do zděděné struktury a riziko pro fyzickou integritu způsobené zanedbáním a rozpadem historických komplexů budov je nízké. Obecně se stav městské struktury od mise v roce 2010 výrazně zlepšil, i když zbývá vykonat ještě mnoho práce. Dvě budovy uvedené ve

zprávě z mise (příloha 6.4, s. 24) jako příklady budov ve velmi špatném stavu, byly nyní opraveny a znovu zprovozněny. Jedná se o objekty v Křížovnické 14 a Resselově 3, přičemž první byl dokončen v době mise a druhý je nyní označován jako „The Palace' suites and apartments“. Stav budov v blízkosti Masarykova nádraží, z nichž mnohé byly velmi zchátralé, se zlepšil, až na dvě výjimky, obě ve veřejném vlastnictví. Z budov, které byly v roce 2010 jmenovitě označeny za důvod k obavám, je nyní v horším stavu pouze nádraží Vyšehrad, a to navzdory nejlepšímu úsilí úřadů jednat se vzdorovitými vlastníky. Městské granty pro vlastníky mají jednoznačně i nadále skutečný dopad a pomáhají zajistit, aby práce probíhaly na řádné úrovni. Ochota investovat však přináší své vlastní problémy s neustálým tlakem na maximalizaci využití a hodnoty prostřednictvím vnitřních změn a kolonizování půdních prostor, čímž se snižuje autentičnost jak ztrátou historické struktury, tak změnou charakteru střešní krajiny města. Projekty, které jsou architektonicky ohleduplné a zajímavé nicméně narušily střešní krajinu zdánlivou neschopností úřadů zkrotit touhu investora po podlahové ploše.

V prosperujícím evropském hlavním městě nemůže „proces neustálého rozvoje měst od středověku do současnosti“ (a jako rys výjimečné světové hodnoty by neměl) zaniknout zápisem. Měl by však probíhat bez poškozování zděděné hodnoty. „Vzhledem ke svému politickému významu od konce středověku přitahovala (Praha) architekty a umělce z celé Evropy, kteří přispěli k jejímu bohatství architektonického a uměleckého dědictví“ (kritérium vi). Stále tomu tak je. Její vlastní architekti jsou součástí širší evropské a mezinárodní scény a existuje silný a informovaný veřejný zájem o novou architekturu, povzbuzený programem veřejného zapojení IPR Praha.

7. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Přehled

Praha má štěstí jak na prosperitu, tak na erudovanou architektonickou kulturu. Je však třeba vznést námitky proti názorům některých čtvrtí, že ochrana dědictví a současná architektura jsou spíše v konfliktu, než že by se vzájemně doplňovaly. Základním problémem je tlak investorů na maximalizaci podlahové plochy a tím i hodnoty rozvoje, zejména v rozvojové oblasti na Novém Městě, a stejný motiv je i u výškových budov v nárazníkové zóně, zejména na Pankrácké pláni, kvůli finanční hodnotě pohledů na historické centrum z horních pater. Vznikající metropolitní plán, na základě plánu správy, by měl vést a podporovat investice do veřejného zájmu, zachovávat zděděné hodnoty a současně vytvářet prvky, které by mohly být ceněny v budoucnosti. Společně musí vystupovat jako „*vyjasněný a integrovaný... jednotný předpis, jehož primárním cílem je zachování integrity původní struktury historického města*“, jak doporučily mise z let 2008 a 2010.⁵¹

Je třeba omezit škodlivou míru nadměrného rozvoje v historickém centru a v jeho hlavních průhledech a podporovat investice do rozsáhlých zón příležitostí (transformace) v okolí. To nadále zůstává nejdůležitějším problémem, **který, pokud nebude rychle a rozhodně vyřešen, bude představovat potenciální nebezpečí pro výjimečnou světovou hodnotu historického centra.** Koncept kontroly výšky budov a jejich využití prostřednictvím metropolitního plánu je v zásadě chválná a velmi vítaná inovace, i když v nově vznikajícím návrhu je zapotřebí její zdokonalit, aby splňoval cíl zachování výjimečné světové hodnoty historického centra.

Posouzení dopadů na dědictví (HIA) v rámci pokynů ICOMOS⁵² by mělo posloužit použito jako vodítko pro zdokonalení metropolitního plánu v citlivých oblastech i pro posouzení významných zásahů, zejména k zajištění toho, aby se hodnocení prováděla ve společném metodickém rámci. Proces HIA lze řídit tak, aby se k jeho závěrům dospělo prostřednictvím rozsáhlých konzultací podléhajících vzájemnému přezkumu a případně zprostředkování, samozřejmě přiměřenému rozsahu a dopadu dotyčné politiky nebo projektu. Jako proces pro analýzu dopadu na výjimečnou světovou hodnotu, který má sloužit praktický návod pro osvědčené odborné postupy, jeho použití nezávisí na konkrétním právním ustanovení, ačkoli je tento koncept obdobou prvku kulturního dědictví v posouzení dopadů na životní prostředí, který je zakotven v evropském právu.

Strategická doporučení:

SD 01: Vyjádření v sekci prohlášení o výjimečné světové hodnotě o integritě, že „Regulaci potřebnou pro harmonickou integraci moderních zásahů do historického městského prostředí zaručuje zákon o státní památkové péči,“ musí být uváděno od aspirace do praxe. Je nezbytné bránit návrhům, které zahrnují slučování historických pozemků, demolice budov, které pozitivně přispívají k výjimečné světové hodnotě, nebo výstavbu nových budov, které jsou příliš vysoké, příliš objemné nebo příliš utilitární pro svůj urbanistický kontext nebo místo ve výhledu na ně nebo z nich.

SD 02: Ministerstvo kultury by mělo prosazovat uplatňování posouzení dopadů na dědictví v souladu s pokyny ICOMOS v rámci procesu posuzování dopadu významných politik a projektů na výjimečnou světovou hodnotu Prahy.

⁵¹ Viz doporučení č. 10 mise z roku 2010.

⁵² *Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties* (Pokyny pro posouzení dopadů na dědictví u statků světového kulturního dědictví) (ICOMOS, leden 2011) :

https://www.icomos.org/world_heritage/HIA_20110201.pdf

Krátkodobá doporučení týkající se části 001, historického centra

V souvislosti s navrhovanými změnami stavebního zákona a postupem vydávání stavebních povolení:

D 01: Centrum světového dědictví by mělo být informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona v souvislosti s potenciálními dopady na správu památek kulturního dědictví.

V souvislosti s návrhem metropolitního plánu:

D 02: Plán správy by měl být propracovaný tak, aby cesty k plnění cílů a opatření potřebných k zachování identifikovaných charakteristických rysů výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví v jejím prostředí byly jasně určeny, s jasně vymezenými odpovědnými organizacemi a (v příslušných případech) časovým harmonogramem pro dokončení.

D 03: Cíle územního plánování nově vzniklého plánu správy potřebné pro zachování výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví, jejíž charakteristické rysy byly rozpracovány v plánu správy, by se měly plně odrazit v konečné verzi metropolitního plánu a být právním nástrojem k jejich provádění, a oba dokumenty by na sebe měly navzájem odkazovat.

V souvislosti s návrhem metropolitního plánu:

D 04: Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:

- *soubor map zahrnoval vymezené památkové rezervace a památky a zejména památky světového dědictví a nárazníkové zóny;*
- *se zajistilo, že bude jasně prosazovat a podporovat ochranu dědictví, přičemž nezbytná opatření budou do plánu plně začleněna, a zejména bude v celém plánu výslovně a jasně uvedeno omezení obecných politik v souvislosti s kulturním dědictvím nebo jednodušeji uvedeno, že ochrana určených památek je nadřazena jiným politikám;*
- *odstraní výškové limity / navádění ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (s výjimkou nárazníkové zóny památky světového dědictví, v rámci níž a za níž by se měly řídit potřebou chránit lokalitu památky).*

D 05: Hlavní město Praha by souběžně s dokončením metropolitního plánu mělo vypracovat regulační plán pro statky světového dědictví v menším měřítku (1:5000), v němž lze stanovit přesnější kontroly na základě historických městských bloků spíše než na základě nahodilé mřížky.

D 06: Stát by měl uspořádat mezinárodní seminář k projednání návrhu územního plánu hlavního města Prahy za účasti předních specialistů na urbanismus, kteří se podílejí na provádění doporučení UNESCO o historické městské krajině z roku 2011, společně s Úmluvou o ochraně světového dědictví.

V souvislosti se správou Vltavy a možným zvětšením smíchovské plavební komory:

D 07: Příslušné orgány, zejména hlavní město Praha, by měly velmi pečlivě zvážit, zda je žádoucí reagovat na komerční poptávku po turisticky zaměřené říční dopravě významným navýšením kapacity infrastruktury. Bylo by vhodnější řídit využívání stávající kapacity, a omezit tak nárůst turistických výletních plaveb, přičemž by se mělo uvažovat o potenciálu jednak říčních autobusů a jednak využívání říční dopravy

k podpoře plánovaných velkých stavebních projektů podél břehů, a upřednostňovat jej. Orgány by také měly zvážit, zda je vhodný tolerantní přístup k novým přístávacím místům na řece, jak je stanoven v návrhu metropolitního plánu, článek 130.

Ve vztahu k historickým železničním stanicím v rámci památky:

D 08: Měl by se přehodnotit hlavní plán pro východní část Masarykova nádraží, aby nedošlo k nepřiměřenému omezování možností budoucího zlepšování magistrály a zejména možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever, v souladu s doporučením 3 mise z roku 2010. V obou případech je nezbytné maximalizovat propojení napříč sousedními částmi města a v rozložení nových městských bloků využívat potenciál výhledů na horu Vítkov na východě a budovy Muzea hlavního města Prahy (zejména na jeho severojižní ose) na severu.

D 09: Stát by prostřednictvím Magistrátu hlavního města Prahy měl využít své pravomoci k vyvlastnění bývalého nádraží Vyšehrad a předat jej jinému investovi, který bude ochoten a schopen jej opravit a znovu zprovoznit.

D 10: Stát by měl Centru světového dědictví předložit podrobnosti o možnostech pro budoucnost železničního mostu, aby je mohly přezkoumat poradní orgány.

V souvislosti s rozvojem výškových budov na Pankrácké pláni v panoramatu z Pražského hradu:

D 11: V souladu s doporučením z roku 2008 by nové nebo náhradní budovy uvnitř tzv. pentagonu neměly přesáhnout výšku 60–70 m.

D 12: Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších než je obecně výška budov v okolí a výškové omezení by mělo být příslušným způsobem upraveno i ve vznikajícím návrhu pražského metropolitního plánu. Stát by měl také podniknout všechny přiměřené kroky k zajištění, že projekt výstavby Rezidence Park Kavčí hory nebude pokračovat.

V souvislosti s navrhovanými transformačními zónami, zejména bývalými železničními pozemky:

D 13: Před schválením jakéhokoliv projektu by veškeré nové návrhy výškových budov (vyšších než 10 pater) v prostoru přestavby Nákladového nádraží Žižkov, včetně přesných vizualizací jejich vzhledu z Hradu, měly být předloženy k přezkumu poradním orgánům Centra světového dědictví v souladu s odstavcem 172 prováděcí směrnice.

D 14: Pro nově vznikající hlavní plány pro transformační oblasti Bubnů a Rohanského ostrova by mělo být provedeno posouzení dopadu na dědictví založené na přesných vizuálních zobrazeních ze všech významných pohledů a mělo by být předloženo poradním orgánům Centra světového dědictví ke kontrole. Hlavní plány by v případě potřeby měly být změněny v souvislosti s výsledkem a doporučeními tohoto posouzení, aby se zabránilo poškození výjimečné světové hodnoty statku světového dědictví.

Střednědobá doporučení týkající se části 002, Průhonický park

D 15: V zájmu řešení současných rizik, včetně objemů vody při bouři a rizika znečištění, by v souladu se studií 2015/16 měla být před parkem zavedena zvýšená opatření ke zmírnění toku proudu v bouřkových podmínkách, s cílem řešit aktuální rizika. Aby se zabránilo dalšímu zvyšování rizik, měl by se veškerý nový rozvoj v povodí řídit zásadami udržitelného městského odtoku a používat všude, kde je to

možné, propustné povrchy.

D 16: Jakmile se naskytne vhodná příležitost, měly by úřady formálně potvrdit část nárazníkové zóny, které se nachází v okrese Praha-východ, v souladu s nárazníkovou zónou na Praze-západ.

D 17: V současné době nerozvíjená oblast nárazníkové zóny na jihu od východní části parku by měla zůstat v zemědělském užívání a poskytovat z veřejných komunikací jasný výhled na původní vzhled parku v krajině. Obecně by se mělo odolávat tlaku na uvolnění omezování urbanizace okolo parku stanoveného ve stávajících územních plánech.

D 18: Revidovaný plán správy pro prvek Průhonice by měl obsahovat konečný plán připravenosti na rizika včetně povodní a měl by se zabývat správou nárazníkové zóny a oblasti za ní, pokud je to nezbytné k zajištění výjimečné světové hodnoty parku.

8. ANNEXES

8.1. Terms of reference

Terms of reference Joint World Heritage Centre/ICOMOS Reactive Monitoring mission to the Historic City of Prague, Czechia, 2019

At its 42nd session, the World Heritage Committee (Decision 42 COM 7B.21 in annex 1) noted progress by the State Party of Czechia in the implementation of its previous recommendations (Decision 36 COM 7B.73 in annex 2) in regard to restoration and maintenance works to the “Historic Centre of Prague”, the downgrading of the North-South Trunk Road as well as the revision of its draft Management Plan following ICOMOS recommendations.

The Committee also expressed concern regarding the number of large-scale development projects proposed within the buffer zone of the property and the lack of regulations concerning high-rise buildings, which may substantially impact on the Outstanding Universal Value (OUV) of the property. In this regard, the Committee reminded the State Party to submit details and Heritage Impact Assessments (HIA) for proposed projects and urged the State Party to finalize the Management Plan for the property and to implement all protective measures and plans to define the appropriate degree of intervention for each element of the property, so as to prevent negative impact on its OUV.

In addition, the State Party was encouraged to approve all relevant legal documents and amendments, such as the “Amendment of State Heritage Care Act”, and invited the State Party to strengthen the authority of the Czech national institution responsible for the implementation of the Convention to ensure the protection and management of the property and to facilitate retention of its OUV.

Having regard to the misinterpretations of its previous decisions (32 COM 7B.86), the Committee requested the State Party to halt all major projects within the property, its buffer zone and its wider setting that may have a negative impact on the OUV of the property, until the development and implementation of appropriate regulations, particularly related to planned high rise buildings in the ‘Pankrác Plain’ area, including the development project “Rezidence Park Kavčí Hory.”

In this light, the Committee also requested the State Party to invite a joint ICOMOS/World Heritage Centre Reactive Monitoring Mission to the “Historic City of Prague” to assess its state of conservation, to review all ongoing studies and proposals and assist with the identification of options regarding possible developments that are consistent with the OUV of the property, as well as to and ascertain the progress made in relation to its previous decisions.

The Committee indicated that the proposed Mission should also review whether the property is faced with threats which could have deleterious effects on its inherent characteristics and whether it meets the criteria for inscription on the List of World Heritage in Danger, in line with Paragraph 179 of the *Operational Guidelines*.

The Mission should provide a report that sets out recommendations for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020, **with a view to considering, in case the ascertained or potential danger to OUV is confirmed, the possible inscription of the property on the List of World Heritage in Danger.**

In particular, the mission should carry out the following activities:

1. Assess the overall state of conservation of the property and, in line with paragraph 173 of the *Operational Guidelines*, assess any other relevant conservation issues that may negatively impact on the OUV of the property;
2. Analyse the planning situation for major construction projects in the property and its setting, whether proposed, approved or contracted, including studies and proposals, particularly related to the planned high-rise developments in the Pankrác Plain area;
3. Analyse the impact or potential impact of the major construction and development projects that have been carried out or are planned within the World Heritage property or in its setting, in terms of impact or potential impact on the Outstanding Universal Value of the property;
4. Assess the progress in the finalisation of the property's draft Management Plan and its decision making framework in regulatory regimes, including its vision for the future of the "Historic City of Prague" and the strategic programme for its implementation;
5. Evaluate the progress made in the implementation of the previous Committee decisions and the recommendations, including:
 - a. the adoption and implementation of the high-rise limitations plan and other relevant measures and plans,
 - b. the proposed regulations aiming to prevent negative accumulating impact of large-scale developments affecting the OUV of the property,
 - c. measures implemented to prevent further misinterpretation of previous Committee Decisions (particularly Decision 32 COM 7B.86) regarding height limits and the extent of the area previously named as 'Pankrác Plain',
 - d. progress with approval of relevant legal documents and amendments, including an "Amendment of State Heritage Care Act", so as to reinforce heritage protection and management, and
 - e. progress with strengthening the authority of the national institution in charge of the implementation of the *World Heritage Convention*.
6. Identify any threats that the property is facing, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that it meets the criteria set out in Paragraph 179 of the *Operational Guidelines to the World Heritage Convention*.
7. Provide a report that sets out recommendations for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020, with a view to considering, in case the ascertained or potential danger to OUV is confirmed, the possible inscription of the property on the List of World Heritage in Danger.

Annex 1: Decision 42 COM 7B.21

Decision adopted by the 42nd session of the World Heritage Committee, Manama, Bahrain, 24 June - 4 July 2018

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC/18/42.COM/7B.Add,
2. Recalling Decision **36 COM 7B.73**, adopted at its 36th session (Saint- Petersburg, 2012),
3. Notes the information provided and progress made by the State Party in restoration works, on the North-South Trunk Road project modifications, as well as revision of the draft Management Plan following ICOMOS recommendations;
4. Urges the State Party to finalize the Management Plan of the property, including details of the protective measures and reference to decision making framework in regulatory regimes as well as to implement all relevant measures and plans, defining appropriate degrees of intervention for each element of the property, its buffer zone and its wider setting, to prevent any threats to its Outstanding Universal Value (OUV);
5. Encourages the State Party to approve all relevant legal documents and amendments, such as an “Amendment of State Heritage Care Act”, to reinforce heritage protection and management, and invites the State Party to strengthen the authority of the national institution in charge of the implementation of the *World Heritage Convention* to enable it to focus major decisions on the retention of the OUV of the property;
6. Expresses its great concern about the number of large-scale development projects proposed within buffer zone of the property and its wider setting, as well as the lack of specific regulations on high-rise developments, which may substantially impact on the OUV of the property;
7. Requests the State Party to prevent further misinterpretation of its previous decisions (particularly Decision **32 COM 7B.86**) on height limits and the extent of the ~~area~~ previously named as ‘Pankrác Plain’; and also invites the State Party to introduce a moratorium on major projects within the property, its buffer zone and its wider setting, which may substantially impact on the OUV of the property, until appropriate regulations are developed and implemented, including the high-rise limitations plan, with specific regulations to prevent exacerbating the damage already caused by the cluster of high-rise buildings;
8. Reminds the State Party to submit to the World Heritage Centre, in conformity with Paragraph 172 of the *Operational Guidelines*, details and Heritage Impact Assessment (HIA) of any proposed project which may affect the OUV of the property, together with a cumulative HIA of the projects within the property, its buffer zone and its wider setting focusing on their potential impact on the OUV of the property, for review by the *Advisory Bodies*;
9. Also requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre/ICOMOS Reactive Monitoring mission to the property to assess its state of conservation, review ongoing studies and proposals and assist with the identification of options regarding possible developments that are consistent with the OUV of the property, as well as to review whether the property is faced with threats, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that the property meets the criteria for its inscription on the List of World Heritage in Danger, in line with Paragraph 179 of the *Operational Guidelines*;
10. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by **1 December 2019**, an updated report on the state of conservation of the property and the implementation of the above, for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020.

Decision adopted by the 36th session of the World Heritage Committee, Saint Petersburg, Russian Federation, 25 June - 5 July 2012

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-12/36.COM/7B,
2. Recalling Decision 35 COM 7B.89, adopted at its 35th session (UNESCO, 2011),
3. Welcomes the information that the building permissions for the Epoque Towers on the Pankrác Plain have been revoked and acknowledges the progress towards a land-use plan amendment extending the height restriction zone on the basis of a ban on buildings of excessive height and detailed regulations for the authorisation of high buildings outside the prohibition zone;
4. Requests the State Party to notify the World Heritage Centre when the amendment to the land-use plan has been passed by the Prague City Assembly;
5. Also requests the State Party to provide the finalized Management Plan to the World Heritage Centre by 1 February 2013;
6. Encourages the State Party to continue informing the World Heritage Centre, in accordance with Paragraph 172 of the Operational Guidelines, about any envisaged developments, major restorations or rehabilitations;
7. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by 1 February 2014, an updated report on the state of conservation of the property, including the progress towards a design for downgrading the North-South Trunk Road and the rehabilitation plans for Vyšehrad and Žižkov Stations.

8.2. Reconciliation of the terms of reference with the structure of the mission report

<p>1. Assess the overall state of conservation of the property and, in line with paragraph 173 of the Operational Guidelines, assess any other relevant conservation issues that may negatively impact on the OUV of the property</p>	<p>Of the historic centre, generally good with the condition of buildings improving; but with development trends that if unchecked will cumulatively cause material harm to OUV; of Průhonice Park, good and improving (section 6).</p>
<p>2. Analyse the planning situation for major construction projects in the property and its setting, whether proposed, approved or contracted, including studies and proposals, particularly related to the planned high-rise developments in the Pankrác Plain area;</p>	<p>Within the property, the first phase of the Masaryk Station development is nearing approval (5.1.10.1); in the buffer zone, master plans for the transformation areas (redundant railway lands) are progressing, with Smíchov about to start (5.1.13); on the Pankrác Plain, <i>Rezidence Park Kavčí hory</i> has consent (5.1.12).</p>
<p>3. Analyse the impact or potential impact of the major construction and development projects that have been carried out or are planned within the World Heritage property or in its setting, in terms of impact or potential impact on the Outstanding Universal Value of the property;</p>	<p>Developments around Wenceslas Square, long in preparation, do not enhance their location (5.1.8); two recent developments on vacant sites in the New Town are too tall and bulky, intruding into the historic roofscape and so harming OUV (5.1.11).</p>
<p>4. Assess the progress in the finalisation of the property's draft Management Plan and its decision-making framework in regulatory regimes, including its vision for the future of the "Historic City of Prague" and the strategic programme for its implementation;</p>	<p>The Management Plan is being revised following comment on the draft; in particular its spatial planning objectives need to be aligned with the emerging draft Metropolitan Plan (5.1.3).</p>
<p>5. Evaluate the progress made in the implementation of the previous Committee decisions and the recommendations:</p>	<p>The spatial planning objectives of the emerging Management Plan, necessary to sustain the OUV of the World Heritage property, need to be fully reflected in the final version of the emerging Metropolitan Plan as the legal vehicle for their implementation, and the two documents be cross-referenced.</p>
<p>a. the adoption and implementation of the high-rise limitations plan and other relevant measures and plans,</p>	<p>See next below.</p>
<p>b. the proposed regulations aiming to prevent negative accumulating impact of large-scale developments affecting the OUV of the property,</p>	<p>The emerging draft Metropolitan Plan proposes height limits across the whole city, but needs amendment to protect the OUV, and a regulatory plan for the whole area of the property (5.1.4)</p>
<p>c. measures implemented to prevent further misinterpretation of previous Committee Decisions (particularly Decision 32 COM 7B.86) regarding</p>	<p>The misunderstanding is acknowledged, but the emerging draft Metropolitan Plan needs amendment to reflect that (5.1.12).</p>

<i>height limits and the extent of the area previously named as 'Pankrác Plain',</i>	
<i>d. progress with approval of relevant legal documents and amendments, including an "Amendment of State Heritage Care Act", so as to reinforce heritage protection and management, and</i>	The Act came into force in 2016; further revisions are planned (4.2).
<i>e. progress with strengthening the authority of the national institution in charge of the implementation of the World Heritage Convention.</i>	No recent changes in legal framework.
<i>6. Identify any threats that the property is facing, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that it meets the criteria set out in Paragraph 179 of the Operational Guidelines to the World Heritage Convention.</i>	If the draft Metropolitan Plan were to be adopted essentially in its present form, it would pose a potential danger to the property; but it is a consultation document which is being strongly contested, so that is not the case at present.
<i>7. Provide a report that sets out recommendations for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020, with a view to considering, in case the ascertained or potential danger to OUV is confirmed, the possible inscription of the property on the List of World Heritage in Danger.</i>	This report concludes that if the issue of overdevelopment in the property and its setting is not promptly and decisively addressed , it will pose a potential danger to the City's OUV.

8.3. Composition of mission team

Ms Anna Sidorenko, UNESCO World Heritage Centre representative

Mr Paul Drury (United Kingdom), ICOMOS International representative

8.4. List of participants

Core group (present during the complete programme)						
Mr/Mrs	Name	Surname	Function	Institute	Phone	e-mail
Mrs	Anna	Sidorenko	expert	World Heritage Center		A.Sidorenko@unesco.org
Mr	Paul	Drury	expert	ICOMOS		pdrury@dmpartnership.com
Mrs	Hana	Topercerová	Interpreter			
Mrs	Lada	Pečarková	UNESCO Division	Ministry of Culture of the Czech Republic	+420.777.458.018	lada.peckarova@mkcr.cz
Mrs	Dita	Limová	Head of UNESCO Division	Ministry of Culture of the Czech Republic	+420.725.001.305	dita.limova@mkcr.cz
Mrs	Kristýna	Drápalová	Committee of urban development, land use plan and heritage care	Prague City Hall		
Mr	Jiří	Skalický	Director of the Heritage Department	Prague City Hall		
Further participants present part of the time						
Mr/Mrs	Name	Surname	Function	Institute	Phone	e-mail
Mr	Antonín	Staněk	Minister	Ministry of Culture of the Czech Republic	+420.257.085.405	vlastislav.ouroda@mkcr.cz
Mr	Vlastislav	Ouroda	Deputy of Minister	Ministry of Culture of the Czech Republic		
Mr	Jiří	Vajčner	Head of Heritage Preservation Dept.	Ministry of Culture of the Czech Republic	+420.257.085.413	jiri.vajcner@mkcr.cz
Mrs	Alexandra	Křížová	Deputy of General director	National Heritage Institute, Directorate-General		Krizova.Alexandra@mpu.cz
Mrs	Věra	Kučová	Head of Division of monuments with international status	National Heritage Institute, Directorate-General		kucova.vera@npu.cz
Mr	Ondřej	Šeřců	Director of the Regional Office in Prague	National Heritage Institute, Regional Office in Prague		
Mr	Robert	Gája		National Heritage Institute, Regional Office in Prague		
Mr	Josef	Štulc	Vicepresident	Czech National Committee of ICOMOS		
Mr	Zdeněk	Hřib	Lord mayor	Prague City Hall		
Mrs	Simona	Vladíková Nesázalová	Head of World Heritage Site Office	Prague City Hall		
Ms	Hana	Třeštková	City Councilor for culture, tourism and heritage care	Prague City Hall		
Mr	Pavel	Čížinský	Mayor of Prague District 1	Prague City Hall		
Mr	Pavel	Zeman	Head of Committee of urban development, land use plan and heritage care	Prague City Hall		
Mr	Petr	Hlaváček	Deputy Mayor for urban development	Prague City Hall		
Ms	Petra	Rejchrtová	Representative of Prague District 4	Prague 4 District		
Mr	Tibor	Vansa	Representative of Prague District 4	Prague 4 District		
Mr	Petr	Štěpánek	Mayor of the Prague District 4	Prague 4 District		
Mr	Ondřej	Boháč	Director	The Prague Institute of Planning and Development (IPR)		
Mr	Roman	Koucký	Head of Metropolitan Plan Office	IPR		
Ms	Kristina	Ullmanová	Head of Public Space office	IPR		
Mr	Jaromír	Hainc	Head of City Detail Section	IPR		
Mrs	Pavla	Meřková	Architect	IPR		
Mr	Marek	Zděradíčka	Sustainable Mobility Specialist	IPR		
Mr	Lukáš	Tittl	Sustainable Mobility Specialist	IPR		
Ms	Lada	Kolaříková		IPR		
Mr	Štěpán	Bártl	Head of office of CAMP	Centre for Architecture and Metropolitan Planning (CAMP)		
Ms	Jitka	Jeřábková		IPR		
Mr	Jakub	Hendrych		IPR		
Mr	Jan	Sedlák	Management plan author			
Mr	Luboš	Křižan		IPR		
Mr	Petr	Palička		Penta Real Estate		
Mr	Milan	Břík		IPR		
Mr	Jan	Štern	Night Mayor	Prague City Hall		
Mr	Richard	Biegel		NGO - Klub za starou Prahu		
Mr	Václav	Gírsa		Czech National Committee of ICOMOS		
Mrs	Kateřina	Bečková		NGO - Klub za starou Prahu		
Mr	Vít	Janoušek		NGO - Občanská iniciativa Pankrác		
		?		Local initiative		
		?		Local initiative		
Mr	Josef	Pleskot	Architect	Central Group / Rezidence Park Kavčí Hory		
Mr	Ladislav	Lábus	Architect			
Mr	Jakub	Cigler	Architect			
Mrs	Kateřina	Pešatová	Head of Culture and Monument Care Department	Central Bohemia Region	+420 257 280 872	pesatova@kr-s.cz
Mrs	Blanka	Švarcová	Head of Monument Care Division	Central Bohemia Region	+420.257.280.303	svarcova@kr-s.cz
Mr	Štefan	Fábry	Culture, tourism and education Department	Municipality of Černošice	420221982113, 725 42	stefan.fabry@mestocernosice.cz
Mr	Jan	Žižka		NHI RO		
Ms	Eva	Zápalková		NHI RO		
Mr	Jan	Wild	Director	The Institute of Botany of the Czech Academy of Sciences		
Mr	Ivan	Staňa		Průhonický park		
Mr	Jiří	Šmída	Site manager of Průhonický park	The Institute of Botany of the Czech Academy of Sciences	271015282, 70214836	jiri.smida@bot.cas.cz

8.5. Background to the mission

8.5.1. Examination of the State of Conservation by the World Heritage Committee and its Bureau

Overview of the World Heritage Committee decisions

2018	42COM 7B.21 - Historic Centre of Prague (Czechia) (C 616bis)
2016	40COM 8E - Adoption of Retrospective Statements of Outstanding Universal Value
2012	36COM 7B.73 - Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 616)
2012	36COM 8B.59 - Cultural Properties - Examination of minor boundary modifications - Historic Centre of Prague (Czech Republic)
2012	36COM 8D - Clarifications of property boundaries and areas by States Parties in response to the Retrospective Inventory
2011	35COM 7B.89 - Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 616)
2010	34COM 7B.82 - Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 616)
2009	33COM 7B.96 - Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 666)
2008	32COM 8B.84 - Revision of Statements of Significance and Statements Outstanding Universal Value - Historic Centre of Prague (CZECH REPUBLIC)
2008	32COM 7B.86 - Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 616)
2007	31COM 7B.94 - Historic Centre of Prague (Czech Republic)
1992	Report of the 16th Session of the Committee
1992	16COM XA - Inscription: Historic Centre of Prague (Czech and Slovak Federal Republic)

42 COM (Manama, Bahrain / 24 June – 4 July 2018)

Current conservation issues

Since the last Decision **36 COM 7B.73** (Saint-Petersburg, 2012), ICOMOS reviewed numerous documents submitted by the State Party (e.g. 2014 state of conservation report, 2015 draft Management Plan, restoration works Puhonice Park, restoration project of the Castle Alpine Garden, newly planned development project White Water Park, high-rise development on the Pankrác Plain) and provided extensive comments to the Czech authorities.

In 2016 and 2017, the World Heritage Centre requested the State Party to provide clarifications on a number of high-rise developments, as well as regarding planned extensive building within the property. On 21 February 2017, ICOMOS reviewed the report submitted by the Czech authorities on 23 September 2016. In the light of the above and after receiving information from the civil society, the World Heritage Centre requested the State Party on 10 August 2017 to provide further information regarding developments at the "Rezidence Park Kavčí Hory", as well as a detailed progress report, as a basis for the submission of a state of conservation report to the World Heritage Committee.

On 15 March 2018, the State Party submitted clarifications regarding the "Rezidence Park Kavčí Hory" project on Pankrác Plain, and, more generally, the construction of high-rise buildings on Pankrác Plain in the buffer zone surrounding the property. These submissions make reference to height limits suggested by the Committee, as part of Decision 32 COM 7B.86, noting that there are different interpretations regarding the extent of the Pankrác Plain and therefore where height limits should apply.

On 28 March 2018, the State Party also submitted a detailed state of conservation report, with an extensive number of annexes. The report is available on <http://whc.unesco.org/en/list/616/documents/>, and provides information:

- On current and planned development activities, including the construction of the V-shaped residential building known as "Epoque Towers" currently being completed and the planned development project "Rezidence Park Kavčí Hory";
- On progress in elaboration, by the Ministry of Culture, of an "Amendment of the State Heritage Care Act", the aim of which is to ensure an effective, transparent, predictable and professionally guaranteed method for managing the heritage of the Czech Republic;
- On progress in drafting the Management Plan and the forthcoming Metropolitan Plan, as well as on the North-South Trunk Road, the Blanka Tunnel, and plans for restoration of the Vyšehrad and Žižkov stations, etc.;
- In regard to the planned construction of the "Rezidence Park Kavčí Hory" residential complex located next to the Central Park in Pankrác, the State Party reported that the construction project is composed of five shorter and three high-rise residential buildings connected by a base on the floor located in the territory of the Pankrác Plain near the "Pentagon" where the high-rise buildings of the former Czechoslovak Radio (today City Tower), Motokov (today City Empiria) and Hotel Panorama – Hotel Prague are situated. The State Party clarified the exact delineation of the territory proposed for such development.

Analysis and Conclusions of the World Heritage Centre, ICOMOS and ICCROM

The State Party's efforts in developing strategic documents, as well as revising the draft Management Plan following ICOMOS recommendations, as well as restoration and maintenance works are noted. The Committee should welcome these efforts and encourage the approval of all relevant legal documents and amendments, such as an "Amendment of State Heritage Care Act" to reinforce heritage protection and management, as well as inviting

the State Party to strengthen the authority of the national institution in charge of the implementation of the Convention to enable it to focus major decisions on the retention of the Outstanding Universal Value (OUV) of the property.

It is noted that the North-South Trunk Road is no longer being planned by routing the road through tunnels, but the plan is for a system of surface modifications.

The State Party concerns regarding the high-rise developments are noted. In 2017, ICOMOS concluded that the “Rezidence Park Kavčí Hory” project would add substantially to the harm caused by the existing tall buildings cluster. Nevertheless, in its decision, the Prague City Council’s Department of Heritage Management concluded that this project was not in conflict with the heritage preservation regulations for the given area. It is noted with concern that in several locations the newly-developed draft Metropolitan Plan proposes filling in the composition of existing dominant structures with new highrise buildings.

The Committee should express great concern at the lack of specific regulations available for high-rise developments, which may substantially impact on the OUV of the property, noting that, as a result there is a corresponding lack of stakeholder consensus. There have been unfortunate interpretations of part of Committee Decision 32 COM 7B.86 to confine the extent of height limits suggested in the Pankrác Plain area, thereby allowing taller buildings which are affecting the OUV of the property. The Committee should therefore request that the State Party intervene to cease such arbitrary interpretation of its previous decision regarding the height controls. The completion of the high rise limitations plan should remove the possibility of future misinterpretation of Decision 32 COM 7B.86. Meanwhile, it is also appropriate for the Committee to request the State Party to introduce a moratorium on major projects within the property, its buffer zone and its wider setting, which may substantially impact on the OUV of the property, until appropriate regulations are developed and implemented.

Details and Heritage Impact Assessment (HIA) of any proposed project, together with a cumulative HIA of the projects within the property, its buffer zone and its wider setting, focusing on potential impact on the OUV of the property, should be submitted to the World Heritage Centre, in conformity with Paragraph 172 of the Operational Guidelines, for review by the Advisory Bodies.

The Committee should strongly encourage the State Party to finalize the Management Plan and to implement all relevant measures and plans, defining appropriate degrees of intervention for each element of the property, its buffer zone and its wider setting, to prevent threats to its OUV.

Given the current situation, a Reactive Monitoring mission is needed to assess the overall state of conservation of the property, review all ongoing studies and proposals and assist with the identification of options regarding possible developments that are consistent with the OUV of the property, as well as to evaluate whether the property is faced with threats, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that it meets the criteria for its inscription on the List of World Heritage in Danger, in line with Paragraph 179 of the *Operational Guidelines*.

Decision: 42 COM 7B.21

The World Heritage Committee,

11. Having examined Document WHC/18/42.COM/7B.Add,

12. Recalling Decision **36 COM 7B.73**, adopted at its 36th session (Saint- Petersburg, 2012),
13. Notes the information provided and progress made by the State Party in restoration works, on the North-South Trunk Road project modifications, as well as revision of the draft Management Plan following ICOMOS recommendations;
14. Urges the State Party to finalize the Management Plan of the property, including details of the protective measures and reference to decision making framework in regulatory regimes as well as to implement all relevant measures and plans, defining appropriate degrees of intervention for each element of the property, its buffer zone and its wider setting, to prevent any threats to its Outstanding Universal Value (OUV);
15. Encourages the State Party to approve all relevant legal documents and amendments, such as an “Amendment of State Heritage Care Act”, to reinforce heritage protection and management, and invites the State Party to strengthen the authority of the national institution in charge of the implementation of the *World Heritage Convention* to enable it to focus major decisions on the retention of the OUV of the property;
16. Expresses its great concern about the number of large-scale development projects proposed within buffer zone of the property and its wider setting, as well as the ~~lack~~ of specific regulations on high-rise developments, which may substantially impact on the OUV of the property;
17. Requests the State Party to prevent further misinterpretation of its previous decisions (particularly Decision **32 COM 7B.86**) on height limits and the extent of the area previously named as ‘Pankrác Plain’; and also invites the State Party to introduce a moratorium on major projects within the property, its buffer zone and its wider setting, which may substantially impact on the OUV of the property, ~~un~~appropriate regulations are developed and implemented, including the ~~high-rise~~ limitations plan, with specific regulations to prevent exacerbating the damage already caused by the cluster of high-rise buildings;
18. Reminds the State Party to submit to the World Heritage Centre, in conformity with Paragraph 172 of the *Operational Guidelines*, details and Heritage Impact Assessment (HIA) of any proposed project which may affect the OUV of ~~the~~ property, together with a cumulative HIA of the projects within the property, its ~~buffer~~ zone and its wider setting focusing on their potential impact on the OUV of the property, for review by the Advisory Bodies;
19. Also requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre/ICOMOS Reactive Monitoring mission to the property to assess its state of conservation, review all ongoing studies and proposals and assist with the identification of ~~options~~ regarding possible developments that are consistent with the OUV of the property, as well as to review whether the property is faced with threats, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that the property meets the criteria for its inscription on the List of World Heritage in Danger, in line ~~with~~ Paragraph 179 of the *Operational Guidelines*;
20. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by **1 December 2019**, an updated report on the state of conservation of the property and the implementation of the above, for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020.

36 COM (Saint-Petersburg, Russian Federation / 24 June – 6 July 2012)

Decision 36 COM 7B.73

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-12/36.COM/7B,
2. Recalling Decision 35 COM 7B.89, adopted at its 35th session (UNESCO, 2011),
3. Welcomes the information that the building permissions for the Epoque Towers on the Pankrác Plain have been revoked and acknowledges the progress towards a land-use plan amendment extending the height restriction zone on the basis of a ban on buildings of excessive height and detailed regulations for the authorisation of high buildings outside the prohibition zone;
4. Requests the State Party to notify the World Heritage Centre when the amendment to the land-use plan has been passed by the Prague City Assembly;
5. Also requests the State Party to provide the finalized Management Plan to the World Heritage Centre by **1 February 2013**;
6. Encourages the State Party to continue informing the World Heritage Centre, in accordance with Paragraph 172 of the *Operational Guidelines*, about any envisaged developments, major restorations or rehabilitations;
7. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by **1 February 2014**, an updated report on the state of conservation of the property, including the progress towards a design for downgrading the North-South Trunk Road and the rehabilitation plans for Vyšehrad and Žižkov Stations.

35 COM (Paris, UNESCO Headquarters / 19 – 29 June 2011)

Decision 35 COM

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-11/35.COM/7B,
2. Recalling Decision **34 COM 7B.82**, adopted at its 34th session (Brasilia, 2010),
3. Commends the conservation measures which have been taken in relation to the Charles Bridge as well as improvement regarding the legislative protection of Průhonice Park;
4. Expresses its concern that the recommendations from the January 2010 World Heritage Centre/ICOMOS reactive monitoring mission have not all been satisfactorily addressed, particularly those applying to limitations on high-rise development, measures affecting the Blanka Tunnel and the Eastern Highway, development proposals for Visegrad and Žižkov stations as well as regulations currently applying to infill, reconstruction, rehabilitation and conservation remain unclear, and urges the State Party to address these issues;

5. Requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by **1 February 2012**, a progress report on the abovementioned regulations and measures, for examination by the World Heritage Committee at its 36th session in 2012.

34 COM (Brasilia, Brazil / 25 July – 3 August 2015)

Decision: 34 COM 7B.82

Historic Centre of Prague (Czech Republic) (C 616)

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-10/34.COM/7B.Add,
2. Recalling Decision **33 COM 7B.96**, adopted at its 33rd session (Seville, 2009),
3. Notes the outcome of the World Heritage Centre/ICOMOS reactive monitoring mission to the Historic Centre of Prague of January 2010;
4. Urges the State Party to implement the recommendations of the mission, particularly in relation to:
 - a) The Blanka Tunnel: ensure the downgrading of the 'Eastern Highway, halt the proposed tunnel behind the national museum and remove the sections of the Eastern Highway from the Eastern edge of the property,
 - b) The completion of the high-rise limitations plan, and
 - c) Clarification of the rules presently in force to manage processes such as infill, reconstruction, rehabilitation and conservation;
5. Requests the State Party to keep the World Heritage Centre informed about emerging major development proposals especially development at Visegrad station and Zitkov stations in accordance with the *Operational Guidelines*;
6. Regrets that the restoration of Charles Bridge was carried out without adequate conservation advice on materials and techniques and also requests the State Party to ensure that any future works are based on detailed assessment and documentation using skilled craftspeople and conservators;
7. Further requests the State Party to ensure that Pruhonice Park is protected and managed as an integral part of the World Heritage property;
8. Reminds the State Party of the buffer zone adopted at the time of the inscription and that any changes to this buffer zone have to be submitted to the World Heritage Centre in conformity with the *Operational Guidelines*;
9. Requests furthermore the State Party to submit to the World Heritage Centre by **1 February 2011**, an updated report on the state of conservation of the property and the implementation of the requests above, for examination by the World Heritage Committee at its 35th session in 2011.

33 COM_(Seville, Spain / 22 – 30 June 2009)

Decision: 33 COM 7B.96

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-09/33.COM/7B,
2. Recalling Decision **32 COM 7B.86**, adopted at its 32nd session (Quebec City, 2008),
3. Notes the information provided and progress made by the State Party in the preparation of the new Land Use Plan and the management plans;
4. Expresses its deep concern at the potential impacts of the Blanka Tunnel Complex on the property, on the lack of information so far provided and on the apparent lack of an impact assessment of this project on the attributes and value of the property, and requests the State Party to urgently provide full details of this project;
5. Also requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre / ICOMOS reactive monitoring mission to the property to assess the implications of the Blanka Tunnel Complex, the concerns over new traffic proposals, changes to Wenceslas Square, the possible creation of Prague's "Museum Mile" and the issue of historic railway stations;
6. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre by **1 February 2010**, a detailed progress report on the above mentioned issues, to be examined by the World Heritage Committee at its 34th session in 2010.

32 COM_(Quebec City, Canada / 2 – 10 July)

Decision: 32 COM 7B.86

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-08/32.COM/7B. Add,
2. Recalling Decision **31 COM 7B.94**, adopted at its 31st session (Christchurch, 2007),
3. Commends the State Party for its exemplary report on the state of conservation of the property and acknowledges the ongoing improvements of the overall legislative, planning and management system for urban conservation;
4. Requests the State Party to improve the effectiveness of its existing planning, management and conservation measures for the property, as recommended by the joint World Heritage Centre / ICOMOS mission, by:
 - a) strengthening the authority of the National Heritage Institute to enable it to orient the main decisions affecting the integrity of the Historic Centre;
 - b) clarifying and integrating the rules presently in force to manage processes such as infill, reconstruction, rehabilitation and conservation in a unitary code to improve the

ability of the responsible authorities to maintain the integrity of the original fabric of the city;

c) urgently completing and approving the conservation plan for the Historic Centre in order to provide an effective zoning and planning tool for the conservation process in the Historic Centre;

d) completing the management plan of the property within the year 2008 as a comprehensive tool for the coordination of all the different regulatory and policy frameworks existing or foreseen for the Historic Centre, for eventual review by the World Heritage Centre and the Advisory Bodies;

5. Encourages the State Party to adopt the following measures proposed by the joint World Heritage Centre / ICOMOS mission to reduce further negative impacts of high rise construction in the property and its buffer zone:

a) complete and adopt the high-rise limitations plan, in order to avoid possible visual intrusion into the historic urban landscape of Prague;

b) conduct an evaluation of the present buffer zones of the Historic Centre in order to assess their effectiveness in protecting the visual integrity of the city and, if needed, extend these and adopt appropriate related zoning regulations;

c) limit, in the case of the Pankrác Plain, the height of the new high-rise constructions to a maximum of 60-70 m, in order to avoid visual impacts on the historic urban landscape of the property;

d) inform the World Heritage Centre, in accordance with Paragraph 172 of the Operational Guidelines, of any project that could affect the visual integrity of the World Heritage site;

6. Also requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by **1 February 2009**, a detailed report on the state of conservation of the property, including progress reports on efforts to address the measures proposed above, and in particular concerning the recommendation to curtail heights of planned high rise structures in the Pankrác Plain, for examination by the World Heritage Committee at its 33rd session in 2009.

31 COM (Christchurch, New Zealand / 23 June – 2 July 2007)

Decision: 31 COM 7B.94

The World Heritage Committee,

1. Having examined Document WHC-07/31.COM/7B.Add,
2. Expresses its serious concern about the proposed high-rise building projects within the buffer zone which potentially could impact on the visual integrity of the Historic Centre of Prague;
3. Requests the State Party to reconsider current building projects as to their impacts on the World Heritage property's Outstanding Universal Value, and also requests that any new construction projects respect the Outstanding Universal Value and important views to and from the property.

4. Recommends the State Party to conduct comparative studies in terms of sustainable management of historic towns in cooperation with the relevant Scientific Committees of the Advisory Bodies;
5. Further requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre/ICOMOS reactive monitoring mission to assess the state of conservation of the property;
6. Also requests the State Party to provide the World Heritage Centre with a detailed report by **1 February 2008**, on the state of conservation of the property, including the visual impact study and describing any steps undertaken in view of high-rise development for examination by the Committee at its 32nd session in 2008.

16 COM (Santa Fe, United States of America / 7 – 14 December 1992)

Decision: CONF 002 X.A

Inscription: Historic Centre of Prague (Czech and Slovak Federal Republic)

The Bureau recommended the inscription of this property and took note of the new proposal for the boundaries of the buffer zone, but requested ICOMOS to consider the possibility of applying criterion (vi) for this inscription as well. ICOMOS will provide a report on this subject to the Committee.

8.5.2. Statement of Outstanding Universal Value

• Historic Centre of Prague⁵³

Brief synthesis

The inscribed site is a serial property comprising the Historic Centre of Prague situated on the territory of the selfgoverning administrative unit of the City of Prague, and of the Průhonice Park, located southeast of the city on the territory of the Central Bohemia. Prague is one of the most beautiful cities in Europe in terms of its setting on both banks of the Vltava River, its townscape of burgher houses and palaces punctuated by towers, and its individual buildings.

The historic centre represents a supreme manifestation of Medieval urbanism (the New Town of Emperor Charles IV built as the New Jerusalem). It has been saved from any large-scale urban renewal or massive demolitions and thus preserves its overall configuration, pattern and spatial composition.

The Prague architectural works of the Gothic Period (14th and 15th centuries), of the High Baroque of the 1st half of the 18th century and of the rising modernism after the year 1900, influenced the development of Central Europe, perhaps even all European architecture. The historic centre also represents one of the most prominent world centres of creative life in the field of urbanism and architecture across generations, human mentality and beliefs. In the course of the 1100 years of its existence,

Prague's development can be documented in the architectural expression of many historical periods and their styles. The city is rich in outstanding monuments from all periods of its history.

⁵³ <http://whc.unesco.org/archive/2016/whc16-40com-8E.Rev-en.pdf>

Of particular importance are Prague Castle, the Cathedral of St Vitus, Hradčany Square in front of the Castle, the Valdštejn Palace on the left bank of the river, the Gothic Charles Bridge, the Romanesque Rotunda of the Holy Rood, the Gothic arcaded houses with Romanesque cores around the Old Town Square, the Church of Our Lady in front of Týn, the High Gothic Minorite Church of St James in the Old Town (Staré Město), the Early Gothic so-called Old-New Synagogue in the Jewish Quarter (Josefov), the late 19th century buildings and the medieval town plan of the New Town (Nové Město). As early as the Middle Ages, Prague became one of the leading cultural centres of Christian Europe.

The Prague University, founded in 1348, is one of the earliest in Europe. The milieu of the University in the last quarter of the 14th century and the first years of the 15th century contributed among other things to the formation of ideas of the Hussite Movement which represented in fact the first steps of the European Reformation. As a metropolis of culture, Prague is connected with prominent names in art, science and politics, such as Charles IV, Petr Parléř, Jan Hus, Johannes Kepler, Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Kafka, Antonín Dvořák, Albert Einstein, Edvard Beneš (co-founder of the League of Nations) and Václav Havel.

The Průhonice Park (the area of 211.42 ha) was founded in the year 1885 by the Count Amoš Emanuel SilvaTarrowca. The result of his lifelong work is an original masterpiece of garden landscape architecture of worldwide importance. The park uses advantage of the miscellaneous valley of the Botič Stream and the unique combination of native and introduced exotic tree species. The Průhonice Park became in the time of its foundation the entrance gate to Bohemia (as well as to the whole Europe) for newly introduced plants. An integral part of the park is also a Neo-Renaissance country house. In the area there is also a small medieval church of the Nativity of the Virgin Mary.

Criterion (ii): The Historic Centre of Prague admirably illustrates the process of continuous urban growth from the Middle Ages to the present day. Its important role in the political, economic, social, and cultural evolution of Central Europe from the 14th century onwards and the richness of its architectural and artistic traditions meant that it served as a major model for urban development of much of Central and Eastern Europe.

Criterion (iv): Prague is an urban architectural ensemble of outstanding quality, in terms of both its individual monuments and its townscape, and one that is deservedly world-famous.

Criterion (vi): The role of Prague in the medieval development of Christianity in Central Europe was an outstanding one, as was its formative influence in the evolution of towns. By virtue of its political significance in the later Middle Ages and later, it attracted architects and artists from all over Europe, who contributed to its wealth of architectural and artistic treasures. The 14th century founding of the Charles University made it a renowned seat of learning, a reputation that it has preserved up to the present day. Since the reign of Charles IV, Prague has been intellectual and cultural centre of its region, and is indelibly associated with such world-famous names as Wolfgang Amadeus Mozart and Franz Kafka.

Integrity

All the key elements that convey the Outstanding Universal Value of this serial property are situated within the inscribed area. The boundaries and the areas of the two component parts of the serial property are adequate. At the national level, their buffer zones are defined in accordance with existing regulations. The two component parts have stabilized town-planning structures. The integrity of the Historic Centre of Prague is threatened by the pressure of the

developers wishing to build oversized new buildings in the historic centre and its buffer zone. For this reason, the height and volume of new buildings must be reviewed by competent authorities. The integrity of the Historic Centre of Prague is also threatened by an increasing development pressure on the roofscape and it might have a negative impact on the visual integrity of the city which has remained well-preserved so far. The integrity of the Průhonice Park is threatened by the pressure of urban development in its buffer zone. This fact is provoked by the location of Průhonice close to the capital city.

Authenticity

The Historic Centre of Prague is of high authenticity. It represents an organic urban development over more than a thousand years. The degree of authenticity of single buildings or building complexes is also very high, especially in terms of preservation of their original plots, massing, structures, materials, decoration and architectural details, in spite of the fact that some adaptations and changes were made necessary to allow continued use. The present form and appearance of the Historic Centre of Prague reflect different stages of its century-long development, which also proves exceptionally valuable archaeological terrain, which is protected by law. The long tradition of conservation in Prague helps to keep the authenticity of the property. Restoration works are carried out in accordance with strict criteria and using historical materials and technological processes. The Průhonice Park is of high authenticity concerning its present form and appearance closely reflect an example of a uniquely preserved landscape park with its original combination of native and introduced tree species. This assertion is proved by the comparison of the present form with historical plans and other documents.

Protection and management requirements

The property is protected by Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation, as amended. The historic city centre itself contains a number of buildings that are designated cultural heritage or national cultural heritage sites and is protected as an urban heritage reservation under national legislation. Any actions that may affect it must be authorized by the appropriate state or local authorities. The Průhonice Park is a national cultural heritage site, thus enjoying the highest level of protection under the Act mentioned above. With the exception of Prague Castle, heritage preservation on the whole territory of the Historic Centre of Prague is provided by the municipal authority of the City of Prague. The Prague Castle is managed by a special organisation established specifically by the Office of the President of the Republic. The Prague Castle Management has a high level of professional competence in heritage preservation. The historic centre is adequately protected by mobile flood barriers whose efficiency has been approved during the floods in June 2013. As regards the pressure of the developers on the territory of the historic centre, enforcement of land use planning standards and of the relevant regulations is expected to keep this type of threat under control. The Průhonice Park is managed by the Botanical Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic which is responsible for the maintenance, functioning and development of the Park. In this case, it is the regional authority of Central Bohemia which is responsible for the heritage preservation. The buffer zone of the Historic Centre of Prague is identical to the protective zone of the urban heritage reservation under the current regulations. The height and volume of new buildings are reviewed by competent authorities.

The development pressures in the buffer zone of the Průhonice Park are regulated by the Land Use Plan of Průhonice. The buffer zone is identical to a protective zone of the national cultural heritage site which has set out conditions of protection. Due to the area of the property and the

complicated ownership structure inside the property, maintenance and restoration of individually protected cultural heritage sites and ensembles are subject to individual programmes. Financial instruments for the conservation of the property mainly include grant schemes, funding through the programmes of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, and amounts allocated from other state budgets. The management plan of both component parts, i.e. the Historic Centre of Prague and the Průhonice Park, is currently under preparation. In case of a part including the historic city itself, the management plan is coordinated by the steering group and prepared by the Municipal Authority of Prague, which also prepares the General Conception of Tourism in the Capital City of Prague.

The management plan of the Průhonice Park is being worked out by the Institute of Botany of the Academy of Science of the Czech Republic. In terms of heritage preservation, the condition of the property is good, and is subject to regular maintenance. Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve World Heritage property managers, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

8.6. List of documents submitted during the mission

From the State Party

- Koncepce, Pražských břehů, 2014/02, Kancelář veřejného prostoru, IPR Praha
- Pražské stavební předpisy, s aktualizovaným odůvodněním, 2018, IPR Praha
- Prague Public Space Design Manual, Urban Design Section, 2014/6, IPR Praha
- The Vedute of Prague, How to look at the (historic) urban landscape, Institute of Planning and Development of the City of Prague, 2018, IPR Praha
- Prague Public Space Development Strategy / Proposal, Urban Design Section, 2014/06, IPR Praha
- IPR Public Space Office Task and Activity, New conceptual approaches in Prague urban planning, UNESCO mission, Prague, March 25, 2019, Kristina Ullmannová, Public Space Office IPR
- Metropolitan Plan, Pracovní Atlas, 2018 IPR Praha
- Planning system in the Czech Republic and Prague, Jaromír Hainc, Ph.D, Prague Institute of Planning and Development, 25 March 2019, IPR Prague
- A typology of Conservation – Restoration, Václav Gírsa and Miloš Hanzl, Czech Technical University in Prague, 2011
- Za Starou Prahu: VĚSTNÍK Klubu Za Starou Prahu, Obsah, Bilance 1991-2005
- Society for Old Prague: One Hundred and Two Years, presented on the premises of the Association for the Conservation and Promotion of Historic Prague, 2002
- The Průhonice Park, Lenka Křesadlová, Ondřej Zatloukal, Jiří Podrazil, Institute of Botany of the Czech Academy of Sciences, 2017
- Prague Mobility Documents, Review of Changes 2010-2019, Marek Zderadická
- Presentation of the World Heritage property 'Historic Centre of Prague'
- The general system of heritage protection in the Czech Republic, Národní památkový ústav
- WHC-ICOMOS reactive monitoring missions to the Historic Centre of Prague and Decisions of the WH Committee, March 2019, Lada Pekárková
- Prague Heritage Site, City Plan 1:6 500, Magistrát hlavního města Prahy
- The Vedute of Prague – appendix
- Ordinance, Stipulating general land-use requirements and technical requirements for buildings in the city of Prague (Prague building regulations), 2015

- Pankrácký horizont, ubfhajfcf horizont modernistického města určený k doplnení
- Project documentation of the New Jerusalem
- The Mystery of the Prague – Jerusalem Alignment: a new Jerusalem in Bohemia

From the NGOs

- Arnika – Citizens Support Centre, letter addressed to members of the joint ~~real~~ monitoring mission (with vizualizations and images), March 19th, 2019
- Association Civic Initiative Pankrác
 - o Conclusions and Requirements to the „Park Hovci Hory Residence“ ~~Project~~ (Central Group, Pleskot Archives) and to High-rise Construction Plans in the Metropolitan Plan of Prague
 - o Prague’s Urbanism Critical Issues
 - o World Heritage Committee, Prague Council Committee, results of last election period
 - o The important forgotten press-release confirming the meaning of „Pankrác-plain“ exactly to WHC COM interpretation
 - o Meeting minutes of election of Mr. Pleskot as chairman of IPD Director Central Council
 - o Mr. Hlavacek „Baby sky-scrapers“ project for Kavci Hory
 - o Mr. Kunovsky SAR 10 Visions
 - o Mr. Kunovsky SAR Thursday 28 March international summit to reach Building act novel in accordance to 10 visions
- Article (15 March 2007): Pankrác Plain will not interfere with Prague’s skyline, Tereza M. Dvorackova
- Minutes of Meeting of Prague IPD Central Council, Prague Institute of Planning and Development (allowance organization), 18 January 2019
- Spolecny hlas adborniku pro kvalitni architekturu a pozitivni rozvoj, Aktualizace 2019, 10 vizi a konkretni kroky pro stavebni rozvoj Prahy a CR
- Association for architecture and development, World-famous Japanese Architect Sou Fujimoto to Appear at Prague Architecture and Development Summit on 28 March, Press release 26 February 2019

8.7. Programme of the mission

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
Monday 25 March 2019			
			MK - Ministry of Culture PrC - City of Prague/Prague City Hall IPR - Prague Institute of Planning and Development NHI – National Heritage Institute CAMP - Centre for Architecture and Metropolitan Planning PrC HD – Heritage Department of Prague City Hall CG - core group (experts, DL, LP, KD, JS)
10:00-12:00 National Museum	Site visit – new development and changes since 2010 in historic centre of Prague	J. Skalický	
12:30 – 13:00 Prague City Hall	Welcome at the Lord mayor's Residence	H. Třeštíková	Mariánské nám. 1, Praha 1
13:00 – 14:00	Lunch at Restaurant Mistral		
14:00 – 17:00 CAMP	Welcome and Opening Meeting Presentations: 1. Presentation of state of conservation of Historic Centre of Prague, boundaries and buffer zones + overview of current development projects 2. Recapitulation of previous monitoring missions (30 min)	<u>Moderator:</u> <u>Kristýna Drápalová</u> Welcome by Ondřej Boháč, Director of IPR Introduction of participants Opening and welcome speeches: Petr Hlaváček (PrC) Vlastislav Ouroda (MK) Alexandra Křížová (Vice director NHI) Josef Štulc (CNK ICOMOS) Experts Jiří Skalický (PrC HD)	IPR/CAMP: Vyšehradská 51, Praha 2

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
	<p>3. Introduction concerning the general system of heritage protection in the Czech Republic (20 min)</p> <p>4. Introduction concerning the urban planning system and institutions in the CR a in Prague (20 min)</p> <p>5. New conceptual approaches in the Prague urban planning (Prague Public Space Design Manual, Charles Square Competitive Dialogue, Prague Sustainable Mobility Plan) (30 min)</p> <p>6. Centre of Architecture and Metropolitan Planning as a central information point relating to the Historic Centre of Prague (10 min)</p> <p>Questions raised by experts</p>	<p>Lada Pekárková/Dita Limová (MK)</p> <p>Věra Kučová (NHI)</p> <p>Jaromír Hainc (IPR)</p> <p>Kristina Ullmanová (IPR)</p> <p>Marek Zđeradička (IPR)</p> <p>Štěpán Bártl (CAMP)</p>	
17:15 – 18:15	Transfer to the Prague Castle with a stop at the hotel	Experts + 1x MK	
18:15 – 18:45	Prague Castle terrace view	Petr Hlaváček	
19:00	Welcome dinner given by the City of Prague (Restaurant Kuchyň, Prague Castle)		Restaurant Kuchyň, Hradčanské nám. 1, Praha 1
Tuesday 26 March 2019			
Hotel 8:45	Transfer from hotel to CAMP	1x MK	Car MK

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
9:00 – 12:00 CAMP	Presentations: 1. Presentation of Metropolitan plan 2. Methodology of height regulation of the Historic Centre of Prague - vedutas, presentation of 3D model... (90 min including discussion) 3. Projects at Pankrác (Rezidence Park Kavčí Hory, V Tower) (10 min) 4. NHI's opinion on the Prague horizons (25 min) 5. ČNK ICOMOS and its opinion on the Prague horizons (15 min)	<u>Moderator : K. Drápalová</u> Roman Koucký (IPR) Roman Koucký/Michal Leňo Josef Pleskot Ondřej Šefců Josef Štulc	IPR/CAMP: Vyšehradská 51, Praha 2
12:00 – 12:15	Tranfer to Kampa area, river vista	Věra Kučová	
12:45 – 14:00	Lunch at Kampa, Sovovy Mlýny		
14:05 – 16:00	Site visits: - Strahov (vent of Strahov's tunnel) - Žižkov area (Žižkov Tower)	Petr Hlaváček Jiří Skalický	
16:00 – 17:30	Visit of the Pankrác area (Rezidence Park Kavčí Hory, V Tower) + coffee break in presence of the Prague 4 representatives and 3 representatives of local NGOs	Tibor Vansa	
17:30 – 19:00	Hotel + free time		
19:00	Dinner Cultural event/free time	Visit to House at the Golden Ring, permanent	

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
		exhibition Prague of Charles IV	
Wednesday 27 March 2019			
Hotel 8:45	Transfer from hotel to CAMP		
9:00 – 12:00 CAMP	Presentations: 1. Presentation of Management Plan (40 min including discussion) 2. Presentation of project of Masaryk railway station (10 min) 3. Wenceslas square + Museum Oasis + "Magistrála" (30 min) 4. Presentation development projects, Smíchov City (15 min) 4. Presentation of project in brownfields (Railway station Žižkov, Bubny...) (20 min) 5. NHI and its opinion about the projects (15 min presentation + 10 min discussion)	<u>Moderator : K. Drápalová</u> Jan Sedlák Luboš Križan – IPR Jakub Hendrych - IPR Milan Brlík - IPR Jitka Jeřábková – IPR Milan Brlík - IPR Ondřej Šefců	
12:00 – 13:30	Lunch at CAMP		
13:30 – 15:30 Juditina věž	Meeting with representatives of most relevant NGOs	Klub Za starou Prahu ČNK ICOMOS	
15:30 – 18:00	Site visits: - Masaryk railway station, Florenc - "Magistrála" - project of Wenceslas square and prepared projects relating to transport	Petr Palička (Penta Real Estate) + Luboš Križan (IPR) Jakub Hendrych, Kristina Ullmanová Jakub Hendrych, Jakub Cigler	

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
18:30	Transport to the hotel Cultural Program: https://www.ceskafilharmonie.cz/koncert/2498-truls-mork/	CG	
Thursday 28 March 2019			
Hotel 8:00	Transfer from hotel to Průhonice Park	CG -2 + interpreter	Minibus MK
9:00 – 11:30 Průhonice Castle	Průhonice Park + buffer zone - presentation of the repair and removal of the damage caused by the flood in 2013 (20 min) - issues related to the buffer zone (20 min) - explanation on the local plans regarding the protection – Waterpark Zdiměřice (20 min) Questions (30 min) + site visit (1 hod)	<u>Moderator: Dita Limová</u> J.Šmída/I.Stan ěk + ředitel Botanického ústavu B. Švarcová/K. Pešatová (Středočeský kraj) + J. Vajčner (MK) + Š.Fábry (MÚ Černošice) + ing. Jan Žižka NHI B. Švarcová/K. Pešatová (Středočeský kraj) + J. Vajčner (MK) + Š.Fábry (MÚ Černošice) + ing. Jan Žižka/ Mgr. Eva Zápalková	Castle: Zámek 1, 252 43 Průhonice
11:45 - 13:00	Lunch at Průhonice	CG - 2 + interpreter	Pizzeria Grosseto
13:00 – 14:00	Transfer from Průhonice Park to MK	CG – 2 + interpreter	MK: Maltézské nám. 1, Praha 1
14:00 – 16:00 Ministry of Culture	Presentations Presentation of legislation and planning tools: - building regulations and spatial planning (30 min)	<u>Moderator: Dita Limová</u> Welcome by Minister of Culture (10 min) O. Boháč (IPR) J. Vajčner (MK)	

Date/location/ time	Program	Presenters	Notes
	- legislation on Monument care (30 min) - ToR 5b, c, d, e (30 min)	J. Vajčner (MK)	
16:00 – 18:00	Guided tour in the Historic Centre	Ondřej Šefců Jan Štern	
18:00 – 19:00	Transfer to hotel + free time		
19:00	Closing dinner given by the Ministry of Culture of the Czech Republic (Altány Kampa)		
Friday 29 March 2019			
Hotel 9:45	Transfer from hotel to Residence of the Lord Mayor of the City of Prague		
10:00 – 11:30 Residence of the Lord Mayor of the City of Prague	Resumé of the Joint WHC/ICOMOS Reactive Monitoring mission	<u>Moderator : K. Drápalová</u>	Residence: Mariánské náměstí 1/98, Praha 1
11:30 - 12:30	Lunch at Residence		
13:00 – 15:00	Additional Program – optional: Old Wastewater treatment plant in Bubeneč (guided tour, depend on departure to the airport)		
	Departures from the Prague's Airport	Mr. Drury (ICOMOS) Mrs. Sidorenko (WHC) + MK	

8.8. Periodic Report - Second Cycle

Periodic Report - Second Cycle

1. World Heritage Property Data

1.1 - Name of World Heritage Property

Historic Centre of Prague

1.2 - World Heritage Property Details

State(s) Party(ies)

• Czech Republic

Type of Property

cultural

Identification Number

616bis

Year of inscription on the World Heritage List

1992

1.3 - Geographic Information Table

Name	Coordinates (latitude/longitude)	Property (ha)	Buffer zone (ha)	Total (ha)	Inscription year
	0 / 0	?	?	?	
	0 / 0	?	?	?	
Historic Centre of Prague , Prague , Central Bohemia	50.09 / 14.419	894.94	9015.89	9910.83	1992
Průhonice Park , Průhonice , Central Bohemia	49.989 / 14.55	211.42	871.2	1082.62	1992
Total (ha)		1106.36	9887.09	10993.45	

Comment

Correct data: Historic Centre of Prague longitude: 14°25' E latitude: 50°5'N Průhonice Park longitude: 14°33'E latitude: 50°0'N

1.4 - Map(s)

Title	Date	Link to source
Historic Centre of Prague - Map of the World Heritage property	01/02/2012	

1.5 - Governmental Institution Responsible for the Property

• Michal Benes
Ministry of Culture
Deputy Director General, Section for Cultural Policy and European Funds, Head of Unit for UNESCO

Comment

Ministry of Culture of the Czech Republic, Dita Limová
Departement of International Relations, UNESCO Division
Maltézské nám. 1 118 01 Praha 1 Czech Republic Telephone: +420 257 085 371 Fax: +420 725 001 305 Email: dita.limova@mkr.cz National focal point: National Heritage Institute, General Directorate, Jitka Vlčková Valdštejnské nám. 3/162 118 01 Praha 1 - Malá Strana Czech Republic Telephone: +420 257 010 115 Fax: +420 257 010 149 E mail: vlckova.jitka@npu.cz

Section II-Historic Centre of Prague

1.6 - Property Manager / Coordinator, Local Institution / Agency

• Robert Gája
National Heritage Institute, Regional Office in Prague
Responsible for annual reporting (Historic Centre of Prague)

Comment

An employee of the National Heritage Institute is responsible for the periodic reporting. The e-mail address of Mr. R. Gája is changed, the new one is: gaja.robert@npu.cz. SMS of component parts are: 616-001: Municipality Capital City of Prague, Tomáš Hudeček, Mayor of Prague, Mariánské náměstí 2, CZ 110 01 Praha 1, info@praha.eu; 616-002: Institute of Botany of the Academy of Science Czech Republic, Miroslav Vosátka, Director, Zámek 1, CZ 252 43 Průhonice, ibot@ibot.cas.cz

1.7 - Web Address of the Property (if existing)

- [View photos from OUR PLACE the World Heritage collection](#)
- www.pis.cz

Comment

www.praha.eu; www.parkpruhonice.cz; www.praguewelcom.cz; <http://pamatky.praha.eu>; <http://stovezata.praha.eu>

1.8 - Other designations / Conventions under which the property is protected (if applicable)

Comment

Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict; Protocol to the Hague Convention of 1954 for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict; Second Protocol to the Hague Convention; Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe; Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage; European Convention on the Protection of the Archeological Heritage; European Landscape Convention

2. Statement of Outstanding Universal Value

2.1 - Statement of Outstanding Universal Value / Statement of Significance

Statement of Significance

Prague is one of the most beautiful cities in Europe in terms of its setting on both banks of the Vltava River, its townscape of burger houses and palaces punctuated by towers, and its individual buildings.

The Historic Centre represents a supreme manifestation of Medieval urbanism (the New Town of Emperor Charles IV built as the New Jerusalem). The Prague architectural works of the Gothic Period (14th and 15th centuries), of the High Baroque of the 1st half of the 18th century and of the rising modernism after the year 1900, influenced the development of Central Europe, perhaps even all European architecture. Prague represents one of the most prominent world centres of creative life in the field of urbanism and architecture across generations, human mentality and beliefs.

Prague belongs to the group of historic cities which have preserved the structure of their development until the present times. Within the core of Prague, successive stages of growth and changes have respected the original grand-scale urban structure of the Early Middle Ages. This structure was essentially and greatly enlarged with urban activities in the

Periodic Report - Second Cycle

High Gothic period with more additions during the High Baroque period and in the 19th century. It has been saved from any large-scale urban renewal or massive demolitions and thus preserves its overall configuration, pattern and spatial composition.

In the course of the 1100 years of its existence, Prague's development can be documented in the architectural expression of many historical periods and their styles. The city is rich in outstanding monuments from all periods of its history. Of particular importance are Prague Castle, the Cathedral of St Vitus, Hradčany Square in front of the Castle, the Valdštejn Palace on the left bank of the river, the Gothic Charles Bridge, the Romanesque Rotunda of the Holy Rood, the Gothic arcaded houses round the Old Town Square, the High Gothic Minorite Church of St James in the Stark Město, the late 19th century buildings and town plan of the Nave Město.

As early as the Middle Ages, Prague became one of the leading cultural centres of Christian Europe. The Prague University, founded in 1348, is one of the earliest in Europe. The milieu of the University in the last quarter of the 14th century and the first years of the 15th century contributed among other things to the formation of ideas of the Hussite Movement which represented in fact the first steps of the European Reformation. As a metropolis of culture, Prague is connected with prominent names in art, science and politics, such as Charles IV, Petr Parléř, Jan Hus, Johannes Kepler, Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Kafka, Antonín Dvořák, Albert Einstein, Edvard Beneš (co-founder of the League of Nations) and Václav Havel.

Criterion (ii): The historic centre of Prague admirably illustrates the process of continuous urban growth from the Middle Ages to the present day. Its important role in the political, economic, social, and cultural evolution of central Europe from the 14th century onwards and the richness of its architectural and artistic traditions meant that it served as a major model for urban development for much of central and eastern Europe.

Criterion (iv): Prague is an urban architectural ensemble of outstanding quality, in terms of both its individual monuments and its townscape, and one that is deservedly world-famous.

Criterion (vi): The role of Prague in the medieval development of Christianity in central Europe was an outstanding one, as was its formative influence in the evolution of towns. By virtue of its political significance in the later Middle Ages and after, it attracted architects and artists from all over Europe, who contributed to its wealth of architectural and artistic treasures. The 14th century foundation of Charles University made Prague a renowned seat of learning, a reputation that it has preserved up to the present day. Since the reign of Charles IV, Prague has also been the intellectual and cultural centre of central Europe, and is indelibly associated with such world-famous names as Wolfgang Amadeus Mozart and Franz Kafka.

Comment

The statement is under the review of advisory bodies and State Party.

2.2 - The criteria (2005 revised version) under which the property was inscribed

(ii)(iv)(vi)

2.3 - Attributes expressing the Outstanding Universal Value per criterion

(ii) continuous urban growth from the middle ages; valuable architecture and its ensembles; (iv) arrangement of the historic urban landscape with favourable natural conditions; roofscape with its historic height landmarks; evidence of medieval urban

Section II-Historic Centre of Prague

structure, street network and plots; preserved historical stratigraphy in the cores of burgher houses, evidence of continuous architectural development; high proportion of green areas; (vi) relationship of Prague and world-renowned persons

2.4 - If needed, please provide details of why the Statement of Outstanding Universal Value should be revised

2.5 - Comments, conclusions and / or recommendations related to Statement of Outstanding Universal Value

3. Factors Affecting the Property

3.14. Other factor(s)

3.14.1 - Other factor(s)

Increased degree of the land use in the city centre (increased number of floors and height level of the buildings in the city centre and also new construction on so far vacant land /green areas, inner courtyards/, increased density of buildings). In addition to the exceeded limits for air pollution in city centres, hygienic limits for noise pollution caused, as in the previous case, by motor transport are also exceeded along the Eastern Highway.

3.15. Factors Summary Table

3.15.1 - Factors summary table

	Name	Impact					Origin	
3.1	Buildings and Development							
3.1.1	Housing							
3.1.2	Commercial development							
3.1.3	Industrial areas							
3.1.4	Major visitor accommodation and associated infrastructure							
3.1.5	Interpretative and visitation facilities							
3.2	Transportation Infrastructure							
3.2.1	Ground transport infrastructure							
3.2.4	Effects arising from use of transportation infrastructure							
3.2.5	Underground transport infrastructure							
3.3	Services Infrastructures							
3.3.2	Renewable energy facilities							
3.3.3	Non-renewable energy facilities							
3.3.4	Localised utilities							
3.3.5	Major linear utilities							
3.4	Pollution							
3.4.2	Ground water pollution							
3.4.3	Surface water pollution							
3.4.4	Air pollution							
3.4.5	Solid waste							
3.5	Biological resource use/modification							
3.5.3	Land conversion							
3.7	Local conditions affecting physical fabric							
3.7.1	Wind							
3.7.3	Temperature							
3.7.5	Dust							
3.7.7	Pests							
3.7.8	Micro-organisms							
3.8	Social/cultural uses of heritage							
3.8.1	Ritual / spiritual / religious and associative uses							
3.8.2	Society's valuing of heritage							
3.8.4	Changes in traditional ways of life and knowledge system							
3.8.5	Identity, social cohesion, changes in local population and community							
3.8.6	Impacts of tourism / visitor / recreation							
3.9	Other human activities							
3.9.1	Illegal activities							
3.9.2	Deliberate destruction of heritage							
3.9.5	Terrorism							
3.10	Climate change and severe weather events							
3.10.1	Storms							
3.10.2	Flooding							
3.11	Sudden ecological or geological events							
3.11.6	Fire (wildfires)							
3.12	Invasive/alien species or hyper-abundant species							

Name	Impact	Origin
3.12.2 Invasive/alien terrestrial species		
3.13 Management and institutional factors		
3.13.1 Low impact research / monitoring activities		
3.13.2 High impact research / monitoring activities		
3.13.3 Management activities		
Legend	Current	Potential
	Negative	Positive
	Inside	Outside

3.16. Assessment of current negative factors

3.16.1 - Assessment of current negative factors

	Spatial scale	Temporal scale	Impact	Management response	Trend
3.1 Buildings and Development					
3.1.1 Housing	extensive	on-going	minor	low capacity	static
3.1.2 Commercial development	extensive	on-going	significant	low capacity	increasing
3.1.4 Major visitor accommodation and associated infrastructure	extensive	on-going	significant	low capacity	increasing
3.2 Transportation Infrastructure					
3.2.1 Ground transport infrastructure	extensive	frequent	significant	low capacity	static
3.2.4 Effects arising from use of transportation infrastructure	widespread	on-going	significant	low capacity	increasing
3.4 Pollution					
3.4.3 Surface water pollution	restricted	intermittent or sporadic	minor	low capacity	static
3.4.4 Air pollution	widespread	on-going	significant	low capacity	static
3.7 Local conditions affecting physical fabric					
3.7.1 Wind	localised	intermittent or sporadic	insignificant	low capacity	static
3.7.3 Temperature	widespread	one off or rare	insignificant	low capacity	static
3.7.5 Dust	localised	on-going	significant	low capacity	static
3.7.7 Pests	localised	frequent	minor	medium capacity	static
3.7.8 Micro-organisms	restricted	intermittent or sporadic	insignificant	low capacity	static
3.8 Social/cultural uses of heritage					
3.8.2 Society's valuing of heritage	widespread	on-going	minor	medium capacity	static
3.8.5 Identity, social cohesion, changes in local population and community	widespread	on-going	significant	low capacity	increasing
3.8.6 Impacts of tourism / visitor / recreation	extensive	on-going	significant	low capacity	increasing
3.9 Other human activities					
3.9.1 Illegal activities	extensive	on-going	significant	low capacity	static
3.9.2 Deliberate destruction of heritage	extensive	on-going	significant	low capacity	static

3.17. Comments, conclusions and / or recommendations related to factors affecting the property

3.17.1 - Comments

4. Protection, Management and Monitoring of the Property

4.1. Boundaries and Buffer Zones

4.1.1 - Buffer zone status

There is a buffer zone

4.1.2 - Are the boundaries of the World Heritage property adequate to maintain the property's Outstanding Universal Value?

The boundaries of the World Heritage property are **adequate** to maintain the property's Outstanding Universal Value

4.1.3 - Are the buffer zone(s) of the World Heritage property adequate to maintain the property's Outstanding Universal Value?

The buffer zones of the World Heritage property are **adequate** to maintain the property's Outstanding Universal Value

4.1.4 - Are the boundaries of the World Heritage property known?

The boundaries of the World Heritage property are known by both the management authority and local residents / communities / landowners.

4.1.5 - Are the buffer zones of the World Heritage property known?

The buffer zones of the World Heritage property are known by the management authority but are **not known by local residents / communities/landowners**.

4.1.6 - Comments, conclusions and / or recommendations related to boundaries and buffer zones of the World Heritage property

It is necessary to raise public awareness of the property boundaries and of the boundaries of the buffer zones and on the cultural heritage protection status that they enjoy. In some places, new signs will be added to the signs indicating the boundaries of the Historic Centre of Prague.

4.2. Protective Measures

4.2.1 - Protective designation (legal, regulatory, contractual, planning, institutional and / or traditional)

The draft of a new Law on National Heritage Conservation which should replace the existing Act No. 20 of 1987 Coll. has been finalized by the Czech Ministry of Culture. This proposal takes in account the World Heritage and defines principles and mechanisms in relation to it.

On 20 July 2011 the government of the Czech Republic approved the "Concept of monument care in the Czech Republic for 2011-2016". The concept is based on a joint general conceptual material of the resort called "State Culture Policy", and it also follows up on conceptual materials about

protection of other elements of cultural heritage, i.e. the "Concept of more effective care of movable cultural heritage in the Czech Republic for 2010-2014", which was acknowledged by the government of the Czech Republic on 1 December 2010, and the "Concept of more effective care of traditional folk culture in the Czech Republic for 2011 – 2015", which was approved by the government of the Czech Republic on 5 January 2011.

The material is divided into two main parts. Firstly, it analyzes outputs of monument care in the previous years and in the second part it proposes relevant precautions. The proposal part stresses mainly the necessity for legislative changes in the monument care domain, putting great emphasis on improving the descriptive qualities of the Central Register of Cultural Monuments established by the law and simplifying and improving the quality of performance of the public administration in monument care sector. The concept reflects the current trends of electronization of state administration and digitization of analogue data, including documentation registers.

In the Historic Centre of Prague territory in 2011, based on the decision of the Ministry of Culture no. MK 52173/2011 OPP from 10 October 2011, a group of Gothic cellars below the former houses no. 69 and no. 70 on Spálená Street on plots no. 2387/1 and 725/1, cadastral area New Town, Prague 1, was declared a cultural monument. (The mentioned houses no. 69 and no.70 were already demolished in 1960s-70s.) This Decision will enable their preservation in the future. Then in 2011 the following properties were declared national monuments in the Historic Centre of Prague territory: apartment house no. 33 Na Výtoni and Kořán's villa no. 266 in Hradčany.

Periodic Reporting Cycle 1 (2001-2006) Section 2

Source: [Periodic Reporting Cycle 1 \(2001-2006\)](#)

Submitted on Tuesday, November 29, 2005

• Question 6.02

Law No. 20/1987 Coll., on the state monuments care that codifies the care for cultural monuments and conservation areas.

Decree of the government of the Czech Socialist Republic No.66/1971 Coll., on the conservation area in the capital of Prague.

Decision of the Department of Culture of the National Committee of the Capital of Prague No. kul/5 – 932/81 of May 19, 1981 by which the buffer zone is determined of the conservation area in the capital of Prague and 4 conditions are determined for the protection of the horizons of the city in the historic centre of the city.

Decree of the government on the declaration of some cultural monuments national cultural monuments, including 26 most significant cultural monuments that are located in the territory of the estate.

Decrees of the government No.182/1993 Coll. and 182/1996 Coll. on the conditions of protection of the national cultural monument of the seat of the Parliament of the Czech Republic in Prague.

Decree of the government No.55/1954 Coll., on protected area of the Prague Castle.

The town-planning plan of the settlement formation of the capital of Prague in the scale 1:10 000, approved on September 9, 1999. The updating of the town-planning study of the estate as the concept for the prepared Town-planning Plan was completed in September, 2000, not yet approved. The Strategic Plan of the Capital of Prague of May 25, 2003 for the period 1999-2006.

The town-planning plan of the zone Anenská in the territory of the Old Town approved of July 16, 2001.

The statute of the capital of Prague of 2003 – transfer of

decision-making competences to the individual municipal parts, especially in the field of town-planning decision-making.
 Regulation No.26/1999 of the Capital of Prague on common technical requirements for the construction in the capital of Prague.
 Regulation No.6/2004 of the Capital of Prague by which regulation No.27/1998 is amended by which the market regulations are issued.

Comment

The last 2 Paragraphs of the Introductions aren't important. Overview of the legislation can be supplemented by the following: - Act No. 183/2006 Coll., on Land Use Planning and on the Building Procedure Code (the Building Act) <http://portal.ur.cz/pravni-predpisy/stavebni-zakon-a-provadeci-predpisy.asp>, EN and FR versions; - Decision of the District National Com. in Prague - West No. 21 of 12 February 1981, on the declaration of a protective zone around the country house and park in Průhonice

4.2.2 - Is the legal framework (i.e. legislation and / or regulation) adequate for maintaining the Outstanding Universal Value including conditions of Integrity and / or Authenticity of the property?

An adequate legal framework for the maintenance of the Outstanding Universal Value including conditions of Authenticity and / or Integrity of the World Heritage property exists but there are **some deficiencies in implementation**

4.2.3 - Is the legal framework (i.e. legislation and / or regulation) adequate in the buffer zone for maintaining the Outstanding Universal Value including conditions of Integrity and / or Authenticity of the property?

An adequate legal framework for the maintenance of the Outstanding Universal Value including conditions of Authenticity and / or Integrity of the World Heritage property exists but there are **some deficiencies in implementation**

4.2.4 - Is the legal framework (i.e. legislation and / or regulation) adequate in the area surrounding the World Heritage property and buffer zone for maintaining the Outstanding Universal Value including conditions of Integrity and / or Authenticity of the property?

An adequate legal framework exists for the area surrounding the World Heritage property and the buffer zone, but **there are some deficiencies in its implementation** which undermine the maintenance of the Outstanding Universal Value including conditions of Authenticity and / or Integrity of the property

4.2.5 - Can the legislative framework (i.e. legislation and / or regulation) be enforced?

There is **acceptable capacity / resources** to enforce legislation and / or regulation in the World Heritage property but some deficiencies remain

4.2.6 - Comments, conclusions and / or recommendations related to protective measures

At the legislative level, protective measures are sufficient, but it would be desirable if the protection of the Historic Centre of Prague was enhanced in particular by a detailed zoning regulation plan.

4.3. Management System / Management Plan

4.3.1 - Management System

The improvement the preservation and conservation of WH properties is encouraged by Management Plans which have been prepared and updated for each World Heritage property, mainly with a support of the ministerial programme (about the programme see above and below as well).
 Drafting of the new Land Use Plan continued in 2011. Following Prague City Council's Resolution no. 15 from 11 November 2011, there was a change in the organizational structure of the Prague City Hall. The Culture, Monument Care and Tourism Department of the Prague City Hall was disbanded and replaced by a new Monument Care Department of the Prague City Hall with three sections: State Administration of Monument Care Section, Monument Care Support Section and Secretariat Section.
 The activities are implemented by the so-called Coordination committee of the working group of the Mayor of the City of Prague to arrange revitalization of the Old Town Hall and its surroundings, established by the resolution of the Prague City Council no. 768 from 7 June 2011. The activity of the committee follows up on the work done by the former working group of the Mayor of the City of Prague from 2008 and the results of an international conference from 2009. Main tasks of this committee include development of a sociological survey among a wider field of experts in the matter of finding a functional use for this area, particularly for the gap site that resulted from the bombing of the neo Gothic wing of the Old Town Hall in 1945. Based on the results of this survey, the parameters for a public idea bid for revitalization of the Old Town Hall and its surroundings can be developed.
 On 30 August 2011 Prague City Council passed resolution no.1262 and approved the intent to do an architectural and urban planning analysis of the Historic Centre of Prague (search and classification system) with the aim of deepening the methodology for more effective monument care in the city of Prague.

Periodic Reporting Cycle 1 (2001-2006) Section 2

Source: [Periodic Reporting Cycle 1 \(2001-2006\)](#)
 Submitted on Tuesday, November 29, 2005

• **Question 5.04** Plans in place to set up a "steering group:
 The steering group will be established following up with the establishment of the function of the coordinator in 2006. At present its function is fulfilled partially by the Commission of the Board of the Capital of Prague for the monuments care in the territory of the Capital of Prague.

• **Question 5.05**

Overall management system of the site

- Management by the State Party
- Management under protective legislation
- Other effective management system

The city, including the territory of the estate, is managed at the level of the whole city by the elected board of representatives of the Capital of Prague and the management is performed by the authority – the Municipal Authority of the Capital of Prague that is also the executive authority of the state monuments care.

The professional organization providing professional opinions and background materials is the National Institute for the Protection and Conservation of Monuments and Sites, territorial professional place of work in the capital of Prague. For the cultural monuments declared national cultural monuments professional service is performed by the central place of work of the National Institute for the Protection and Conservation of Monuments and Sites.

Periodic Report - Second Cycle

A separate position in this system is the position of the area of the Prague Castle where the management, including the monuments care, is performed by the Management of the Prague Castle.

Comment

The Steering Group was established in 2012. The "World Heritage Site Office" to coordinate management activities in the Historic Centre of Prague /HCP/ (616-001), especially Management Plan was established in 2012 as well. The office has been attached to the Heritage Preservation Department of the Prague City Hall since 2013. Detailed information are reported in the State Party's report on the state of conservation of the HCP 2012-2013.

4.3.2 - Management Documents

Comment

The Municipal Authority of the Capital City of Prague performs the Strategic Plan of the Capital City, updated in 2008, that covers the whole territory of the capital city, which also includes the cultural heritage preservation in the historic centre - see <http://www.iprpraha.cz/en/strategy-of-development> (eng. ver.). The completion of the Management Plan (MP) of component part /CP/ 616-001 is planned in 2014. The MP of the CP 616-002 has been in a preparatory analytical phase (2012-2013).

4.3.3 - How well do the various levels of administration (i.e. national / federal; regional / provincial / state; local / municipal etc.) coordinate in the management of the World Heritage Property ?

There is coordination between the range of administrative bodies / levels involved in the management of the property but it could be improved

4.3.4 - Is the management system / plan adequate to maintain the property's Outstanding Universal Value ?

The management system / plan is not adequate to maintain the property's Outstanding Universal Value

4.3.5 - Is the management system being implemented?

The management system is not being implemented

4.3.6 - Is there an annual work / action plan and is it being implemented?

No annual work / action plan exists

4.3.7 - Please rate the cooperation / relationship with World Heritage property managers / coordinators / staff of the following

Local communities / residents	Poor
Local / Municipal authorities	Fair
Indigenous peoples	Not applicable
Landowners	Poor
Visitors	Poor
Researchers	Poor
Tourism industry	Poor
Industry	Not applicable

4.3.8 - If present, do local communities resident in or near the World Heritage property and / or buffer zone have

Section II-Historic Centre of Prague

input in management decisions that maintain the Outstanding Universal Value?

Local communities have some input into discussions relating to management but no direct role in management

4.3.9 - If present, do indigenous peoples resident in or regularly using the World Heritage property and / or buffer zone have input in management decisions that maintain the Outstanding Universal Value?

No indigenous peoples are resident in or regularly using the World Heritage property and / or buffer zone

4.3.10 - Is there cooperation with industry (i.e. forestry, mining, agriculture, etc.) regarding the management of the World Heritage property, buffer zone and / or area surrounding the World Heritage property and buffer zone?

There is little or no contact with industry regarding the management of the World Heritage property, buffer zone and / or area surrounding the World Heritage property and buffer zone

4.3.11 - Comments, conclusions and / or recommendations related to human resources, expertise and training

Co-operation with the agricultural and food sectors would be desirable in case of the Průhonice Park (616-002) to prevent the property from the contamination of waterways. In case of the Historic Centre of Prague (616-001), co-operation would be desirable above all with permanent residents and citizens' associations in the planning of new constructions.

4.3.12 - Please report any significant changes in the legal status and / or contractual / traditional protective measures and management arrangements for the World Heritage property since inscription or the last Periodic report

There are no significant changes in the legal status and management arrangements for the World Heritage property.

4.4. Financial and Human Resources

4.4.1 - Costs related to conservation, based on the average of last five years (relative percentage of the funding sources)

Multilateral funding (GEF, World Bank, etc)	10%
International donations (NGO's, foundations, etc)	0%
Governmental (National / Federal)	40%
Governmental (Regional / Provincial / State)	0%
Governmental (Local / Municipal)	40%
In country donations (NGO's, foundations, etc)	0%
Individual visitor charges (e.g. entry, parking, camping fees, etc.)	10%
Commercial operator payments (e.g. filming permit, concessions, etc.)	0%
Other grants	0%

4.4.2 - International Assistance received from the World Heritage Fund (USD)

Comment

The World Heritage property has not received any Assistance from the World Heritage Fund.

Periodic Report - Second Cycle

4.4.3 - Is the current budget sufficient to manage the World Heritage property effectively?

The available budget is **acceptable** but could be further improved to fully meet the management needs

4.4.4 - Are the existing sources of funding secure and likely to remain so?

The existing sources of funding are **secure** in the medium-term and planning is underway to secure funding in the long-term

4.4.5 - Does the World Heritage property provide economic benefits to local communities (e.g. income, employment)?

There is a **major flow** of economic benefits to local communities from activities in and around the World Heritage property

4.4.6 - Are available resources such as equipment, facilities and infrastructure sufficient to meet management needs?

There are **some** adequate equipment and facilities, but deficiencies in at least one key area **constrain** management at the World Heritage property

4.4.7 - Are resources such as equipment, facilities and infrastructure adequately maintained?

There is **basic** maintenance of equipment and facilities

4.4.8 - Comments, conclusion, and / or recommendations related to finance and infrastructure

Multilateral funding also includes EU funds. The indicated percentage refers to heritage sites owned by the state or the city. In addition to that, there exists a significant share of private owners in the territory of the property. In some cases, repairs are also supported by grants from the Municipal Authority of the Capital City of Prague or of the city districts.

4.4.9 - Distribution of employees involved in managing the World Heritage property (% of total)

Full-time	100%
Part-time	0%

4.4.10 - Distribution of employees involved in managing the World Heritage property (% of total)

Permanent	100%
Seasonal	0%

4.4.11 - Distribution of employees involved in managing the World Heritage property (% of total)

Paid	100%
Volunteer	0%

4.4.12 - Are available human resources adequate to manage the World Heritage property?

A range of human resources exist, but these are **below optimum** to manage the World Heritage Property.

4.4.13 - Considering the management needs of the World Heritage property, please rate the availability of professionals in the following disciplines

Research and monitoring	Fair
-------------------------	------

Section II-Historic Centre of Prague

Promotion	Fair
Community outreach	Poor
Interpretation	Poor
Education	Fair
Visitor management	Fair
Conservation	Fair
Administration	Fair
Risk preparedness	Fair
Tourism	Fair
Enforcement (custodians, police)	Good

4.4.14 - Please rate the availability of training opportunities for the management of the World Heritage property in the following disciplines

Research and monitoring	Medium
Promotion	Low
Community outreach	Low
Interpretation	Medium
Education	Medium
Visitor management	Low
Conservation	Medium
Administration	Medium
Risk preparedness	Medium
Tourism	Medium
Enforcement (custodians, police)	Medium

4.4.15 - Do the management and conservation programmes at the World Heritage property help develop local expertise?

A capacity development plan or programme is in place and **partially implemented**; some technical skills are being transferred to those managing the property locally **but most of the technical work is carried out by external staff**

4.4.16 - Comments, conclusions and / or recommendations related to human resources, expertise and training

4.5. Scientific Studies and Research Projects

4.5.1 - Is there adequate knowledge (scientific or traditional) about the values of the World Heritage property to support planning, management and decision-making to ensure that Outstanding Universal Value is maintained?

Knowledge about the values of the World Heritage property is **sufficient** for most key areas **but there are gaps**

4.5.2 - Is there a planned programme of research at the property which is directed towards management needs and / or improving understanding of Outstanding Universal Value?

There is **considerable** research but it is **not directed** towards management needs and / or improving understanding of Outstanding Universal Value

4.5.3 - Are results from research programmes disseminated?

Research results are shared with **local partners** but there is no active outreach to national or international agencies

Periodic Report - Second Cycle

4.5.4 - Please provide details (i.e. authors, title, and web link) of papers published about the World Heritage property since the last Periodic Report

Architecture: KALINA, P.; KOŤÁTKO, J. Praha 1437-1610. Prague 2011. The Judith and Charles Bridge: STÁTNÍKOVÁ, P.; ŠEFCŮ, O.; DRAGOUN, Z. Kamenný most v Praze/The Stone Bridge in Prague. Prague 2013. The latest archaeological findings are published in a paper of the Prague Museum: <http://www.muzeumprahy.cz/archaeologica-pragensia/> or by the National Heritage Institute: <http://www.staletapraha.cz>

4.5.5 - Comments, conclusions and / or recommendations related to scientific studies and research projects

There are research projects focused on a specific research of buildings, on an archaeological research or on methods of preservation, but they are very little focused on the evaluation of the overall development of the Historic Centre of Prague (HCP). Archaeological excavations in the HCP are mainly so-called rescue.

4.6. Education, Information and Awareness Building

4.6.1 - At how many locations is the World Heritage emblem displayed at the property?

In many locations, but not easily visible to visitors

4.6.2 - Please rate the awareness and understanding of the existence and justification for inscription of the World Heritage property amongst the following groups

Local communities / residents	Poor
Local / Municipal authorities within or adjacent to the property	Average
Local Indigenous peoples	Not applicable
Local landowners	Poor
Visitors	Poor
Tourism industry	Poor
Local businesses and industries	Poor

4.6.3 - Is there a planned education and awareness programme linked to the values and management of the World Heritage property?

There is a limited and *ad hoc* education and awareness programme

4.6.4 - What role, if any, has designation as a World Heritage property played with respect to education, information and awareness building activities?

World Heritage status has influenced education, information and awareness building activities, but it could be improved

4.6.5 - How well is the information on Outstanding Universal Value of the property presented and interpreted?

The Outstanding Universal Value of the property is not adequately presented and interpreted

4.6.6 - Please rate the adequacy for education, information and awareness building of the following visitor facilities and services at the World Heritage property

Visitor centre	Adequate
----------------	----------

Section II-Historic Centre of Prague

Site museum	Adequate
Information booths	Adequate
Guided tours	Poor
Trails / routes	Poor
Information materials	Adequate
Transportation facilities	Not needed
Other	Not needed

4.6.7 - Comments, conclusions and / or recommendations related to education, information and awareness building

4.7. Visitor Management

4.7.1 - Please provide the trend in annual visitation for the last five years

Last year	Minor Increase
Two years ago	Minor Increase
Three years ago	Minor Increase
Four years ago	Decreasing
Five years ago	Minor Increase

4.7.2 - What information sources are used to collect trend data on visitor statistics?

Entry tickets and registries
Accommodation establishments
Transportation services
Tourism industry
Visitor surveys

4.7.3 - Visitor management documents

Comment

Currently, no such documents exist.

4.7.4 - Is there an appropriate visitor use management plan (e.g. specific plan) for the World Heritage property which ensures that its Outstanding Universal Value is maintained?

Visitor use of the World Heritage property is not being actively managed despite an identified need

4.7.5 - Does the tourism industry contribute to improving visitor experiences and maintaining the values of the World Heritage property?

Although the tourism industry is active in the property, there is little or no contact between tourism operators and those responsible for the World Heritage property

4.7.6 - If fees (i.e. entry charges, permits) are collected, do they contribute to the management of the World Heritage property?

The fee is collected, but it makes no contribution to the management of the World Heritage property

4.7.7 - Comments, conclusions and / or recommendations related to visitor use of the World Heritage property

Admission is charged only at the entrance to the Průhonice Park 616-002; otherwise, admission fee is charged in various heritage sites in the Historic Centre of Prague 616-001. A number of accessible sites are in private hands or in the hands of state-funded agencies and agencies established by the Municipal Authority.

4.8. Monitoring

4.8.1 - Is there a monitoring programme at the property which is directed towards management needs and / or improving understanding of Outstanding Universal Value?

There is considerable monitoring but it is **not directed towards management needs** and / or improving understanding of Outstanding Universal Value

4.8.2 - Are key indicators for measuring the state of conservation used to monitor how the Outstanding Universal Value of the property is maintained?

Information on the values of the World Heritage property is sufficient and key indicators have been defined but **monitoring the status of indicators could be improved**

4.8.3 - Please rate the level of involvement in monitoring of the following groups

World Heritage managers / coordinators and staff	Average
Local / Municipal authorities	Poor
Local communities	Poor
Researchers	Average
NGOs	Average
Industry	Not applicable
Local indigenous peoples	Not applicable

4.8.4 - Has the State Party implemented relevant recommendations arising from the World Heritage Committee?

Implementation is **underway**

4.8.5 - Please provide comments relevant to the implementation of recommendations from the World Heritage Committee

Following recommendations have not been implemented yet: 1) the downgrading of the Eastern Highway; 2) to minimize the demands on vehicle access to the property; 3) high-rise limitations plan in the centre and in the buffer zone (especially on the Pankrác Plane); 4) to adopt the conservation plan in order to provide an effective zoning and planning tool

4.8.6 - Comments, conclusions and / or recommendations related to monitoring

We have not succeeded in setting up the monitoring system in such a way that its conclusions and recommendations encourage the site managers to take any practical measures contributing to the preservation of OUV and thus to manage the property more effectively.

4.9. Identification of Priority Management Needs

4.9.1 - Please select the top 6 management needs for the property (if more than 6 are listed below)

Please refer to question 5.2

5. Summary and Conclusions

5.1. Summary - Factors affecting the Property

5.1.1 - Summary - Factors affecting the Property

	World Heritage criteria and attributes affected	Actions	Monitoring	Timeframe	Lead agency (and others involved)	More Info / comment	
3.1	Buildings and Development						
3.1.2	Commercial development	(ii) valuable architecture and its ensembles (iv) historic urban landscape; roofscape with its historic height landmarks; medieval urban structure, street network and plots; historical stratigraphy in the cores of houses; green areas	Preparation of the Metropolitan Land Use Plan of the Capital City of Prague and related strategic and regulatory documents. The Průhonice Park has been managed by the land use plan since 2012. It limits urban development around the park.	A detailed evaluation of the impact of existing construction interventions on the OUV since the inscription on the WH List and the subsequent definition of negative interventions for preventing their recurrence.	2-3 years	MACP (Municipal Authority of the Capital City of Prague), PIPD (Prague Institute of Planning and Development)	Criteria are affected by the increasing degree of land use inside HCP (616-001), by elimination of historic plots and archaeological heritage, oversized new buildings, increased density of buildings, loft apartments and by the rebuilding objects.
3.1.4	Major visitor accommodation and associated infrastructure	(ii) valuable architecture and its ensembles (iv) historic urban landscape; roofscape with its historic height landmarks; medieval urban structure, street network and plots; historical stratigraphy in the cores of burgher houses; green areas	The new Metropolitan Land Use Plan will include guide lines on functional use of the territory in order to regulate transformations of houses to hotel, administrative and other facilities. It is also based on the strategic plan.	To monitor the number of hotels and the types of structural alterations associated with their constructions.	2-3 years	MACP (Municipal Authority of the Capital City of Prague), PIPD (Prague Institute of Planning and Development)	In a number of buildings, it is not possible to build new rooms and adequate hotel facilities without drastic interventions in historic structures or elimination of archaeological terrain or, alternatively, without building inner courtyards
3.2	Transportation Infrastructure						
3.2.4	Effects arising from use of transportation infrastructure	(ii) valuable architecture and its ensembles (iv) medieval urban structure, street network and plots; historical stratigraphy in the cores of burgher houses; green areas (garden, parks and inner courtyards)	Regulation of the urban development by the Land Use Plan and Decree on general technical requirements for construction to reduce a car parking requirements in HCP (616-001).	Monitoring needs and building of new structures, effects of the current car traffic, as well as construction of a new transport infrastructure in the territory of the property or in its buffer zone.	On-going	MACP, PIPD (abbreviation see above)	Archaeological terrains and courtyards are affected by construction of car parks. Public space are also formed by entrances to underground car parks. The Eastern Highway forms an urbanistic barrier, concentrates traffic and makes excessive noise.
3.4	Pollution						
3.4.4	Air pollution	(ii) valuable architecture and its ensembles (iv) historic urban landscape; medieval urban structure, street network and plots	The Integrated Regional Programme for Emission Reduction and Improving Air Quality in the Capital City of Prague (effective since 2011) is focused on urban development and its regulation and reduction of traffic.	Monitoring needs and emergence of new traffic destinations. Furthermore, monitoring impacts and increase of the car traffic in the HCP (616-001).	2-3 years	MACP, PIPD (abbreviation see above)	Exceeding air pollution has a negative impact on the environment of inhabitants and the WH property as well. It affects its state of conservation e.g. damages of facades or sculpture decoration, etc.
3.8	Social/cultural uses of heritage						
3.8.5	Identity, social cohesion, changes in local population and community	(ii) valuable architecture and its ensembles (iv) historic urban landscape; medieval urban structure, street network and plots; historical stratigraphy in the cores of burgher houses; green areas (garden, parks and inner courtyards)	New Metropolitan Land Use Plan of Prague with conditions of functional use of the HCP (616-001). The preservation of cultural values and identity of the territory includes the preservation of the residential function against commercial.	Monitoring the number of permanent residents and situation concerning the residential function of houses in the HCP (616-001).	in 2-3 years	MACP, PIPD (abbreviation see above)	HCP 616-001: The decline in the number of permanent residents is mainly caused by economic pressure, environmental pollution and access to services; there is also a lack of interest of the residents in the public control over urban development.

	World Heritage criteria and attributes affected	Actions	Monitoring	Timeframe	Lead agency (and others involved)	More info / comment	
3.8.6	Impacts of tourism / visitor / recreation	ii) valuable architecture and its ensembles (iv) historic urban landscape; roofscape with its historic height landmarks; medieval urban structure, street network and plots; historical stratigraphy in the cores of burgher houses; green areas	HCP 616-001: The new Land Use Plan will include guide lines on use of the territory in order to regulate transformations of houses to hotels. Visitors pressure will be directed to the wider city and inappropriate services will be expelled.	HCP 616-001: Monitoring the number of visitors and a range of services for them. HCP 616-002: Although there is no tourism pressure, indicators mentioned above are monitored.	in 2-3 years	MACP, PIPD (abbreviation see above)	Visitors are concentrated in the most valuable parts of the HCP (616-001). So services there are focused especially on tourism. This is accompanied by inadequate facilities such as garden restaurants and advertising in the streets.

5.2. Summary - Management Needs

5.2.2 - Summary - Management Needs

4.3 Management System / Management Plan						
	Actions	Timeframe	Lead agency (and others involved)	More info / comment		
4.3.4	Management system / plan is inadequate	At present, the Management Plan/MP for the Historic Centre of Prague (616-001) is under preparation. Only the Strategic Plan of the Capital City of Prague, updated 2008, exists. An analytical part of the MP of Průhonice Park has been completed yet.	The delivery of the Management Plan for the Historic Centre of Prague is planned in 2014.	MACP (OPP / Department of Heritage Preservation, WHSO / World Heritage Site Office), Institute of Botany	no comment	
4.3.5	The management system is not being implemented	In 2012, the World Heritage Site Office (WHSO) was established at the Municipal Authority of the Capital City of Prague, which is responsible for coordinating all activities related to the administration of the component part 616-001 HCP.	On-going	MACP, city districts, NHI / National Heritage Institute, WHSO / World Heritage Site Office, Institute of Botany	Steering Group also has been established in 2012. Data obtained within property monitoring and research will be completely used for the management (directives, rules, regulation, etc.). Monitoring Informations of are not sufficiently used yet.	
4.6 Education, Information and Awareness Building						
4.6.3	There is a limited education and awareness programme	Preparation of series of lectures, publications, opening a visitor and educational centre and creating a dedicated website. In the Průhonice Park, the visitor centre has been opened.	On-going, maximum 3-5 years	MACP, PIS / Prague Information Service, NHI, CNC/Czech National Committee of ICOMOS, Institute of Botany	It is important to build awareness of the values already in school.	
4.6.5	The Outstanding Universal Value of the property is not adequately presented and interpreted	Preparation of series of lectures, publications, opening a visitor and educational centre and creating a dedicated website. In the Průhonice Park, the visitor centre has been opened.	On-going, maximum 3-5 years	MACP, PIS / Prague Information Service, NHI, CNC/Czech National Committee of ICOMOS, Institute of Botany, Ministry of Culture	It is necessary to improve the understanding of OUV among professionals and the general public and convince private investors on the benefits derived from the preservation of OUV.	
4.7 Visitor Management						
4.7.4	Visitor use of the property is not being actively managed	The tourism strategy for the years 2015-2020 is under preparation. The requirements of tourism and its relationship to the property are also addressed by the Strategic Plan - for example: eliminate inappropriate commercial and tourism activities.	within 2 years	MACP - Department of Culture, Foreign Relations and Tourism Department, PIS / Prague Information Service, Czech Tourism	The preparation of a specific visitor use management plan is highly desirable, since the use of the World Heritage property by the visitors is not actively managed and its OUV may be compromised.	
4.7.5	There is little or no contact with the tourism industry	In the tourism strategy for the years 2015-2020 under preparation, a greater degree of awareness on the part of the tourism industry about the values of property is aimed so that it becomes more interested in participating in the WH protection.	within 2 years	MACP - Department of Culture, Foreign Relations and Tourism Department, PIS / Prague Information Service, Czech Tourism	Tourism industry does not contribute to maintaining the OUV; it is necessary to justify and arouse the interest of the industry in maintaining the OUV.	

Periodic Report - Second Cycle

5.3. Conclusions on the State of Conservation of the Property

5.3.1 - Current state of Authenticity

The authenticity of the World Heritage property has been preserved

5.3.2 - Current state of Integrity

The integrity of the World Heritage property is intact

5.3.3 - Current state of the World Heritage property's Outstanding Universal Value

The World Heritage property's Outstanding Universal Value has been maintained.

5.3.4 - Current state of the property's other values

Other important cultural and / or natural values and the state of conservation of the World Heritage property are predominantly intact

5.4. Additional comments on the State of Conservation of the Property

5.4.1 - Comments

The outstanding universal value of the Historic Centre of Prague has been still maintained, but it may be at high risk by factors affecting the property in the future. It is necessary to take preventive and regulatory measures mainly against inadequate interventions into the urban structure.

6. World Heritage Status and Conclusions on Periodic Reporting Exercise

6.1 - Please rate the impacts of World Heritage status of the property in relation to the following areas

Conservation	No impact
Research and monitoring	Positive
Management effectiveness	Positive
Quality of life for local communities and indigenous peoples	No impact
Recognition	Positive
Education	No impact
Infrastructure development	No impact
Funding for the property	No impact
International cooperation	No impact
Political support for conservation	No impact
Legal / Policy framework	No impact
Lobbying	No impact
Institutional coordination	No impact
Security	No impact
Other (please specify)	Not applicable

6.2 - Comments, conclusions and / or recommendations related to World Heritage status

For the protection of the property, it would be desirable to enshrine the legal concept of the World Heritage property in Czech national legislation.

Section II-Historic Centre of Prague

6.3 - Entities involved in the preparation of this Section of the Periodic Report

Governmental institution responsible for the property
Site Manager/Coordinator/World Heritage property staff
Others

6.4 - Was the Periodic Reporting questionnaire easy to use and clearly understandable?

no

6.5 - Please provide suggestions for improvement of the Periodic Reporting questionnaire

6.6 - Please rate the level of support for completing the Periodic Report questionnaire from the following entities

UNESCO	Fair
State Party Representative	Fair
Advisory Body	Poor

6.7 - How accessible was the information required to complete the Periodic Report?

Most of the required information was accessible

6.8 - The Periodic Reporting process has improved the understanding of the following

The World Heritage Convention
The concept of Outstanding Universal Value
The property's Outstanding Universal Value
The concept of Integrity and / or Authenticity
The property's Integrity and / or Authenticity
Managing the property to maintain the Outstanding Universal Value
Monitoring and reporting
Management effectiveness

6.9 - Please rate the follow-up to conclusions and recommendations from previous Periodic Reporting exercise by the following entities

UNESCO	Satisfactory
State Party	Satisfactory
Site Managers	Unsatisfactory
Advisory Bodies	Unsatisfactory

6.10 - Summary of actions that will require formal consideration by the World Heritage Committee

• Statement of Outstanding Universal Value / Statement of Significance

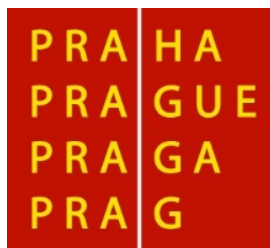
Reason for update: The statement is under the review of advisory bodies and State Party.

• Geographic Information Table

Reason for update: Correct data: Historic Centre of Prague longitude: 14°25' E latitude: 50°5' N Průhonice Park longitude: 14°33' E latitude: 50°0' N

6.11 - Comments, conclusions and / or recommendations related to the Assessment of the Periodic Reporting exercise

The preparation of periodic report is primarily due to the National Heritage Institute.

ZPRÁVA O STAVU PÉČE O HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY (C 616 – komponenta 001 a 002)

– statek zapsaný na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví
UNESCO

Zpracoval:

Zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pověřený orgán,
tj. Magistrát hl. m. Prahy – odbor památkové péče.

Zpracovatel:
Magistrát hl. m. Prahy –
odbor památkové péče

Praha únor 2020

OBSAH

1. Úvodní poznámka	7
2. Stručné shrnutí zprávy	9
3. Kapitola 1 Reakce smluvního státu na Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví 42 COM 7B.21 bod po bodu	11
4. Kapitola 2 Další aktuální otázky památkové péče identifikované smluvním státem, jež by mohly mít vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku	43
5. Kapitola 3 Významné rehabilitace, úpravy a/nebo nové stavby uvažované v rámci statku, jeho ochranného pásma a/nebo koridorů či ostatních pásem, kde by taková výstavba mohla mít vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku, včetně celistvosti a autenticity za období 2015–2016 dle § 172 Operačních směrnic	65
6. Stanovisko ke zveřejnění této předkládané zprávy a jejích příloh	82
7. Podpisová doložka	83
OBRAZOVÁ DOKUMENTACE	84

PŘÍLOHY:

(v digitální podobě)

- Příloha č. 1** program Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS uskutečněné v termínu 25. – 29. března 2019 v Praze
- Příloha č. 2** Soubor souhrnných strategických i dílčích doporučení Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS uskutečněné v termínu 25. – 29. března 2019 v Praze
- Příloha č. 3** Pražské veduty / Jak se dívat na (historickou) městskou krajinu (IPR Praha), Dodatek 2019 – *(doplněná česko-anglická verze)*
- Příloha č. 5** Obsah schváleného MgP
- Příloha č. 6** Aktualizované mapové přílohy k MgP (pdf)
- Příloha č. 7** Vyjádření ICOMOS k MgP z března 2019
- Příloha č. 8** Písemné vyjádření zpracovatelů MgP k připomínkám ICOMOS ze dne 22. 3. 2019
- Příloha č. 9** Časový harmonogram dalšího zpracování AUA
- Příloha č. 10** Masarykovo nádraží - prezentace
- Příloha č. 11** Václavské náměstí - prezentace

Použité zkratky:

AUA	Architektonicko-urbanistická analýza PPR
AV ČR, v. v. i.	Akademie věd České republiky, veřejná výzkumná instituce
BÚ	Botanický ústav
CAMP	Centrum architektury a městského plánování (IPR Praha)
CERGE-EI	Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
DSP	dokumentace pro stavební povolení
DÚR	dokumentace pro územní řízení
DMZZ	3D digitální model zástavby a zeleně
FA ČVUT	Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze
GR IPR	Gremiální rada Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
HCP	Historic Centre of Prague (Historické centrum Prahy)
HIA	Heritage Impact Assessment
HMP	Hlavní město Praha
HOM MHMP	odbor hospodaření s majetkem Magistrátu hl. m. Prahy
HPP	hrubá podlažní plocha
IAD	individuální automobilová doprava
ICOMOS	Mezinárodní rada pro památky a sídla
IPR Praha	Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
KMP	Kancelář metropolitního plánu
KP	kulturní památka
KPSD	Kancelář památky světového dědictví
MČ	městská část
MgP	Management plán
MHMP	Magistrát hl. m. Prahy
MK	Ministerstvo kultury
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK OPP	odbor památkové péče Ministerstva kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MeP	Metropolitní plán
NKP	národní kulturní památka
NP	nadzemní podlaží
NPÚ	Národní památkový ústav
NPÚ GR	Národní památkový ústav, Generální ředitelství
NPÚ ÚOP PR	Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hl. m. Praze
NPÚ ÚOP STC	Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech
OKPP KÚSK	Odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje
OP	ochranné pásmo
OPP MHMP	odbor památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy
OTP	Obecně technické požadavky na výstavbu v hl. m. Praze (vyhl.č. 26/99)
OUV	outstanding universal value (výjimečná světová hodnota)
OV	odbor výstavby
PP	podzemní podlaží
PPR	Pražská památková rezervace
PPR/HCP	Pražská památková rezervace/Historické centrum Prahy
PSP	Pražské stavební předpisy
RHMP	Rada hlavního města Prahy

RMM	reaktivní monitorovací mise
RMZ	roční monitorovací zpráva
RSP	Rada světové památky
SEA	posuzování vlivu koncepcí na udržitelný rozvoj
SJM	Severojižní magistrála
SSZ	světelné signalizační zařízení
SÚRPMO	(bývalý) Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů
SŽ	Správa železnic
TSK	Technická správa komunikací hl. m. Prahy
TT	tramvajové tratě
UDU AV ČR	Ústav dějin umění Akademie věd České republiky
ÚMČ	úřad městské části
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚOP NPÚ	územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu
ÚR	územní rozhodnutí
ÚŘ	územní řízení
ÚRM	Útvar rozvoje hl. m. Prahy (dnes IPR Praha, viz výše)
ÚZR MHMP	odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy
VP	veřejná prostranství
VŠUP	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
VVURÚ	vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území
WHC	The World Heritage Committee = Výbor světového dědictví / World Heritage Centre = Centrum světového dědictví UNESCO
ZHMP	Zastupitelstvo hl. m. Prahy
ZS	závazné stanovisko
ZÚR	Zásady územního rozvoje

1. Úvodní poznámka

Zpráva o stavu péče o statek Historické centrum Prahy (C 616) (komponenta 001 a 002) (dále jen „Zpráva o stavu péče o HCP“) byla vypracována na základě žádosti Centra světového dědictví o předložení této aktualizované zprávy, která zaznívá v bodě 10 Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví 42 COM 7B.21 (Bahrajn, 2018).

Zpráva o stavu péče o HCP (C616) se týká části 001 (tj. Historického centra Prahy) i části 002 (tj. Parku Průhonice) tohoto statku Světového dědictví. Zpráva byla zpracována v **souladu s odst. 169 Operačních směrnic Úmluvy o ochraně světového dědictví** podle přílohy č. 13 těchto směrnic, to znamená, že pojednává o implementaci posledního **Rozhodnutí Mezivládního výboru pro světové dědictví č. 42 COM 7B.21** přijatého na jeho 42. zasedání (Bahrajn, 2018), a to bod po bodu tohoto Rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že jeden z bodů tohoto Rozhodnutí odkazuje výslovně na předchozí Rozhodnutí č. 36 COM 7B.73 přijaté na 36. zasedání zmíněného Výboru (Petrohrad, 2012), pojednává v přiměřené míře i o jeho implementaci.

Předkládaná Zpráva rovněž **reflektuje výsledky Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS**, přizvané smluvním státem k návštěvě Historického centra Prahy na základě **bodu 9 Rozhodnutí č. 42 COM 7B.21** v termínu 23. – 25. 3. 2019. Závěry mise formulované v souboru doporučení v rámci hodnotící Zprávy ze společné reaktivní monitorovací mise (dále jen „Zpráva z RMM“), která byla České republice oficiálně zaslána na podzim 2019, jsou v rámci obsahu předkládaného dokumentu zohledněny a dle témat jsou buď přímo vztaženy k jednotlivým Rozhodnutím WHC nebo reflektovány samostatně v Kapitole 3 v závěru aktuální Zprávy.

Podklady pro tuto zprávu poskytly následující instituce a jejich organizační složky:

Ministerstvo kultury České republiky
Sekce kulturního dědictví a příspěvkových organizací
Odbor památkové péče
Sekce legislativní a ekonomické podpory kultury
Odbor mezinárodních vztahů
Oddělení pro UNESCO
Sekce státního tajemníka
Odbor Památková inspekce

Národní památkový ústav
Generální ředitelství
Referát památek s mezinárodním statutem
Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze

Magistrát hlavního města Prahy
Sekce rozhodování o území
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Oddělení právní a administrativní

Oddělení Kancelář památky světového dědictví
Odbor územního rozvoje
Oddělení pořizování dílčích dokumentací
Odbor volených orgánů
Oddělení sekretariátů členů zastupitelstva
Sekretariát dlouhodobě uvolněného člena Zastupitelstva hl. m. Prahy
Petra Zemana

Zvláštní organizační složky Magistrátu
Sekretariát náměstka primátora hl. m. Prahy doc. Ing. arch. Petra Hlaváčka
pro oblast územního rozvoje a územního plánu (SE1)
Sekretariát radní hl. m. Prahy MgA. Hany Třeštíkové pro oblast kultury,
památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu (SE10)

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

Sekce plánování města
Kancelář Metropolitního plánu
Sekce detailu města
Kancelář veřejného prostoru
Sekce právní
Kancelář právní

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor kultury a památkové péče
Oddělení památkové péče

Botanický ústav AV ČR, v.v.i.

Správa Průhonického parku a genofondových sbírek

2. Stručné shrnutí zprávy

Na základě žádosti obsažené v bodě 10 Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví 42 COM 7B.21 (Bahrajn, 2018) předkládá hlavní město Praha aktuální Zprávu o stavu péče o HCP, a to části 001 i 002. V úvodu Zprávy věnované části 001 jsou nejprve vypořádána témata v reakci na předchozí Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví 36 COM 7B.73 přijaté na jeho 36. zasedání (Petrohrad, 2012), kterými jsou zejména humanizace Severojižní magistrály a plány obnovy nádraží Vyšehrad a Žižkov. Dalšími klíčovými tématy jsou dopracování Management plánu i proces připomínkování a finalizace Metropolitního plánu. Obě tato témata, stejně jako informace o stávajících i připravovaných developerských aktivitách na Pankrácké pláni, jsou v rámci komentáře k Rozhodnutím 36 COM 7B.73 spíše stručně shrnuty a je jim dále věnována detailnější pozornost v rámci odpovědi na nejnovější Rozhodnutí 42 COM 7B.21. V nich je širěji přiblíženo téma výškové regulace i v reakci na závěry Zprávy ze společné reaktivní monitorovací mise 2019 stejně jako otázka realizace projektu „Rezidence park Kavčí Hory“.

Dalším důležitým tématům (např. návrh nového stavebního zákona, Masarykovo nádraží, revitalizace Václavského náměstí atd.), která reflektuje Zpráva z RMM z roku 2019 nad rámec aktuálních Rozhodnutí 42 COM 7B.21, je věnována pozornost ve 3. kapitole této Zprávy.

Zpráva byla zpracována zejména na základě podkladů poskytnutých z archivů OPP a UZR MHMP, IPR, MK ČR, NPÚ, Botanického ústavu a Krajského úřadu Středočeského kraje k jednotlivým ve Zprávě řešeným tématům. Pro další podrobnější informace k jednotlivým ve Zprávě uvedeným materiálům je u některých z nich odkazováno na příslušné webové stránky pro možnost prohlížení dalších dokumentů a jejich obrazového doprovodu on-line.

IPR Praha poskytl k aktuální Zprávě také přílohy, a to publikaci Pražské veduty / Jak se dívat na (historickou) městskou krajinu (Dodatek 2019, IPR Praha 2019, Praha), a dále vizualizace k revitalizacím Václavského a Mariánského náměstí pro obrazovou přílohu Zprávy.

Informace týkající se podpory obnovy památek z veřejných rozpočtů, zaměřených na péči o kulturní dědictví Historického centra Prahy (C 616-001), byly opět čerpány z archivu OPP MHMP a v závěru této kapitoly je uveden odkaz na webové stránky OPP MHMP, na nichž je uveden velmi podrobný přehled všech udělených grantů OPP MHMP v letech 2004–2019 včetně fotodokumentace realizovaných akcí památkové obnovy. Ve Zprávě jsou zmíněny také odborné projekty a publikace realizované a vydané Národním památkovým ústavem a Ministerstvem kultury ČR s webovými odkazy na stránky NPÚ.

3. KAPITOLA 1

Reakce smluvního státu na Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví

42 COM 7B.21

Poslední Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví (42 COM 7B.21) vůči Historickému centru Prahy byla přijata na jeho 42. zasedání v Bahrajnu v roce 2018. Česká republika na ně podrobně reagovala již v rámci programu Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS, která byla smluvním státem pozvána k návštěvě Historického centra Prahu v termínu 25. – 29. 3. 2019 na základě požadavku uvedeného v bodě č. 10 Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví (42 COM 7B.21). Na základě programu mise WHC UNESCO a ICOMOS následně zpracovali hodnotící Zprávu ze společné monitorovací mise, která byla České republice oficiálně předána prostřednictvím Ministerstva kultury v říjnu roku 2019.

V současné Zprávě o stavu péče o Historické centrum Prahy k jednotlivým paragrafům Rozhodnutí 42 COM 7B.21, s přihlédnutím k Rozhodnutí č. 36 COM 7B.73 přijatému na 36. zasedání Výboru pro světové dědictví (Petrohrad, 2012), doplňujeme aktuální informace.

Decision: 42 COM 7B.21

The World Heritage Committee,
Výbor pro světové dědictví

1. Having examined Document WHC-18/42.COM/7B, Add, *Po posouzení dokumentu WHC-18/42.COM/7B. Add,*

A) K bodu 2 Rozhodnutí Výboru, který zní:

2. Recalling Decision 36 COM 7B.73, adopted at its 36th session (St. Petersburg, 2012), *S přihlédnutím k Rozhodnutí č. 36 COM 7B.73, přijatému na jeho 36. zasedání (Petrohrad, 2012),*

Výbor pro světové dědictví,

2.1. Having examined Document WHC-12/36.COM/7B *Posoudiv dokument WHC-12/36.COM/7B,*

2.2. Recalling Decision 35 COM 7B.89, adopted at its 35th session (UNESCO, 2011) *Připomínaje rozhodnutí 35 COM 7B.89 přijaté na jeho 35. zasedání (UNESCO, 2011),*

2.3. Welcomes the information that the building permissions for the Epoque Towers on the Pankrác Plain have been revoked and acknowledges the progress towards a land-use plan amendment extending the height restriction zone on the basis of a ban on buildings of excessive height and detailed regulations for the authorization of high buildings outside the prohibition zone;

Přijímá s uspokojením informaci, podle níž stavební povolení udělená výškovým budovám Epoque na Pankrácké pláni byla anulována, a uznává pokrok, k němuž došlo ve změně urbanistických pravidel, jež rozšiřují zónu omezení pro výškové stavby na základě zákazu staveb o nadměrné výšce a přesné úpravy ke stavebním povolením vydaným na stavbu výškových budov mimo zónu zákazu;

Problematicke **Pankrácké pláň**, tzv. pentagonu i jeho širšího okolí, byla v uplynulých letech v rámci Zpráv o stavu péče o Historické centrum Prahy věnována velká pozornost a nejinak tomu bylo i v poslední Zprávě o stavu péče o HCP z roku 2018, která poskytla velmi podrobné informace o vývoji a procesu schvalování výstavby projektu *Epoque*, stejně jako o stavu projednávání dalšího stavebního projektu *Rezidence Park Kavčí Hory*. Pankrácká pláň a její budoucí řešení byla zároveň jedním ze stěžejních témat programu Společné reaktivní monitorovací mise WHC UNESCO a Rady ICOMOS 2019, v rámci kterého byly expertům poskytnuty další podrobné a upřesňující informace. Aktuální zpráva z RMM (2019) toto téma detailně reflektuje v kapitole 5.1.12. *Výškové budovy na Pankrácké pláni*, ve které je mimo jiné zhodnocen dopad realizované stavby *Epoque* na OUV statku světového dědictví. Podrobněji je tomuto rozsáhlému a citlivému tématu budoucí výškové regulace na Pankrácké pláni věnováno vyjádření k bodu 7 Rozhodnutí 42 COM 7B.21 následující dále.

2.4. Requests the State Party to notify the World Heritage Centre when the amendment to the land-use plan has been passed by the Prague City Assembly;

Žádá smluvní stát, aby průběžně informoval Výbor pro světové dědictví o hlasování o změně urbanistických pravidel Zastupitelstvem Prahy;

V rámci obsahu Zprávy o stavu péče o HCP z roku 2018 stejně jako v rámci programu reaktivní monitorovací mise 2019 byli experti WHC UNESCO detailně informováni o nově zpracovávaném a aktuálně připomínkovaném Metropolitním plánu hl. m. Prahy. Tento inovativní dokument přichází se změnou paradigmatu v plánování města. Namísto dosavadního plánování města na základě funkčního využití ploch se navrácí k předsocialistickému způsobu územního plánování: základním principem Metropolitního plánu je vymezení veřejných prostranství, struktury a kompozice zástavby a krajiny či zavedení podrobnějších nástrojů výškové regulace.

Ve Zprávě z RMM 2019 je **téma Metropolitního plánu** podrobně reflektováno v kapitole 5.1.4 *Návrh Metropolitního plánu* a na závěr této kapitoly jsou formulována tato konkrétní doporučení, k nimž se smluvní stát jednotlivě bod po bodu vyjadřuje takto:

D 04: *Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:*

1. soubor map zahrnoval vymezené památkové rezervace a památky a zejména památky světového dědictví a nárazníkové zóny;

Úvodem je třeba konstatovat, že proces pořizování každého územního plánu v České republice, tedy i Metropolitního plánu, je definován dle zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) a jeho prováděcích vyhlášek. V současné chvíli se Metropolitní plán v procesu projednání nachází v tzv. Společném jednání (dle § 50 stavebního zákona). V rámci Společného jednání bylo možné podávat připomínky pouze v zákonem stanovené lhůtě, která uplynula v červenci 2018. Podané připomínky se nyní vyhodnocují a

dochází k úpravě návrhu Metropolitního plánu, aby mohlo být zahájeno jeho Veřejné projednání. Odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy (Pořizovatel) v přenesené působnosti státní správy, který má v kompetenci pořizování Metropolitního plánu, je plně vázán stavebním zákonem a může proto vypořádávat pouze připomínky obdržené v termínu daném stavebním zákonem.

Z tohoto pohledu by bylo nutné konstatovat, že dodatečně nelze vyhovět tomuto doporučení WHC UNESCO. Nicméně v rámci Společného jednání byla shodná připomínka podána Ministerstvem kultury jakožto dotčeného orgánu státní správy pro památkovou péči. Nyní, v rámci vypořádávání připomínek a stanovisek dotčených orgánů státní správy probíhajících mezi určeným zastupitelem (zástupcem samosprávy hl. m. Prahy – dle stavebního zákona, doc. Ing. arch. Petrem Hlaváčkem, I. náměstkem primátora hl. m. Prahy pro oblast územního rozvoje a územního plánu) a Pořizovatelem na straně jedné a Ministerstvem kultury na straně druhé, je velká vůle ke vzájemné dohodě o vypořádání připomínek a stanovisek Ministerstva kultury.

V rámci předběžných dohod a pracovních jednání panuje shoda nad tím, že požadavku Ministerstva kultury bude v tomto směru vyhověno a tento požadavek bude v další fázi projednávání Metropolitního plánu zohledněn. Stavební zákon neumožňuje, aby limity památkové péče (vymezené památkové rezervace a památky a zejména památky světového dědictví a nárazníkové zóny) byly obsaženy v závazných výkresech MeP. Limity památkové péče budou i nadále zobrazeny v Metropolitním plánu ve výkrese O 01 (koordináčnický výkres) a ty, které zde dosud chyběly, budou do tohoto výkresu doplněny.

Lze proto důvodně předpokládat, že doporučení WHC UNESCO bude v bodě D04-1 vyhověno. Návrh vyhodnocení připomínek a návrh pokynů pro zapracování je v kompetenci Pořizovatele MeP a bude součástí v protokolu o vypořádání připomínek po Společném jednání na základě dohodovacích jednání s Ministerstvem kultury.

D 04: *Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:*

2. se zajistilo, že bude jasně prosazovat a podporovat ochranu dědictví, přičemž nezbytná opatření budou do plánu plně začleněna, a zejména bude v celém plánu výslovně a jasně uvedeno omezení obecných politik v souvislosti s kulturním dědictvím nebo jednodušeji uvedeno, že ochrana určených památek je nadřazena jiným politikám;

Ochrana historického dědictví je jedním ze základních pilířů koncepce Metropolitního plánu. V rámci vypořádávání připomínek a stanovisek Ministerstva kultury, obdobně jako u doporučení D04-1, panuje předběžná dohoda, že dojde k úpravám článků 9 a 10 (Koncepce). Tato ustanovení budou doplněna a upravena tak, aby lépe reflektovala požadavek Ministerstva kultury a doporučení WHC UNESCO, ve smyslu jasnějšího prosazení a podpory ochrany dědictví.

V návrhu Metropolitního plánu však není možné omezovat jiné obecné politiky a nadřazovat jeden veřejný zájem nad jinými, a to hned z několika důvodů:

1. Proces pořízení územního plánu neumožňuje zasahovat do jiných dokumentů a omezovat je.
2. Stavební zákon stanovuje cíle územního plánování, kterými je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé

životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Územní plán proto musí být ze své podstaty dohodou o využití území, která reflektuje a skloubí všechny veřejné zájmy.

3. Podle článku 14 Davoské deklarace vyžaduje vysoká kvalita stavební kultury / High-quality Baukultur pečlivé vyvážení kulturních, sociálních, ekonomických, environmentálních a technických aspektů plánování, projektování, výstavby a adaptivního užívání ve veřejném zájmu všeobecného prospěchu. Podle článku 15 musí být vysoká kvalita stavební kultury součástí odpovídajících právních nástrojů. Hlavní zájem na vysoké kvalitě všech součástí vystavěného prostředí, včetně kulturního dědictví, musí být naplňován při všech činnostech s územním dopadem. Požadavek na vysokou kvalitu musí být posuzován se stejnou vahou jako ekonomické a technické zájmy. Aplikační standardy a normy by měly být také slučitelné s požadavky na vysokou kvalitu. Žádný zájem proto nemůže být z principu nadřazován jiným zájmům a zároveň nemůže být opomenut.

Lze proto důvodně předpokládat, že doporučení WHC UNESCO bude v bodě D04-2 vyhověno. Návrh vyhodnocení připomínek a návrh pokynů pro zpracování je v kompetenci Pořizovatele MeP a bude součástí protokolu o vypořádání připomínek po Společném jednání na základě dohodovacích jednání s Ministerstvem kultury.

D 04: *Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:*

3. *se odstranily výškové limity / navádění ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (s výjimkou nárazníkové zóny památky světového dědictví, v rámci níž a za níž by se měly řídit potřebou chránit lokalitu památky).*

Metropolitní plán jako první územní plán v historii hl. m. Prahy zavádí plošnou ochranu výškového uspořádání města – zavádí nové a promyšlené nástroje výškové regulace. Výšková regulace v Metropolitním plánu je nástrojem zpřesnění péče o historické panorama Prahy oproti současnému stavu – na rozdíl od stávajícího, přes 20 let platného územního plánu (Územního plánu sídelního útvaru hlavního města Prahy ve znění opatření obecné povahy č. 55 z roku 2018, ve znění změny Z 2832, dále jen ÚPn SÚ hl. m. Prahy), který výškovou regulaci prakticky nevyužívá, projednává Praha územní plán hned s několika nástroji výškové regulace.

Podrobnosti k výškové regulaci v rámci MeP uvádíme dále v této Zprávě v následujícím bodě 6 aktuálních Rozhodnutí.

D 05: *Hlavní město Praha by souběžně s dokončením metropolitního plánu mělo vypracovat regulační plán pro statky světového dědictví v menším měřítku (1:5000), v němž lze stanovit přesnější kontroly na základě historických městských bloků spíše než na základě nahodilých mřížky.*

Praha kontinuálně mapuje své kulturní a historické dědictví (pozdější území Pražské památkové rezervace) od konce 70. let 20. století. Část této práce na stavebně historických průzkumech, klasifikacích, mapách a analýzách vyústila do schválení regulačního plánu Anenské čtvrti. Území historických měst Pražských je velmi diferenciované, hybridní, charakteristické dynamickým překrýváním historických vrstev urbanistického a architektonického vývoje města od středověku až dodnes (ICOMOS ke kritériu II pro zápis památkové rezervace hl. m. Prahy na Seznam kulturního dědictví ICOMOS).

Hlavní město Praha intenzivně diskutuje se všemi aktéry územního plánování a památkové péče nalezení vhodného postupu a formy dokumentace, která by pro památkovou rezervaci byla nejúčelnější. K prvotním diskusím k tomuto tématu již na základě doporučení WHC UNESCO, bodu D 05, zorganizovalo hl. m. Praha společné jednání Komise pro památkovou péči Rady hl. m. Prahy a Gremiální rady Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy¹, které proběhlo 6. 12. 2019. S ohledem na výraznou heterogenitu území a jeho velký územní rozsah není reálné zpracovat jeden dokument (regulační plán) pro celé území a v jednom termínu; spíše půjde o pokračování systematického zpracování jednotlivých lokalit s ohledem na jejich charakter a dynamiku na základě dosavadní práce.

Na jednání, za účasti přibližně padesátky politiků, odborníků a zástupců jednotlivých aktérů, byly zvažovány zejména následující otázky:

1. Jaké nástroje podrobnější regulace území zná česká legislativa? Které z nich jsou relevantní a vhodné pro PPR?

¹ Komise Rady HMP pro památkovou péči je iniciativním a poradním orgánem Rady HMP. Komise poskytuje představitelům samosprávy (politické reprezentaci) odborné rady a stanoviska v oblasti památkové péče. Jejím cílem je vést dialog různě zaměřených odborníků, jejichž činnost se dotýká památkové péče na území hl. m. Prahy. Výsledkem činnosti Komise Rady HMP pro památkovou péči má být kultivovaně formulovaný památkářský názor na určitý problém, s vědomím toho, že hl. m. Praha má být živým městem a památková ochrana se může dostávat do konfliktu s jinými potřebami (např. infrastrukturními či sociálními). Komise Rady HMP pro památkovou péči nevstupuje a nezasahuje do postupu správních orgánů při výkonu přenesené působnosti, nezpracovává podklady pro správní rozhodování v přenesené působnosti ani jinak se na těchto řízeních nepodílí

Gremiální rada

Gremiální rada IPR Praha je nezávislým poradním orgánem Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Posláním Gremiální rady je podle jejího Statutu „přispět k zachování a rozvoji přírodně krajinného a kulturního, zejména urbanistického a architektonického bohatství a rozmanitosti a jedinečného obrazu a krásy hlavního města Prahy. Svoje poslání gremiální rada (GR) naplňuje odborným posuzováním zvláště významných a složitých záměrů dotýkajících se podmínek vývoje (správy a rozvoje) hlavního města Prahy a jejich souladu s architektonickými, urbanistickými a krajinnými záměry sledovanými hlavním městem Prahou a se smyslem a účelem územního plánování v hlavním městě Praze“. Odborné závěry GR slouží jako podklad pro vyjádření vydávaná ředitelem IPR Praha. GR je složena ze 13 osobností, a to z 9 externích a 4 interních členů.

Externí členové Gremiální rady IPR Praha jsou jmenováni ředitelem IPR Praha s přihlédnutím k nominacím předloženým významnými institucemi, kterými jsou zejména veřejné vysoké školy a výzkumná pracoviště se zaměřením na architekturu a urbanismus, a to Akademie výtvarných umění v Praze, ČVUT Fakulta architektury a Fakulta dopravní, Vysoká škola ekonomická v Praze - Národohospodářská fakulta, CERGE-EI a Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Univerzita Karlova – Ústav dějin umění, Ústav dějin umění České akademie věd, dále profesní organizace příslušných oborů, a to Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a odborné organizace památkové péče, a to Národní památkový ústav, ústřední pracoviště a Národní památkový ústav, územní odborném pracoviště Praha.

2. Jaké zadání by měl případný regulační plán, územní studie (či jiná forma podrobnější regulace) mít?
- Co má být cílem podrobnější regulace: co je třeba regulovat a co nikoli? Které hodnoty chceme chránit a jaký typ rozvoje chceme podpořit?
 - Má být přístup k jednotlivým částem PPR diferencován na základě její vnitřní heterogenity – pokud ano, jakým způsobem?

Klíčové je zejména nalézt odpověď na první otázku, tj. jakou právní formu má podrobnější regulace Pražské památkové rezervace mít. České právo zná několik základních forem:

Stavební zákon umožňuje zpracovat následující formy podrobnější dokumentace, tj. v měřítku 1:5000 či podrobnějším:

- Územně plánovací dokumentace:

- Regulační plán
- Územní plán vymezené části města – označovaný jako „územní plán části Prahy“, který zahrnuje i regulační prvky

- Územně plánovací podklad:

- územní studie pro rozhodování v území
- územní studie pro změnu územního plánu
- územní studie pro novou územně-plánovací dokumentaci, která by poté mohla v další fázi pořizování přejít do zadání územně-plánovací dokumentace.

Dále je možné zpracovat jiný koncepční, analytický a regulační nástroj k prověření možností a upřesnění zadání pro návazné kroky k pořízení územně plánovací dokumentace (např. koncepční rozvaha, prověřovací studie apod.).

Památkový zákon pak umožňuje zpracovat Plán ochrany památkové rezervace.

Návazné kroky připravuje hl. m. Praha, gesce náměstka pro územní rozvoj, ve spolupráci s Pořizovatelem MeP, Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy a gesci radní pro oblast památkové péče Rady hlavního města Prahy i Gremiální rady IPR Praha.

Dále je třeba uvést, že v minulých letech již byla vyhotovena analytická část Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace. Hlavní město tak nyní disponuje velice podrobným popisem a obsáhlou sadou informací (kompletně v digitální podobě) o struktuře Pražské památkové rezervace. Jedná se o přesné informace uspořádané do třech úrovní podrobnosti: objekty, bloky, lokality. Ke každému objektu jsou zpracovány informace klíčové pro zhodnocení jeho památkové hodnoty: stavební historie objektu, dochované zdivo, zastoupené architektonické styly, data významných přestaveb, autoři a další. Obdobné informace jsou k dispozici i o blocích: každý z nich je popsán z hlediska své typologie, vztahu k veřejnému prostoru, výšky jednotlivých objektů, typu střech, povaze vnitrobloku a podobně. Popsány jsou i lokality (typické rozměry a proporce bloků, dominanty, struktura veřejných prostranství...). Analytická část Architektonicko-urbanistické analýzy PPR je důležitým základem a východiskem pro zpracování podrobnější regulace území, ať už půjde o kteroukoli právní formu.

Doporučení WHC UNESCO v bodě D05 bude respektováno a zohledněno.

D 06: *Stát by měl uspořádat mezinárodní seminář k projednání návrhu metropolitního*

plánu hlavního města Prahy za účasti předních specialistů na urbanismus, kteří se podílejí na provádění doporučení UNESCO o historické městské krajině z roku 2011, společně s Úmluvou o ochraně světového dědictví.

Desetičlenná pracovní skupina zástupců hl. m. Prahy, MK ČR a IPR Praha k přípravě tohoto mezinárodního semináře se od podzimu 2019 sešla již třikrát a stanovila termín 23. – 24. 4. 2020 pro konání mezinárodní konference k tématům Metropolitního plánu, výškové regulace, rozvojových území i ostatních aspektů územního plánování dle doporučení ze Zprávy z RMM - D 04, D 05 a D 06. Program konference se uskuteční v prostorách CAMPu v budově IPRu, který byl zároveň ustanoven hlavním organizátorem odborného mezinárodního workshopu za hl. m. Prahu. V součinnosti s OPP MHMP a MK ČR je nyní (únor 2020) podrobněji strukturována obsahová náplň konference a jsou oslovení spikři s relevantní zkušeností – mělo by se tedy jednat o zástupce měst, která jsou alespoň v některých attributech srovnatelná s Prahou, jako např. Řím, Istanbul, Vídeň, Lyon, Lisabon, Amsterdam (dále případně Bruggy, Mnichov, Milán, Salzburg, Hamburg).

V tuto chvíli je zvažován jednodenní páteční program konference pro odbornou i laickou veřejnost s předcházejícím čtvrtěním uzavřeným setkáním odborníků na půdě MHMP.

Pracovní návrh programu konference:

- **čtvrtění část konference** by měla začít navštívením vyhlídkových bodů Prahy (rampa Pražského hradu), odpolední část by měla být věnována spíše internímu jednání v užším okruhu odborníků (spikrů pátečního dne)
- **páteční část konference** bude otevřená i širší veřejnosti,
 - v dopolední části by měl být ponechán čas na příspěvky zahraničních hostů,
 - v odpolední části by měla proběhnout prezentace k Metropolitnímu plánu, následně by měly být prezentovány vybrané případové studie (rozvojová území Bubny-Zátory, Smíchov, Rohan, případně další menší projekt).

Centrum světového dědictví bude prostřednictvím MK ČR dále průběžně informováno o dalších krocích při přípravě této konference.

2.5. Also requests the State Party to provide the finalized Management Plan to the World Heritage Centre by 1 February 2013;

Dále žádá smluvní stát, aby do 1. února 2013 předal Centru pro světové dědictví hotový Management plán;

Žádosti o zaslání Management plánu Centru světového dědictví bylo vyhověno v červnu roku 2015, kdy hl. m. Praha předalo přepracovaný návrh Management plánu Centru světového dědictví k posouzení. V říjnu 2015 obdrželo zpět odborný posudek ICOMOS (ICOMOS Technical Review) s připomínkami k tomuto návrhu MgP. Vznesené připomínky byly zapracovány do revidovaného návrhu MgP, který posléze připomínkovalo MK ČR a IPR Praha. V roce 2016 pak MgP prošel komplexním vnitřním připomínkovým řízením v rámci odborů MHMP, které uplatnily vůči materiálu celou řadu věcných a kompetenčních připomínek. Ty byly po diskuzi zpracovatelů a OPP MHMP ke konci roku 2016 vypořádány. Vnější připomínkové řízení s externími zainteresovanými subjekty bylo k materiálu MgP vedeno v roce 2017 a v témže roce bylo po vypořádání všech připomínek ukončeno. Dokument MgP zároveň v průběhu obou kol připomínkových řízení prošel procesem ujasnění vnitřní struktury a koncentrací textových částí i jejich upřesnění, které mělo za následek pozitivní redukci rozsahu dokumentu a jeho obsahové zhuštění, přičemž

celková struktura dokumentu byla ustálena v podobě, v jaké byla znovu předána Centru světového dědictví v červnu 2018 k závěrečným připomínkám. Ty byly předány zpět v březnu 2019 v těsné souvislosti s příjezdem Společné reaktivní monitorovací mise.

Nejaktuálnější informace k dokončování návrhu Management plánu uvádíme ve vyjádření k bodům 3 a 4 aktuálních Rozhodnutí 42 COM 7B.21 dále.

2.6. Encourages the State Party to continue informing the World Heritage Centre, in accordance with Paragraph 172 of the Operational Guidelines, about any envisaged developments, major restorations or rehabilitations;

Vyzývá smluvní stát, aby v souladu s paragrafem 172 Operačních směrnic (Operational guidelines) nadále informoval Centrum pro světové dědictví o jakémkoli zamýšleném projektu územního rozvoje, významné rekonstrukce či rehabilitace;

Aktuální informace o zamýšlených projektech územního rozvoje i významných rekonstrukcích a rehabilitacích byly zástupcům Centra světového dědictví naposledy poskytnuty v rámci znění Zprávy o stavu péče o HCP z roku 2018 a dále upřesněny v rámci programu konání reaktivní monitorovací mise WHC a ICOMOS v březnu roku 2019. Jednotlivým tématům, která Zpráva z RMM z roku 2019 nad rámec aktuálních Rozhodnutí 42 COM 7B.21 reflektuje, je věnována pozornost ve 3. kapitole této Zprávy.

2.7. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by 1 February 2014, an updated report on the state of conservation of the property, including the progress towards a design for downgrading the North-South Trunk Road and the rehabilitation plans for Vyšehrad and Žižkov Stations.

Dále žádá smluvní stát, aby do 1. února 2014 poskytl Centru pro světové dědictví aktualizovanou zprávu o stavu péče o statek, která bude také uvádět pokrok dosažený v zúžení rozsahu Severojižní magistrály a plánů obnovy nádraží Vyšehrad a Žižkov.

Zpráva o stavu péče o Historické centrum Prahy byla předložena v řádném termínu 1. 2. 2014 a uvedla v té době aktuální informace týkající se Severojižní magistrály a plánů obnovy nádraží Vyšehrad a Žižkov. Těmto tématům byla naposledy věnována zvýšená pozornost jak ve znění Zprávy o stavu péče o HCP z roku 2018, tak v rámci programu konání reaktivní monitorovací mise v březnu roku 2019.

K současnému stavu plánů obnovy obou zmíněných nádraží se vyjadřují dvě kapitoly Zprávy z RMM 2019. V kapitole 5.1.10 *Historická nádraží*, podkapitole 5.1.10.2. *Nádraží Vyšehrad a železniční most* Centrum světového dědictví konstatuje zhoršení stavu objektu nádraží Vyšehrad od posledního stavu zjištěného v rámci RMM 2010 a vyzývá úřady k použití razantnějších opatření vůči vlastníkovu objektu, který jej nechává chátrat bez dostatečné údržby a investic. K tomuto tématu zpráva z RMM 2019 uvádí konkrétní doporučení (cit. str. 41 Zprávy z RMM 2019):

D 09: *Stát by prostřednictvím Magistrátu hl. m. Prahy měl využít své pravomoci k vyvlastnění bývalého nádraží Vyšehrad a předat jej jinému investorovi, který bude ochoten a schopen jej opravit a znovu zprovoznit.*

K tomuto doporučení OPP MHMP uvádí **přehled správních řízení vedených ve věci nápravy havarijního stavu historického objektu Nádraží Vyšehrad – budova čp. 86, Svobodova 2, Vyšehrad, Praha 2, vedených v období let 2018 a 2019:**

V roce 2018 vlastník objektu i nadále nespolupracoval a neumožnil kontroly stavu kulturní památky uvnitř, kontroly provedl tedy OPP MHMP za účasti zástupců odborné organizace státní památkové péče a odboru výstavby ÚMČ Praha 2 pouze z exteriéru. Na základě zjištěných skutečností zahájil s vlastníkem řízení o přestupku pro porušení jeho povinností vlastníka kulturní památky, definovaných v ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. V řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 1650278/2018 vydal OPP MHMP rozhodnutí, kterým uložil vlastníkovi kulturní památky správní trest pokuty (ve výši 300 000 Kč / cca 13 043 USD). Vlastník podal proti rozhodnutí odvolání, o kterém ke dni 20. 1. 2020 Ministerstvo kultury nerozhodlo. Rozhodnutí tak nenabývalo právní moci.

V roce 2019 využil OPP MHMP možnosti nařídit vlastníkovi zpřístupnění kulturní památky za účelem provedení kontroly vnitřního stavu kulturní památky dle č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen kontrolní řád). Zahájení kontroly dle kontrolního řádu oznámil OPP MHMP vlastníkovi kulturní památky přípisem ze dne 13. 3. 2019, který mu byl doručen dne 18. 3. 2019, protokol o kontrole ze dne 4. 11. 2019 dle § 12 kontrolního řádu byl vlastníkovi doručen dne 11. 11. 2019. V rámci probíhající kontroly vlastník neumožnil zpřístupnění kulturní památky a OPP MHMP za účasti zástupců odborné organizace státní památkové péče a Památkové inspekce Ministerstva kultury, v pozici tzv. přizvaných osob, mohl provést kontrolu pouze z exteriéru. V protokolu OPP MHMP konstatoval, že vlastník porušuje povinnosti stanovené mu v ustanovení § 9 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně povinnosti udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením. Kontrola byla ukončena, vlastník kulturní památky proti protokolu neuplatnil námitky.

Neumožnění zpřístupnění kulturní památky v rámci probíhající kontroly dle kontrolního řádu je přestupkem dle kontrolního řádu, za který lze uložit správní trest pokuty do výše 500 000 Kč (cca 21 739 USD). Rozhodnutím vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 469778/2019 vydal OPP MHMP rozhodnutí, kterým vlastníkovi uložil správní trest pokuty ve výši 200 000 Kč (cca 8 695 USD), neboť neumožnil zpřístupnění kulturní památky dne 16. 4. 2019. Proti rozhodnutí OPP MHMP podal vlastník odvolání a Ministerstvo kultury v odvolacím řízení rozhodlo o snížení uložené pokuty na 190 000 Kč (cca 8 260 USD), ve zbytku rozhodnutí OPP MHMP potvrdilo. Rozhodnutí nabylo právní moci 30. 8. 2019 a vlastník uloženou pokutu uhradil.

Dalším rozhodnutím vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 469778/2019 uložil OPP MHMP vlastníkovi správní trest pokuty (ve výši 400 000 Kč (cca 17 391 USD), neboť neumožnil zpřístupnění kulturní památky ve dnech 4. 6. 2019 a 20. 8. 2019. Proti rozhodnutí OPP MHMP podal vlastník odvolání a Ministerstvo kultury v odvolacím řízení rozhodnutí OPP MHMP potvrdilo.

Dalším rozhodnutím vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 469778/2019 uložil OPP MHMP vlastníkovi správní trest pokuty (ve výši 300 000 Kč (cca 13 043

USD), neboť neumožnil zpřístupnění kulturní památky dne 8. 10. 2019. Rozhodnutí ke dni 20. 1. 2020 nenabývalo právní moci.

OPP MHMP je známa informace, že v současné chvíli probíhají jednání s novým možným zájemcem o koupi předmětných nemovitostí, zdali však bude transakce uskutečněna nelze nyní předjímat.

Odbor výstavby ÚMČ Praha 2 rozhodnutím č. j. OV/067748/2018/Nova, ze dne 1. 4. 2019, zamítl žádost vlastníka kulturní památky o změnu stavby, spočívající v prodloužení lhůty pro její dokončení do 1. 6. 2020 pro stavbu *Přístavba „A“ – polyfunkční budova s podzemními garážemi, přístavba „B“ – administrativní budova*, na pozemku parc. 284/10, 284/11 v k. ú. Vyšehrad. Rozhodnutí bylo v odvolacím řízení potvrzeno rozhodnutím odboru stavebního řádu Magistrátu hlavního města Prahy, vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 1053746/2019/STR ze dne 9. 12. 2019.

K tématu vyvlastnění nemovité kulturní památky uvádíme, že k vyvlastnění lze podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, přistoupit až poté, co vlastník nesplnil povinnosti stanovené mu pravomocným rozhodnutím, kterým mu byla uložena povinnost splnit opatření podle ustanovení § 10 odst. 1 památkového zákona, dále byla vyčerpána možnost stanovená v § 15 odst. 1 památkového zákona a selhaly i prostředky sankčního řízení (pokuty dle § 35 nebo § 39 památkového zákona). Je to obecně zastávaný výklad zákona, dle kterého je nejdříve nutno vyčerpat všechny prostředky, které mají menší dopad do vlastnických práv.

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, upravuje v ustanovení § 15 odst. 3 podmínky pro vyvlastňovací řízení v případě kulturních památek. Dle památkového zákona pro přistoupení k tomuto výjimečnému opatření musí být splněny podmínky stanovené zákonem:

a) musí vždy předcházet postup dle dále uvedených ustanovení zákona č. 20/1987 Sb. (zákon stanoví, že teprve, když se uplatnění těchto postupů mine účinkem, při naplnění ještě dalších podmínek /bod b níže/, lze zvažovat vyvlastnění):
§ 10 – vydání rozhodnutí o uložení opatření vlastníkovu KP,
§ 15 odst. 1 – jestliže vlastník kulturní památky v určené lhůtě neprovede opatření podle § 10 odst. 1, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se nezbytná opatření pro zabezpečení kulturní památky provedou na náklad jejího vlastníka,
§ 35 památkového zákona – uložení pokuty,

b) nedošlo k dohodě o prodeji dané kulturní památky státu – jménem státu by mělo toto zmocnění využít a učinit tuto nabídku buď Ministerstvo kultury jako ústřední orgán státní správy pro oblast státní památkové péče, anebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových; až po neúspěšném pokusu o uzavření takovéto dohody je možné přistoupit k podání návrhu na vyvlastnění.

Vyvlastnění je jeden z nejintenzivnějších nástrojů zásahu do vlastnických práv, je nástrojem výjimečným, který může být využit pouze tehdy, jsou-li splněny zákonné podmínky, a pokud nebyly účinné ve vztahu k vynucení plnění povinností vlastníka kulturní památky mechanismy mírnější (viz výše). OPP MHMP při splnění zákonných podmínek může dát pouze návrh na vyvlastnění.

Procesně je vyvlastnění podřízeno zákonu č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ve znění pozdějších předpisů (zákon o vyvlastnění). Působnost vyvlastňovacího úřadu v hl. m. Praze vykonává odbor stavebního řádu Magistrátu hlavního města Prahy (v souladu s ustanovením § 15 zákona o vyvlastnění a nařízením ředitele MHMP č. 1/2020, k úkolům odborů Magistrátu hlavního města Prahy při výkonu státní správy v přenesené působnosti).

Podmínky vyvlastnění jsou upraveny v ustanovení § 3 zákona o vyvlastnění: Vyvlastnit lze jen pro účel stanovený zvláštním zákonem (zde památkovým zákonem viz výše) a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného; vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem. V souladu s ustanovením § 4 zákona o vyvlastnění musí být veřejný zájem na vyvlastnění prokázán ve vyvlastňovacím řízení. Podle ustanovení § 10 zákona o vyvlastnění se vyvlastňuje za náhradu, kterou je obvyklá cena pozemku nebo stavby, včetně všech jejich příslušenství, a v případě, že obvyklá cena by byla nižší než cena zjištěná podle cenového předpisu, náleží vyvlastňovanému náhrada ve výši zjištěné ceny. Vyvlastňovanému přísluší též náhrada nákladů účelně vynaložených následkem a v souvislosti s vyvlastněním. Náhrady hradí vyvlastnitel (zde by to bylo hlavní město Praha). Jsou-li splněny podmínky pro vyvlastnění (viz výše), rozhodne vyvlastňovací úřad o vyvlastnění. Z výše uvedeného vyplývá, že v případě objektu nádraží Vyšehrad v současné chvíli nejsou splněny zákonné podmínky pro podání návrhu na vyvlastnění.

Nákladovému nádraží Žižkov je ve *zprávě z RMM 2019* věnována kapitola 5.1.13 *Železniční pozemky a ostatní transformační oblasti, podkapitola 5.1.13.1. Žižkov*. Zpráva z RMM (2019) v úvodu této kapitoly konstatuje, že podle očekávání WHC bylo **Nákladové nádraží Žižkov** roku 2013 zapsáno jako kulturní památka a bude přizpůsobeno novým účelům v rámci daného rozvojového území. Dále se Zpráva z RMM věnuje rozboru stávajících plánovacích záměrů pro toto území a uvažované výškové výstavbě v něm, na základě informací, které byly expertům v rámci RMM předloženy, přičemž formuluje tento závěr a doporučení (cit.: str. 57 Zprávy z RMM 2019):

...„Malířský“ kompoziční přístup k panoramatu Žižkova obhajovaný v knize Pražské veduty (příloha č. 3 této Zprávy) a promítnutý do vznikajícího Metropolitního plánu bude muset být sladěn se vznikajícími urbanistickými koncepcemi prostřednictvím rozvoje hlavního plánu. V zásadě však vyšší prvky (ale nižší než Garden Towers) nemusí znamenat větší poškození prostředí památky světového dědictví, pokud bude pečlivě zváženo podrobné umístění, výška, podoba a materiál.

D 13: *Před schválením jakéhokoliv projektu by veškeré nové návrhy výškových budov (vyšších než 10 pater) v prostoru přestavby Nákladového nádraží Žižkov, včetně přesných vizualizací jejich vzhledu z Hradu, měly být předloženy k přezkumu poradním orgánům Centra světového dědictví v souladu s odstavcem § 172 Operačních směrnic...“*

OPP MHMP k tématu Nákladového nádraží Žižkov uvádí, že mu byla v červenci 2018 předložena studie k zjišťovacímu řízení podle zákona č. 100/20014 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů ve věci záměru „Revitalizace nákladového nádraží Žižkov – sever, Praha“. Cílem předložené studie bylo vyhodnocení vlivu výstavby a provozu záměru na kvalitu ovzduší. Navrhovaný záměr představuje novostavbu 5 bloků s převážně bytovou funkcí, doplněný o bytové

jednotky a objekt mateřské školy. Hmotově budou jednotlivé bloky členěny průměrnou podlažností 6 pater. Každý z těchto bloků bude mít jednu dvanáctipodlažní dominantu. Každý blok bude mít samostatný vjezd do podzemních garáží, které jsou navrženy jako trojtrakt lemující obvod vymezeného bloku. Ve vnitrobloku tak vznikne prostor umožňující plnohodnotnou výsadbu ve středu každého bloku. Ve východní části území je navržena mateřská škola. Záměr se nachází na území hlavního města Prahy v městské části Praha 3, v severozápadní části nákladového nádraží Žižkov. Zájmové území je na severu vymezené Malešickou ulicí, z jihu památkově chráněným objektem bývalého nádraží, ze západu přiléhá ke komunikaci Jana Želivského, křižovatce s Olšanskou ulicí a v severozápadním rohu k Basilejskému náměstí. OPP MHMP se k této studii vyjádřil bez námitek. V srpnu 2019 MHMP OPP vydal kladné závazné stanovisko k umístění obvodu dráhy v souvislosti s novým vymezením obvodu drah na pozemcích č. parc. 4450/2, 4450/14, 37, 45 a další dle PD, k. ú. Žižkov.

V prostoru Nákladového nádraží Žižkov a jeho okolí v současné chvíli probíhají debaty o budoucí vizi celého území. V oblasti samotného brownfieldu Nákladového nádraží probíhá několik změn územního plánu, které jsou koordinovány na základě podkladové studie ve spolupráci s městem a městskou částí Praha 3. Samostatným tématem je využití památkově chráněné budovy Nákladového nádraží. Zároveň v současné chvíli rozbíhají rozhovory nad možností transformace a využitím území v okolí ulice Olšanská, které s Nákladovým nádražím bezprostředně souvisí. Hl. m. Praha proto připravuje zadání dokumentace, která koncepčně posoudí možnost zástavby v okolí Olšanské ulice. Důležité je zdůraznit, že výška zástavby není jediným posuzovaným kritériem vznikajících dokumentací, ačkoliv je jejich nedílnou součástí. Kvalita prostředí a jeho sociální a ekonomická udržitelnost úzce souvisí s dalšími kritérii, zejména denzitou / hustotou a multifunkčním využitím území, kvalitou a proporcí veřejného prostoru.

Tématu přestavby Nákladového nádraží Žižkov byl také věnován jeden z bodů jednání Rady hl. m. Prahy dne 27. 1. 2020, v rámci kterého bylo pod č. 123 přijato Usnesení RHMP, jehož součástí bylo níže citované memorandum:

„...Memorandum o vzájemné spolupráci s cílem konverze Nákladového nádraží Praha - Žižkov uzavřené mezi Hlavním městem Prahou, Městskou částí Praha 3, Ministerstvem kultury, Žižkov Station Development, a.s., Českými drahami, a.s., a Sekyra Group, a.s.

V návaznosti na Memorandum ze dne 15. dubna 2014 uzavřeného mezi Hlavním městem Prahou, Městskou částí Praha 3, Ministerstvem kultury, Žižkov Station Development, a.s., a Master management plan ze dne 9. dubna 2014.

Strany tohoto Memoranda deklarují svůj zájem na revitalizaci budovy Nákladového nádraží Praha - Žižkov, která je kulturní památkou, a zároveň mají zájem o vznik a rozvoj nového celoměstsky významného veřejného prostoru ve vnitrobloku budovy (vymezen v příloze) a na realizaci městské převážně rezidenční zástavby v okolí budovy dle změny územního plánu Z2600/00. Hlavní město Praha má zájem nabýt do výlučného vlastnictví pozemek severně od budovy (vymezeno v příloze) jako územní rezervu pro případnou budoucí trasu metra a pro vedení tramvajové trati.

Hlavní město Praha společně s Městskou částí Praha 3 mají dále zájem nabýt nebytové jednotky vymezené v severním křídle budovy Nákladového nádraží

Praha - Žižkov s cílem vybudovat zde školu. Strany berou na vědomí, že záměr Hlavního města Prahy a Městské části Praha 3 na zřízení školy je podmíněn dohodou s developery působícími v dané lokalitě o jejich podílu na této investici. Hlavní město Praha a Městská část Praha 3 jsou si vědomy, že umístění školy v objektu vyžaduje výjimku hygieny z hlediska osvětlení a oslunění. Sekyra Group, a.s., má zájem nabýt část budovy Nákladového nádraží Praha - Žižkov ve formě nebytových prostor v jižním křídle budovy (vymezeno v příloze), které budou mít komerční využití.

Sekyra Group, a.s., má dále zájem nabýt právo stavby dvoupodlažní střešní nástavby s cílem realizovat zde nájemní byty, které mohou být realizovány ve spolupráci s Hlavním městem Prahou dle případné budoucí dohody stran. Sekyra Group, a.s., má zájem realizovat převážně rezidenční zástavbu formou tradičních obytných bloků jižně a východně od budovy, v souladu s podkladovou studií pro změnu územního plánu, kterou zpracoval Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Národní filmový archiv má zájem nabýt čelní budovu Nákladového nádraží Praha - Žižkov s cílem relokace svého sídla. Ministerstvo kultury reprezentuje zájem Národního filmového archivu a osloví své další příspěvkové organizace s cílem zjištění jejich zájmu na možnosti realizace svých kulturních společenských zájmů a prezentování na významném veřejném místě.

Smluvní strany: Hlavní město Praha, Městská část Praha 3, Ministerstvo kultury ČR, Žižkov Station Development, a.s., České dráhy, a.s., Sekyra Group, a.s., a Národní filmový archiv...“

Z výše uvedeného vyplývá, že Praha chápe Nákladové nádraží Žižkov jako klíčový prostor a dělá vše pro to, aby vznikající zástavba byla citlivá ke svému okolí i k panoramatu Prahy. Zároveň je důležité zdůraznit, že povolovací procesy musí probíhat podle platné legislativy České republiky. Schvalující orgány jsou vázány stavebním zákonem a souvisejícími zákony, podzákonými normami a správními lhůtami. Ochrana statku světového dědictví je v rámci povolovacího procesu zajišťována prostřednictvím dotčeného orgánu státní správy – OPP MHMP. Praha může na začátku schvalovacího procesu pro informaci poskytovat záměry přímo poradním orgánům Centra světového dědictví, aby mohly dle svého uvážení a dle svých kompetencí konat.

K tématu Severojižní magistrály uvádíme podrobnosti v bezprostředně následujícím bodě 3 Rozhodnutí Výboru.

B) K bodu 3 Rozhodnutí Výboru, který zní:

3. Notes the information provided and progress made by the State Party in restoration works, on the North-South Trunk Road project modifications, as well as revision of the draft Management Plan following ICOMOS recommendations;

3. Zaznamenává předané informace a pokrok učiněný smluvním státem, který se týká prací na úpravách projektu proměny Severojižní magistrály, a také přepracování návrhu Management plánu po doporučeních ICOMOS;

K tématu úprav v projektu proměny **Severojižní magistrály** byly zástupcům Centra světového dědictví poskytnuty informace v rámci znění Zprávy o stavu péče o HCP z roku 2018 a naposledy dále upřesněny v rámci programu konání reaktivní

monitorovací mise v březnu roku 2019. Ve Zprávě z RMM 2019 je toto téma reflektováno v širěji pojaté kapitole 5.1.5. *Mobilita v Praze: Dopravní politika a rozvoj dopravy v Praze*. Přijetí nové Dopravní politiky (2017) s výhledem do roku 2030 se systémem navazujících akčních plánů hodnotí jako pokrok ve zlepšování mobility ve městě v souladu s cíli Strategického plánu města. Zpráva věnuje pozitivní pozornost zavedeným opatřením k omezování výstavby podzemních parkovišť v centru města, posilování veřejné vlakové dopravy i dostavbě Pražského okruhu včetně zprovoznění tunelu Blanka, díky kterému byla propojena západní a severní část městského tranzitního okruhu. WHC zároveň zdůrazňuje a kladně hodnotí fakt, že v souladu s *doporučením 3.1. z RMM z roku 2010* nebude severozápadní spojka okruhu dobudována před dokončením severní části Pražského okruhu. Pokroky ve zklidňování provozu Severojižní magistrály jsou shledávány sice jako pomalejší, než bylo předpokládáno v roce 2010, nicméně je pozitivně vnímáno zlepšení propojenosti magistrály se zbytkem dopravní infrastruktury města i postupně realizované kroky vedoucí ke kultivaci uličního parteru v této oblasti. Zásady postupné revitalizace bezprostředního okolí magistrály formou dílčího zlepšování občanské vybavenosti, integrace i vzrostlé zeleně do veřejných prostranství i zmenšení oblasti, kterou využívají automobily, jak ji navrhuje studie *Gehl Architects (2017)*, je podle WHC příslibem omezení negativních dopadů stále ještě silného toku dopravy, hluku i znečištění prostředí, a postupného vyvážení prostoru užívaného lidmi a automobilovou dopravou.

Severojižní magistrála je celoměstsky významnou dopravní tepnou vedoucí skrz centrální historickou část hl. m. Prahy, spojující kulturní a veřejné objekty, stejně jako administrativní a obytné oblasti a také parky a náměstí. V současné době plní pouze roli dopravní tepny pro automobilovou dopravu, i když její potenciál umožňuje plnit i další role městského bulváru – celoměstsky i lokálně významné třídy. Cíl naplnění tohoto potenciálu odpovídá i současným potřebám obyvatel hl. m. Prahy a požadavkům na ní kladeným. Cílem nové koncepce *Gehl Architects (2017)* je vytvořit ze Severojižní magistrály postupně městskou třídu, spojující lidi, oblasti a funkce a nalézt a naplnit její potenciál plnění dalších nových rolí v životě hl. m. Prahy.

Koncepce přináší především obecný přístup, principy a strategii řešení problému veřejného prostoru Severojižní magistrály. Deklaruje dlouhodobé a postupné směřování hl. m. Prahy k její úpravě s ohledem na současný stav a vývoj dopravy, služeb a vybavenosti, charakter a kvalitu prostředí. Koncepce předpokládá etapizaci úprav na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Krátkodobé úpravy jsou takového charakteru, aby nebyly podmíněné snížením propustnosti pro automobilovou dopravu. Koncepce má dvě části, první analytická se zabývá širšími souvislostmi tak, aby bylo možné lépe vést dialog o potenciálu i problémech Severojižní magistrály. Druhá část definuje strategii, která povede k naplnění vize: *Magistrála spojuje*.

K tématu úprav a dokončení Management plánu Historického centra Prahy uvádíme podrobnější informace v bezprostředně následujícím bodu 4 Rozhodnutí Výboru.

C) K bodu 4 Rozhodnutí Výboru, který zní:

4. Urges the State Party to finalize the Management Plan of the property, including details of the protective measures and reference to decision making framework in regulatory regimes as well as to implement all relevant measures and plans,

defining appropriate degrees of intervention for each element of the property, its buffer zone and its wider setting, to prevent any threats to its Outstanding Universal Value (OUV);

4. *Žádá smluvní stát, aby dokončil Management plán statku, včetně podrobností ohledně ochranných opatření s odkazem na rozhodovací systém v rámci regulačních režimů, a zároveň aby realizoval všechna související opatření a plány vymezující vhodné stupně zásahu pro každý prvek statku, jeho ochranné pásmo i širšího okolí tak, aby se předcházelo jakémukoli ohrožení jeho výjimečné světové hodnoty (OUV);*

Problematicke geneze dokumentu Management plánu v letech 2012–2017 byla věnována detailní pozornost v poslední Zprávě o stavu péče o HCP z roku 2018, která poskytla velmi podrobné informace o vývoji a procesu dopracovávání tohoto dokumentu i několika kolech národních i mezinárodních připomínkových řízeních, kterými tento materiál ve sledovaném období prošel. V rámci těchto procesů došlo zejména k ujasnění vnitřní struktury a koncentraci textových částí i jejich upřesnění, které mělo za následek pozitivní redukci rozsahu dokumentu a jeho obsahové zhutnění. Celková struktura dokumentu byla ustálena v podobě, v jaké byla znovu předána Centru světového dědictví v červnu 2018 k závěrečným připomínkám. Ty byly zpět předány v březnu 2019 v těsné souvislosti s příjezdem Společné reaktivní monitorovací mise.

Jak je uvedeno ve zprávě z RMM 2019 v úvodu kapitoly 5.1.3. *Návrh plánu správy (Management Plan)*, Rada ICOMOS provedla technický přezkum dokumentu Management plánu HCP v březnu 2019 před uskutečněním RMM a hlavní otázky, které v rámci tohoto přezkumu vyvstaly, jsou obsahem zmíněné kapitoly. V úvodu je kvalita zpracování Management plánu HCP oceněna za komplexní rozsah i urbanistický, celoplošný přístup k pochopení a řešení otázek OUV Historického centra Prahy na úrovni celého města a v jeho souvislostech. Rada ICOMOS i přes výslovný souhlas s obsahem dokumentu ve svém posledním vyjádření vznesla připomínky k jeho struktuře a uplatnila návrh na reorganizaci kapitol věnovaných Cílům a Opatřením (kap. MgP č. 4–6) a přesunutí kap. č. 7 MgP v rámci dokumentu, tedy připomínky, které jsou spíše technického charakteru a v předchozích kolech připomínek ze strany ICOMOS ke struktuře dokumentu dosud vzneseny nebyly.

ICOMOS ve svých připomínkách předkládá názor na přepracování kapitol 4–6. Jedná se o samostatné kapitoly specifikující: 4 CÍLE MANAGEMENT PLÁNU, 4 1 RÁMCOVÉ INDIKÁTORY PLNĚNÍ CÍLŮ MANAGEMENT PLÁNU, 5 OPATŘENÍ K REALIZACI CÍLŮ MANAGEMENT PLÁNU a 6 KOMENTÁŘE K CÍLŮM A OPATŘENÍM MANAGEMENT PLÁNU. ICOMOS navrhuje a jako příklad doporučuje zpracovat tyto části do formy přehledné tabulkové matice, která by lépe ozřejmila provázanost Cílů a Opatření Management plánu. Dále ICOMOS uplatňuje požadavek na přesunutí kapitoly 7 PRÁVNÍ A METODICKÉ NÁSTROJE PÉČE O ČÁST 001 A JEJÍ ROZVOJ. PLATNÉ INSTRUMENTY mezi kapitoly 1–4, tedy na úvod dokumentu MgP. Tato kapitola byla v prvních fázích přípravy MgP skutečně na pozici kapitoly 4, ale vzhledem k tomu, že se jedná o převážně informativní výčet závazných předpisů dokumentů, byla tato část přesunuta na konec dokumentu. V jeho toku nemá charakter popisu, ani výkonného předpisu, pouze informuje o nástrojích, je tedy zařazena za kapitolu 6 NÁSTROJE.

K této otázce uvádí zpráva z RMM 2019 v závěru kapitoly 5.1.3. Doporučení:

D 02: Plán správ by měl být propracovaný tak, aby cesty k plnění cílů a opatření potřebných k zachování identifikovaných charakteristických rysů výjimečné světové hodnoty části památky světového dědictví v jejím prostředí byly jasně určeny, s jasně vymezenými odpovědnými organizacemi a (v příslušných případech) časovým harmonogramem pro dokončení.

Na konzultační poradě zástupců vedení hl. m. Prahy a OPP MHMP s autory MgP byly tyto připomínky podrobně projednány, zváženy a vzhledem k faktu, že se nejedná o připomínky k obsahové náplni Cílů a Opatření, ale spíše k jejich strukturaci a vzájemné provázanosti, a dále o návrh na pouze technické přesunutí kap. č. 7 v rámci dokumentu MgP, vedení hlavního města Prahy rozhodlo přistoupit k jejich zpracování až v rámci pravidelné aktualizace dokumentu, která by měla být provedena v předepsané lhůtě průběžně do 3 let po jeho schválení. K tomuto rozhodnutí přistoupilo vedení hl. m. Prahy zejména po uvážení faktu, že zásahy a přepracování kapitol MgP věnovaných Cílům a Opatřením (kap. č. 4–6) by znamenaly v konečném důsledku nutnost opětovného připomínkování dokumentu, jelikož se jedná o jeho výkonnou část ve smyslu „předpisu“. Tím by nezbytně došlo ke značnému zdržení jeho dalšího dopracování a prodloužení reálné možnosti jeho následného schválení, které Praha vyhodnotila v současné situaci jako prioritní krok. Z dílčích připomínek ICOMOS však již nyní byla akceptována doporučení týkající se doplnění mapových podkladů dokumentu MgP. Mapové přílohy byly ve spolupráci s IPR Praha v průběhu roku 2019 aktualizovány a doplněny k finální verzi Management plánu.

Dokument Management plánu v nezměněné obsahové a textové struktuře a s doplněnými mapovými přílohami byl na základě rozhodnutí současného vedení hl. m. Prahy prohlášen za de facto dokončený a byl předložen ke schválení decizním orgánům města. Dne 2. 12. 2019 na základě Usnesení č. 2673 byl Management plán schválen Radou hlavního města Prahy a následně dne 13. 12. 2019 byl Usnesením č. 12/99 schválen Zastupitelstvem hlavního města Prahy jako platný dokument. Tímto okamžikem se stal Management plán HCP strategickým dokumentem hl. m. Prahy, jehož zněním by se měly řídit dotčené organizační složky hl. m. Prahy, zejména odbory Magistrátu hl. m. Prahy, Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy a městské části hl. m. Prahy.

Zároveň je ve Zprávě z RMM 2019 uvedeno, že Management plán HCP by měl být jako důležitý podklad zohledněn při dopracování dalších navazujících dokumentů města, jako je Metropolitní plán, čímž by mělo dojít k naplnění dalšího doporučení ze zprávy z RMM 2019 (cit. ze str. 20):

D 03: Cíle územního plánování nově vzniklého plánu správy (MgP) potřebné pro zachování výjimečné světové hodnoty části 001 památky světového dědictví, jejíž charakteristické rysy byly rozpracovány v plánu správy, by se měly plně odrazit v konečné verzi Metropolitního plánu a být právním nástrojem k jejich provádění a oba dokumenty by na sebe měly navzájem odkazovat.

K tomuto doporučení vedení hl. m. Prahy uvádí, že zpracovatelské týmy Management plánu HCP a Metropolitního plánu hl. m. Prahy byly během příprav obou dokumentů v úzkém kontaktu, teze a zásady jsou proto principiálně ve shodě. V současné chvíli se Metropolitní plán v procesu projednání nachází v tzv. Společném jednání (dle § 50 stavebního zákona) a prochází vypořádáváním připomínek a stanovisek. Dokument se bude nadále proměňovat, upravovat a projednávat.

Oba dokumenty jsou a budou vzájemně koordinovány. V současném právním rámci České republiky není možné v závazné (výrokové) části územního plánu na dokument typu Management plánu odkazovat. Z věcného hlediska jsme provedli analýzu, kdy byla jednotlivá opatření navrhovaná Management plánem posouzena ve vztahu k aktuálnímu návrhu Metropolitního plánu. Dominantní část navrhovaných opatření nachází v Metropolitním plánu oporu, případně s ním není v rozporu. Malá část doporučení by potenciálně mohla být v kolizi, jde však zejména o věci, které jsou v tuto chvíli intenzivně řešeny jako součást projednávání Metropolitního plánu.

Postupy památkové péče jsou v ČR předmětem zákona 20/1987 Sb., Zákon České národní rady o státní památkové péči. Územní plánování je předmětem zákona 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Management plán (Management plán ochrany světového kulturního dědictví Historického centra Prahy) řeší principiálně jiné cíle než Metropolitní plán (územní plán hlavního města Prahy), zároveň se oba dokumenty překrývají a doplňují.

Doporučení WHC UNESCO, bod D 03, je a bude i nadále intenzivně diskutován a projednáván.

Dokumenty s doplňujícími a upřesňujícími informacemi k MgP jsou obsahem příloh č. 5, 6, 7 a 8 této Zprávy.

D) K bodu 5 Rozhodnutí Výboru, který zní:

5. Encourages the State Party to approve all relevant legal documents and amendments, such as an “Amendment of State Heritage Care Act”, to reinforce heritage protection and management, and invites the State Party to strengthen the authority of the national institution in charge of the implementation of the World Heritage Convention to enable it to focus major decisions on the retention of the OUV of the property;

5. Vybízí smluvní stát ke schválení všech náležitých právních dokumentů a novel, jako např. „novela zákona o státní památkové péči,” aby se posílila památková péče a správa památek, a vyzývá smluvní stát, aby posílil pravomoc Národního památkového ústavu, který má na starosti naplnění Úmluvy o světovém dědictví, aby se mohl soustředit na zásadní rozhodnutí ohledně zachování OUV statku;

Ohledně požadavku na posílení památkové péče a správy památek v České republice MK ČR sděluje, že ochrana hmotného kulturního dědictví je zde obecně realizována na srovnatelné úrovni v porovnání s jinými státy Úmluvy. Na druhou stranu je zjevné, že na území Historického centra Prahy dochází k situacím, které vyžadují značnou pozornost památkové péče, což však neznamená, že je systém památkové péče v České republice nastaven nesprávně. V této souvislosti připomínáme základní principy památkové péče v České republice:

Základním právním nástrojem pro ochranu kulturního dědictví je zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Na poli péče o památky je Česká republika smluvní stranou několika mezinárodních úmluv, kdy je nezbytné zmínit zejména – Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (UNESCO), Úmluvu o ochraně archeologického dědictví Evropy, Úmluvu o ochraně architektonického

dědictví Evropy, Evropskou úmluvu o krajíně nebo Úmluvu o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků.

Kulturní statky požívají podle platné české právní úpravy památkové péče různé intenzity ochrany. Záleží na tom, zda jsou národní kulturní památkou, kulturní památkou, nacházejí se v plošně chráněném památkovém území, tedy v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v jejích ochranném pásmu.

Výkonná složka památkové péče je tvořena třístupňovou soustavou správních orgánů: obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a Ministerstvo kultury. Na území hlavního města Prahy je výkonná složka dvojstupňová: Magistrát hlavního města Prahy (prostřednictvím OPP MHMP) a Ministerstvo kultury. Na území národní kulturní památky Pražský hrad plní úlohu prvoinstančního správního orgánu Kancelář prezidenta republiky, druhoinstančním orgánem zde je Ministerstvo kultury. Odbornou organizací státní památkové péče, kterou zřizuje Ministerstvo kultury, je Národní památkový ústav, který se podílí zejména na odborně metodickém výkonu státní památkové péče a spravuje konvolut státních objektů (zejména hradů a zámků).

Je-li statek kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, je jeho vlastník povinen pečovat o jeho zachování, udržovat jej v dobrém stavu a chránit jej před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Může jej užívat pouze způsobem, který odpovídá jeho památkové hodnotě a technickému stavu (§ 9 odst. 1 zákona o státní památkové péči). Neplní-li vlastník statku tyto povinnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě kulturních památek, a krajský úřad v případě národních kulturních památek, mu může uložit opatření k nápravě (§ 10 zákona o státní památkové péči). Jestliže vlastník nesplní ve stanovené lhůtě povinnosti, které mu byly tímto opatřením uloženy, může příslušný orgán památkové péče rozhodnout o tom, že se provedou opatření nezbytná pro zabezpečení tohoto statku, a to na náklad vlastníka statku (§ 15 odst. 1 zákona o státní památkové péči).

K obnově zákonem chráněných kulturních statků (pod tento pojem je řazena i údržba, oprava, rekonstrukce) je vyžadováno závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče s ohledem na to, zda se jedná o kulturní památku (obecní úřad obce s rozšířenou působností) nebo národní kulturní památku (krajský úřad). Orgán památkové péče v závazném stanovisku posoudí, zda je zamýšlená obnova z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná nebo nikoli, a pokud ano, tedy za jakých podmínek. Povinným podkladem pro výše uvedená rozhodnutí je písemné vyjádření Národního památkového ústavu (§ 14 zákona o státní památkové péči). Nachází-li se statek v památkové rezervaci nebo v památkové zóně a není přitom kulturní ani národní kulturní památkou, pak má jeho vlastník obecně méně povinností, než když je kulturní památkou nebo národní kulturní památkou.

Oproti tomu, je-li statek kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, má její vlastník právo na kompenzaci omezení vlastnického práva, a to především: Právo na příspěvek na zachování či obnovu památky podle § 16 zákona o státní památkové péči, a to ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu obce či kraje, právo na bezplatnou odbornou pomoc poskytovanou Národním památkovým ústavem – § 32 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči, a daňové úlevy a zvýhodnění podle zvláštních daňových předpisů.

Vývoz kulturní památky do zahraničí lze uskutečnit pouze s předchozím souhlasem Ministerstva kultury.

Je zajištěna péče o archeologické kulturní dědictví. Provádět záchranné archeologické výzkumy, tedy výzkumy vyvolané především stavební činností, ale i výzkumy badatelského typu, mohou provádět pouze k tomu oprávněné organizace. Je rovněž zajištěna péče o náhodné archeologické nálezy, a to povinností nálezce takový nález ohlásit a současně povinností státní památkové péče učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození, zničení nebo odcizení nálezů nebo nálezové situace.

Kontrolním orgánem v oblasti státní památkové péče je Památková inspekce.

Výše citovaný zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči je průběžně novelizován, a to v návaznosti na změny právního prostředí v České republice (např. přijetí nového občanského zákona, správního řádu jako procesní normy, kterou jsou řízení v oblasti památkové péče ovládána apod.). V současné době je připravována rekodifikace veřejného stavebního práva, avšak tento proces nebyl doposud ukončen, a proto v této souvislosti nelze poskytnout bližší informace. Legislativa v oblasti památkové péče by pak měla být harmonizována s principy stavebního práva.

E) K bodu 6 Rozhodnutí Výboru, který zní:

6. Expresses its great concern about the number of large-scale development projects proposed within buffer zone of the property and its wider setting, as well as the lack of specific regulations on high-rise developments, which may substantially impact on the OUV of the property;

6. Vyjadřuje značné znepokojení ohledně množství rozsáhlých projektů zástavby navržených v ochranném pásmu statku a jeho širším okolí, stejně jako nedostatku konkrétních předpisů ohledně výškové zástavby, která může mít podstatný dopad na OUV statku;

Aktuálně projednávány a připomínkovaný Metropolitní plán ve svém návrhu zavádí nové nástroje výškové regulace, s nimiž byli experti RMM 2019 detailně seznámeni v rámci programu březnové monitorovací mise. Ve Zprávě z RMM experti hodnotí v současnosti nastavené nástroje výškové regulace MeP a formulují doporučení pro jejich úpravu takto:

D 04: *Vznikající návrh metropolitního plánu by měl být upraven tak, aby:*

3. se odstranily výškové limity / navádění ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (s výjimkou nárazníkové zóny památky světového dědictví, v rámci níž a za níž by se měly řídit potřebou chránit lokalitu památky).

Pro úplnost připomeňme, že stávající územní plán města využívá k **výškové regulaci** v zásadě tyto dva následující nástroje:

A. Hranice zákazu výškových staveb. (pozn.: tato čára prochází mezi hranicí památkové rezervace a hranicí jejího ochranného pásma, přičemž se svojí polohou výrazně blíží samotné památkové rezervaci. Hranice zákazu výškových staveb se např. zdaleka nepřibližuje oblasti Pankráce, neboť prochází ulicemi Na Dolinách a

Táborskou. Dále z pohledu výstavby v oblasti Nákladového nádraží Žižkov se ani zdaleka neblíží předmětné lokalitě, neboť v této části města končí před náměstím Jiřího z Poděbrad a z pohledu výstavby v oblasti Holešovice-Bubny-Zátory se tato hranice dotyčného území prakticky vůbec netýká, neboť zahrnuje pouze jeden jeho nejjihnější blok)

Za touto čarou umožňuje stávající územní plán prakticky libovolně vysokou zástavbu při splnění určitých podmínek. Dle ustanovení § 7b) ÚPn SÚ hl. m. Prahy vymezuje územní plán dvě oblasti výškové regulace sloužící k ochraně výrazných kulturních hodnot struktury historické zástavby hlavního města Prahy a dochovaného panoramatu jádra města, pro které platí níže uvedené podmínky:

a. Oblast 1 – zahrnuje oblast zákazu výškových staveb, všechny památkové rezervace a zóny a dochovaná historická jádra bývalých samostatných obcí, kde je nad stávající výškovou hladinu přípustné umístit pouze drobné výškové dominanty.

b. Oblast 2 – zahrnuje zbývající území hl. m. Prahy, kde je přípustné umístit výškové stavby za podmínky kladného posouzení pohledových vztahů a splnění určitých podrobnějších, avšak velmi obecných a obtížně vymahatelných kritérií.

B. Koeficienty podlažních ploch (míry využití území), které fungují na základě matematického výpočtu objemu objektů. Při dostatečně velké ploše vymezeného záměru lze proto i v koeficientech s nižší mírou využití území často umístit vysoké objekty, natož pak v plochách s vyšší mírou využití území, kde lze dosáhnout výšky nad 100 nebo 150 metrů.

Tyto nástroje v současné době vnímáme pro ochranu kulturních hodnot Prahy a zajištění adekvátních zájmů památkové péče jako zcela překonané. Oproti tomu návrh Metropolitního plánu na tento stav již reaguje a nabízí řešení.

Návrh Metropolitního plánu je proto pro posuzování výškových staveb a pro ochranu památkových hodnot výrazně přísnější a oproti stávajícímu stavu zavádí např. tyto regulační nástroje:

I. **Výšková regulace** v celé ploše zastavitelného území, která pomocí sítě o plochách 100 x 100 metrů stanovující maximální rozmezí podlažnosti pro zástavbu. Díky tomu, i kdyby selhaly veškeré nástroje památkové péče dané jinými právními předpisy a památkovým zákonem (zákonem č. 20/1987 o státní památkové péči), Pražskými stavebními předpisy, požadavky v rámci povolovacích procesů v územním řízení i veškeré další nástroje ochrany výškového uspořádání zástavby dané Metropolitním plánem, stanovuje nepřekročitelné maximum. (pozn.: je třeba připomenout, že díky tomu např. návrh Metropolitního plánu chrání významnou část památkově chráněných Vinohrad, neboť při doslovné aplikaci ustanovení Pražských stavebních předpisů ve smyslu pojetí výškových hladin by bylo možné výrazné plošné navýšení výšek zástavby.)

II. **Popis území (zástavby) a jeho regulace** nejen funkčním využitím, ale primárně strukturou zástavby v rámci ploch s rozdílným způsobem využití (tzv. lokalitách – celcích se společnými vlastnostmi na základě převažujícího charakteru území). Díky tomuto regulativu je možné v rámci celého území hl. m. Prahy velmi přesně ochránit a regulovat charakter zástavby – tedy její strukturu, jejíž nedílnou a

zásadní součástí je právě výškové uspořádání. Díky rozčlenění území města na jednotlivé lokality s jednoznačným popisem (regulací) jejich struktury v celém jejím rozsahu je právě možné chránit charakter, strukturu, typologii, jedinečnost jednotlivých částí města a tudíž primárně zájem památkové péče.

III. Panoramata k doplnění. V rámci závazné (výrokové) části je kromě dvou výše zmíněných nástrojů regulace využití i panoramatický pohled na město ze dvou klíčových míst centra města, a to Pražského hradu a Petřína. Tyto výkresy v sobě obsahují další vrstvu regulativů – nepřekročitelných čar výšek zástavby v rámci jednotlivých míst a lokalit města. Zohledněn je zároveň i parametr vzdálenosti oka pozorovatele, tedy předpokládaná míra narušení panoramatu, a to na základě propracované, ojedinělé a na mezinárodních konferencích vyzdvihované analyticko-výzkumné metody. To je v návrhu Metropolitního plánu dalším nástrojem klíčovým z hlediska památkové péče a ochrany panoramatu města.

IV. Veduty. Návrh Metropolitního plánu přichází i s dalším novým nástrojem, tzv. chráněnými vedutami, který je v rámci projednávání určen k cizelaci a diskusi. Jsou jimi pečlivě zvolené fotografické záběry z vybraných míst v jádru města, které nesmí nově navrhovaná zástavba narušit, tj. ve kterých také bude posuzována v rámci povolovacích procesů. Pro fázi Společného jednání je v návrhu Metropolitního plánu prozatím doporučeno a navrženo v rámci "katalogu" těchto vedut určité minimum chráněných vedut (celkem 4), které se předpokládají doplnit dalšími. Taková diskuse zajisté proběhne primárně s Ministerstvem kultury v rámci vypořádávání jeho připomínek a stanovisek ve Společném jednání k návrhu Metropolitního plánu.
(Příloha č. 2 této Zprávy)

V. Krycí listy a cílové charaktery lokalit. Úplnou novinkou je také zavedení dalšího nástroje územního plánování, a tím je v pražském prostředí využití tzv. Krycích listů lokalit. Ty přehledně zobrazují veškeré podrobnosti a regulativy vztažené právě ke konkrétní „ploše s rozdílným způsobem využití“ (tj. lokalitě), avšak zároveň v sobě obsahují jeden ze základních kamenů regulativů návrhu Metropolitního plánu, a to popis lokality pomocí Cílového charakteru lokality. Ten je totiž navržen jako závazný nástroj regulace a v rámci povolovacích procesů je jedním ze základních parametrů a požadavků na zástavbu a záměry v dané lokalitě.

Právě v textu Cílového charakteru lokality je pro jednotlivé lokality města možno zcela individualizovaně popsat specifika, podrobně nadefinovat konkrétní požadavky a individuální regulativy pro dané místo. Právě tyto texty jsou v návrhu Metropolitního plánu navrženy alespoň zjednodušeně, a to právě z toho důvodu, že v rámci projednání se předpokládá, že se na základě požadavků primárně dotčených orgánů státní správy (např. Ministerstvo kultury) a městských částí formulace a obsah těchto Cílových charakterů lokalit doplní.

Formulacím zájmů památkové péče je právě v rámci projednávání stanovisek Ministerstva kultury návrh Metropolitního plánu zcela otevřen a je zřejmé, že po dohodě zúčastněných stran i v regulativech Cílového charakteru veškerých lokalit bude tam, kde to bude požadováno, upraven a doplněn.

Všech pět výše zmíněných nástrojů regulace návrhu Metropolitního plánu pokládáme nejen za krok zcela správným směrem, ale primárně za krok směřující k výrazně preciznější a přísnější ochraně zájmů památkové péče a kulturních hodnot města i jeho

historického jádra. Při povolovacích procesech bude záměr totiž muset projít nejen jedním, ale všemi těmito „sítý“ naráz a dále pak samozřejmě ještě všemi dalšími požadavky památkové péče, vyplývajícími z jiných právních předpisů (např. zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči). Je třeba připomenout, že návrh Metropolitního plánu žádné z těchto předpisů a požadavků památkové péče nijak nenahrazuje – platí současně.

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že návrh Metropolitního plánu splňuje náročné požadavky všech orgánů památkové péče České republiky vysoce nadstandardně a v rámci všech územních plánů v České republice zcela ojediněle přináší takové množství prvků regulace památkových a kulturních hodnot. Dále je třeba konstatovat, že návrh Metropolitního plánu oproti stávajícímu stavu (od roku 1999 platnému územnímu plánu SÚ hl. m. Prahy) výrazně větší mírou a výrazně více nástroji chrání zájem památkové péče a možnost výškové regulace v rozsahu nejen památkové rezervace a nárazníkové zóny, ale i celého města.

Z výše uvedeného je zřejmé, že doporučení WHC UNESCO, bod D 04-3, tj. doporučení „odstranit výškové limity (...) ze čtverců mřížky, které úplně nebo z větší části spadají do památkové rezervace (...)“, nebude pravděpodobně v tomto smyslu vyhověno, nicméně dojde k přepracování a úpravě regulativů (jak grafické, tak textové části) pro zpřesnění a jednoznačnost výkladu tohoto nástroje. V rámci vypořádávání připomínek a stanovisek Ministerstva kultury, obdobně jako u doporučení D04-1, panuje předběžná dohoda, že návrh Metropolitního plánu bude v této části revidován, aby lépe reflektoval požadavek Ministerstva kultury a doporučení WHC UNESCO.

F) K bodu 7 Rozhodnutí Výboru, který zní:

7. Requests the State Party to prevent further misinterpretation of its previous decisions (particularly Decision 32 COM 7B.86) on height limits and the extent of the area previously named as ‘Pankrác Plain’; and also invites the State Party to introduce a moratorium on major projects within the property, its buffer zone and its wider setting, which may substantially impact on the OUV of the property, until appropriate regulations are developed and implemented, including the high-rise limitations plan, with specific regulations to prevent exacerbating the damage already caused by the cluster of high-rise buildings;

7. Žádá, aby smluvní stát zabránil další dezinterpretaci jeho předchozích rozhodnutí (zejména Rozhodnutí 32 COM 7B.86) o omezení výškových budov a o rozsahu území dříve pojmenovaného jako "Pankrácká pláň"; dále vyzývá smluvní stát, aby zavedl moratorium na větší projekty na území statku, ochranného pásma a širšího okolí, které by mohly výrazně ovlivnit OUV statku dokud nebudou vyvinuty a zavedeny vhodné předpisy, včetně plánu na omezení výškových budov s konkrétními regulacemi zabraňujícími zhoršení škody již způsobené klastrem výškových budov;

Ohledně požadavku, aby smluvní stát zabránil další dezinterpretaci předchozích rozhodnutí WHC (zejména Rozhodnutí 32 COM 7B.86) o omezení výškových budov a o rozsahu území dosud pojmenovaného jako „Pankrácká pláň“ sdělujeme, že Česká republika vzhledem k rozporuplné interpretaci termínu „Pankrácká pláň“, který je v

rozhodnutí 32 COM 7B.86 uveden, kdy na jedné straně je termín „Pankrácká pláň“ vztahován pouze na území vymezené ulicemi Na Pankráci, Hvězdova, Pujmanové, Milevská a Na Strži, a na straně druhé tak, že se termín „Pankrácká pláň“ týká i oblasti městské čtvrti Pankrác v okolí území vymezeném výše uvedenými ulicemi, požádala Centrum světového dědictví dopisem ze dne 16. 3. 2018, čj. MK 18843/2018 OMV, o výklad tohoto pojmu, protože interpretace dokumentu vždy přísluší tomu, kdo jej vydal. Česká republika v tomto dopise uvedla, že z hlediska výkonu státní památkové péče je daná formulace v rozhodnutí 32 COM 7B.86 pro orgány státní památkové péče problematická, protože principiálně nelze požadovat, aby příjemce rozhodnutí (Česká republika) toto rozhodnutí sám interpretoval nad rámec jeho výroku, čímž by mohlo být zpochybnováno jakékoliv rozhodnutí Výboru. Situace je o to komplikovanější, že v současné době neexistuje obecný regulativ a ani jednotný názor na úroveň výškové zástavby Pankrácké pláně, když v rámci individuálních správních řízení dochází k častým diskusím ohledně hladiny výškové zástavby v tomto území. Pro orgány státní správy je bez bližší územní identifikace Pankrácké pláně nemožné argumentovat rozhodnutím 32 COM 7B.86, pokud nebude srozumitelné všem zúčastněným stranám. Česká republika pak jednoznačně uvedla, že se ztotožňuje s žádostí Českého národního komitétu ICOMOS, aby bylo vydáno jasné stanovisko ohledně rozhodnutí 32 COM 7B.86.

Hodnoticí Zpráva z RMM 2019 se k této problematice vyjadřuje v kapitole 5.1.12. *Výškové budovy na Pankrácké pláni*. Nejprve stručně rekapituluje vývoj přístupu k tomuto území v rámci hl. m. Prahy a jeho územních plánů, které časově předcházely zápisu Historického centra Prahy na Seznam UNESCO (do roku 1992) a dále konstatuje, že následné rozvojové plány pro tzv. pentagon a jeho okolí byly a zůstávají kontroverzní a že v něm i přes námítky WHC UNESCO došlo k dostavbě budovy *Epoque*, která zasahuje svou hmotou nejen do výhledů z rampy Pražského hradu, ale výrazně negativně se uplatňuje i v pohledech z říční úrovně (např. z mostu Legií) a konstatuje, že výstavba budovy *Epoque* nezlepšila vzhled skupiny výškových budov na horizontu města a že další výškové budovy na Pankrácké pláni na východ nebo západ od oblasti tzv. pentagonu by jen zvýšily již způsobené škody. Zpráva z RMM 2019 dále upozorňuje na dezinterpretaci výškových limitů stanovených původně pro oblast tzv. pentagonu, které byly mylně vztaženy na Pankráckou plošinu obecně, v důsledku čehož došlo ke schválení výstavby projektu *Rezidence Park Kavčí Hory* západně od pentagonu. Tento projekt mise hodnotí sice jako promyšlený architektonický návrh, upozorňuje však na to, že vnější účinky tohoto plánovaného souboru staveb rozšiřují oblast budov, jejichž existence znevažuje lokalitu památky světového dědictví. K těmto dvěma tématům zpráva z monitorovací mise uvádí dvě konkrétní doporučení (cit. str. 53 Zprávy z RMM 2019):

D 11: *V souladu s doporučením z roku 2008 by nové nebo náhradní budovy uvnitř tzv. pentagonu neměly přesáhnout výšku 60-70m.*

K tomuto tématu vedení hl. m. Prahy konstatuje, že v minulosti panovaly nejasnosti ohledně interpretace pojmu „Pankrácká pláň“ v doporučení z roku 2008. Centrum světového dědictví bylo ze strany smluvního státu žádáno o upřesnění, k jakým způsobem vymezenému území se doporučení vztahuje. Teprve Zpráva z reaktivní monitorovací mise, která proběhla v březnu 2019, je prvním písemným dokladem, který toto vymezení zpřesňuje.

Pankrácká pláň je ovšem místem, jehož budoucnost se v českém prostředí promýšlí již po několik desetiletí. Tak, jak bylo představeno expertům z monitorovací mise, se po dlouhou dobu paralelně rozvíjely dvě linie uvažování o Pankrácké pláni. První z nich směřuje k tzv. dokomponování Pankrácké kupy, tj. doplnění stávající kompozice novými výškovými budovami. Druhá z nich chápe veškerou výškovou výstavbu na Pankráci, včetně výškových staveb postavených před zápisem PPR na seznam světového dědictví UNESCO, jako chybu, v níž by nadále nemělo být pokračováno.

Panorama Pankrácké pláně s charakteristickou siluetou výškových budov je součástí historického a kulturního dědictví (Praha je dokladem urbanistického a architektonického celku výjimečné kvality a díky svým jednotlivým památkám a charakteru městské krajiny se právem těší celosvětové proslulosti – ICOMOS ad kritérium IV).

V současnosti stojíme před nelehkým úkolem najít společnou vizi rozvoje Pankrácké pláně. Hledání se odehrává zejména v rámci procesu vypořádávání připomínek k návrhu Metropolitního plánu.

V rámci projednávání a vypořádávání připomínek a stanovisek Ministerstva kultury k návrhu Metropolitního plánu v rámci Společného jednání směřujeme k dohodě, že z návrhu Metropolitního plánu bude vypuštěn koncepční záměr dokomponování kupy Pankrácké pláně nad 100 m výšky. Debaty zároveň směřují k omezení rozsahu hladiny věží na 100 metrů pouze na samotný pentagon, kde se již nyní nacházejí budovy o výšce 100 metrů a území je již natolik urbanizováno, že zastavění novými budovami již prakticky přestává být tématem diskuze. Stávající výškový akcent pentagonu však předpokládáme zachovat.

Je třeba připomenout, že tuto dohodu bude možné závazně potvrdit až v okamžiku, kdy bude znám Návrh vyhodnocení připomínek, který je v kompetenci Pořizovatele MeP, a bude součástí protokolu o vypořádání připomínek po Společném jednání na základě dohodovacích jednání s Ministerstvem kultury.

Doporučení WHC UNESCO z RMM 2019, bod D11, je a bude i nadále intenzivně diskutován a projednáván a toto doporučení je bráno v potaz.

D 12: *Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších, než je obecně výška budov v okolí a výškové omezení by mělo být příslušným způsobem upraveno i ve vznikajícím návrhu pražského Metropolitního plánu. Stát by měl podniknout všechny přiměřené kroky k zajištění, že projekt výstavby Residence Park Kavčí Hory nebude pokračovat.*

Téma řešení širšího kontextu Pankrácké pláně mimo tzv. pentagon je intenzivně projednáváno v rámci vypořádávání připomínek a stanovisek Ministerstva kultury k návrhu Metropolitního plánu v rámci Společného jednání. Jedním z diskutovaných témat je také omezení výšky na 60–70 m co do plošného rozsahu v rámci Pankrácké pláně. Téma bylo v loňském roce diskutováno na přípravném workshopu k návštěvě RMM v Praze 5. 3. 2019, na jednání Gremiální rady IPR 25. 10. 2019 a na společném jednání GR IPR a Komise pro památkovou péči Rady hl. m. Prahy 6. 12. 2019.

Ohledně druhé části tohoto doporučení však nelze předjímat další postup, neboť investor projektu Rezidence Park Kavčí Hory splnil pro realizaci I. etapy veškeré požadavky k získání potřebných povolení v rámci právního rámce České republiky. Společné rozhodnutí (územní rozhodnutí a stavební povolení) je plně v kompetenci místně příslušného stavebního úřadu, který je součástí státní správy v přenesené působnosti. Jeho rozhodnutí nepodléhá vlivu pražské samosprávy.

Pro rozhodnutí o povolení II. etapy projektu Rezidence Park Kavčí Hory je – na rozdíl od I. etapy – potřebná změna územního plánu. Investor o ni požádal a v minulých letech byla zpracovávána; nyní však panuje koaliční shoda, že nemá být předložena k rozhodnutí Radě hl. m. Prahy do doby, než bude zpracována široce sdílená urbanistická koncepce Pankrácké pláně.

Citujeme z koaličního prohlášení k tématu UNESCO a Pankrácké pláně (21. 3. 2019): „...V souladu s výstupy workshopu považujeme jako jediné možné východisko z nastalé situace vypracování koncepční rozvahy, která variantně prověří možné budoucí podoby Pankrácké pláně, a to jak tzv. „pentagonu“, tak širšího okolí. Problematiku Pankráce nevnímáme jen jako otázku výškové zástavby a jejího vlivu na hodnoty, pro které byla Praha zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO: rozvaha by se měla zabývat především obsahem potenciálních nových budov, podobou veřejných prostranství či přidanou hodnotou, kterou by nová zástavba měla pro veřejnost přinést. Bude-li k tomu Centrum světového dědictví otevřené, budeme vděční za jeho konzultační roli v tomto procesu. Do té doby, než bude existovat celková koncepce rozvoje Pankrácké pláně, nepodpoří naše koalice v zastupitelstvu hl. m. Prahy takové kroky, které by zápis města na seznam UNESCO mohly ohrozit. Jako koalice vnímáme připravovaný Metropolitní plán jako prostředek, který může památkové hodnoty Prahy lépe ochránit, neboť přináší více nástrojů pro určení výškové regulace a stanovení kompozice města. Věříme, že Centrum světového dědictví UNESCO nám bude v otevřeném hledání té nejlepší budoucí podoby Pankrácké pláně partnerem...”

Doporučení WHC UNESCO, bod D12, je a bude i nadále intenzivně diskutováno a projednáváno, toto doporučení bude zvaženo.

G) K bodu 8 Rozhodnutí Výboru, který zní:

8. Reminds the State Party to submit to the World Heritage Centre, in conformity with Paragraph 172 of the Operational Guidelines, details and Heritage Impact Assessment (HIA) of any proposed project which may affect the OUV of the property, together with a cumulative HIA of the projects within the property, its buffer zone and its wider setting focusing on their potential impact on the OUV of the property, for review by the Advisory Bodies;

8. Připomíná smluvnímu státu, aby v souladu s § 172 Operačních směrnic předložil Centru světového dědictví podrobnosti a posouzení dopadu na OUV (Heritage Impact Assessment – HIA) k jakémukoliv navrženému projektu, který by mohl ovlivnit OUV statku společně se souhrnnou zprávou HIA o projektech na území statku, jeho ochranného pásma a širšího okolí, se zaměřením na jejich potenciální dopad na OUV statku, aby je mohly přezkoumat poradní orgány;

V následujícím vyjádření analyzujeme podmínky stanovené HIA z hlediska stávající právní úpravy ČR a soustředíme informace o tom, které podmínky stanovené v HIA jsou již v rámci stávající právní úpravy schvalovacích a povolovacích procesů upraveny, v jakých konkrétních právních předpisech a jak jsou naplňovány – a to především ve vztahu k vyjadřování IPR Praha k jednotlivým stavebním záměrům. Dle předložených Pokynů pro posuzování dopadů na památky pro budovy zařazené mezi Světové kulturní dědictví je cílem HIA zdokumentovat veškeré relevantní podklady za účelem porozumění jednotlivým atributům hodnoty OUV (Outstanding Universal Value – výjimečné světové hodnoty) památky světového dědictví. Samotné posouzení by pak mělo spočívat ve zhodnocení veškerých dopadů na tyto atributy kulturního dědictví ze strany výstavby nebo jiných změn, přičemž toto hodnocení by nemělo být omezeno pouze na dopady vizuální, byť tyto jsou často velmi citlivé. Posouzení HIA si klade za cíl tyto dopady, které mohou být, kromě vizuálních, také přímé a nepřímé, kumulativní, dočasné a trvalé, vratné a nevratné, fyzické, sociální a kulturní či ekonomické, hodnotit širším a komplexnějším způsobem.

Právní rámec schvalovacích a povolovacích procesů ve výstavbě v ČR tvoří zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dle předmětu úpravy tento zákon upravuje:

- ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost;
- ve věcech stavebního řádu zejména povolování staveb a jejich změn, terénních úprav a zařízení, užívání a odstraňování staveb, dohled a zvláštní pravomoci stavebních úřadů, postavení a oprávnění autorizovaných inspektorů, soustavu stavebních úřadů, povinnosti a odpovědnost osob při přípravě a provádění staveb;
- podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na výstavbu, účely vyvlastnění, vstupy na pozemky a do staveb, ochranu veřejných zájmů a některé další věci související s předmětem této právní úpravy.

IPR Praha se vyjadřuje k záměrům jménem hlavního města Prahy jako účastníka územního řízení dle § 85 odst. 1 stavebního zákona, k čemuž je zmocněn zřizovací listinou schválenou usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 32/2 ze dne 7. 11. 2013, ve znění pozdějších změn. IPR Praha se ke stavebním záměrům vyjadřuje v různých fázích projektové přípravy, konkrétně ve fázi návrhu (například ověřovací, architektonickou a urbanistickou studii) a dále v postupech podle stavebního zákona (například územní studie, územní rozhodnutí).

Vyjádření IPR Praha je pak jedním z podkladů pro rozhodování v území. IPR Praha v souladu se zřizovací listinou hodnotí stavební záměry a koncepce na území hl. m. Prahy především z hlediska koordinace a souladu s koncepcemi a politikami hlavního města Prahy v oblasti strategického plánování a rozvoje, územního plánování a rozvoje, infrastruktury města, veřejného prostoru a infrastruktury prostorových informací, a to v průběhu jejich přípravy i realizace. IPR Praha ke komplexnímu posouzení připravovaných záměrů a koncepcí využívá především následujících podkladů:

Strategický plán hl. m. Prahy ve znění aktualizace 2016, jehož návrhová část byla schválena Zastupitelstvem hl. m. Prahy usnesením č. 21/7 dne 24. 11. 2016 (dále jen „Strategický plán“):

– Komplexní dokument stanovující strategii rozvoje hl. m. Prahy ve všech oblastech. Strategie rozvoje kulturního dědictví a péče o něj je stanovena v oblasti 1.3.B – Kulturní dědictví. Strategie péče o památky je stanovena v oblasti 2.3.G – Péče o památky. Nástroje k naplňování vybraných dílčích cílů Strategického plánu v daných oblastech jsou součástí implementačního dokumentu „R1 – Realizační program 2018“.

Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy ve znění aktualizace č. 3 vydané Zastupitelstvem hl. m. Prahy opatřením obecné povahy č. 60/2019 s účinností od 29. 5. 2019 (dále jen „ZÚR“)

– ZÚR stanovují obecné zásady územního rozvoje hl. m. Prahy, v kap. 2.4 stanovují obecné zásady ochrany kulturních, přírodních a civilizačních hodnot. Z hlediska posuzování vlivů na kulturní dědictví upřesňují ZÚR v kap. 8.2 podmínky ochrany a rozvoje kulturního, civilizačního a přírodního dědictví na území Památkové rezervace v hlavním městě Praze (PPR), ostatních rezervacích a památkových zónách. V tomto ohledu ZÚR upřesňují prostorové podmínky, podmínky způsobu využití území a další, např. podmínky pro dopravní obsluhu PPR.

Územně analytické podklady hl. m. Prahy ve znění aktualizace 2016 schválené Zastupitelstvem hl. m. Prahy usnesením č. 28/24 ze dne 15. 6. 2017 (dále jen „ÚAP“):

– ÚAP slouží jako zdroj při plánování rozvoje území, včetně přípravy územního plánu města a dalších dokumentací. Je to aktuální popis města, na kterém lze sledovat jeho postupný vývoj. Podklady charakterizují významné hodnoty města, limity i možnosti jeho dalšího rozvoje. Kromě prostorových vztahů ÚAP zohledňují také ekonomické, sociálně demografické a kulturní aspekty nebo úroveň životního prostředí. Dílčí kapitoly dokumentují, mimo jiné, historický vývoj města a kulturního dědictví.

Územní plán sídelního útvaru hl. m. Prahy ve znění opatření obecné povahy č. 55, kterým byla vydána změna Z2832/00, s účinností od 12. 10. 2018 (dále jen „platný územní plán“)

– Jedním z cílů územního plánu, který stanovuje urbanistickou koncepci hl. m. Prahy, je rozvíjet harmonický celek zastavitelných a nezastavitelných území při respektování a ochraně přírodních, historických, architektonických a urbanistických hodnot. Územní plán dále respektuje historické jádro města, vyhlášené jako Památková rezervace v hl. m. Praze. Dalším cílem územního plánu je respektovat jedinečný obraz města, který nelze dalším vývojem a výstavbou narušit a který je dán spolupůsobením konfigurace terénu, významného fenoménu řeky Vltavy a jejími ostrovy, přítoky a navazující krajinou a dochovanými kulturně-historickými hodnotami, které se postupně po staletí utvářely.

– Územní plán zároveň stanovuje podmínky prostorového uspořádání a vymezuje dvě oblasti výškové regulace sloužící k ochraně výrazných kulturních hodnot struktury historické zástavby hlavního města Prahy a dochovaného panoramatu jádra města.

– Posuzování souladu stavebních záměrů s platným územním plánem je v kompetenci odboru územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy.

Návrh Metropolitního plánu ke Společnému jednání dle § 50 stavebního zákona

– Základní koncepce je v návrhu nového územního plánu hl. m. Prahy, tzv. Metropolitního plánu, shrnuta prostřednictvím 10 tezí, přičemž jednou z nich je Historické město. Metropolitní plán vychází z ochrany historických krajinných, urbánních a architektonických kompozičních principů a posiluje všechny projevy historické vrstevnatosti, definuje potenciál a předpokládá kontinuální doplňování struktury měst. Ochrana historického dědictví je pojmána aktivně jako rozvoj nové vrstvy architektury v okrajových částech památkově chráněných území a zejména v ochranném pásmu Pražské památkové rezervace. Diferenciace regulativů v území je hlavním principem ochrany rozvoje a kulturního dědictví.

– Ochrana a rozvoj Pražské památkové rezervace zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO je pak Metropolitním plánem stanovena za jednu z metropolitních priorit. Zařazením Historického jádra města v hranicích Pražské památkové rezervace do seznamu priorit není míněna pouze ochrana, ale především rozvoj hodnot obsažených v mnohvrstevnaté stavební struktuře vytvářející unikátní veřejná prostranství i atmosféru města. Zdůrazněním této části města jako priority se Metropolitní plán připojuje k zodpovědnosti celé společnosti za její smysluplný rozvoj a zároveň deklaruje důležitost rozvoje této části pro celek. Vychází přitom z koncepce Management plánu Historického centra Prahy, z hodnot a silných stránek obsažených v popisu území v Územně analytických podkladech a z průzkumů a rozborů území, které mapují např. výskyt kulturních zařízení v této části města a které byly připraveny v rámci pasportizace veřejné vybavenosti celé metropole.

Pražské stavební předpisy – nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze ve znění nařízení č. 14/2018 Sb. hl. m. Prahy

– Pražské stavební předpisy stanovují obecné požadavky na umístování staveb, přičemž při umístování staveb musí být přihlédnuto k charakteru území, zejména ve vztahu zástavby k veřejným prostranstvím, půdorysným rozměrům okolních staveb a jejich výšce (§ 20 odst. 1). Charakterem se pak za tímto účelem rozumí soubor podstatných přírodně krajinných, sociálně ekonomických, historických a kulturně civilizačních, zvláště urbanistických, architektonických a estetických hodnot (především poloha v území, intenzita, struktura a typ zastavění, vymezení a uspořádání veřejných prostranství, infrastruktura, způsob využití území a míra jeho měn), včetně jejich vzájemných vztahů a vazeb (§ 2 písm. h).

Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy a návrh Strategie rozvoje veřejných prostranství, schválená Radou hl. m. Prahy usnesením č. 1495 dne 24. 6. 2014

– Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy vychází z premisy, že veřejná prostranství tvoří systémovou kostru fyzické struktury urbánní roviny města a kvalita této kostry zakládá kvalitu zástavby, a že skrze veřejný prostor poznáváme kulturní hodnoty města, charakter jeho společnosti i jednotlivých lidí. Manuál stanovuje principy, jak vytvářet kvalitní a pobytově příjemná veřejná prostranství s respektem k charakteru území včetně historických hodnot pražské památkové rezervace.

Panoramatické zákresy záměru do 3D digitálního modelu zástavby a zeleně hl. m. Prahy

– Připravované velké stavební záměry jsou často na žádost odboru územního rozvoje MHMP, odboru památkové péče, městských částí nebo přímo IPR Praha

posuzovány v panoramatických zákresech do 3D digitálního modelu zástavby a zeleně (DMZZ), který spravuje IPR Praha. Panoramatické zákresy jsou zpracovávány z vyhlídkových bodů, které jsou evidovány v ÚAP, popř. do tzv. pražských vedut, které ilustrují principy kompozice města.

Koncepce pražských břehů schválená Radou hl. m. Prahy usnesením č. 162 ze dne 4. 2. 2014

– Definiuje komplexní přístup k řece jako základnímu vztažnému elementu v urbanismu města a v krajině. Za „prostor řeky“ jsou přitom považovány nejen samotné břehy, ale také navazující oblasti v šíři zahrnující místa, jejichž charakter je přímo ovlivněn návazností na řeku, anebo která naopak řeku sama ovlivňují. Formuluje především východiska a cíle kvalitního vývoje prostoru řeky. Je koordinačním materiálem hl. m. Prahy pro všechny záměry urbanistického a architektonického plánování a investic v prostoru řeky, jeho správy, údržby a využití.

Management plán ochrany světového kulturního dědictví schválený dne 2. 12. 2019 na základě Usnesení č. 2673 Radou hl. m. Prahy a dne 13. 12. 2019 Usnesením č. 12/99 schválený Zastupitelstvem hl. m. Prahy jako platný dokument.

– Management plán stanoví způsoby, kterými má být výjimečná světová hodnota statku chráněna. Cílem Management plánu je zaručit účinnou ochranu památky pro současné a budoucí generace. IPR Praha se na přípravě Management plánu spolupodílí.

Stanovisko Kanceláře právní IPR Praha:

Na posuzování stavebních záměrů v pražské památkové rezervaci z hlediska HIA je třeba nahlížet v kontextu celého právního řádu České republiky, a to především zákonnosti procesu HIA. Pokud správně rozumíme cílům HIA, tak jedním z jejích cílů je chránit památky v zemích, kde je památková ochrana slabá, což dle našeho názoru není situace České republiky a jejího hlavního města Prahy, kde památkovou ochranu zajišťují OPP MHMP jako orgán státní správy v oblasti památkové péče a Národní památkový ústav jako odborné pracoviště Ministerstva kultury na základě zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, a dalších předpisů (podrobněji viz Kapitola 1, písm. D této Zprávy). V tomto případě je otázkou, zda Česká republika další systém památkové ochrany potřebuje. Pokyny HIA mají pomoci, aby nenastala nepříznivá změna vedoucí k ohrožení památek UNESCO, a to tak, aby osoby s rozhodovací pravomocí vydávaly rozhodnutí na základě Úmluvy o světovém dědictví. „Zpráva HIA by měla poskytnout podklad, na jehož základě lze učinit jednoznačné a transparentní rozhodnutí.“ (citace z pokynů ICOMOS)

Pokud chápeme osoby s rozhodovací pravomocí ve smyslu orgánů územního plánování a stavebních úřadů, tak je třeba zdůraznit, že tyto orgány vydávají rozhodnutí pouze na základě zákona. Orgány územního plánování a stavební úřady vykonávají veřejnou správu, vydávají tak správní rozhodnutí ve smyslu zákona 500/2004 Sb. Správního řádu (§ 9 Správního řádu: „Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.“).

K tomu je nutné dodat, že stavební zákon stanoví mj. orgány památkové péče jako dotčené orgány státní správy, které vydávají k jednotlivým záměrům, územně

plánovacím dokumentacím i územně plánovacím podkladům svá závazná stanoviska. Stanovisko, dle českého správního řádu, musí orgán, který vydává správní rozhodnutí, respektovat a pouze ve výjimečných případech může rozhodnout jinak a toto rozhodnutí musí náležitě zdůvodnit. Pokud se tak stane, mohou orgány i jakýkoliv jiný účastník správního aktu podat odvolání k nadřízenému orgánu, žádat u něho přezkum, případně se domáhat ochrany svých práv soudní cestou u správního soudu.

Ve správním řízení se tedy rozhoduje o právech a povinnostech jmenovitě určených osob, a to je možné jen na základě zákonného zmocnění (toto ostatně upravuje i Ústava ČR a Listina základních práv a svobod). Pokud bychom formu HIA měli přirovnat k procesu EIA, je třeba říci, že EIA je prováděna na základě zákona (stavební zákon, zákon o vyhodnocení vlivů na životní prostředí). Domníváme se, že HIA sama o sobě takovou zákonnou oporou nedisponuje, ale orgány územního plánování, stavební úřady i orgány památkové péče ve veřejném zájmu ochrany památek postupují, k čemuž jim nejen v památkovém zákoně dává náležitě nástroje postavení účastníka řízení podle zákonů.

Je třeba dodat, že Česká republika přistoupila k Úmluvě o ochraně světového dědictví a vyjádřila tak svou vůli se jejími ustanoveními řídit. K tomu uvádíme ustanovení § 172 Operačních směrnic pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví: Výbor pro světové dědictví vyzývá smluvní státy Úmluvy, aby informovaly Výbor prostřednictvím Sekretariátu o svých úmyslech podniknout nebo schválit v oblasti chráněné Úmluvou podstatné rekonstrukce nebo novou výstavbu, která by mohla změnit výjimečnou světovou hodnotu statku. Úřední oznámení musí být provedeno co nejdříve (například před sepsáním základních dokumentů pro konkrétní projekty) a před tím, než budou přijata rozhodnutí, která bude možno jen těžko měnit, aby se Výbor mohl podílet na hledání vhodných řešení pro to, aby bylo zaručeno uchování výjimečné světové hodnoty statku. Operační směrnice je pro ČR, jako smluvní stát Úmluvy, závazná.

Domníváme se, že o měkkých nástrojích ochrany a rozvoje památky UNESCO pojednává dostatečně Management plán, který se koncem roku 2019 stal platným dokumentem hl. m. Prahy. Obdobně se domníváme, že periodické Zprávy o stavu péče o památku UNESCO průběžně dostatečně informují o velkých záměrech a o stavu statku jako celku.

H) K bodu 9 Rozhodnutí Výboru, který zní:

9. Also requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre/ICOMOS Reactive Monitoring mission to the property to assess its state of conservation, review all ongoing studies and proposals and assist with the identification of options regarding possible developments that are consistent with the OUV of the property, as well as to review whether the property is faced with threats, which could have deleterious effects on its inherent characteristics, such that the property meets the criteria for its inscription on the List of World Heritage in Danger, in line with Paragraph 179 of the Operational Guidelines; Decisions adopted during the 42nd session WHC/18/42.COM/18, p. 96 of the World Heritage Committee (Manama, 2018)

9. *Také žádá, aby smluvní stát pozval společnou reaktivní monitorovací misi Centra světového dědictví/ICOMOS, aby posoudila stav zachování statku, přezkoumala všechny probíhající studie a návrhy a asistovala při hledání možností ohledně budoucí výstavby, která bude v souladu s OUV statku, a dále aby přezkoumala, zda je statek vystaven hrozbám, které by mohly mít škodlivý dopad na jeho vrozenou charakteristiku tak, že by statek mohl naplnit kritéria k zápisu na Seznam světového dědictví v ohrožení dle § 179 Operačních směrnic;*

Společná reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS byla na základě tohoto bodu Rozhodnutí pozvána smluvním státem k návštěvě Historického centra Prahy v termínu 23.–25. 3. 2019. Program mise je přílohou č. 1 této Zprávy. Závěry mise formulované v hodnotící zprávě, která byla České republice oficiálně předána na podzim roku 2019, jsou v rámci obsahu předkládaného dokumentu patřičně zohledněny.

CH) K bodu 10 Rozhodnutí Výboru, který zní:

10. Further requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by 1 December 2019, an updated report on the state of conservation of the property and the implementation of the above, for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020.

10. Dále žádá, aby do 1. prosince 2019 smluvní stát předložil Centru světového dědictví aktualizovanou zprávu o stavu péče o statek a naplňování téhož k posouzení Výborem pro světové dědictví na svém 44. zasedání v roce 2020.

I přes veškeré úsilí smluvního státu o odevzdání Zprávy o stavu péče o statek světového dědictví řádně ve stanoveném termínu, došlo z důvodu realizace návštěvy Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS v březnu roku 2019 a následného několikaměsíčního zpoždění předání hodnotící zprávy z mise, jejíž obsah nebylo možné při reflexi témat ve Zprávě o stavu péče o statek pominout, ke zpoždění termínu dokončení aktuální Zprávy, která je Centru světového dědictví zasílána v únoru 2020.

4. KAPITOLA 2

Další aktuální otázky památkové péče identifikované smluvním státem,
jež by mohly mít vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku

Změny v úseku státní památkové péče na Magistrátu hl. m. Prahy

Dle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, je vykonavatelem přenesené působnosti státní správy v hlavním městě Praze Magistrát hlavního města Prahy, ve vymezených oblastech to jsou úřady městských částí. Hlavní město Praha je samostatně spravováno Zastupitelstvem hlavního města Prahy. Dalšími orgány hlavního města Prahy jsou Rada hlavního města Prahy a primátor hlavního města Prahy. Podle uvedeného zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zastupuje hlavní město navenek primátor hlavního města Prahy MUDr. Zdeněk Hřib (primátorem od 15. 11. 2018), Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1.

Magistrát hl. m. Prahy – odbor památkové péče, jako výkonný orgán státní památkové péče v přenesené působnosti, má v současné době následující strukturu:

- Oddělení právní a administrativní
- Oddělení státní správy památkové péče
- Oddělení „Kancelář památky světového dědictví“

V oddělení právním a administrativním nedošlo ve sledovaném období 2018–2019 ke změnám v počtu systemizovaných pracovních míst a od roku 2018 jej vede po návratu z mateřské dovolené Mgr. Alena Nováková. V oddělení státní správy památkové péče také došlo k nárůstu systemizovaných pracovních míst celkem o 5 odborných pracovníků – památkářů a i nadále jej vede Ing. arch. Ivana Síbrtová.

Oddělení **Kancelář památky světového dědictví** plní v rámci OPP MHMP vysoce kvalifikované činnosti k zajištění náležité péče o statek světového dědictví, včetně komunikace se zástupci státu (Ministerstvem kultury) a Výborem světového dědictví UNESCO, předkládá Zprávy o stavu péče a podobné koncepční dokumenty, účastní se zasedání Výboru světového dědictví. Součástí působnosti KPSD je také administrace grantů poskytovaných z rozpočtu hl. m. Prahy na obnovu KP na území části statku 001. Kancelář plní také úlohu sekretariátu Rady světové památky. Pozici vedoucí Kanceláře památky světového dědictví, tzv. koordinátora statku světového dědictví, od února roku 2016 zastává Mgr. Simona Nesázalová Vladíková.

Funkci **Steering group** – řídicí skupiny plní Rada statku světového dědictví, která vznikla na základě usnesení Rady hlavního města Prahy č. 388 ze dne 19. 3. 2013 jako iniciativní a poradní orgán Rady hl. m. Prahy ve smyslu § 79 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, jako Komise Rady HMP s názvem **Rada světové památky** (dále též RSP) zaměřená na koncepční otázky spojené s nakládáním a ochranou statku světového dědictví. Obnovený status Rady světové památky byl vydán přílohou č. 2 usnesení Rady HMP č. 1145 ze dne 19. 5. 2015. V rámci svého 1. jednání dne 6. 10. 2015 nově ustavená RSP konsensem zdůraznila, že v souladu s přílohou č. 2 usnesení Rady HMP č. 1145 ze dne 19. 5. 2015 je poradním orgánem pro koncepční otázky související se statutem Historického jádra Prahy jako statku světového dědictví a že se nebude nadále vměšovat do právními předpisy upraveného rozhodování jiných orgánů památkové péče o konkrétních kauzách. Konkrétní kauzy však mohou být předmětem jejího zájmu jako ilustrace dotčených koncepčních problémů. Rada světové památky byla v novém volebním období znovu ustavena usnesením č. 2557 Rady HMP ze dne 25. 11. 2019 a počátkem roku 2020, dne 9. 1., zahájila RSP svou pravidelnou činnost.

Změny zákonných, předpisových a smluvních opatření vztahujících se k ochraně statku HCP (C 616-001) (Legislativní nástroje ochrany)

Novelizace zákona o státní památkové péči

K novelizaci zákona o státní památkové péči přinesla podrobné souhrnné informace Zpráva o stavu péče o HCP z roku 2018. Ve sledovaném období 2018–2019 Ministerstvo kultury zahájilo práce na přípravě nové právní úpravy na úseku památkové péče (2018). Ministr kultury svým dopisem č. j. MK 65077/2019 NMSLMV z října 2019 požádal předsedu vlády o zrušení legislativního úkolu – předložení návrhu zákona o ochraně památkového fondu v Plánu legislativních prací vlády pro rok 2019. Důvodem je, že je vhodné s novou právní úpravou památkové péče vyčkat na konkrétní úpravu stavebního práva a teprve v návaznosti na tuto normu připravit zákon o ochraně památkového fondu.

Problematické zákonných úprav vztahujících se k ochraně statku HCP se věnuje také Zpráva z RMM v kapitole 4.2. *Právní předpisy* a k připravované novele stavebního zákona formuluje toto konkrétní doporučení:

D 01: *Centrum světového dědictví by mělo být informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona v souvislosti s potenciálními dopady na správu památek kulturního dědictví.*

Návrh nového stavebního zákona byl zpracován v podobě paragrafovaného znění, které je předmětem připomínkového řízení od konce listopadu 2019. V první fázi připomínkového řízení bylo k tomuto návrhu uplatněno řádově přes pět tisíc připomínek, z toho 84 % bylo zásadních. V současné době jsou jednotlivé připomínky projednávány a je nesporné, že návrh stavebního zákona dozná oproti podobě z listopadu 2019 velmi zásadních změn.

Návrh paragrafovaného znění stavebního zákona a návrh změnových zákonů se dopracovává v připomínkové fázi, finální verze návrhu není k dispozici. Ministerstvo kultury, hlavní město Praha a Česká komora architektů jsou povinná připomínková místa pro přípravu zákona a vedou jednání týkající se mimo jiné i adekvátního zajištění péče o kulturní a historické dědictví jako nedílné součásti vysoké kvality stavební kultury (High-quality Baukultur) ve smyslu Davoské deklarace.

Dle aktuálního harmonogramu bude připomínková fáze paragrafovaného znění stavebního zákona ukončena 31. března 2020 a poté bude návrh předložen Vládě ČR v březnu roku 2020. Také tento návrh pak bude předmětem další odborné oponentury, na základě které se Vláda ČR rozhodne, zda a v jaké podobě bude návrh stavebního zákona předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání a schválení. Lze tak konstatovat, že v současné době není k dispozici konsolidovaná podoba návrhu stavebního zákona, kterou by bylo možné prezentovat jako jednoznačnou představu České republiky, jak bude upravena problematika stavebního práva v budoucnu.

Podle aktuálního stavu jednání nedojde v oblasti památkové péče k žádné výrazné změně, cílem rekonstrukce je především zjednodušení nepřehledných a časově i procesně náročných postupů do jednoho správního rozhodnutí s jednoznačnými termíny a kompetencemi dotčených orgánů státní správy a účastníků řízení.

Nové metodické příručky a další publikace odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy

V letech 2018–2019 vydal OPP MHMP soubor dalších stručných metodických publikací (příruček), doplňující soubor předchozích metodických publikací uvedených ve zprávě z roku 2018, prezentující nová pravidla týkající se dalších detailů, které jsou v rámci rozhodování OPP MHMP často řešeny v rámci vydávání ZS na území Historického centra Prahy (C 616-001) i ostatních památkových rezervací a zón na území hl. m. Prahy. Těmito publikacemi jsou:

- Prosvětlovací prvky střech a vikýře, aktualizace, 2018
- Restaurační zahrádky v památkově chráněném území hlavního města Prahy, aktualizace, 2018
- Firemní označení, reklamní a informační zařízení v památkově chráněném území hlavního města Prahy, aktualizace, 2018

Tyto publikace jsou určeny široké veřejnosti, především majitelům či nájemcům nemovitostí a provozoven (tedy žadatelům o závazné stanovisko OPP MHMP), kterým dávají praktický návod, jak tyto specifické prvky řešit. Jasnou a srozumitelnou formou totiž popisují a shrnují nová pravidla týkající se uvedené problematiky, výběr ze souvisejících právních předpisů a především prezentují velké množství fotografií pozitivních příkladů realizací v Praze i vybraných evropských městech. Zvyšují tak předvídatelnost a transparentnost rozhodování orgánů státní památkové péče mj. právě na území Historického centra Prahy (C 616-001).

OPP MHMP dále také vydal tyto knižní publikace s památkovou tematikou:

- Průvodce po průmyslových a technických stavbách Prahy, 2015
- Vesnice a osady na území Velké Prahy s památkami slohové a lidové architektury I., 2015
- Průvodce po sportovních stavbách Prahy, 2016
- Vesnice a osady na území Velké Prahy s památkami slohové a lidové architektury II., 2019

Nově prohlášené kulturní památky

Na území Historického centra Prahy (C 616-001) byly v letech 2018–2019 Ministerstvem kultury ČR prohlášeny tyto nové národní kulturní památky a kulturní památky:

přírůstky NKP v HCP (C161-001) 2018–2019

Hlávkova studentská kolej v Praze, Nové Město, Jenštejská 1, čp. 1966 – prohlášena 2019

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze, Nové Město, Na Zderaze 2, Resslova 9 – prohlášen 2019

přírůstky NKP mimo HCP (C161-001) 2018–2019

Poutní areál s kostelem Panny Marie Vítězné na Bílé Hoře v Praze, Řepy, Karlovarská 6, 8 – prohlášen 2018

Usedlost Bertramka v Praze, Smíchov, U Mrázovky 2, čp. 169 – prohlášena 2019

Budova Československého rozhlasu v Praze, Vinohrady, Vinohradská 12, čp. 1409 –

prohlášena 2019

Hrob Jana Palacha na Olšanských hřbitovech v Praze, Žižkov – prohlášen 2019

Přirůstky KP v HCP (C161-001) + mimo HCP (C161-001):

Část obce	čp.	Památka	Ulice, nám./umístění	č.or.
Staré Město	čp. 656	Obchodní dům Kotva	Praha 1, náměstí Republiky	8
Žižkov		Náhrobek Jana Palacha na Olšanských hřbitovech	Praha 3, Vinohradská, Želivského, Jičínská, parc. č. 4303, hrobové místo IX, 2, 89	
Koloděje	čp. 4	dům	Praha 21, K Jízdárně	11
Podolí	čp. 772	Koleje ČVUT v Podolí	Praha 4, Na Lysině	12

Architektonicko-urbanistická analýza Historického centra Prahy (C 616-001)

V předešlých zprávách z roku 2011, 2014 i 2018 bylo Centrum světového dědictví informováno o záměru zpracování a plánování náplně „Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace (Historického centra Prahy), dále jen „AUA HCP“. Účelem této vznikající analýzy je vytvořit doposud chybějící podklad, který na základě uceleného zhodnocení vnitřně velmi heterogenního území Pražské památkové rezervace (Historického centra Prahy), dále jen „PPR/HCP“, umožní stanovení diferencovaných principů a zásad přístupu k rozhodování na úseku státní památkové péče v hl. m. Praze při maximálním zajištění ochrany obecně uznávaných hodnot.

Vzhledem k mnohým změnám, kterými tento projekt v průběhu své realizace dosud prošel, uvádíme chronologicky řazený přehled specifikací záměru architektonicko-urbanistické analýzy PPR:

2012-08-30 **Usnesení č. 1262 k souhlasu se záměrem zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace (vyhledávací a třídící systém):**

1. prohloubení metodiky účinnější péče o památkový fond

2014-04-22 **Usnesení č. 809 k záměru odboru památkové péče MHMP na realizaci veřejné zakázky „Architektonicko-urbanistická analýza Pražské památkové rezervace“ → tisk R-11219**

Příloha k usnesení č. 809:

1. vytvoření komplexní Architektonicko-urbanistické analýzy PPR
2. dokument, o který se budou opírat subjekty působící na úseku památkové péče v hlavním městě Praze při hodnoticích a rozhodovacích procesech
3. **popis** (PPR): a) současného stavu, b) hodnoty, c) vnitřní struktury tvořené různorodými celky
4. **rozlišení** (zástavba): homogenita/heterogenita
5. **rozlišení** (urbánní celky): uzavřenost/otevřenost
6. **zhodnocení** (urbánní celky, bloky, objekty): památkový význam

7. **určení** (urbánní celky, bloky, objekty): a) vývojové determinanty, b) míra autentičnosti
8. **stanovení objektivních kritérií**, které „budou jedním z rozhodujících podkladů pro efektivní výkon státní památkové péče v Praze“ (PPR, celky) diferencovaných: a) místně, b) věcně

Důvodová zpráva k tisku R-11219 (navíc k bodu 3 výše uvedeného):

3. **popis** (PPR) + d) územní přesahy mimo území historických pražských čtvrtí – Holešovice, Vinohrady...

Příloha č. 1 k důvodové zprávě k tisku R-11219:

Struktura Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace:

1. **Analýza stavebních zásahů** od roku 1989 (dedukce jejich trendů)
2. **Porovnání vývoje parcelace** PPR od roku 1840 (stabilní, vzniklé, rozdělující se, slučující se)
3. **Analýza funkčního využití** objektů v PPR (dedukce trendů změn využití)
4. **Analýza časové charakteristiky zástavby** dle jednotlivých časových období (podle doby jejího vzniku)
5. **Analýza homogenity a heterogenity jednotlivých objektů** zapsaných v ÚSKP (podklad pro stanovení možností dalšího nakládání s objektem)

2015-11-18

Usnesení č. 2812 k návrhu na přenos úkolu zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace z odboru památkové péče MHMP na příspěvkovou organizaci hl. m. Prahy Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy:

1. při zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy Pražské památkové rezervace průběžně spolupracovat s OPP MHMP

Důvodová zpráva úkolu (usnesení č. 2812)

1. prohloubení metodiky účinnější péče o památkový fond
2. materiál s analytickou a syntetickou částí
3. podklad pro zkvalitnění a zefektivnění výkonu státní správy na úseku památkové péče
4. podklad pro regulační plány PPR či jiné formy podrobnější dokumentace
5. **popis** (PPR): a) současný stav, b) hodnoty, c) vnitřní struktura
6. **rozlišení** (zástavba): homogenita/heterogenita
7. **rozlišení** (urbánní celky): uzavřenost/otevřenost
8. **zhodnocení** (urbánní celky, bloky, objekty): památkový význam
9. **určení** (urbánní celky, bloky, objekty): a) vývojové determinanty, b) míra autentičnosti
10. **stanovení objektivních kritérií** (PPR, celky tvořené PPR) diferencovaných: a) místně, b) věcně

2016-07-01

Rámcový návrh postupu úvodní etapy (původní verze reagující na přesné zadání z RHMP):

verze 1 (původní, reagující na přesné zadání z RHMP):

1. Porovnání vývoje parcelace PPR od roku 1840
2. Analýzy časové charakteristiky zástavby dle jednotlivých časových období
3. Verifikace zápisů do Ústředního seznamu kulturních památek
4. Založení informačního systému PPR (na základě požadavků OPP MHMP na obsah a výstupy informačního systému pro podporu rozhodování OPP na území PPR)
5. Analýza stavebních zásahů od roku 1989
6. Analýza funkčního využití objektů v PPR (v synergii s projektem podrobného mapování v UAP)
7. Analýza homogenity a heterogenity jednotlivých objektů zapsaných v ÚSKP

verze 2:

1. Shromáždění a kritické posouzení zpracovaných zdrojů k PPR (→příprava nového zadání)

2016-07-25 Koncept dopisu NPÚ – zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy PPR (1. verze)

- I. **analytický a koncepční dokument:** pro rozhodování o různorodém stavebním i krajinném odkazu PPR
 1. **podpora** (PPR): a) *poznání*, b) *pochopení*, c) *interpretace*
 2. **rozišení** (zástavba): homogenita/heterogenita
 3. **rozišení** (urbánní celky): uzavřenost/otevřenost
 4. **hodnocení** (urbánní celky, bloky, objekty): památkový význam
 5. **objektivní argumenty** z různých zdrojů a pramenů poznání, založené:
 - a) na stabilizované soustavě obecně uznávaných hodnot,
 - b) na proměňujících se podmínkách a požadavcích, které doprovázejí (historický) vývoj města

- II. **informační systém o území PPR** (viz 2016-07-01)
 1. Pojmenování a vyhodnocení nejčastěji se opakujících procesů potenciálně ovlivňujících hodnoty
 2. Vyhodnocení PPR dle místně a věcně diferencovaných kritérií
 3. Klasifikace a charakteristika sledovaných prvků, celků, jevů z pohledu míry přípustných zásahů
 4. Shromáždění a kritické posouzení zpracovaných zdrojů
 5. Interpretace hodnot území PPR, stanovení diferencovaných principů a zásad přístupu

2017-01-12 Plán činnosti na rok 2017

- I. **Pasport budov**
- II. Urbanistická analýza: a) rešerše dostupných podkladů, b) analýza témat:
 - Urbánní struktura
 - Veřejná prostranství
 - Využití území
 - Výškové charakteristiky zástavby
 - Morfologie území a panoramata
 - Střešní krajina

- Památková ochrana
- Podzemí
- Doprava
- Majetkoprávní vztahy

III. Informační systém

2017-02-16 **Zápis z jednání k AUA PPR (témata navržená k doplnění OPP MHMP)**

1. Téma **zeleně** (doplnit podrobnější informace o zeleni):
 - a) vinice...
 - b) zeleň ve vnitroblocích
2. Téma **památky** (doplnit):
 - a) architektonicky hodnotné stavby vč. 20. stol.
 - b) umělecká díla v prostoru (pomníky, sochy)
 - c) významné stavební dominanty a pohledové rozbory (společně IPR+OPP)
3. Téma **střešní krajiny** (doplnit):
 - a) sklony,
 - b) typy krytin,
 - c) materiál,
 - d) celkový dojem (charakter)
4. Téma **veřejných prostranství**:
 - a) šířky ulic,
 - b) výšky uliční fronty,
 - c) stromořadí,
 - e) výtvarná díla,
 - f) hřiště,
 - g) tržiště,
 - h) vše, co se ve VP staví a je povolováno městem,
 - i) dopady turismu
 - j) využívání VP (např. monitoring předzahrádek, turistické cesty apod.)
5. Téma **povrchů**: (zpevněné/nezpevněné plochy...)
6. Téma **využití**: (vliv turistického ruchu...)
7. Téma **prostoru řeky**: (využití, černé stavby, černé lodě)

2017-03-24 **Zápis z jednání k AUA PPR (témata navržená k doplnění OPP MHMP)**

1. Opuštěné budovy (časté je částečné využití pouze v parteru + jejich koncentrace – J. Kadlas)
2. Počet bytů ve vztahu k počtu parkovacích stání v uličním prostoru
3. Zatížení **lodní dopravou** (vč. kotvení, využití a frekvence provozu)
4. Téma **volumetrické a výškové budovy** v PPR, OP i oblastech pohledově exponovaných z PPR (analýza)
5. Téma **historické osy, stopy**
6. Téma **dopravy + parkování** (vliv na využití, charakter ulic, bydlení)

2017-03-27 **Ideový popis projektu – Obsahové zacílení AUA PPR:**

- I. **analytický a koncepční dokument** pro podporu rozhodování: forma dle zadání výše uvedeného v usnesení č. 2812 + **objektivní argumenty** z různých zdrojů a pramenů poznání, založené:
- a) na stabilizované soustavě obecně uznávaných hodnot,
 - b) na proměňujících se podmínkách a požadavcích, které doprovázejí (historický) vývoj města

A) Urbanistická analýza:

1. zpřístupnění archivních map veřejnosti,
2. rozbor současného stavu území: památková ochrana, využití území, veřejná prostranství, prostupnost, uliční čáry, profil a využití veřejných prostranství, urbánní struktura, stáří objektů, výškové charakteristiky zástavby, morfologie území a panoramata, parky + zahrady + stromy/stromořadí, urbanistická kompozice, střešní krajina, prostor řeky, podzemí, doprava (parkování, IAD, MHD), majetkoprávní vztahy + Analýza stavebních zásahů od roku 1989 + Porovnání vývoje parcelace PPR od roku 1840 + Analýza funkčního využití objektů v PPR + Analýza časové charakteristiky zástavby
3. rozbor hodnot a stanovení sourodých celků z hlediska vlastností území a hodnot

B) Detailní popis budov – souhrnné poznání stavu dílčích prvků stavebního fondu prostoru PPR

- 1 pasportizace/inventarizace jednotlivých budov a architektonických a stavebních prvků pro:
 - a) poznání stavu a rozhodování odboru památkové péče, b) efektivní využitelnost informací v rámci integrovaného informačního systému

II. informační systém o území PPR:

- a) webově přístupná informační opora PP,
- b) průběžně aktualizovaný,
- c) členěný do vrstev (celky, dílčí lokality, bloky, objekty, části),
- d) napojený na státní/městské registry

2017-03-28 Koncept dopisu NPÚ – zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy PPR (2. verze)

- I. analytický a koncepční dokument: (viz 2016-07-25)
 - II. inventarizace/pasportizace budov na území PPR (návrh a pilotní ověření)
 - III. informační systém o území PPR (viz 2016-07-01)
1. Shromáždění a kritické posouzení zpracovaných zdrojů
 2. Vyhodnocení PPR dle místně a věcně diferencovaných kritérií
 3. Interpretace hodnot území PPR, stanovení diferencovaných principů a zásad přístupu

2017-04-12 Základní informace o projektu AUA PPR:

1. Zpracování dle usnesení RHMP č. 2812 (viz 2015-11-18)
2. Účelem analýzy je vytvořit dosud chybějící podklad, který na základě uceleného zhodnocení vnitřně velmi heterogenního území PPR umožní stanovení diferencovaných principů a zásad přístupu k rozhodování na úseku státní PP při

maximálním zajištění ochrany obecně uznávaných hodnot.

- I. **analytický a koncepční dokument:**
 - a) urbanistické analýzy současného stavu území,
 - b) zhodnocení zejména urbanistických, architektonických kvalit rozšířených o postihnutí obsahových a ideových hodnot a v neposlední řadě zásadních nebo problémových fenoménů na území PPR.
- II. **inventarizace/pasportizace budov na území PPR (návrh a pilotní ověření)**
- III. **informační systém o území PPR (viz 2016-07-01)**

2017-04-12 Koncept dopisu NPÚ – zpracování Architektonicko-urbanistické analýzy PPR (3. verze)

1. Obsah a účel viz 2017-04-12
2. Zpracování urbanistické analýzy viz 2017-03-28

2017-06-12 Zápis z jednání k AUA PPR (s OPP MHMP)

1. Téma **povrchů** (monitoring stávajícího stavu průběžně aktualizovaný dle TSK)
2. Téma **tržního řádu** (typ: potraviny/předměty..., plocha, i pojízdny prodej)
3. Téma **lodě** (jde zejm. o dlouhodobě kotvící)

2017-06-14 Zápis z jednání k AUA PPR (s OPP MHMP a NPÚ)

1. Chceme **analýzu**, která bude definovat jasný charakter jednotlivých lokalit, až do podrobností jednotlivých objektů (...) podrobnější **pasportizace** s pojmenováním jednoznačných kvalit či nekvalit daného domu (...) navázán **informační systém**
2. Rozumné měřítko katalogu, jen to nejdůležitější: orientace fasády, narušení...
3. Kategorizace zapsaných památek: návrh dělit památky dle významu na I. a II. kategorii...

2017-06-26 Zápis z jednání k AUA PPR (s OPP MHMP a NPÚ) – Pasportizace a podklady

1. Téma veřejných prostranství (materiály shromažďované NPÚ – Josef Hájek):
 - a) veřejně přístupné prostory u zapsaných KP (haly, schodiště...)
 - b) soupisy mobiliáře (dílčí: kandelábry, kašny, pumpy...)
 - c) povrchy (dlažba: fragmenty autentické pokládky atp.)

2017-10-25 Zápis z jednání k AUA PPR (s OPP MHMP – odsouhlasená struktura urbanistických analýz)

1. Téma **struktura bloků**: oba přístupy: subjektivní (kvalifikovaný odhad) či objektivní (datové analýzy):
 - a) rozloha, b) zastavěnost/HPP, c) typ zástavby, původ. (veřejná budova/palác/obytný dům/vila/areál), d) tvar (čtverec/obdélník/lichoběžník/nepřavidelný) d) uzavřenost (otevřený/uzavřený/proluka), e) původ (jednotně komponovaný/regulovaný/rostlý), f) pravidelnost uliční čáry, g) měřítko

- bloku, h) výšková členitost (individuální výšky domů), i) dominanty, j) materialita jednotlivých objektů, k) střešní krajina
- 2 Téma **struktura vnitrobloků**:
 - a) původ: nezaložené (roslé), založené (koncipované), založené zahrady (paláců apod.)
 - b) škála vnitřních prostor (světlík/dvorek/nádvoří/zahrada/vnitroblok)
 - c) povrch (zpevněné/nezpevněné/založené zahrady)
 - d) zastavěnost: rozloha, tvar (čtverec/podlouhlý/lichoběžník/otevřený), přístupnost (veřejně přístupný/veřejně přístupný s určitým režimem/polosoukromý/soukromý), vnitřní členitost (počet objektů ve vnitrobloku), převažující funkční využití okolních objektů, funkční využití objektů ve vnitrobloku (garáž/výroba/bydlení)
 - 3 Téma **typologie veřejných prostranství**: a) fyzické uspořádání, b) „měkká data“ – využití a živé složky
 - 4 Téma dílčích analýz
 - a) stavební typy: stavební změny původních využití (míra flexibility, potřeba zásahů při adaptaci)
 - b) rozhraní bloků: jak tvořené, projev do VP, parter
 - c) předzahrádky
 - d) průchody a pasáže (vč. zaniklých)

2018-04-10 Zázpis z jednání k AUA PPR (s OPP MHMP + NPÚ)

- I. informační systém o území PPR:**
 - Tři úrovně informací: a) sourodý celek, b) blok, c) objekt
 - Aplikace stáří budov (práce s daty, filtrace)
 - Archivní plány, Langweilův model
 - Katalog archeologických lokalit
- II. pasportizace budov na území PPR**
 návrh na podobu pasportizačních karet je možné prohlédnout zde (dostupné jen v ČJ):
<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1tQEkYJn6HyFBTdhw-xiLMaJypRlIoPJ6XVWoJPEoP5M/edit#gid=1254268382>

2018-10-11 Představení rozpracovanosti projektu AUA PPR pro OPP MHMP

- I. pasportizace budov na území PPR**
- II. informační systém o území PPR**
- III. průzkumy (návrh sledovaných fenoménů):**
 - Budovy (materialita, stavební typ, datace)
 - Dominanty (celoměstské, čtvrt'ové, lokální)
 - Partery (poloha, počet jednotek, využití, členění: aktivní/pasivní)
 - Štíty (orientace střechy: štítová/okapnicová)
 - Prostupy (pasáž, podchod, podchod metra, průchod, průjezd)
 - Přístupnost (nepřístupný, přístupný, přístupný v režimu, přístupný účelově)
 - Přízemí (vůči VP: snížené/zvýšené/v rovině; potenciál parteru – hodnocení)

- Podloubí
- Vstupní předprostory (portál, schodiště, rampa...)
- Hranice lokalit
- Změna řešitelského týmu AUA a redefinice cílů---

2019-08-28 Definování cílů – Definování projektu (s OPP MHMP + NPÚ)

- I. **Proč** byla AUA PPR zadána a proč IPR?
- Povinnost plynoucí **ze zadání Rady**
 - Možnost **popsat a ovlivnit** podmínky vývoje PPR
 - Možnost **zefektivnit rozhodování**
 - Možnost **sjednotit odborný názor** referentů
 - Možnost formulovat a prezentovat **urbanistický rozměr** PPR pro odborníky památkové péče
 - Možnost **předvídatelnosti** (zavést jasná pravidla hry)
 - Možnost **hlouběji porozumět** jádru Prahy a principům, které ho utvářejí
 - Možnost **znát hodnoty**
 - Možnost **argumentovat** při jednáních s jinými odbory dotčených správních subjektů anebo s investory
- II. **Pro koho** – kdo je klientem a kdo je uživatelem?
- Zadavatel a klient OPP MHMP (AUA = podklad pro rozhodování velkého stavebního úřadu)
 - Klient IPR Praha (AUA = odborný rámec a podklad pro práci celého institutu)
 - Klient NPÚ (odborný poradní orgán klienta)
 - Uživateli jsou referenti úřadu vydávající stanovisko
 - Uživateli jsou vlastníci nemovitostí v PPR
 - Uživateli jsou politici, odbory MHMP, odborná i širší veřejnost
- III. **Východiska a cíle** pro další práci
- Vrátit do hry urbanistický rozměr
 - Navázat na teze Metropolitního plánu
 - Navázat na Management plán
 - Popsat míru potřebné ochrany/možného utváření
 - Definovat kvalitu heterogenity
 - Věcně a lokálně diferencovat
 - Vrátit do hry typologicko-funkční pohled
 - Vytvořit doporučující dokument od „městského architekta“
 - Definovat hodnoty kulturních standardů (společenskou shodu)
- VI. **Měřítko**
- Elementy – AUA bude pouze popisovat.
 - Lokality – na úrovni jejich celku bude AUA popisovat a doporučovat.
 - Statek (PPR) – AUA bude popisovat a doporučovat.
 - Kontext (relevantní část okolí PPR) – AUA bude popisovat a doporučovat.

2019-11-06 AUA PPR – Odůvodnění prodloužení termínu (předány pouze body 1–4):

- 1 navázání na Management plán Historického centra Prahy
- 2 větší zapojení odborné veřejnosti
- 3 navázání na závěry výzkumu Urbanistické hodnoty historických měst (FA ČVUT)
- 4 vytvoření dokumentu, který by se tak mohl stát respektovaným podkladem pro kvalifikovaný výkon státní správy na úseku památkové péče v PPR
- 5 materiál s analytickou a syntetickou částí popisující současný stav Pražské památkové rezervace, její hodnoty a vnitřní strukturu (součást draftu 2019-11-05)
- 6 zapojení odborné veřejnosti už od formulace zadání syntetické části (ustavení pracovní skupiny v roli konzultanta projektu) (součást draftu 2019-11-05)

Na poslední schůzce zástupců OPP MHMP a IPR Praha koncem ledna 2020 byly předloženy nově formulované parametry projektu AUA:

I. CÍLE DOKUMENTU

Architektonicko-urbanistická analýza pražské památkové rezervace:

1. je praktickým respektovaným dokumentem — vyjadřujícím širší odbornou shodu nad kulturně hodnotnými standardy
2. vrací do hry urbanistický rozměr — jako doplněk k současnému zaměření péče na jednotlivé objekty
3. je doporučujícím dokumentem od „městského architekta“ — syntetickou a interpretativní částí
4. navazuje na teze Metropolitního plánu — včetně strukturálního přístupu k městskému prostředí
5. navazuje na Management plán — propracováním a prostorovým zpřesněním jeho hodnotících závěrů
6. definuje míru ochrany urbanistických hodnot i možného dotvoření — lokální specifikací a limity
7. specifikuje povahu heterogenity — rozlišením místně specifického přínosu k celkové hodnotě prostředí
8. věcně a lokálně diferencuje — vůči území rezervace, ochranného pásma i jejich vzájemnému rozhraní
9. vrací do hry typologicko-funkční pohled — souvztažností využití s hmotným i nehmotným prostředím

II. VÝCHOZÍ PŘEDPOKLADY

Životaschopnost a PPR

Životaschopnost (viabilita, obytnost) je určena ve funkčně provozní rovině nikoliv ve stavebních možnostech. Vymezit místa, kde je možné stavět, nutně neznamená mít živé město. I ve městech, kde je možnost stavět, může dojít k umrtvení. V PPR, která je velmi stabilizovaná, se struktura (zástavby i uličních prostranství) mění pouze minimálně; co podléhá větší změně je využití. Skrze vymizení různorodosti využití (= původní využití a vrstevnatost využití) je ohrožena samotná struktura. „Ochrana stavby je zabezpečena nejlépe tím, že je využívání podobné tomu, k čemu byla vytvořena.“ (teze SÚRPMO). Je proto potřeba definovat nutnou různorodost využití a uvědomit si, že krása je jedna z funkcí. A životaschopnost je krása.

Typologicko-funkční pohled a PPR

Je nutné zahrnout využití jako jeden ze zkoumaných atributů, které utvářejí sourodé celky. Nastává polarizace využití – na jedné straně rostoucí dominance funkcí sloužících pouze cestovnímu ruchu, na straně druhé rozvíjející se dopravní funkce.

Autenticita prostředí a PPR

Autenticita je přitažlivá; vyvážený poměr obyvatel k návštěvníkům je základem k zachování této autenticity. Je potřeba hledat obytná jádra, protože na ně se váže další vybavenost, diferenciovat je a chránit.

Povaha a míra decentralizace a PPR

Exploatační tlak na jádro škodí nejvíc. Centralita (monocentričnost) je předurčena geomorfologií a potvrzena vývojem struktury i vývojem dopravní infrastruktury (utažený trojúhelník křížení tří linek metra). Je potřeba hledat možnosti v ochranném pásmu PPR a definovat jeho roli v podpoře jádra.

Veřejným zájmem je hledat rovnováhu mezi viabilitou, utvářením a ochranou města jako statku kulturního dědictví. Nástrojem utváření je podpora autenticity jádra i ochranného pásma. Ochrana PPR začíná za jejími hranicemi.

III. CHARAKTER DOKUMENTU

1. Forma a účel dokumentu

- Je obsahově rozdělen na základní části: 1. analytickou, 2. syntetickou a interpretativní.
- Je určen 1. klientům: OPP, IPR, NPÚ, 2. ostatním uživatelům: referenti stavebních úřadů, politici, ostatní odbory magistrátu i městských částí, vlastníci, odborná a širší veřejnost.
- Doplnuje analytické podklady pro PPR a je podkladem pro zadání podrobnějšího/regulativního plánu.
- Je respektovaným podkladem pro výkon státní správy na úseku památkové péče v PPR a podporou rozhodování města; zvyšuje transparentnost a předvídatelnost rozhodování.
- Doplnuje argumentační deficit/mezeru v urbánní ochraně PPR.
- Je svorníkem mezi Management plánem a Metropolitním plánem.
- Obsahuje „zástrčky“ pro předpokládané navazující analýzy ochranného pásma

2. Předpoklad metody analýzy

- Zdroje analýzy zahrnují všechna měřítka hmotného i nehmotného prostředí (elementy, celky a lokality, statek PPR i jeho kontext)
- Cílovými hodnocenými jednotkami jsou sourodé celky či lokality, celistvé veřejné prostory, bloky a jejich součásti (vnitrobloky, uliční fronty atp.); ne jednotlivé objekty, domy či pozemky.
- Hodnocení specifikuje urbanistickou hodnotu jako překryv tematicky i měřítkově různorodých vrstev hodnot, nejen jako absolutní míru jedné nerozlišené „urbanistické hodnoty“.
- Proces analýzy využívá obecný urbanisticko-strukturální přístup k prostorové definici prvků městského prostředí a účelově zavedené soustavy atributů.
- Proces vyhodnocení sourodých celků využívá určení relevantních atributů.

Harmonogram dalších etap přípravy AUA je přílohou č. 9 této Zprávy.

Aspirace mezinárodního projektu „Experimentální sídliště Werkbundu v Evropě 1927–1932“ na získání statusu součásti Evropského dědictví (European Heritage Label) v letech 2018 a 2019

Mezinárodní projekt „Experimentální sídliště Werkbundu v Evropě 1927–1932“, jehož součástí je i pražský vilový soubor na Babě, aktuálně stále čeká na rozhodnutí o udělení statusu součásti Evropského dědictví (European Heritage Label). Rozhodnutí Evropské komise ohledně získání tohoto označení bude podle posledních informací známo během února nebo března 2020, a to z důvodu změny na postu předsedy Evropské komise. Během let 2018 a 2019 pokračovala nejen vzájemná komunikace se zahraničními partnery, ale také přípravy aktivit předcházejících samotné realizaci projektu podle doporučení národního koordinátora Evropského dědictví.

OPP MHMP se v závazné spolupráci s ÚMČ Praha 6, na jejímž území se vilový soubor Baba nachází, daří postupovat podle harmonogramu aktivit podrobně popsanych již v dílčí žádosti společné přihlášky do projektu EHL. V současnosti jsou dokončeny nebo jsou v procesu následující aktivity:

- kompletní dvoufázová digitalizace více než stovky původních plánů a výkresů těchto jedinečných staveb
- ve spolupráci s katedrou architektury ČVUT se chystají úpravy stávající kolekce třiatřiceti 3D modelů vil, které budou součástí zamýšlené stálé expozice „Baba 1932“ v prostorách ÚMČ Praha 6
- již byla vydána kniha Slavné vily Prahy 6 – osada Baba 1932 (možnost dotisku)
- v procesu je vznik projektové dokumentace (včetně technické specifikace) k umístění a provozování infopanelu přímo na Babě
- je zaregistrována ochranná známka BABA 1932
- byl vybrán návrh na logo a vizuální manuál Baba 1932
- je k dispozici soubor aktuálních fotografií vil a okolí včetně licence na neomezené použití
- jsou pořízeny aktuální snímky Baby z dronu, taktéž včetně licence na neomezené použití
- byla zaregistrována doména www.baba1932.cz
- v přípravě je veřejná zakázka na vytvoření webových stránek, z nichž bude vycházet celý informační systém (mobilní aplikace, QR kódy, audiovizuální backup)
- v jednání je podoba brožury o Babě (licence na texty, fotografie, plány)
- proběhla kompletní rešerše v oblasti veškerých záznamů o Babě (film, fotografie, texty) a předjednány jsou i licence na jejich případné použití.

Dále byl IPR Praha na oficiální žádost ředitele OPP MHMP podán návrh na:

- zadání dokumentace na změnu územního plánu
- přípravu grantů na úpravu okolí vilové čtvrti (oplocení, architektonické studie na úpravu zahrad, obnova povrchu vozovky a chodníků, revitalizace sloupů elektrického vedení atp.).

Požadavek na zajištění budoucí dobré dostupnosti lokality (MHD zastávka „Baba“) byl řešen v roce 2018 Radou hl. m. Prahy tím, že byl odsouhlasen zkušební provoz midibusové linky č. 216 do oblasti Baba.

Aktuálně je v plánu projednání komunikační a marketingové strategie s Prague City Tourism ohledně vydávání propagačních materiálů a zajištění prohlídek Baby s odbornými průvodci. Zásadní je soulad se Strategií cestovního ruchu, která si klade za cíl odlehčení historického centra Prahy od turistického náporu tím, že návštěvníkům nabídne i atraktivní lokality dále od samotného centra. K tomuto záměru je obytný soubor Baba ideální lokalitou a získání statusu EHL by k návštěvnícké atraktivitě bezesporu velmi přispělo.

Odborné akce zaměřené na problematiku managementu statků světového dědictví v ČR

V období let 2018–2019 byla uspořádána celá řada odborných akcí zaměřených na problematiku managementu statků světového dědictví v ČR. Uvádíme jejich stručný výčet s odkazy na webové prezentace projektů:

Národní památkový ústav a Ministerstvo kultury:

V termínu 10.–11. prosince 2019 uspořádal Národní památkový ústav **mezinárodní konferenci s názvem *Památková péče ve 21. století***. Konference se uskutečnila v prostorách Staroměstské radnice, v Brožíkově sále, a byla obsahově věnována ohlednutí za posledními třiceti lety památkové péče v České republice a jejímu směřování do budoucna. Program konference byl rozdělen do dvou bloků. Dopolední přiblížil téma *Zahraniční zkušenost a reflexe české památkové péče* a odpolední *Budoucnost památkové péče, její výzvy a směřování*. V dopolední části po úvodním slovu generální ředitelky NPU zazněly příspěvky týkající se vývoje a dosavadní praxe památkové péče v okolních státech. Pozvání přijali zástupci Slovenska, Maďarska, Polska a Německa. Z pozvaných hostů ze zahraničí vystoupila např. prof. Elizabeth Brabec (University of Massachusetts), prof. Dr. Thomas Drachenberg (Zemský památkový úřad Brandenbursko) či Dr. Tamás Fejérdy (ICOMOS Maďarsko). Tento blok byl ukončen příspěvkem na téma *Vývoj památkové péče v ČR a její východiska pro budoucnost*.

Odpolední blok zahájil zástupce Ministerstva kultury s příspěvkem *Vize české památkové péče v kontextu legislativy a současné společenské situace*. Následovaly příspěvky odrážející témata jako *Rozumný udržitelný rozvoj měst v kontextu památkové péče*, *Zkušenosti památkáře z praxe a jeho očekávání pro budoucnost*, *Klimatické změny a jejich dopady na památkovou péči v budoucnu*, *Potenciál kulturního dědictví pro budoucí rozvoj společnosti*. V tomto bloku byl na závěr dán prostor pro shrnutí obou anket reflektujících aktuální otázky vnější a vnitřní problematiky Národního památkového ústavu. Celodenní konferenci uzavřela panelová diskuze. Pro účastníky konference byly druhý den připraveny tematicky zaměřené exkurze.

S abstrakty jednotlivých přednášek v češtině i angličtině je možné se seznámit zde: <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/vyvoj-a-soucasne-principy/pamatkova-pece-v-21-stoleti>

Ministerstvo kultury od roku 2017 každoročně pořádá setkání pracovníků Ministerstva kultury a Národního památkového ústavu se site managery a dalšími partnery agendy českých statků zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO. Obecným cílem setkání je vzájemné předání informací a zkušeností s ročním (národním) monitorováním

statků světového dědictví, s periodickým monitoringem a rovněž se správou těchto statků. Při setkání v roce 2020 plánuje Ministerstvo kultury také zapojení zástupců z dalších věcně příslušných institucí včetně sdružení České dědictví UNESCO, České komise pro UNESCO a Českého národního komitétu ICOMOS.

V roce 2019 uspořádalo MK ČR a Národní památkový ústav prostřednictvím Referátu památek s mezinárodním statutem generálního ředitelství NPÚ dvoudenní setkání zástupců míst zapsaných na Seznam světového dědictví, Národního památkového ústavu a Ministerstva kultury ve dnech 30.–31. 10. 2019 v Telči, v Lannerově domě, sídle územního odborného pracoviště NPÚ pro kraj Vysočina.

Na akci se sešlo celkem 56 účastníků z řad site managerů statků světového dědictví, pracovníků NPÚ, jak z oblasti monitoringu z NPÚ, tak vzdělávání a v neposlední řadě i zástupců Ministerstva kultury. Program školení byl mimo jiné obohacen o přednášky dvou členů Českého národního komitétu ICOMOS.

Hlavním tématem dvoudenního školení bylo seznámit dotčené pracovníky a partnery s obsahem dotazníků Centra světového dědictví (World Heritage Centre) 3. cyklu hlášení stavu zachování statků světového dědictví. Dotazníky obsahují četné nové otázky a požadavky, pro jejichž odpovědné naplnění je nezbytná příprava. Z tohoto důvodu bylo detailněji diskutováno téma výstižného a zároveň pojmově vyváženého určení atributů Výjimečné světové hodnoty (tzv. OUV – outstanding universal value v ang.), díky které byly statky na Seznam světového dědictví zapsány. Školení bylo doplněno inspirativními příspěvky z aktuálních úspěšných českých a zahraničních projektů zaměřených na edukaci a prezentaci světového dědictví. Pro další přípravu 3. cyklu hlášení stavu zachování statků světového dědictví je připravována specifická část na portálu Národního památkového ústavu a v dalších letech bude znalost dotazníků prohlubována prostřednictvím podobných společných akcí.

O tomto školení bylo Centrum světového dědictví podrobně informováno již v listopadu 2019. Více podrobností lze najít zde:

<https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/npu-jako-institute/zpravy/49415-telc-hostila-setkani-zastupcu-mist-zapsanych-na-seznam-svetoveho-dedictvi>

Česká republika zároveň naplňuje závazky Úmluvy o ochraně světového dědictví v řadě tematických okruhů, včetně průběžného zvyšování povědomí (awareness raising) a rozšiřování kapacit (capacity building) určených pro tuto významnou agendu. Při péči o statky světového dědictví proto zároveň zodpovědně přistupuje k Periodickému reportingu, jehož 3. cyklus je již zahájen.

Prvním krokem v rámci přípravy na 3. cyklus periodického reportingu bylo v roce 2018 vydání česko-anglické publikace „Světové dědictví a Česká republika.“ Kniha je koncipována jako učebnice a obsahuje proto vysvětlení základních pojmů agendy světového dědictví, popis rolí a odpovědností jednotlivých aktérů na národní, regionální i lokální úrovni. Samozřejmě součástí je informace o stacích světového dědictví v České republice s definicí OUV a mapami s hranicemi statků a jejich nárazníkových zón v jednotné struktuře. Publikace vysvětluje úlohu site managerů a rozdíly mezi periodickým reportingem a reaktivním monitoringem. Témata doplňuje obsáhlejší anglicko-český výkladový slovník s důležitými pojmy. Publikace je dostupná on-line na stránkách Národního památkového ústavu.

Podpora obnovy památek z veřejných rozpočtů, zaměřených na péči o kulturní dědictví Historického centra Prahy (C 616-001)

V letech 2015–2019 pokračovalo přidělování finančních prostředků investovaných přednostně do oprav a restaurování památkového fondu na území Historického centra Prahy ze speciálních dotačních programů spravovaných Ministerstvem kultury a určených na pomoc vlastníkům, městům a obcím při jejich úsilí o záchranu architektonického a urbanistického dědictví.

Jedná se o *Program záchrany architektonického dědictví, Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny, Program restaurování movitých kulturních památek, program Podpora pro památky UNESCO a Havarijní program.*

Všechny tyto programy jsou participativní, což znamená, že se předpokládá finanční spoluúčast vlastníka, případně dalších subjektů. Účelem programů je tedy i stimulace vlastníků k intenzivní rehabilitaci památkového fondu.

Informace o dotačním programu hl. m. Prahy – Program pro vlastníky památkově významných objektů

V období mezi lety 1992 a 2019, tedy za 27 let, kdy je Historické centrum Prahy zapsáno na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, bylo v rámci dotačního programu hlavního města Prahy „Program pro vlastníky památkově významných objektů“ poskytnuto celkem 1 490 742 734 Kč (1 miliarda 491 milionů Kč) (cca 66 759 638 USD). Příjemců dotace hl. m. Prahy za toto období bylo 1 807 subjektů.

V letech 2003–2018 hl. m. Praha financovalo opravu a obnovu objektů ve vlastnictví hl. m. Prahy na území historického centra Prahy (Městská část Praha 1 a církevní stavby) v celkové výši 1 881 357 000 Kč (cca 82 299 081 USD). Investiční prostředky čerpané v tomto období pro objekty ve vlastnictví hl. m. Prahy byly ve výši 955 157 000 Kč (cca 41 782 895 USD).

Nejvýznamnější obnovou v rámci majetku hl. m. Prahy byla rekonstrukce vltavských náplavek, která byla dokončena v roce 2018 a dosáhla výše 78,5 mil. Kč (cca 3 433 900 USD), dále rekonstrukce Kafkova domu na náměstí Franze Kafky na Starém Městě, která dosáhla výše 97 mil. Kč (cca 4 243 200 USD) a zároveň byla v roce 2018 dokončena nákladná rekonstrukce Národního muzea ve výši 50 mil. Kč (cca 2 187 000 USD).

Dotační program hlavního města Prahy „Program pro vlastníky památkově významných objektů“ v letech 2013–2019

Od roku 2013 dochází k průběžnému navyšování rozpočtu na dotační Program pro vlastníky památkově významných objektů a to tak, že v roce 2014 byl navýšen rozpočet na rok 2015 (usnesením RHMP č. 1505, ze dne 24. 6. 2014) o 5 mil. Kč (cca 244 498 USD) na restaurování movitých kulturních památek na veřejně přístupném místě. Dále byl v roce 2015 navýšen rozpočet na rok 2016 (usnesení RHMP č. 1845, ze dne 11. 8. 2015) o 5 mil. Kč (cca 244 498 USD) na podporu opravy fasád včetně antigraffitiových nátěrů památkově chráněných objektů na území hl. m. Prahy.

rok	udělená celková částka v Kč	počet příjemců dotace	rozpočet HMP pro dotace v oblasti památkové péče na daný rok (v Kč)	zůstatek v Kč (využito pro oblast památkové péče)
2012	48 094 000 (cca 2 351 784 USD)	58	50 000 000 (cca 2 444 987 USD)	1 906 000 (cca 93 202 USD)
2013	42 900 000 (cca 2 097 799 USD)	75	45 000 000 (cca 2 200 488 USD)	2 100 000 (cca 102 689 USD)
2014	40 950 000 (cca 2 000 733 USD)	78	45 000 000 (cca 2 200 488 USD)	4 050 000 (cca 198 044 USD)
2015	49 240 000 (cca 2 438 630 USD)	83	50 000 000 (cca 2 444 987 USD)	760 000 (cca 37 163 USD)
2016	51 023 000 (cca 2 495 012 USD)	97	55 000 000 (cca 2 689 486 USD)	3 977 000 (cca 194 474 USD)
2017	57 150 000 (cca 2 794 621 USD)	87	60 000 000 (cca 2 933 985 USD)	2 850 000 (cca 139 364 USD)
2018	50 496 000 (cca 2 261 352 USD)	87	60 000 000 (cca 2 686 968 USD)	9 504 000 (cca 425 615 USD)
2019	49 015 000 (cca 2 195 029 USD)	87	60 000 000 (cca 2 686 968 USD)	10 985 000 (cca 491 939 USD)

Dotační program hl. m. Prahy „Program pro vlastníky památkově významných objektů“ je vyhlášen každoročně v letních měsících s uzávěrkou v měsíci listopadu.

V roce 2014 bylo podáno **191 žádostí** o dotaci hl. m. Prahy, z toho 48 žádostí na obnovu objektů ve vlastnictví církví a náboženských společností a 143 žádostí na obnovu ostatních památkově chráněných objektů. V rámci schváleného rozpočtu pro tuto oblast bylo určeno v roce 2014 rozdělit finanční prostředky ve výši **40 950 000 Kč (cca 1 833 855 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 19 žádostí (objekty církevní) ve výši 11 300 000 Kč (cca 506 045 USD) a 59 žádostí (objekty ostatní) ve výši 29 650 000 Kč (cca 1 327 810 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **4 050 000 Kč (cca 181 370 USD)** byly navrženy k navýšení neinvestičního příspěvku Národní kulturní památce Vyšehrad na opravu a obnovu hradebních zdí. Finanční prostředky byly využity na odstranění havarijního stavu hradebních zdí na parc. č. 86 a č. 93, k. ú. Vyšehrad, Praha 2. Podrobný přehled všech udělených grantů OPP MHMP v roce 2014 včetně ukázkové fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2014/index.html

V roce 2015 bylo v tomto dotačním programu podáno **183 žádostí**, z toho 39 žádostí na obnovu objektů ve vlastnictví církví a náboženských společností (37 nemovitých věcí a 2 žádosti na věci movité) a 144 žádostí na obnovu ostatních památkově chráněných objektů. V rámci schváleného rozpočtu tohoto dotačního programu bylo určeno v roce 2015 rozdělit finanční prostředky ve výši **50 000 000 Kč (cca 2 444 987 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 21 žádostí (objekty církevní) ve výši 18 170 000 Kč (cca 888 508 USD) a 62 žádostí (objekty ostatní) ve výši 31 070 000 Kč (cca 1 519 315 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **760 000 Kč (cca 37 163 USD)** byly navrženy k navýšení neinvestičního příspěvku Národní kulturní památce Vyšehrad, kap. 0662, § 3315, pol. 5331 na opravu hradební zdi objektu Národní kulturní památka Vyšehrad. Hradební zdi jsou v havarijním stavu, do zdi zatéká, což způsobuje trhliny a další destrukci zdiva. Podrobný přehled všech udělených dotací hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v roce 2015 včetně ukázkové fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2015/index.html

V roce 2016 bylo usnesením Rady hl. m. Prahy schváleno rozšířit tento dotační program o restaurátorské práce související s odstraněním graffiti maleb a se zajištěním anti-graffitových nátěrů na objektech nacházejících se na území hl. m. Prahy s tím, že rozpočet daného dotačního programu OPP MHMP bude v roce 2016 navýšen o 5 mil. Kč. V rámci schváleného rozpočtu dotačního programu bylo určeno v roce 2016 rozdělit finanční prostředky ve výši **55 000 000 Kč (cca 2 689 486 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 29 žádostí (objekty církevní) ve výši 17 683 000 Kč (cca 864 694 USD), 4 žádosti (movité kulturní památky) ve výši 500 000 Kč (cca 24 449 USD) a 64 žádostí (objekty ostatní) ve výši 32 840 000 Kč (cca 1 605 867 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **3 977 000 Kč (cca 194 474 USD)** byly navrženy k navýšení neinvestičního příspěvku Národní kulturní památce Vyšehrad, na opravu a obnovu hradebních zdí Národní kulturní památky Vyšehrad. Podrobný seznam objektů, na jejichž obnovu byla poskytnuta dotace hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v roce 2016 včetně ukázkové fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2016_1/index.html

V roce 2017 bylo ve zmiňovaném dotačním programu podáno **165 žádostí**, z toho 36 žádostí na obnovu objektů ve vlastnictví církví a náboženských společností (30 nemovitých věcí a 6 žádostí na věci movité) a 129 žádostí na obnovu ostatních památkově chráněných objektů. V rámci schváleného rozpočtu dotačního programu v roce 2017 bylo určeno rozdělit finanční prostředky ve výši **60 000 000 Kč (cca 2 933 985 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 23 žádostí (objekty církevní) ve výši 18 600 000 Kč (cca 909 535 USD), 6 žádostí (movité kulturní památky) ve výši 3 300 000 Kč (cca 161 369 USD) a 58 žádostí (objekty ostatní) ve výši 35 250 000 Kč (cca 1 723 716 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **2 850 000 Kč (cca 139 364 USD)** byly navrženy k navýšení neinvestičního příspěvku Národní kulturní památce Vyšehrad na opravu a obnovu hradebních zdí Národní kulturní památky Vyšehrad. Podrobný přehled všech udělených dotací hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v roce 2017 včetně ukázkové

fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2017/index.html

V roce 2018 bylo ve zmiňovaném dotačním programu podáno **140 žádostí**, z toho 33 žádostí na obnovu objektů ve vlastnictví církví a náboženských společností (22 nemovitých věcí a 11 žádostí na věci movité) a 107 žádostí na obnovu ostatních památkově chráněných objektů. V rámci schváleného rozpočtu dotačního programu v roce 2018 bylo určeno rozdělit finanční prostředky ve výši **60 000 000 Kč (cca 2 686 968 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 22 žádostí (objekty církevní) ve výši 14 343 000 Kč (cca 642 319 USD), 8 žádostí (movité kulturní památky) ve výši 4 170 000 Kč (cca 186 744 USD) a 57 žádostí (objekty ostatní) ve výši 31 983 000 Kč (cca 1 432 288 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **9 504 000 Kč (cca 425 615 USD)** byly navrženy k navýšení neinvestičního příspěvku Národní kulturní památce Vyšehrad na opravu a obnovu hradebních zdí Národní kulturní památky Vyšehrad a dále na repasi oken na kulturní památce Trojský zámek svěřené do správy Galerie hl. m. Prahy. Podrobný přehled všech udělených dotací hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v roce 2018 včetně ukázkové fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2018/index.html

V roce 2019 bylo ve zmiňovaném dotačním programu podáno **141 žádostí**, z toho 38 žádostí na obnovu objektů ve vlastnictví církví a náboženských společností (30 nemovitých věcí a 8 žádostí na věci movité) a 103 žádostí na obnovu ostatních památkově chráněných objektů. V rámci schváleného rozpočtu dotačního programu v roce 2019 bylo určeno rozdělit finanční prostředky ve výši **60 000 000 Kč (cca 2 686 968 USD)**. Z těchto finančních prostředků bylo uspokojeno 25 žádostí (objekty církevní) ve výši 15 876 000 Kč (cca 710 971 USD), 6 žádostí (movité kulturní památky) ve výši 2 988 000 Kč (cca 133 811 USD) a 56 žádostí (objekty ostatní) ve výši 30 151 000 Kč (cca 1 350 246 USD). Zbývající finanční prostředky v rámci dotačního programu ve výši **10 985 000 Kč (cca 491 939 USD)** byly ve výši 6 860 000 Kč (cca 307 210 USD) převedeny ke stejnému účelu do stejného dotačního Programu pro vlastníky památkově významných objektů na rok 2020. Zbývající částka v rozpočtu dotačního programu ve výši 4 125 000 Kč (cca 184 729 USD) se stala součástí rozpočtu hl. m. Prahy. Podrobný přehled všech udělených dotací hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v roce 2019 včetně ukázkové fotodokumentace je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/prehled_poskytnutych_grantu_v_roce_2019/index.html

Podrobný přehled všech udělených dotací hl. m. Prahy v oblasti památkové péče v letech 2004–2019 je uveden na webu:

http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/granty/prehled_poskytnutych_grantu/index.html

Informace o aktivitách HMP vedoucí ke snížení reklamního smogu

Hlavní město Praha, v zájmu kultivace veřejného prostoru a památkově chráněného území a pro lepší orientaci veřejnosti, schválila (usnesením Rady hl. m. Prahy č. 2757

ze dne 9. 12. 2019) dokument „Pravidla označování provozoven v Pražské památkové rezervaci a kulturních památkách na území hl. m. Prahy“ (dále jen Pravidla).

Historické centrum Prahy je v posledních letech stále více zatíženo extenzivním turistickým ruchem, který k sobě váže celou řadu negativních jevů. Jedním z nich je vizuální smog – výrazné poutače, nápisy a polepy, kterými se prodejci snaží přilákat zákazníky. Svým často nevhodným provedením tyto prvky degradují působení cenných historických objektů Pražské památkové rezervace. *Pravidla* mají zejména v Pražské památkové rezervaci napomoci k postupné redukci vizuálního smogu.

Na území Pražské památkové rezervace a jejího nejbližšího okolí již v tuto chvíli platí nařízení č. 26/2005 Sb. hl. m. Prahy, kterým se zakazuje reklama šířená na veřejně přístupných místech mimo provozovnu, ve znění pozdějších předpisů. Odbor památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy pak v roce 2017 vydal brožuru *Firemní označení, reklamní a informační zařízení v památkově chráněném území hlavního města Prahy*, kterou aktualizoval v roce 2018. Další regulace, týkající se reklamních zařízení, obsahuje nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hl. m. Praze (pražské stavební předpisy). Každý z odborů MHMP uplatňuje určité požadavky v hranicích stávajících legislativních možností, které však problematiku vizuálního smogu nepokrývají komplexně. Proto jsou některé negativní jevy mimo hranice kompetencí jednotlivých odborů MHMP (např. reklama kotvená do dveřnic, polepy oken a výkladců z vnitřní strany atp.). Tento dokument formuluje standardy, které hl. m. Praha bude vyžadovat u objektů ve svém majetku. *Pravidla* se navíc mohou stát vodítkem pro podnikatele, jejichž provozovna se nachází na území Pražské památkové rezervace, neboť shrnují veškeré požadavky zmiňovaných odborů MHMP.

Dokument byl sestaven v rámci pracovní skupiny složené ze zástupců MHMP – odboru památkové péče, odboru živnostenského a občanskosprávního, odboru hospodaření s majetkem, odboru stavebního řádu a Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy ve spolupráci se sekretariátem radní pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu a předsedy Výboru pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči ZHMP.

Pravidla se dále stanou základem pro „Manuál označování provozoven“, jehož variace v průběhu posledních let schválilo několik českých měst (Brno, <http://manual.brno-stred.cz>, Ostrava: <https://www.ostrava360.cz>) a na němž pracuje odbor památkové péče MHMP ve spolupráci se sekretariátem radní pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu a předsedy Výboru pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči ZHMP.

Spolupráce všech odborů MHMP a příspěvkových organizací zřízených hl. m. Prahou v rámci této problematiky povede ke zlepšení vzhledu města.

5. KAPITOLA 3

Významné rehabilitace, úpravy a/nebo nové stavby uvažované v rámci statku, jeho ochranném pásmu a/nebo koridorech či ostatních pásmech, kde by taková výstavba mohla mít vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku, včetně celistvosti a autenticity dle § 172 Operačních směrnic;

Úvodní poznámka

V letech 2018–2019 nadále pokračovala intenzivní péče o historické objekty na území části 001 Historického centra Prahy. Pokračovaly mnohé restaurátorské práce, stavební opravy, rehabilitace objektů i akce stavební údržby.

Při posuzování a schvalování náročnějších stavebních zásahů (oprav a rehabilitací významnějšího charakteru, přestaveb či novostaveb) jsou v zájmu zachování průhlednosti a objektivity projednávány konkrétní projekty v poradních orgánech Magistrátu hlavního města Prahy i Národního památkového ústavu – Sboru expertů odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy a Památkové radě Národního památkového ústavu, územního pracoviště v hlavním městě Praze. Vzhledem k náročnosti zpracování podrobných informací týkajících se velkého množství stavebních akcí, které byly ve sledovaném období připravovány či realizovány na území Historického centra Prahy, vybíráme k reflexi témata, která byla předmětem zájmu Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS v březnu 2019 a byla k nim ve Zprávě z RMM formulována konkrétní doporučení. K těmto doporučením uvádíme aktualizované informace, které shrnují nejdůležitější stavební zásahy v letech 2018 a 2019 a jsou řazeny dle jednotlivých katastrů takto:

Historické centrum Prahy C 616-001:

Staré Město
Josefov
Nové Město Praha 1
Malá Strana
Hradčany
Nové Město Praha 2 a Vyšehrad
Ochranné pásmo

Historické centrum Prahy C 616-002:

Průhonický park

Historické centrum Prahy C 616-001:

Program Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS byl zaměřen jak na komponentu 001, Historické centrum Prahy, tak na komponentu 002, Průhonický Park.

Větší část pozornosti expertů byla věnována Historickému centru Prahy, z čehož vyplývá, že i většina ze Souboru souhrnných strategických i dílčích doporučení Společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS uskutečněné v termínu 25.–29. března 2019 v Praze (příloha č. 2) se týká komponenty 001 statku světového dědictví. První strategické doporučení mise apeluje na zajištění potřebné regulace současných stavebních vstupů do prostředí památky světového dědictví:

***SD 01:** Vyjádření v sekci prohlášení o výjimečné světové hodnotě o integritě, že „Regulaci potřebnou pro harmonickou integraci moderních zásahů do historického městského prostředí zaručuje zákon o státní památkové péči,“ musí být uváděno do praxe. Je nezbytné bránit návrhům, které zahrnují slučování historických pozemků, demolice budov, které pozitivně přispívají k výjimečné světové hodnotě, nebo výstavbu nových budov, které jsou příliš vysoké, příliš objemné nebo příliš utilitární pro svůj urbanistický kontext nebo místo ve výhledu na ně nebo z nich.*

Vedení hlavního města Prahy ujišťuje Centrum světového dědictví, že úcta k památkám a historickému dědictví vůbec je důležitou součástí české identity. Panuje všeobecná shoda na tom, že Prahu a její památkové bohatství je třeba pečlivě ochraňovat – nikdo z veřejných institucí ani politické reprezentace nezpochybňuje a nerelativizuje nutnost bránit se nevhodným stavebním záměrům, které by hodnotu historického centra Prahy poškozovaly. Stejně jako v jiných demokratických společnostech, i v Praze se vede diskuse o hodnotách, které jednotlivé budovy představují, nebo by představovat mohly. V debatě o tom, co je příliš objemné či příliš utilitární, jsou reprezentovány liberálnější i konzervativnější názory. Hlavní město Praha i další instituce veřejné správy usilují o to, aby se v této kontinuálně probíhající veřejné diskusi dařilo nalézat taková řešení, která jedinečné historické a kulturní bohatství Prahy rozmnoží, nikoli zmenší.

Staré Město

Josefov

Nové Město Praha 1

Tématům spojeným s částmi PPR Staré Město a Nové Město jsou ve Zprávě ze společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS věnována tato závěrečná doporučení:

***D 07:** Příslušné orgány, zejména hlavní město Praha, by měly velmi pečlivě zvážit, zda je žádoucí reagovat na komerční poptávku po turisticky zaměřené říční dopravě významným navýšením kapacity infrastruktury. Bylo by vhodnější řídit využívání stávající kapacity a omezit tak nárůst turistických výletních plaveb, přičemž by se mělo uvažovat o potenciálu jednak říčních autobusů a jednak využívání říční dopravy k podpoře plánovaných velkých stavebních projektů podél břehů a upřednostňovat jej.*

Orgány by také měly zvážit, zda je vhodný tolerantní přístup k novým přístávacím místům na řece, jak je stanoven v návrhu metropolitního plánu, článek 130.

Magistrát hlavního města Prahy v současné době vede společné řízení o umístění a povolení stavby vodního díla s názvem „Plavební komora Praha – Staré Město“, na pozemcích parc. č. 5072/1, 5072/2, 5072/3, 5073, 5074/1, 5074/2, 5076, 5077/3, 5075 v k. ú. Smíchov a parc. č. 1080/4, 1084/1 a 1084/2 v k. ú. Malá Strana (dále také jen stavba nebo záměr). Záměrem je umístění a stavba nové plavební komory v přímé návaznosti na levou nábrežní zeď Dětského ostrova (pohled proti vodě). Nositelem záměru je státní podnik Povodí Vltavy, se sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5, IČO 70889953. Hlavní město Praha je jako účastník – dotčená obec – v probíhajícím řízení zastoupeno příspěvkovou organizací Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Rada hl. m. Prahy proti plavební komoře aktivně vystupuje. Tento svůj jednoznačný postoj vedení hlavního města deklarovalo prostřednictvím Usnesení RHMP č. 1589 ze dne 5. 8. 2019 k postupu při zastupování hl. m. Prahy v řízení o povolení záměru na stavbu vodního díla s názvem „Plavební komora Praha – Staré Město“. RHMP v tomto usnesení konstatuje, že nesouhlasí se záměrem státního podniku Povodí Vltavy, se sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5, IČO 70889953, na stavbu vodního díla s názvem „Plavební komora Praha – Staré Město“ umístěného na pozemcích parc. č. 5072/1, 5072/2, 5072/3, 5073, 5074/1, 5074/2, 5076, 5077/3, 5075 v k. ú. Smíchov a parc. č. 1080/4, 1084/1 a 1084/2 v k. ú. Malá Strana a dále ukládá řediteli Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy bezodkladně uplatnit za hlavní město Prahu nesouhlasné stanovisko v probíhajícím řízení o umístění a povolení stavby vodního díla uvedeného v bodu I. tohoto usnesení, včetně využití možnosti podat odvolání proti případnému kladnému rozhodnutí povolujícího orgánu státní správy.

Součástí výše uvedeného usnesení je také Memorandum městských částí Prahy 1, Prahy 5 a hlavního města Prahy o nesouhlasu se stavbou nové plavební komory „Praha – Staré město“, jehož obsah je v podstatě reakcí na doporučení, formulované experty UNESCO v rámci RMM 2019, uvádíme tedy jeho citaci:

„...Memorandum městských částí
Prahy 1, Prahy 5 a hlavního města Prahy
o nesouhlasu se stavbou nové plavební komory „Praha –
Staré Město“

Stávající klidná hladina Vltavy mezi Šitkovským jezem a Staroměstským jezem, uprostřed památkové rezervace UNESCO, slouží bezmála 100 let volnému času a rekreaci. Atmosféra tohoto místa by nebyla, nebýt současné Smíchovské plavební komory, která sahá přes dva jezy a prostor mezi nimi proto zůstává chráněn před lodní dopravou. V případě vybudování nové komory se soustředěný provoz turistických lodí přivede do nejcennějšího prostoru řeky mezi Národním divadlem, Petřínem a ostrovy s výhledy na Karlův most a Pražský hrad. Neexistuje rozumný důvod, proč provoz komerčních parníků navyšovat. I prostor řeky je veřejným městským prostorem a patří k ikonickému obrazu i životu města a jako na takový je třeba na něj pohlížet a chránit jej. Proto nesouhlasíme se stavbou nové plavební komory a společně prohlašujeme, že:

1. Využijeme všechny zákonné prostředky, abychom v zájmu ochrany životního prostředí a zdraví obyvatel centra Prahy zabránili stavbě vodního díla „Plavební komora Praha – Staré Město“.

2. Plavební komora a s ní spojený nárůst vodní dopravy závažně zasáhne do života obyvatel, kteří dlouhodobě trpí zejména neregulovaným turismem a překračovanými imisními limity způsobenými nadměrnou dopravní zátěží. Navýšení lodní dopravy na řece povede k dalšímu znečištění ovzduší, navýšení hlukové zátěže, úbytku zeleně, zásahu do chráněné památkové rezervace, do ekologického biotopu a k prohloubení negativních dopadů na životní prostředí v centru Prahy. Do dnešního dne nebyl konstatován žádný přínos tohoto vodního díla pro naše občany, natož takový, který by opodstatnil negativní dopady uvedeného rozsahu.
3. Je ve společném zájmu našich městských částí a hlavního města Prahy a zejména v zájmu veřejném, aby k realizaci druhé plavební komory nedošlo. Z tohoto důvodu jsme se dohodli na společné iniciativě a koordinovaném postupu.
4. Vyzýváme dotčené orgány státní správy, aby neupřednostnily nedůvodný excesivní zásah do práv našich občanů na úkor veřejného zájmu...“
(konec citace)

Mezi důvody negativního postoje hl. m. Prahy k předmětnému záměru patří předpokládané silné zahuštění provozu lodní dopravy, zvýšená frekvence jízd lodí a s tím související zvýšení znečišťujících emisí. Technický stav lodí nikdo systematicky nekontroluje, většina z nich má zastaralé hlučné lodní motory a vypouští do vzduchu nekontrolované množství škodlivých emisí, některé dokonce vypouštějí do vody splašky ze svých záchodů a kuchyní. Emise z lodní dopravy představují již dnes v lokálním měřítku centrální části města významný zdroj znečištění. Přetížení lodní dopravou, zejména v prostoru mezi Vyšehradskou skálou a Štvanicí, zmiňuje např. Zpráva o stavu péče o Historické centrum Prahy schválená Radou hl. m. Prahy usnesením č. 562 ze dne 20. 3. 2018.

Již dnes stávající plavební komorou projíždí ročně cca 28 000 lodí. Tento počet má po případném zprovoznění záměru dále narůstat. Provozem nové plavební komory může dojít k dalšímu zvýšení „spotřeby“ vody. Se změnami klimatu vody ubývá, např. v loňském roce byla vltavská kaskáda mimořádně hluboko pod obvyklým stavem, takže lze očekávat, že v budoucnu bude zabezpečení vody pro obyvatelstvo a hospodářství mnohem důležitější než pro rekreační plavbu po Vltavě. Plavební hladina Vltavy v Praze musí být v letních měsících dotovaná vodou z Vltavské kaskády. Při každém pracovním cyklu plavební komory tedy dochází ke zbytečnému odtoku velkého množství vody. Taktéž je nutné vzít v úvahu bezpečnostní rizika zvýšeného provozu lodí a s tím spojeného většího rizika kolizí plavidel, například nedávná katastrofa v Budapešti, kde po srážce dvou výletních lodí došlo k potopení jedné z nich a smrti 22 osob. V případě velké povodně je potřeba lodě uklidit do chráněných přístavišť, aby nebránily průtoku vody a nemohly se utrhnout, ohrozit mosty, jiné objekty na řece a jelikož vhodných kotvišť není v Praze dost, tak evakuace všech lodí do bezpečí by se nemusela stihnout včas. K dalším důvodům patří obava, že realizací stavebního záměru může dojít k narušení unikátního prostoru mezi Šitkovským a Staroměstským jezem, tedy změně vzhledu řeky v samém centru Prahy. Považujeme za nezbytné udržet klidovou a rekreační funkci pražských ostrovů, včetně možnosti provozování malých lodiček a šlapadel, dosud v tomto prostoru chráněných před velkou lodní dopravou.

Závěrem lze konstatovat, že zvýšený provoz lodí, hluk a emise poškodí životní prostředí tisícům lidí, kteří žijí nebo pracují v blízkosti řeky, a to zvláště v letních měsících, kdy je provoz turistických lodí nejintenzivnější. Nejvíce by byla postižena oblast Kampy, Sřeleckého ostrova, Dětského ostrova a smíchovského nábřeží, které především v letních měsících mají v centru města nezastupitelnou rekreační funkci.

K druhé části výroku doporučení **D 07: (cit.)** „...*Orgány by také měly zvážit, zda je vhodný tolerantní přístup k novým přístávacím místům na řece, jak je stanoven v návrhu metropolitního plánu, článek 130...*“ vedení hlavního města Prahy uvádí, že legislativní rámec pořizování nového územního plánu a stav, ve kterém se nachází příprava Metropolitního plánu, jsou podrobně popsány v bodě doporučení D 04. Analogicky s ostatními doporučeními, která se týkají připravovaného Metropolitního plánu, je třeba konstatovat, že v současné chvíli není možné do návrhu zasáhnout jinak než zákonem stanoveným postupem, tedy vyhodnocením stanovisek a připomínek, které byly k návrhu Metropolitního plánu podány v rámci společného jednání. Ve smyslu doporučení D 07 se k Metropolitnímu plánu vyjádřilo Ministerstvo kultury. Přesné řešení bodu bude známo až v okamžiku finálního rozhodnutí Pořizovatele v protokolu o vypořádání připomínek po Společném jednání na základě dohodovacích jednání s Ministerstvem kultury.

D 08: *Měl by se přehodnotit hlavní plán pro východní část Masarykova nádraží, aby nedošlo k nepřiměřenému omezování možností budoucího zlepšování magistrály a zejména možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever, v souladu s doporučením 3 mise z roku 2010. V obou případech je nezbytné maximalizovat propojení napříč sousedními částmi města a v rozložení nových městských bloků využívat potenciál výhledů na horu Vítkov na východě a budovy Muzea hlavního města Prahy (zejména na jeho severojižní ose) na severu.*

V současnosti je master plan – studie pro východní část Masarykova nádraží přehodnocován a probíhají intenzivní jednání s investory a všemi zúčastněnými subjekty. Veškeré teze, které WHC UNESCO doporučuje, jsou základními požadavky Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy i vedení města. Ve shodě s těmito principy je též připravována urbanistická studie východní části území, díky které mimo jiné dojde ke koordinaci změn územního plánu a též ke koordinaci zájmů v území. Praha spolu s investory proto projednává takovou formu územní studie, která umožní lepší prostupnost nové čtvrti, výhledovou proměnu magistrály v městskou třídu a rozložení bloků, které odpovídá charakteru lokality.

V letech 2018 a 2019 pokračovala rekonstrukce vlastního historického objektu Masarykova nádraží a její další přípravné práce. V roce 2018 byla ve správním řízení s OPP MHMP projednávána vestavba restaurace rychlého občerstvení v 1. NP budovy B, v roce 2019 restaurace Pizza Hut Expres v 1. NP a v mezipatře budovy B. Zařízení jsou již provozována.

V roce 2019 byla s OPP MHMP projednána rekonstrukce objektu B Masarykova nádraží na kancelářské prostory administrativních složek Českých drah a provozní zázemí – úpravy části prostor suterénu, přízemí, severní části mezipatra, 2. NP, 3. NP a podkroví. Součástí návrhu byla i restaurátorská obnova tzv. Malé dvorany. Dále byla projednávána výměna střešního pláště Masarykova nádraží části budovy D-E-F a umístění nových provozoven – vestavba lékárny v 1. NP a v mezipatře objektu E.

Připravována je rekonstrukce historické restaurace na nároží Hyberské a Havlíčkovy ulice v objektu D.

V roce 2018 proběhlo zjišťovací řízení záměru výstavby Administrativní budovy Na Florenci, včetně připojení na technickou infrastrukturu, a byl proveden záchranný archeologický výzkum na území mezi ulicí Na Florenci a Masarykovým nádražím. Veškeré stavební změny byly projednávány a dozorovány odborem památkové péče MHMP.

Dále došlo k projednání novostavby spol. PENTA, tvořící jižní stranu ulice Na Florenci, ve fázi územního řízení. Ve věci stavby polyfunkčního objektu Masaryk Centre 1 na pozemcích 2536, 2537/100, 2537/162, 2537/163, 2537/169, 2334/1, k.ú. Nové Město, Praha 1, a stavebních úprav – rekonstrukce ulice Na Florenci na pozemcích 2556/1, 2333/1, 2334/1, 2334/2, 2334/3, 2334/6, 2335/1, 2535/2, 2537/162, 2537/163, 2537/173, k.ú. Nové Město, Na Florenci, Praha 1, bylo vydáno k dokumentaci pro územní řízení závazné stanovisko sp. zn. S-MHMP 2112355/2018 ze dne 7. 10. 2019.

Stavba polyfunkčního objektu Masaryk Centre 1 byla akceptována především za podmínky, že západní část A bude v úrovni 9. NP plošně redukována, z východní strany bude ustoupena o 10 m, ze severní strany o 2 m. Obvodový plášť 9. NP bude prosklený po celé výšce, jeho atika bude po celém obvodu ustoupena o 0,5–1 m od vnějšího límce zasklení. Bude zpracováno detailní řešení 9. NP včetně pláště, které bude OPP MHMP předloženo v procesu vydání závazného stanoviska v dalším stupni projektové dokumentace. Dále bylo ze strany správního orgánu požadováno, aby veškerá technologická zařízení byla umístěna v objemu stavby. V dalším stupni požaduje OPP MHMP předložit detailní návrh řešení fasád.

Vedle výstavby polyfunkčního objektu byla v rámci územního rozhodnutí řešena také rekonstrukce ulice Na Florenci. Při její přípravě správní orgán požadoval v dalším stupni zpracovat detailní návrh zeleně a dlážděných ploch v předprostoru Masarykova nádraží a v ulici Na Florenci včetně vizualizace. Současně stanovil podmínku, že stromy v uličním parteru budou v ploše chodníku opatřeny čtvercovou litinovou mříží. OPP MHMP také požadoval v další dokumentaci zpracovat kladečské plány mozaikových dlažeb chodníku, které mají být z vápence. Původní žulové obrubníky bylo požadováno zachovat v nových pozicích a pouze doplnit shodnými.

Ve fázi dokumentace pro územní řízení byla v roce 2019 také ve správním řízení dále projednána novostavba hotelu s obchodními jednotkami v parteru navazující na revitalizaci Masarykova nádraží. Nyní je projekčně připravováno přemostění kolejiště Masarykova nádraží. Projekt zatím nebyl předložen OPP MHMP k posouzení.

Mezi požadavky města na další rozvoj území Masarykova nádraží patří mimo jiné zabránění nepřiměřenému omezování možností budoucího zkvalitňování okolí magistrály a zejména možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever, maximalizace propojení napříč sousedními částmi města a využití potenciálu výhledů na horu Vítkov a budovy Muzea hlavního města Prahy v rozložení nových městských bloků.

Doporučení WHC UNESCO, bod D 08, bude respektován a splněn. Koncepce transformace východní části Masarykova nádraží bude v rámci této koordinace konkretizována konsenzuálně s doporučením.

Přílohou č. 10 této Zprávy je prezentace k revitalizaci Masarykova nádraží v AJ. S vizualizací i videoprezentací připravovaného projektu v ČJ i AJ je možné se seznámit také zde: <https://www.masaryckaspojuje.cz/>

Nad rámec formulovaných doporučení se Zpráva z RMM věnuje také dalším významným revitalizačním projektům v Historickém centru Prahy, mimo jiné také plánovaným proměnám Václavského, Malostranského a Mariánského náměstí, k nimž hlavní město Praha uvádí tyto aktualizované informace:

Revitalizace Václavského náměstí

Úpravy Václavského náměstí jsou rozděleny pracovními na tři etapy. „Spodní část“ (od ul. Na Příkopě po úroveň hotelu Ambassador), „Dolní část“ (od hotelu Ambassador po křižovatku s ul. Jindřišskou) a „Horní část“ (od ul. Jindřišské po Muzeum). Byl vybrán dodavatel stavby a začátek realizace úprav první části Václavského náměstí se předpokládá na jaře roku 2020.

V říjnu 2019 přijala RHMP dne 21. 10. 2019 Usnesení č. 2247 s návrhem aktualizace řešení v horní části Václavského náměstí. Aktualizace návrhu byla nutná především z hlediska úpravy požadavků na vedení tramvajové trati daným úsekem náměstí a prověření dopravního řešení. V současné chvíli Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s. již vybral generálního projektanta dokumentace pro sloučené územní rozhodnutí a stavební povolení pro stavbu tramvajové trati Václavské náměstí, který je povinen koordinovat řešení s autory aktualizovaného návrhu náměstí. Koncepční koordinaci řešení především z hlediska požadované kvality veřejného prostoru a řešení tramvajových tratí i v návaznosti na okolní prostranství bude vykonávat Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy ve spolupráci s autory návrhu.

Přílohou č. 11 této Zprávy je prezentace k revitalizaci Václavského náměstí v ČJ. Další vizualizace je možné prohlížet zde:

<http://www.jakubcigler.archi/revitalizace-vaclavskeho-namesti>

Malá Strana Hradčany

Revitalizace Malostranského náměstí

Magistrát hl. m. Prahy ve spolupráci s Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy vyhlásil mezinárodní urbanisticko-architektonickou soutěž v roce 2014 na ideové řešení prostoru Malostranského náměstí, kterou vyhrál návrh architektů Martina Hájka, Václava Hájka a Petra Horského. V současné době je vydáno stavební povolení a probíhá výběr zhotovitele. Předpokládáný začátek realizace je v létě 2020.

Vizualizace vítězného i dalších, v mezinárodní urbanisticko-architektonické soutěži oceněných návrhů na řešení Malostranského náměstí, si lze prohlédnout zde:

<https://www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/malostranske-namesti-v-praze>

Revitalizace Mariánského náměstí

Mariánské náměstí leží mezi třemi významnými institucemi: Magistrátem hlavního města Prahy, Městskou knihovnou v Praze a Národní knihovnou. Donedávna však náměstí fungovalo zejména jako parkoviště a jeho původní reprezentativní a pobytové funkce byly upozaděny.

Dne 21. září 2019 započala dočasná změna náměstí, která potrvá až do celkové revitalizace. Nový režim náměstí má navrátit náměstí jeho původní funkci, tedy opět vytvořit místo k setkávání a odpočinku tak, aby na náměstí opět vznikl příjemný pobytový prostor, byly změněny dopravní podmínky a zrušeno parkoviště. Objevil se zde nový mobiliář, umělecká díla i zeleň.

Změna fyzického uspořádání plochy náměstí bude naplánována Koncepční studií – dokumentem, který, na základě předběžných analýz a podkladů včetně participace zástupců okolních institucí, navrhne v podrobnosti studie cílový stav prostoru náměstí a předběžně ho projedná s relevantními orgány státní správy, samosprávy a dalšími aktéry. Zadání Koncepční studie vypracuje IPR Praha společně s externím zhotovitelem, který byl vybrán ve výběrovém řízení. Jedná se o pražské studio Xtopix. Návrh studie bude znám v únoru či březnu roku 2020.

Fotodokumentace k proměnám veřejného prostoru Mariánského náměstí je k dispozici v obrazové příloze této Zprávy.

Nové Město Praha 2 a Vyšehrad

Centrum světového dědictví dále ve zprávě z RMM 2019 podkapitole 5.1.10.2. *Nádraží Vyšehrad a železniční most* věnuje pozornost důležitému železničnímu dopravnímu uzlu, železničnímu mostu přes Vltavu na Výtoni z roku 1901, který je od roku 2004 zapsán jako kulturní památka, a uvádí k němu doporučení:

D 10: *Stát by měl Centru světového dědictví předložit podrobnosti o možnostech budoucího železničního mostu, aby je mohly přezkoumat poradní orgány.*

K tomuto doporučení OPP MHMP uvádí **přehled správních řízení vedených ve věci železničního mostu přes Vltavu na Výtoni, Vyšehrad, Praha 2, vedených v období let 2011–2019:**

V roce 2016 vydal OPP MHMP závazné stanovisko sp. zn. S-MHMP 63698/2016 ze dne 8. 4. 2016 k opravě lávek pro pěší, které jsou součástí parabolické části soumostí přes Vltavu. Práce byly v průběhu realizace oprav konzultovány s pracovníky OPP MHMP, byla demontována a vyměněna dřevěná mostovka a zábradlí, proběhly výměny zkorodovaných částí konstrukce a nový nátěr v barevnosti dle provedeného průzkumu.

V říjnu 2018 proběhla kolaudace jižní lávky, v říjnu 2019 kolaudace severní lávky. Tyto práce prováděl vlastník lávek – Hlavní město Praha, resp. Technická správa komunikací.

Ve věci technického stavu především parabolické konstrukce mostu (koroze kovových konstrukcí) a plánovaného zkapacitnění celého soumostí, které je uvažováno v rámci meziměstského i celoměstského významu předmětné dopravní cesty, probíhají průběžné

diskuse s vlastníkem stavby SŽ. Jedná se o složitou problematiku, která je v současnosti aktivně komunikována mezi všemi dotčenými stranami. Vlastník nechal vyhotovit posudek Kloknerova ústavu ČVUT, který potvrdil, že na základě provedené diagnostiky a dále i posouzení prof. Eugena Brühwilera je most ve špatném stavu a je nutné jeho technický stav řešit bezodkladně. V závěru posudku Kloknerův ústav ČVUT konstatuje, cit.: „*Vzhledem k aktuálnímu stavebnímu stavu mostu, který je potřeba řešit velmi urgentně, vysoké intenzitě provozu současné a ještě vyšší plánované, možnostem provedení opravy a rizikům při realizaci opravy a při budoucím provozu a dalším hlediskům se jeví jako nejschůdnější varianta realizace nového mostu.*“

OPP MHMP vydal rozhodnutí sp. zn. S-MHMP 1413760/2019 ze dne 8. 8. 2019 k provedení experimentálního ověření metod tryskání a odstranění koroze na mostě, tzn. zjištění úbytků ocelové hmoty. Výsledky tohoto průzkumu potvrdily úbytky v různém rozsahu.

V současné době je MK ČR vedeno na žádost vlastníka a správce, Správy železnic, řízení o zrušení prohlášení souboru železničních mostů na trati Praha hl. n. – Praha Smíchov za kulturní nemovitou památku. OPP MHMP jako podklad vydal sdělení sp. zn. S-MHMP 1522246/2018 ze dne 21. 11. 2018, kde na základě předložených podkladů uvedl, že ocelová parabolická konstrukce není v podstatě ve stavu, kdy by bylo možné ji zachovat. Míra poškození jednotlivých prvků dosahuje takové výše, že by bylo nezbytné vyměnit většinu z nich, nicméně OPP MHMP sejmutí památkové ochrany z celého souboru nedoporučuje.

K žádosti vlastníka a správce, Správy železnic (SŽ), OPP MHMP vydal dne 25. 7. 2011 rozhodnutí č. j. S-MHMP 33205/2011, ve kterém nepřipustil vybudování železniční zastávky na Výtoni vč. pěšího přemostění Svobodovy ulice a ve kterém dále připustil možnost zkapacitnění stávající železniční trati za podmínek:

1. Nová estakáda s dvoukolejnou železniční tratí včetně pěšího přemostění Svobodovy ulice, která je navržena na pravém břehu Vltavy v katastrálním území Vyšehrad, bude provedena jako ocelová konstrukce, dle technických možností co nejschůdnější.
2. Materiál a tvarosloví nové mostní konstrukce přemostující Vltavu bude provedeno dle varianty R – tj. jako ocelová příhradová konstrukce se zakřiveným horním pásem a dolní ortotropní mostovkou, tvarově kopírující vnější siluetu stávající konstrukce a respektující proporcionální členění příhrad včetně sklonu diagonál.
3. Po snesení stávající pěší lávky podél severní, tj. povodní strany stávajícího železničního mostu, včetně navazujícího schodiště, bude prověřena možnost použití těchto konstrukcí v nové pozici na severní – povodní straně nového souběžného železničního mostu.

Navrhované řešení bude součástí dalšího stupně projektové dokumentace předložené OPP MHMP k posouzení. Zdali bude k projednání dále navržena tato varianta či jiné, je nyní v gesci vlastníka stavby a provozovatele železniční dopravní cesty. Nesnadné rozhodování v této věci podtrhuje také fakt, že tento dopravní uzel je z hlediska železniční dopravy v hlavním městě stěžejní a těžko nahraditelný.

V tuto chvíli jsou posuzovány různé varianty řešení špatného technického stavu výtoňského železničního mostu, možnosti jeho rozšíření o 3. kolej a vzniku nové železniční zastávky Výtoň. Jeho vlastníky jsou státní organizace Správa železnic (hlavní konstrukce) a Hlavní město Praha (zavěšené lávky); impulsy směrem k zachování maxima památkové podstaty mostu, s nimiž přichází zejména Hlavní město Praha, tedy

musí najít odezvu právě u Správy železnic (SŽDC). Tato organizace se vzhledem k ekonomickým a organizačním okolnostem kloní spíše k zhotovení novodobé napodobeniny stávajícího mostu. O celé věci se vedou intenzivní diskuse. Do procesu je zapojen mezinárodní tým s hlavním přispěním profesora Eugena Brühwiler (EPF Lausanne), který je předním světovým odborníkem na tento typ mostních konstrukcí a možnosti jejich rekonstrukce.

Aktuálně zvažované možnosti řešení:

a) oprava stávajícího mostu, (varianta preferovaná hlavním městem Prahou)

Varianta vychází z předpokladu, že bude technicky proveditelné rekonstruovat stávající most. Předpokládá se využití moderních technologií a materiálů pro kompletní výměnu mostovky, ale zachování nosné nýtované obloukové části mostu, která tvoří hlavní obraz mostu. U obloukové nosné konstrukce se předpokládá pouze výměna nejvíce poškozených prvků. Sanací projdou pilíře a základy. Na severní straně dojde k výstavbě jednokolejné novostavby mostu. Návrh této nové mostní konstrukce má odpovídat architektuře a technologiím 21. století a být co nejvíce subtilní vůči konstrukci historického mostu. Řešení umožňuje částečné zachování provozu během rekonstrukce a výstavby.

b) novostavba 3-kolejného mostu

Varianta předpokládá demolici ocelové části stávajícího mostu, výstavbu nového trojkolejného mostu za použití soudobých technologií a rozšíření pilířů mostu. Návrh vychází z koncepční rozvahy zpracované týmem Ing. arch. Romana Kouckého v IPR Praha v lednu 2019. Po dobu výstavby je nutné na určitý čas zcela přerušit provoz.

c) Novodobá napodobenina stávajícího mostu (novostavba rozpracována Správou železnic)

Varianta předpokládá demolici stávajícího ocelového mostu a výstavbu jeho novodobé napodobeniny. Na jeho severní straně dojde k výstavbě jednokolejné novostavby, která by architektonickým řešením odpovídala dvoukolejné napodobenině. Konstrukčně by byly použity soudobé postupy (svařovaná, nikoliv nýtovaná konstrukce). Řešení umožňuje částečné zachování provozu během výstavby.

Hlavní město Praha předpokládá, že během jara 2020 zašle jednotlivé varianty k přezkumu WHC UNESCO v souladu s odstavcem 172 prováděcí směrnice.

Ochranné pásmo

D 14: *Pro nově vznikající hlavní plány pro transformační oblasti Bubnů a Rohanského ostrova by mělo být provedeno posouzení dopadu na dědictví založené na přesných vizuálních zobrazeních ze všech významných pohledů a mělo by být předloženo poradním orgánům Centra světového dědictví ke kontrole. Hlavní plány by v případě potřeby měly být změněny v souvislosti s výsledkem a doporučeními tohoto posouzení, aby se zabránilo poškození výjimečné světové hodnoty statku světového dědictví.*

Přesné vizuální zaměření ve 3D modelu s vyhodnocením významných pohledů je již v současnosti součástí standardního procesu v rámci veřejné správy hl. m. Prahy. Zároveň Praha směřuje k detailnější regulaci výškového uspořádání a větší možnosti vizuálního zobrazení nových projektů v připravovaném Metropolitním plánu, jak bylo popsáno v bodě D04.3.

Povolovací procesy musí probíhat podle platné legislativy České republiky. Schvalující orgány jsou vázány stavebním zákonem a souvisejícími zákony a podzákonnými normami a správními lhůtami. Ochrana statku světového dědictví je v rámci povolovacího procesu zajišťována prostřednictvím dotčeného orgánu státní správy. Praha může pro informaci poskytovat záměry přímo poradním orgánům Centra světového dědictví na začátku schvalovacího procesu, aby mohly dle svého uvážení a dle svých kompetencí konat. Níže uvádíme konkrétní stav procesů v transformačních územích Bubnů a Rohanského ostrova a možnosti kontroly projektů ze strany poradních orgánů Centra světového dědictví UNESCO.

Transformační území Bubnů prochází v současné chvíli procesem pořízení změny územního plánu, která na základě územní studie navrhuje přeskupení ploch s rozdílným způsobem využití a objemů v souladu se současnými požadavky na stavbu města. Jedná se o pořizovanou změnu územního plánu Z2531/00-NVS, tj. změnu územního plánu, která musí být zpracována na základě podkladové studie a která podléhá nutnosti posouzení jejího vlivu na udržitelný rozvoj území (SEA). Proces pořizování této změny probíhá plně dle stavebního zákona a v současné chvíli se nachází ve fázi návrhu pro společné jednání. Územní studie je v pořizování a projednávána s dotčenými orgány, městskými částmi i veřejností v nadstandardním režimu nad rámec stavebního zákona, neboť si je Praha vědoma důležitosti konsenzuální shody nad podobou transformačního území. Aktuálně dochází k vypořádávání připomínek k návrhu této územní studie.

Následně dojde k pokračování v pořizování změny územního plánu. V momentě, kdy bude návrh pro společné jednání hotov a pořizovatelem zveřejněn, nabízíme na základě doporučení WHC UNESCO, že tento návrh zašleme poradním orgánům Centra světového dědictví tak, aby bylo možné se k návrhu vyjádřit v rámci procesu společného jednání. Předpoklad vydání této změny je dle pořizovatele v 3. čtvrtletí roku 2021.

Transformační území Rohanského ostrova prochází v současné chvíli procesem pořízení změny územního plánu, která na základě podkladové studie navrhuje přeskupení ploch s rozdílným způsobem využití a objemů v souladu se současnými požadavky na stavbu města. Jedná se o pořizovanou změnu územního plánu Z3126/12-ZVS, tj. změnu územního plánu, která musí být zpracována na základě podkladové studie a která podléhá nutnosti posouzení jejího vlivu na životní prostředí (SEA). Proces pořizování

této změny probíhá plně dle stavebního zákona a v současné chvíli se nachází ve fázi návrhu pro veřejné projednání.

Podkladová studie byla již zpracovateli (IPR Praha) dodána a verifikována a v tuto chvíli probíhá vypracování návrhu změny. V momentě, kdy pořizovatel (ÚZR MHMP) zveřejní návrh pro veřejné projednání, nabízíme na základě doporučení WHC UNESCO, že tento návrh zašleme poradním orgánům Centra světového dědictví tak, aby bylo možné se k návrhu vyjádřit v rámci procesu veřejného projednání. Předpoklad vydání této změny je dle pořizovatele v 2. čtvrtletí roku 2021.

Veškerá současná dokumentace a informace k ÚS Bubny jsou ke stažení zde:

<http://www.iprpraha.cz/bubny>

Historické centrum Prahy C 616, komponenta 002:

Průhonický park

Zde uvádíme vyjádření za Krajský úřad Středočeského kraje a Botanický ústav AV ke střednědobým doporučením uvedeným ve Zprávě ze společné monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS týkající se Historického centra Prahy, části 002 Průhonický park.

D 15: *V zájmu řešení současných rizik, včetně objemů vody při bouřích a rizika znečištění, by v souladu se studií 2015/16 měla být před parkem zavedena zvýšená opatření ke zmírnění toku proudu v bouřkových podmínkách, s cílem řešit aktuální rizika. Aby se zabránilo dalšímu zvyšování rizik, měl by se veškerý nový rozvoj v povodí řídit zásadami udržitelného městského odtoku a používat všude, kde je to možné, propustné vnější povrchy.*

Botanický ústav souhlasí s doporučením zavést opatření pro zmírnění rizik při povodňových situacích. Charakter opatření má však dlouhodobější horizont provedení. Území, jehož hydrologickou spádovou oblastí je Průhonický park, je poměrně rozsáhlé a zahrnuje katastry obcí Průhonice, Jesenice u Prahy, Dobřejovice, Osnice, Horní Jirčany, Zdiměřice, Radějovice a Herink. Z tohoto území se formují tři nejvýznamnější vodoteče přitékající do Průhonického parku. Jsou jimi potok Botič, Dobřejovický potok a potok Jesenický (Zdiměřický). Tyto toky se pak v parku spojí a protékají jím jako Botič, který pokračuje dále do Hostivařské přehrady.

Vzhledem k rozsahu území povodí Botiče nad Průhonickým parkem je realizace opatření naznačených ve studii proveditelnosti dlouhodobou záležitostí především z důvodu velkého množství zainteresovaných účastníků (obce, soukromí vlastníci pozemků, státní organizace, státní správa...). V tomto smyslu je nutné mít pro komplexní realizaci daných opatření koordinátora, který by jednotně zaštiťoval komunikaci a postupy projektu. V neposlední řadě je převedení jednotlivých opatření do skutečnosti také otázkou značného množství finančních prostředků.

V současné době Botanický ústav intenzivně řeší kvalitu vody v Průhonickém parku týkající se především jejího znečištění a to i z pohledu vnějších vlivů. Vizí Botanického ústavu je zpracovat pro řešení těchto negativních vlivů větší projektový záměr, který by do budoucna mohl zahrnout i navržené řešení studie proveditelnosti 2015/16 týkající se povodňových hrozeb, intenzivně problematiku řešit a mohl by se tak případně stát oním důležitým výše zmíněným koordinátorem.

D 16: *Jakmile se naskytne vhodná příležitost, měly by úřady formálně potvrdit část nárazníkové zóny, která se nachází v okrese Praha-východ, v souladu s nárazníkovou zónou na Praze-západ.*

Toto území prošlo od roku 1981, kdy mělo být součástí památkového ochranného pásma řadou změn, ty však nezpůsobily ohrožení resp. úbytek památkových hodnot samotného předmětného areálu průhonického zámku s parkem, ani jeho bezprostředního okolí. Na základě vyhodnocení těchto dochovaných památkových hodnot mohl být později, v roce 1992, tento soubor zapsán na Seznam UNESCO a následně, v roce 2010, prohlášen za národní kulturní památku.

Zde je rovněž nutné upřesnit, že vytvoření nárazníkové zóny formou památkového ochranného pásma není dle platné legislativy ČR možné stvrdit pouhým „formálním potvrzením“. Jedná se o náročný procesní úkon, jehož dotčenými účastníky jsou dle Správního řádu mj. všichni vlastníci nemovitostí v řešeném území. (Na rozdíl od minulých předlistopadových dob, kdy vyhlášení ochranných pásem probíhalo autoritativně bez účasti veřejnosti a vlastníků, a bylo tedy možné vymezovat tyto lokality i v maximalistickém rozsahu. Nyní musí být každému vlastníkovi dána možnost uplatnit své postoje k omezením, která by pro něho vyplývala z památkového ochranného pásma, v rámci finálního procesu řízení o jeho vyhlášení, který je v gesci obce s rozšířenou působností.)

Botanický ústav uvádí, že pokud by došlo k vyhlášení nárazníkové zóny v okrese Praha-východ, Botanický ústav stav uvítá a podpoří. Neexistence vyhlášení nárazníkové zóny v okrese Praha-východ by měla být dostatečně ošetřena v dokumentech územního plánování jednotlivých dotčených obcí, kterými je možné ochranu památky Světového dědictví dostatečně zajistit. Vyjádření k tomuto doporučení je však v kompetenci příslušných úřadů.

Krajský úřad Středočeského kraje v nedávné době monitoroval na místě stav území – rozsah okolní zástavby, pohledové vazby ve vztahu k zámku s parkem a dospěl k závěru, že k bezprostřednímu ohrožení statku v části Praha-východ, která kdysi měla být součástí památkového ochranného pásma, nedochází.

D 17: *V současné době nerozvíjená oblast nárazníkové zóny na jihu od východní části parku by měla zůstat v zemědělském užívání a poskytovat z veřejných komunikací jasný výhled na původní vzhled parku v krajině. Obecně by se mělo odolávat tlaku na uvolnění omezování urbanizace okolo parku stanoveného ve stávajících územních plánech.*

Plnění tohoto požadavku je v gesci příslušného úřadu územního plánování, tj. obce s rozšířenou působností Říčany a požadavcích obce Dobřejovice při pořizování územně plánovacích dokumentací.

Nutný soulad zájmů památkové péče a úkonů na úseku územního plánování je ustanoven rovněž v závazném celostátním nástroji územního plánování – dokumentu s celorepublikovou působností, tj. Politice územního rozvoje České republiky (dále PÚR ČR), ve znění Aktualizace č. 1, 2 a 3: Republiková priorita č. 16 stanoví: „*Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užitné hodnoty.*“

Dále republiková priorita územního plánování č. 16 stanoví: „*Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením*

před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR. “

Ochranu kulturních hodnot území všeobecně zajišťují rovněž Zásady územního rozvoje Středočeského kraje. Také stavební zákon ustanovuje *dle § 18 a § 19 (cíle a úkoly územního plánování) zohledňování veřejného zájmu památkové péče*, tzn. územně plánovací dokumentace by zde vždy měly zohlednit sousedství tohoto statku UNESCO. Tuto skutečnost s příslušným orgánem úřadu územního plánování, obcí s rozšířenou působností Říčany, Krajský úřad Středočeského kraje průběžně komunikuje.

Botanický ústav k tomuto doporučení uvádí, že atraktivita lokality pro výstavbu jak soukromých, tak komerčních nemovitostí je na velmi vysoké úrovni. Důvodem lukrativnosti pozemků je jednak blízkost Průhonického parku – Národní kulturní památky a památky Světového dědictví, a jednak blízkost a snadná dostupnost hlavního města Prahy a blízké dálnice.

Botanický ústav jako majitel a správce památky Světového dědictví je jednoznačně pro udržení nezastavitelnosti oblasti nárazníkové zóny v jižní a východní části parku, protože si je vědom umocnění negativních dopadů, které by další urbanizací vznikly. Tento postoj je připraven Botanický ústav při jednáních a řízeních prosazovat, ačkoli předjímá nedostatečnou sílu argumentů proti developerským záměrům.

Odolávání tlaku na uvolnění omezování urbanizace dle územních plánů tak musí čelit především zastupitelé předmětných obcí s podporou orgánů památkové péče. V tomto smyslu jsou pro jednotlivé dotčené obce výraznou oporou jejich dokumenty územního plánování, kde by mělo být dostatečně ošetřeno omezení urbanizace předmětného území. Dotčené obce při zpracování těchto dokumentů akceptovaly požadavky jednotlivých dotčených orgánů, mimo jiné i památkové péče.

D 18: *Revidovaný Management plán pro komponentu Průhonice by měl obsahovat konečný plán připravenosti na rizika včetně povodňových a měl by se zabývat i řízením v nárazníkové zóně a za její hranici tak daleko, jak je to nezbytné k ochraně výjimečné světové hodnoty parku.*

Rizika týkající se povodní řeší Povodňový plán schválený příslušnou obcí, stejně tak Povodňový plán zpracovává příslušná pověřená obec třetího stupně, v tomto případě ORP Černošice. Povodňový plán může dále stanovit povinnost zpracovat dílčí Povodňový plán jednotlivým vlastníkům nemovitostí a pozemků v dotčeném území. V územních plánech obcí by měla být zanesena záplavová území, z toho pak vyplývají omezující opatření pro vlastníky pozemků a nemovitostí. Rizika související s novou výstavbou v nárazníkové zóně a za její hranici jsou zároveň posuzovány podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Ostatní rizika jsou ošetřena dle stávající legislativy, např. v dokumentech územního plánování. V revidovaném Management plánu pro komponentu Průhonice budou tyto skutečnosti zohledněny.

Botanický ústav bere na vědomí doporučení, aby aktualizovaný Management plán komponenty Průhonický park obsahoval plán připravenosti na rizika včetně povodní.

Botanický ústav také bere na vědomí doporučení, aby se aktualizovaný management plán zabýval správou nárazníkové zóny i oblastí za ní, pokud je to nezbytné k ochraně výjimečné světové hodnoty parku. Botanický ústav považuje za relevantní poukázat v rámci aktualizace management plánu na vhodné směřování správy nárazníkové zóny i vzdálenějších oblastí ve prospěch ochrany výjimečné světové hodnoty parku, nicméně upozorňuje, že nárazníkovou zónu ani vzdálenější pozemky není kompetentní spravovat a správu dle Management plánu vymáhat. Botanický ústav může majitele a správce těchto pozemků s vhodnými postupy správy dle Management plánu seznámit a dále upozorňovat na negativní jevy dopadající na Průhonický park či dávat podněty a stížnosti příslušným orgánům, které mají tyto náležitosti v kompetenci.

Fotodokumentace okolí Průhonického parku je k dispozici v obrazové příloze této Zprávy.

6. Stanovisko ke zveřejnění této předkládané zprávy a jejích příloh

Zpracovatel souhlasí, aby tato zpráva včetně jejích příloh byla zpřístupněna veřejnosti v rámci informačního systému o stavu péče Centra světového dědictví (<http://whc.unesco.org/en/soc>).

7. Podpisová doložka

.....

MUDr. Zdeněk Hřib

primátor hlavního města Prahy

V Praze dne 2020

OBRAZOVÁ DOKUMENTACE
HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY (C 616-001 a 002)

Fotodokumentace k proměnám Václavského náměstí

Návrh úprav spodní části Václavského náměstí

Návrh úprav horní části Václavského náměstí

Fotodokumentace k proměnám Malostranského náměstí

Fotodokumentace k proměnám Mariánského náměstí

Stav před zahájením úprav veřejného prostřanství

První fáze úprav veřejného prostranství před omezením parkování

Druhá fáze úprav veřejného prostranství po omezení parkování

**Fotodokumentace okolí Průhonického parku
leden 2020
(OKPP KÚSK)**

pohled na D1 směrem ku Praze, napravo komerční zóna Česlice, nalevo v pozadí Průhonice

komerční zóna Česlice, nalevo v pozadí věž průhonického kostela

plochy v obci Česlice, západně od D1

pohled z přejezdu K8 nad D1 směrem k Dobřejovicím

pohled z přejezdu K8 nad D1 směrem k Dobřejovicím

pohled ze silnice Čestlická směrem k Průhonicím

komerční zóna Čestlice, v pozadí věž čestlického kostela

pohled ze silnice Čestlická směrem k Průhonicím

pohled ze silnice Čestlická směrem k Průhonicím

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

**Připomínky Komise Rady hl m. Prahy
Rady světové památky**
*ke znění Zprávy o stavu péče
o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002*

RSP po seznámení se Zprávou o stavu péče o Historické centrum Prahy (C 616) komponenta 001 a 002 (v bodě V dále jen „Zpráva“ ; viz příloha č. 5) projednala Zprávu a žádá:

- a) zkontrolovat správnost uvádění termínu Reaktivní monitorovací mise v celém dokumentu
- b) uvádět právní předpisy v textu Zprávy ve správném a úplném znění (například str. 13)
- c) uvážit vhodnost výběru fotografií a grafických příloh ve smyslu proběhlé diskuze
- d) vyvarovat se označení „Pražská památková rezervace“ v celém textu
- e) do textu doplnit příslib o poskytování dokumentace chystaných větších projektů poradním orgánům Centra světového dědictví
- f) na str. 14 v bodě 2 doplnit odst. 4 §18 Stavebního zákona, který říká, že územní plánování se má též zabývat kulturním dědictvím
- g) na str. 15 vyjmout bez náhrady bod 3 odvolávající se na Davoskou deklaraci
- h) na str. 16 ve druhém odstavci připojit větu odkazující na doporučení MgP zpracovávat regulační plány pro vybrané lokality
- i) na str. 16 ve třetím odstavci doplnit formulaci „Na shora uvedené jednání...“
- j) na str. 17 vypustit větu „Památkový zákon pak umožňuje zpracovat Plán ochrany památkové rezervace.“
- k) na str. 17 (k bodu D 06) doplnit informaci o zvaní mezinárodních expertů na chystanou konferenci
- l) na str. 28 změnit formulaci věty v prvním odstavci na: „Dominantní část navrhovaných opatření je v korelaci s Metropolitním plánem“

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

- m) na str. 28 ve druhém odstavci upravit formulace vztahu Management plánu a Metropolitního plánu ve smyslu: „Management plán (Management plán ochrany světového kulturního dědictví Historického centra Prahy) a Metropolitní plán (územní plán hlavního města Prahy) *jsou dokumenty, které se doplňují a ve vybraných segmentech překrývají.*“
- n) na str. 29 upřesnit text, doplnit informaci o ustanovení o památkové chráněných územích (provede Ministerstvo kultury)
- o) na str. 30 v druhém odstavci doplnit odkaz na informace uvedené na str. 45
- p) na str. 30 k bodu e) doplnit informaci o stabilizovaném charakteru zástavby na území PPR a v ochranném pásmu a dále o odstavce o povolování a umístování novostaveb
- q) na str. 32 v první odstavci bodu V. upřesnit formulaci první věty: „Úplnou novinkou je také *navrhované* zavedení...“
- r) na str. 32 v druhém odstavci bodu V. doplnit větu: „*Ostatně podobný cíl a navazující opatření stanoví i schválený Management plán.*“
- s) na str. 33 ve druhém odstavci upravit formulaci: „Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že návrh Metropolitního plánu *má ambici splnit* náročné požadavky všech orgánů památkové péče České republiky...“ a v tomto smyslu upravit též formulace v dalších částech řešeného odstavce
- t) na str. 33 (komplexně v rámci bodu 7 Rozhodnutí Výboru) doplnit bod formulací: „*Zavedení moratoria na větší stavební projekty na území statku, ochranného pásma a širšího okolí, hl. m. Praha v tuto chvíli nepovažuje za nutné, neboť důsledné uplatňování postupů, které předepisují stávající právní předpisy, zejména zákon o státní památkové péči a stavební zákon, vylučuje, aby stavební projekty ohrožující OUV statku byly schváleny.*“

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

- u) na str. 35 vypustit druhý odstavce začínající slovem „Panorama“
- v) na str. 36 v prvním odstavci doplnit větu: „Jeho rozhodnutí nepodléhá vlivu pražské samosprávy, *jak byla Reaktivní monitorovací mise informována během svého pobytu. Tím však není řečeno, že by stavební úřad měl být v souladu s rozhodnutími státních orgánů památkové péče.*“
- w) na str. 36 změnit formulaci posledního odstavce k bodu 7 Rozhodnutí Výboru ve smyslu proběhlé diskuze (vypustit část věty: „*toto doporučení bude zvaženo*“)
- x) na str. 36 (obecně k bodu 8 Rozhodnutí Výboru) doplnit odkaz na str. 65, kde jsou v Kapitole 3 uvedené větší projekty, které by mohly ovlivnit OUV statku
- y) na str. 37 doplnit na závěr prvního odstavce informaci o *Zákonu o státní památkové péči*
- z) na str. 40 vynechat nadpis: „*Stanovisko Kanceláře právní IPR Praha*“
- aa) na str. 41 změnit formulaci: „*HIA sama o sobě takovou zákonnou oporou nedisponuje, ale orgány územního plánování, stavební úřady i orgány památkové péče ve veřejném zájmu ochrany památek postupují, k čemuž jim nejen v památkovém zákoně dává náležité nástroje postavení účastníka řízení podle zákonů.*“
- bb) na str. 41 bez náhrady vypustit odstavce začínající slovy: „*Je třeba dodat, že Česká republika...*“
- cc) na str. 45 vypustit text: „*ve smyslu Davoské deklarace.*“
- dd) na str. 45 ověřit na Ministerstvu kultury pravdivost znění posledního odstavce, případně ho přeformulovat. K textu: „Podle aktuálního stavu...“ doplnit termín, k jakému je formulace stažena
- ee) na str. 47 vypustit Náhrobek Jana Palacha na Olšanských hřbitovech ze seznamu Přírůstků Kulturních památek v HCP

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
RADA HL. M. PRAHY

- ff) na str. 47 redukovat harmonogram příprav AUA ve smyslu proběhlé diskuze
- gg) na str. 60 doplnit výše grantových podpor Městských částí (Obnova domovního fondu) a Ministerstva kultury (zmínit programy *Podpora pro památky UNESCO* a *Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón*)
- hh) na str. 60 zkontrolovat a případně upřesnit informaci o ceně rekonstrukce Národního muzea
- ii) na str. 67 v rámci bodu SD 01 odkázat na schválený Management plán a jeho konkrétní opatření týkající se objemu novostaveb a zachování historické parcelace z MgP
- jj) na str. 75 doplnit informaci, že dokumentace je zkompletována a bude zaslána k posouzení Centru světového dědictví
- kk) na str. 76 posunout text na stranu 75 (pouze formální úprava textu)
- ll) na str. 79 upravit formulaci: „...a mohl by se tak případně stát, *ve spolupráci s Krajským úřadem Středočeského kraje*, oním důležitým výše zmíněným koordinátorem.“
- mm) na str. 79 vypustit poslední odstavec bez náhrady (od textu: „*Toto území...*“)
- nn) na str. 80 doplnit na závěr bodu D16 větu: „*Krajský úřad bude, při vhodné příležitosti, u obcí s rozšířenou působností iniciovat vyhlášení ochranného pásma východním směrem.*“
- oo) na str. 94 změnit text popisku: „...nalevo v pozadí věž *čestlického* kostela“

Návrh témat pro jednání Komise RSP na rok 2020

Hlavní téma	Doplňkové téma	Navržený termín jednání
<p>Ustavující jednání nové Komise Rada světové památky Návrh témat na rok 2020 Informace o schvalování Management plánu Informace o projednávání Metropolitním plánu Informace o zpracovávání Strategie cestovního ruchu hl. m. Prahy</p>	<p>Jednací řád komisí Institut stálých hostů Seznámení se Souborem doporučení RSP (2015-2018) Návrhy pro novou RSP</p>	9. ledna 2020
<p>Zpráva o stavu zachování statku „Historické centrum Prahy“, zpracované na základě výzvy k předložení této Zprávy, obsažené v bodě 10. Rozhodnutí 42 COM 7B.21 Výboru pro světové dědictví ke stavu zachování statku Historické centrum Prahy ze 4. 7. 2018, Manama, Bahrajn.</p> <p>Seznámení členů RSP se zněním Zprávy ze společné reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a Rady ICOMOS (25. – 29. 3. 2019), která byla předána zástupcům České republiky v říjnu 2019</p>		2. polovina ledna 2020
<p>Aktualizace Management plánu</p> <p>Diskuse k tématu poskytování vybraných stavebních projektů k posouzení Centru světového dědictví</p>		únor 2020
<p>Komplexní studie stavu stávajícího železničního mostu na Vyšehradě a jeho únosnosti ve vztahu k budoucím potřebám jeho přestavby</p>		březen 2020
<p>Konzultace k návrhu RMZ o statku zapsaném na Seznam světového kulturní a přírodního dědictví UNESCO za rok 2019</p>	<p>Diskuze k periodicitě RMZ, k jejímu soubornému vyhodnocování za delší časový úsek a ke stanovení indikátorů</p>	duben 2020
<p>Strategie cestovního ruchu hl. m. Prahy Téma přetížení centra města overturismem</p>	<p>Metody hodnocení Turismu (Doxeyho iritační index, indikátory limitů akceptovatelné změny (LAC) apod.)</p>	květen 2020
<p>Stanovisko k RMZ o statku zapsaném na Seznam světového kulturní a přírodního dědictví UNESCO za rok 2019</p>		červen 2020
<p>Stanovisko zasedání Výboru pro světové dědictví k stavu zachování statku Historické centrum Prahy;</p> <p>Finální znění RMZ o statku zapsaném na Seznam světového kulturní a přírodního dědictví UNESCO za rok 2019</p>		září 2020

<p>Plavební komora Praha – Staré město – prezentace záměru včetně vizualizací v měřítku</p> <p>Koncepce citylogistiky a její dopady na HCP (překladiště na náplavce, lodní nákladní doprava, těžká automobilová doprava atd.)</p>		říjen 2020
<p>Informace o aktualizaci Metropolitního plánu v souvislosti s připomínkami Reaktivní monitorovací mise z roku 2019</p>		listopad 2020
		prosinec 2020